

WETENSCHAPPELIJK JAARVERSLAG

2005

Faculteit Rechtsgeleerdheid

Universiteit Utrecht

Eindversie 8 juni 2006

COLOFON

Het jaarverslag over 2005 is vervaardigd onder verantwoordelijkheid van het bestuur van het G.J. Wiarda Instituut, Utrechts Instituut voor Rechtswetenschappelijk Onderzoek, dat ressorteert onder het departement Rechtsgeleerdheid van de Universiteit Utrecht.

Voor meer informatie kan contact worden opgenomen met de beleidsafdeling van het instituut: mevrouw W. Puper (tel. 030-253 7830 – w.puper@law.uu.nl) Boothstraat 6, 3512 BW Utrecht.

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	v
Facultaire onderzoeksactiviteiten in 2005	1
1. Arbeid, Markt en Sociaal Beleid	9
Stand-van-zakenverslag van het onderzoeksprogramma	9
Publicatielijst	11
Belangrijke overige wetenschappelijke activiteiten	15
Inzet onderzoekstijd	17
2. Markt en mededinging in Europa	19
Stand-van-zakenverslag van het onderzoeksprogramma	19
Publicatielijst	21
Belangrijke overige wetenschappelijke activiteiten	24
Inzet onderzoekstijd	25
3. Rechtspleging en rechtshandhaving in Europa	27
Stand-van-zakenverslag van het onderzoeksprogramma	27
Publicatielijst	30
Belangrijke overige wetenschappelijke activiteiten	35
Inzet onderzoekstijd	37
4. European private law	39
Stand-van-zakenverslag van het onderzoeksprogramma	39
Publicatielijst	42
Belangrijke overige wetenschappelijke activiteiten	53
Inzet onderzoekstijd	57
5A. Proliferatie van het constitutionele recht	61
Stand-van-zakenverslag van het onderzoeksprogramma	61
Publicatielijst	63
Belangrijke overige wetenschappelijke activiteiten	65
Inzet onderzoekstijd	67
5B. Constitutionalization of International Organizations	69
Stand-van-zakenverslag van het onderzoeksprogramma	69
Publicatielijst	71
Belangrijke overige wetenschappelijke activiteiten	73
Inzet onderzoekstijd	75
6. Omgevingsrecht	77
Stand-van-zakenverslag van het onderzoeksprogramma	77
Publicatielijst	79
Belangrijke overige wetenschappelijke activiteiten	88
Inzet onderzoekstijd	91
7. Integratie, Coördinatie en Implementatie van de Rechten van de Mens	93
Stand-van-zakenverslag van het onderzoeksprogramma	93
Publicatielijst	96
Belangrijke overige wetenschappelijke activiteiten	102
Inzet onderzoekstijd	106

8.	Criminal law and fundamental values: shifting boundaries	109
	Stand-van-zakenverslag van het onderzoeksprogramma	109
	Publicatielijst	112
	Belangrijke overige wetenschappelijke activiteiten	117
	Inzet onderzoekstijd	120
9.	Niet geprogrammeerd onderzoek	123
	Publicaties disciplinegroep fiscaal recht	123
	Overige wetenschappelijke activiteiten	127
	Inzet onderzoekstijd fiscaal recht	128
	Overig onderzoek	129
10.	Wetenschapswinkel Rechten	131
	Publicaties wetenschapswinkel	131
	Prijzen	133
	Symposia en overhandigingen	133
11.	Editing-afdeling G.J. Wiarda Instituut	135
	Vertalen/redigeren/zetten	135
 Bijlagen:		
I	De onderzoeksinzet in fte's / Het onderzoek in cijfers	137
II	Aantal onderzoekers per programma	138

VOORWOORD

Voor u ligt het wetenschappelijk jaarverslag 2005 van het G.J. Wiarda Instituut, waarin de wetenschappelijke productie van de onderzoekers van de faculteit Rechtsgeleerdheid is opgenomen.

In dit jaarverslag treft u allereerst een overzicht van een aantal ontwikkelingen van het afgelopen jaar op het gebied van onderzoek binnen onze faculteit. Vervolgens kunt u in elk hoofdstuk een stand-van-zakenverslag lezen van de negen facultaire onderzoeksprogramma's; aangezien 2005 het laatste jaar van deze programmering was, betreft het een verslag over de gehele looptijd (2001-2005). Het stand-van-zakenverslag wordt gevolgd door een publicatielijst. Deze lijst bevat publicaties die bibliografisch naspeurbaar zijn of anderszins makkelijk opvraagbaar. Ook dit jaar is een lijst van belangrijke overige wetenschappelijke activiteiten opgenomen. Aan het einde van de hoofdstukken treft u de onderzoeksinzet per onderzoeker en per geldstroom. De bijlagen bevatten cijfers en totaaloverzichten, de zogenaamde managementinformatie.

Wij zouden hier graag iedereen danken die zich heeft ingezet om het wetenschappelijk jaarverslag 2005 te laten verschijnen.

Utrecht, juni 2006
Beleidsafdeling G.J. Wiarda Instituut

Het jaar 2005 is een goed jaar voor het onderzoek van de subfaculteit Rechtsgeleerdheid geweest. In het voor u liggend verslag wordt hiervan verslag gedaan.

REBO

Rechtsgeleerdheid, Economie en Bestuur- & Organisatiewetenschap vormen samen de nieuwe REBO-faculteit. De drie samenstellende delen zijn departementen geworden. Op onderzoeksterrein wordt allengs meer samenwerking gezocht en gevonden, bijvoorbeeld in de Focus & Massa-operatie die is geïnitieerd door het college van bestuur. In 2005 is begonnen met de ontwikkeling van de zwaartepunten in het kader van Focus & Massa, die, naar verwacht, een steeds prominenter rol zullen gaan spelen: **Economic flexibility and social cohesion; Regulatory Governance: the European Experiment en Mensenrechten**. De nadruk op deze activiteiten ligt echter in 2006 en volgende jaren; voor het jaarverslag 2005 is nadere berichtgeving nog niet aan de orde.

Nieuwe onderzoeksprogrammering

In 2005 is de nieuwe onderzoeksprogrammering tot stand gekomen, die per 1 januari 2006 is ingegaan. De vijf nieuwe programma's zijn:

- Europees publiekrecht. Coherentie van rechtsordes: EU en haar lidstaten. Onderzoeksleiding: prof. dr. A. Prechal en prof. mr. R.J.G.M. Widdershoven.
- The Prospects of European Private Law. Onderzoeksleiding: prof. dr. K. Boele-Woelki en prof. mr. I. Giesen.
- Human Rights in a World of Conflict and Diversity. Conceptualisation and Implementation of Human Rights. Onderzoeksleiding: prof. mr. J.E. Goldschmidt, prof. mr. C. Flinterman en prof. mr. M.L.P. Loenen.
- Strafrechtspleging en fundamentele waarden: schuivende grenzen in de risicosamenleving. Onderzoeksleiding: prof. dr. F. Bovenkerk, prof. dr. C.H. Brants en prof. dr. C. Kelk
- Omgevingsrecht. Onderzoeksleiding: prof. dr. Ch.W. Backes en prof. mr. A.H.A. Soons.

Onderzoeksnormering

In de zomer van 2005 heeft het onderzoeksbestuur een nieuwe onderzoeksnorm vastgesteld én bindend verklaard. Tegelijkertijd met het vaststellen van het bindend karakter is de norm afgezwakt wat betreft het vereiste aantal wetenschappelijke publicaties. Het bindend karakter houdt in dat de norm niet vrijblijvend is, in die zin dat als niet aan de norm wordt voldaan dit op termijn rechtspositionele gevolgen kan hebben. Het onderzoeksbestuur beoogt met het toepassen van een onderzoeksnorm het publicatieklimaat nog meer te versterken.

Er vindt een selectie plaats bij de instroom in de nieuwe onderzoeksprogramma's: mensen die niet aan de onderzoeksnorm hebben voldaan, worden boven de sterkte opgevoerd.

Interne onderzoeksbeoordeling

De eerste interne onderzoeksbeoordeling volgens het Standard Evaluation Protocol van NWO, VSNU en KNAW, zou in 2005 plaatsvinden, maar doordat het disciplineprotocol eerst in december 2005 door de commissie Voorbereiding Onderzoeksbeoordeling Rechtsgeleerdheid is vastgesteld, heeft dit wat vertraging opgelopen. De Commissie Evaluatie Onderzoek, derde editie (CEOZ-III) zal haar activiteiten met name in de maanden april tot en met september 2006 verrichten en bestaat uit: prof. dr. J.A.E. Vervaele (voorzitter), prof. mr. P.J.G. Kapteijn, prof. dr. R. Foqué, Jhr. Mr. J.L.R.A. Huydecoper en prof. mr. T. Koopmans.

Graduate Schools

In 2005 is de ontwikkeling van de graduate schools binnen de Universiteit Utrecht ter hand genomen. In de graduate school wordt de koppeling tussen onderwijs en onderzoek geconcretiseerd: de promovendiopleidingen en de onderzoeksmasters binnen de faculteit REBO zijn erin ondergebracht. Mettertijd zal het tweede jaar van de onderzoeksmaster 'indalen' in het eerste jaar van het promotietraject. Op de schouders van de Board of Studies van de graduate school Law, Economics and Governance ligt de taak een kwaliteitsplan voor de

graduate school op te stellen, een gezamenlijke Onderwijs- en examenregeling te ontwerpen en het begeleidingsbeleid voor zowel de onderzoeksmasterstudenten als de promovendi op de rails te krijgen.

Utrecht Law Review

Per 8 september 2005 is het Utrecht Law Review on-line gegaan. Met dit eerste volwaardige, digitale juridische tijdschrift beogen de Utrechtse juristen in te spelen op de toenemende internationalisering binnen de (rechts)wetenschap. Het tijdschrift biedt een wetenschappelijk forum aan juridisch onderzoek, waarin de grenzen van de klassieke deelgebieden van het recht worden overschreden en waarin verbindingen tussen deze vakgebieden worden gelegd, onder meer in rechtsvergelijkend perspectief. Daarnaast biedt het een platform voor jonge wetenschappers, die zo ervaring kunnen opdoen met het publiceren voor een internationaal veld van onderzoekers.

Onderzoeksmaster Rechtswetenschappelijk Onderzoek

De onderzoeksmaster Rechtswetenschappelijk Onderzoek (RWO), geaccrediteerd door de NVAO, is in 2005 het tweede jaar ingegaan, met 14 studenten.

Sabbaticals

Door de vele inspanningen voor het onderwijs is het subfacultair onderzoek in de afgelopen jaren, sedert de invoering van het bachelor-master-model, onder druk komen te staan. Om de hierdoor ontstane nood enigszins te lenigen is de subfaculteit RGL, mede met steun van het college van bestuur van de UU, in 2003 overgegaan tot de invoering van een sabbaticalsysteem. Senioren (UHD's en HGL's) worden zo in de gelegenheid gesteld een halfjaar onderzoek te doen. De onderwijsinzet wordt gecompenseerd. De volgende onderzoekers hebben een sabbatical leave aangevraagd en gekregen:

- Prof. mr. E.H. Hondius (september 2004- september 2005)
- Prof. mr. B. Hessel (september 2004-februari 2005)
- Mw. mr. A.G. Veldman (september 2004-februari 2005)
- Prof. dr. J.F. Bruinsma (september 2004-februari 2005)
- Prof. mr. F. Bovenkerk (februari 2005-september 2005)
- Prof. mr. A.Ph.C.M. Jaspers (februari 2005-september 2005)
- Prof. mr. M.L.P. Loenen (februari 2005-september 2005)
- Prof. mr. C.H. Brants (februari 2005-september 2005)
- Dr. A. Beijer (september 2005-februari 2006)

Congressen en conferenties

Binnen de te onderscheiden onderzoeksprogramma's zijn de volgende congressen en conferenties georganiseerd:

Arbeid, Markt en Sociaal Beleid:

- Transnational Collective Action, 27 januari 2006 en 28 april 2006, UU gehonoreerd met subsidies van de EU Commission, Wiarda-Instituut (UU) en de Universiteiten van Groningen en Rotterdam.
- EISS Conference, 'Differences in Life Cycles and Social Security', Universiteit Utrecht (ARSB) 15-17 september 2005.
- Congres Arbeidstijden van de toekomst, voorjaar 2005, UU (USE) en OSA.

Markt en Mededinging in Europa:

- Er zijn seminars georganiseerd over mededinging en niet-economisch belangen en over de ZBO-status van de NMa.
- Daarnaast is er naar aanleiding van het afscheid van Mortelmans een symposium georganiseerd waarin de belangrijkste ontwikkelingen van het economisch publiekrecht van de afgelopen 20 jaar werden besproken.
- Daarnaast heeft Van de Gronden samen met Van Ooik de conferentie 'EU law and the Dutch and Romanian Judiciary'.

Rechtspleging en Rechtsbandhaving in Europa:

- Expertmeetings 'Onafhankelijkheid van de rechter', Utrecht 22 april en 23 september 2005 (organisatie: Ten Berge en Hol) - nationaal.
- Expertmeetings 'Internal case assignment', Utrecht 10 februari 2005 (organisatie: Langbroek & Contini [IRSIG, CNR-Bologna]) en Bologna 26 juni 2005 (organisatie: Langbroek & Fabri [IRSIG, CNR-Bologna]) - internationaal.
- Expertmeeting 'Transparency of courts', Leiden 18 november 2005 (organisatie Langbroek & Voermans [Leiden]) - internationaal.

European Private Law:

- 14 oktober: Symposium over 'Incasso in internationaal verband' met deelname van twee buitenlandse gasten, C.J. Peters (advocaat te Bocholt, BRD over de situatie in Duitsland) en mw. mw. C. Delesie (vrederechter te Menen, arrondissement Kortrijk, als vervangster van prof. P. Van Orshoven die als Ius Communedelnemer zou spreken, over de situatie in België). Verder participeerden W.W.M. van de Donk (gerechtsdeurwaarder te Eindhoven) en P.M.M. van der Grinten (ministerie van justitie) alsook M. Freudenthal en B. Sujeci (beiden UU).

Proliferatie van het constitutionele recht:

- Op 1 juli 2005 werd een wetenschappelijk symposium gehouden over Versterking van de positie van de minister-president: zijn positie als regeringsleider, nationaal en in EU verband;
- Op 7 en 8 maart werd een internationaal congres georganiseerd over Water Delivery in the Netherlands and South Africa: Public or Private.
- Een tweetal internationale Round Table Expert Meetings zijn voorzien in het kader van de workpackage die in het CHALLENGE consortium (EU Zesde Kaderprogramma) over Legal Competence with regard to Borders, die door de onderzoeksgroep worden georganiseerd.

Constitutionalization of International Organisations:

- Studiemiddag over het Europese aanhoudingsbevel (16 Juni 2005, Utrecht; organisatie Elies van Sliedregt, in het kader van haar veni-onderzoeksproject 'the presumptio innoxentia in an era of terror'). Studiemiddag 'Rechterlijke besluitvorming in Europese context' ter gelegenheid van het aanbieden door Mr. T. Koopmans van zijn 'Luxemburgs dagboek' aan de Faculteit Rechten van de Utrechtse Universiteit (27 mei 2005, Utrecht; organisatie Sacha Prechal en Thomas Vandamme).
- Tijdens het Ius Commune-congres van 2004 te Leuven heeft een aantal onderzoekers (Ige Dekker, Jasper Verhoogt en Denise Prévost) actief deelgenomen c.q. meegewerkt aan de organisatie van de workshop 'Effective Global Economic Governance: What can the World Trade Organization learn from other International Economic Organizations and the European Union?' Deze workshop diende mede als een voorbereiding voor een ander evenement waaraan leden van de onderzoeksgroep deelnemen, namelijk een door Saro-III gefinancierd research seminar in het kader van het onderzoeksproject 'Effective Global Governance: the Case of the WTO' geleid door Prof. Van de Bossche (Maastricht), dat in februari 2005 heeft plaatsgevonden.
- Op 28 April 2005 vond er een seminar plaats met als thema 'European Union Law in the Dutch and Romanian Judiciary', Utrecht University (organisatie door Ronald van Ooik; bijdrage door Sacha Prechal).

Omgevingsrecht

- Op 28 oktober is door het Centrum voor Omgevingsrecht en Beleid/NILOS samen met het Centrum voor Milieurecht van de Universiteit Gent te Gent een workshop georganiseerd over de Richtlijn milieuaansprakelijkheid. Deze workshop diende mede ter voorbereiding van een gezamenlijke boekpublicatie over dit thema in 2006.

Criminal law and fundamental values: shifting boundaries

- Symposium Strafrecht en terrorisme, februari 2005.
- Studiedag Straatwaad en jeugdcriminaliteit: naar een generale of etnisch-specifieke aanpak?, georganiseerd door de sectie Criminologie van het WPI i.s.m. het Lectoraat Jeugd en Opvoeding van de Haagse Hogeschool en FORUM, Instituut voor Multiculturele Ontwikkeling, oktober 2005.

- Maatschappelijke opvang en nazorg ex-gedetineerden, Studiedag Proces i.s.m. het Willem Pompe Instituut, december 2005 (themanummer Proces 2005)

Onderzoeksmiddag

De jaarlijkse onderzoeksmiddag van het G.J. Wiarda Instituut op 19 mei 2005, werd dit keer gekoppeld aan het verschijnen van het eerste nummer van het Utrecht Law Review. Tijdens drie inleidingen, gevolgd door een plenaire discussie, werd het thema "Rechtsstaat en veiligheid: casus terrorisme" besproken. De inleidingen werden verzorgd door Mw. mr. Elies van Sliedrecht en dr. T.D. Gill, Prof. Mr. John Vervaele en prof. Mr. Ton Hol en Prof. Mr. Wilco Oostwouder.

G.J. Wiarda Wisselleerstoel

De G.J. Wiarda Wisselleerstoel wordt ieder (half) jaar bezet door een prominente jurist uit binnen- of buitenland die thuis is op diverse terreinen van het publiek-, privaat- en/of internationaal recht. De leerstoelhouder is bij voorkeur actief (geweest) op het terrein van de speerpunten van de Utrechtse juridische faculteit: rechtsvergelijking, omgevingsrecht, sociaal-economisch recht en mensenrechten.

Gedurende de periode van september 2004 tot september 2005 heeft prof. mr. M. Scheltema (tot zijn benoeming aan onze faculteit voorzitter van de Wetenschappelijk Raad voor het Regeringsbeleid, voorheen hoogleraar Bestuursrecht te Groningen) de leerstoel bezet. Voor de periode september 2005 tot september 2006 is prof. dr. A.A. An-Na'im, Emory University, Atlanta, benoemd als leerstoelhouder van de G.J. Wiarda Wisselleerstoel. Zijn leeropdracht is "Human Rights and the Islam". De heer An-Na'im geniet internationale bekendheid als expert op het terrein van mensenrechten in het algemeen en de mensenrechten in de islam in het bijzonder. In het najaar van 2005 is hij een korte periode in Utrecht geweest. Vervolgens zal hij van 1 mei tot 15 juni 2006 opnieuw hier verblijven. Zijn oratie zal plaatsvinden op 10 mei 2006.

Subsidies

Ten behoeve van onderzoeksvernieuwing is een matchingsfonds ingesteld. Van het fonds wordt gebruik gemaakt voor matching in het kader van de Vernieuwingsimpuls van NWO, KP6 en, incidenteel, in het kader van de overkomst van een hoogleraar die een gematcht NWO-project en een gematchte AIO meebracht.

Europees Zesde Kaderprogramma en andere Europese subsidies:

Er wordt op diverse plaatsen in onze faculteit deelgenomen aan het Zesde Kaderprogramma en andere Europese subsidies. Het gaat om de volgende projecten:

Arbeid, Markt en Sociaal Beleid:

- TLM.net: transitionele arbeidsmarkt (coördinatie Wissenschaftszentrum, Berlin)
- WELLKNOW: gender en de kennissamenleving (coördinatie Bifrost University, IJsland)
- QUALITY: combinatie van werk en privéleven (coördinatie FSW, Universiteit Utrecht)
- Fair Play for Older Workers: ESF-programma ter bevordering van de gelijke kansen van oudere werknemers (coördinatie Fair Play/Leeds University)
- FENICs (Female employment and family formation in national institutional context), samenwerking met Paris X, Warwick, Barcelona, Bielefeld en Erlangen/ Neurenberg - NESY (New forms of employment and working time in the service economy) samenwerking met Paris X, Warwick, Barcelona, Bielefeld en Erlangen/ Neurenberg.
- Onderzoeksconsortium 'Social regulation of European transnational companies', coordinatie: Centre de Droit Comparé du Travail et de la Sécurité Social (COMPTRASEC, Bordeaux). ESTER-project; samenwerking binnen REBO tussen Rechtsgeleerdheid (afdeling ARSB) en de Utrecht School of Governance.
- EU project Freedom of Association in the European Union and Candidate Countries; (coördinatie: Universiteit van Madrid 'Complutense', Madrid)
- International Labour Organisation: project doorwerking van ILO-normen in het nationale recht van EU lidstaten (coördinatie Universiteiten Antwerpen).
- Pontignano-groep, samenwerkingsverband van PhD-studenten uit een zevental Europese landen op het terrein van het arbeidsrecht

- European Trade Unions Institute (verbonden aan de ETUC), groep van experts en project Collective Bargaining between the Business Cycle and the Life Cycle (coördinatie UU in samenwerking met OSA)
- European Working group on Labour Law, permanent Europees samenwerkingsverband van de afdelingen Arbeidsrecht van Europese Universiteiten Antwerpen, Casio/Rome, Hannover, Leicester, Madrid, Straatsburg, Trier, Utrecht
- European Platform on Social Dialogue, samenwerkingsverband van verschillende EU-landen aangevuld met Balkanstaten (coördinatie Belgische Universiteiten van Antwerpen, Brussel en Gent)

Rechtspleging en Rechtshandhaving in Europa:

- European Group of Public Law (waarvan Jansen lid is)
- European Group of Public Administration (met name de Studygroup on Management and Delivery of Justice, voorgezeten door Langbroek).
- Vervaele is voorzitter van DASEC (Nederlandse Vereniging voor Europees Strafrecht), dat onderdeel is van een Europees Netwerk of European Criminal Law Associations. Als zodanig was hij onder meer organisator van een - door de Europese Commissie en het Ministerie van Justitie gefinancierd - internationaal congres over de 'European Evidence Warrant'.
- Verder onderhoudt Vervaele (samen met M. Delmas-Marty, Paris) een Europees Netwerk in het kader van het Corpus Iuris Project. Binnen dit project is een Europees wetboek van straf(proces)recht tot stand gebracht.
- De Working Group Comparative Study on Legal Professions en de subgroep Regulatory Reform waarvan Bruinsma voorzitter sinds 1997 is.
- De samenwerkingsverbanden op het terrein van goed bestuur (good governance) met de Consejo Centramericano de Procurades de Derechos Humanos, de Central American and Caribbean Organisation of Supreme Audit Institutions en diverse midden en centraal-amerikaanse universiteiten, 'gerund' door Addink.

European Private Law:

- Commission on European Family Law
- Participatie in het Network of Excellence, gevormd en gefinancierd in het kader van het Zesde Kaderprogramma, en wel het Joint Network on European Private Law, CoPECL. Hondius is teamleider in Utrecht en participeert daarnaast nog in enkele andere internationale teams. Coördinatie: Universiteit Bielefeld, Duitsland.

Proliferatie van bet constitutionele recht:

- participatie met een eigen onderzoeksproject in een internationaal Integrated Programme , gevormd en gefinancierd in het kader van het EU Zesde Kaderprogramma, te weten The Changing Landscape of Liberty and Security in Europe CHALLENGE;
- participatie in het Network of Excellence, eveneens gevormd en gefinancierd in het kader van het Zesde Kaderprogramma, te weten Connecting Excellence on European Governance CONNEX (voortvloeisel uit de samenwerking met het onderzoeksprogramma Constitutionalization of International Organizations);
- lidmaatschap en participatie in the European Group on Public Law;

Constitutionalization of International Organisations:

- Network of Excellence Efficient and democratic governance in a multi-level Europe. Deirdre Curtin is onderzoeksleider van een centraal thema in dat verband (Democratic Governance and multi-level accountability). Ramses Wessel en Ige Dekker participeren beiden in dit nog lopend onderzoek.

NWO

Vanuit de subfaculteit wordt aan een groot aantal NWO-programma's deelgenomen:

Rechtspleging en Rechtshandhaving in Europa:

- In aanvulling op de European Group of Public Administration (met name de Studygroup on Management and Delivery of Justice, voorgezeten door Langbroek) wordt binnen het door NWO/DFG gefinancierde verband 'Transnational Public Law Application and Enforcement in the European Legal Space', samengewerkt met de Universiteiten van Heidelberg en Freiburg en het Max Planck Instituut te Heidelberg.

Europees Privaatrecht:

- Mw mr W. Schrama ontving in december 2005 een VENIsubsidie, met het project Rethinking family relationships in Dutch Law: building bridges between the sociological and legal perspective.
- participatie in de Study Group for a European Civil Code (de Von Bar-groep)

Proliferatie van het Constitutionele Recht:

- in de NWO Saro-III ronde hebben seniorleden van de onderzoeksgroep geparticipeerd in de succesvolle formulering van het onderzoeksproject Politieke controle in Europees constitutioneel perspectief (Political control in a European constitutional perspective). Deelprojecten zullen door senioren worden uitgevoerd in samenhang met het onderzoeksprogramma Proliferatie van het constitutionele recht;

Constitutionalization of International Organizations:

- Saro-III onderzoeksprogramma Binding Unity and Divergent Concepts, dat ingebed is in een Europees netwerk van onderzoekers. Het is een gezamenlijk programma van de juridische faculteiten van de UvT en de UU en staat onder leiding van Sacha Prechal en Bert van Roermund (rechtsfilosofie, UvT). Vanuit de onderzoeksgroep neemt Thomas Vandamme aan dit onderzoeksprogramma deel als post-doc.
- SaRO-III project Politieke Controle in de Europese Unie dat onder leiding staat van Deirdre Curtin en Luc Verheij (UM).

Omgevingsrecht:

- multidisciplinaire NWO Prioriteitsprogramma "Sustainable use and conservation of marine living resources"
- het Nederlands Polair Programma (NPP).
- Tevens wordt er aansluiting gezocht bij het momenteel in ontwikkeling zijnde NWO BioDiversiteit programma.

Integratie, Coördinatie en Implementatie van de Rechten van de Mens:

- het NWO onderzoeksprogramma "Implementatie van Mensenrechtenstandaarden binnen de Politie in vier Latijns/Caribische Landen", dat tot eind 2006 loopt.

KNAW

Ten slotte is er deelname aan diverse KNAW-projecten te melden:

Rechtspleging en Rechtshandhaving in Europa:

- het KNAW-project inzake goed bestuur met de universiteit van Surabaya en de Indonesische Ombudsman en Mensenrechtencommissie (Addink, Ten Berge)

Proliferatie van het Constitutionele Recht

- Onderzoeksprogramma Non-judicial Protection of Human Rights and Good Governance, KNAW, Prioriteitsprogramma Legal Research Co-operation van het Scientific Programme Indonesia – Netherlands (SPIN), in welk verband wordt samengewerkt met de Universitas Airlangga te Surabaya en de Universitas Indonesia te Djakarta;

HIII

Op 13 september 2005 werd het “Hague Institute for the Internationalisation of Law” (HIIIL) officieel geopend. Het onderzoeksprogramma “National Law in a Global Society” is tot stand gekomen in samenwerking met alle Rechtenfaculteiten in Nederland. Een aantal onderzoekers heeft een subsidieaanvraag ingediend, maar de uitkomsten zijn op het moment van totstandkomen van dit jaarverslag nog niet bekend.

Eervolle/bijzondere benoemingen

Mevrouw J. Plantenga (Arbeid, Markt en Sociaal Beleid) viel een eervolle benoeming ten deel: zij werd Honorary Professor aan de UMIST University te Manchester

Promoties

In 2005 hebben 14 promoties plaatsgevonden:

- M.G.J. Post, 2 februari 2005, promotores prof mr C. Kelk en prof dr mr M. Moerings
Detentie en culturele diversiteit. De effectuering van de rechtspositie door etnische minderheden in detentie.
- J. Luijendijk, 9 maart 2005, promotores prof mr B. Hessel en prof mr K.J.M. Mortelmans
Nederlandse gemeenten en het Europese personenverkeer. Een onderzoek naar de consequenties van het personenverkeer voor de beleidsterreinen burgerzaken en ruimtelijke ordening en huisvesting.
- H. Sivesand, 7 maart 2005, promotor prof mr E.H. Hondius
The buyer's remedies for non-conforming goods.
- J.W. de Visser, 9 maart 2005, promotores prof mr H.R.B.M. Kummeling en prof dr N.C. Steytler
Developmental local government. A case study of South Africa.
- B.C. Oude Breuil, 6 april 2005, promotor prof dr F. Bovenker, copromotor dr D. Korf
De Raad voor de Kinderbescherming in een multiculturele samenleving.
- H.R. Bruggink, 8 juni 2005, promotor prof mr K.L.H. van Mens
Fiscale aspecten van natuurschoon in Nederland.
- V.M.Y. 't Lam, 8 juni 2005, promotores prof mr drs. F.C.M.A. Michiels en prof mr G.T.J.M. Jurgens
Het begrip inrichting in de Wet milieubeheer. Moet het begrip inrichting worden behouden als aangrijpingspunt van de regulering in hoofdstuk 8 Wet milieubeheer?
- R. Teuben, 15 juni 2005, promotores prof dr Ch.W. Backes en prof mr G.T.J.M. Jurgens
Verhandelbare emissierechten. Juridische aspecten van emissiehandel voor CO₂ in Nederland en de Europese Unie.
- M.A.A. Soppe, 21 september 2005, promotores: Prof. dr. Ch.W. Backes en prof. Mr. P.J.J. van Buuren
Milieueffectrapportage en ruimtelijke ordening. Een juridische beschouwing over het (dis)functioneren van het instrument milieueffectrapportage in de ruimtelijke ordening.
- B.J. Lenselink, 12 oktober 2005, promotor prof mr F.W. Grosheide
De verlening van exploitatiebevoegdheden in het auteursrecht. Een rechtsvergelijkend onderzoek naar overdracht en licentieverlening in auteursrechtelijke exploitatieverhoudingen naar Nederlands, Duits en Amerikaans recht.
- A. Fiseha, 9 november 2005, promotor prof mr H.R.B.M. Kummeling, copromotor dr L.F.M. Besselink
Federalism and the accommodation of diversity in Ethiopia. A comparative study.
- P.A. Willemsen, 16 november 2005, promotores prof mr J.B.J.M. ten Berge en prof mr R.J.G.M. Widdershoven
De grenzen van de rechtsstrijd in het bestuursrechtelijk beroep en hoger beroep in rechtsvergelijkend perspectief.
- R.W. de Vrey, 13 december 2005, promotor prof mr F.W. Grosheide
Unfair competition law in Europe
- I. Curry-Sumner, 14 december 2005, promotor prof dr K.Boele-Woelki
All's well that ends registered? The substantive and private international law aspects of non-marital registered relationships in Europe. A comparison of the laws of Belgium, France, The Netherlands, Switzerland and the United Kingdom.

Daarnaast werd een tweetal externe dissertaties gerealiseerd:

- T.A.J.A. Vandamme, 17 februari 2005, aan de Universiteit van Amsterdam, promotores: Prof. Mr. W. T. Eijsbouts en Prof. Mr. J.H. Jans
The Invalid Directive, The Legal Authority of a Union Act requiring Domestic Lawmaking.
- E. Sikkema, 24 februari 2005, aan de Rijksuniversiteit Groningen, promotor prof.mr. D.H. de Jong, copromotor mr. H.D. Wolswijk
Ambtelijke corruptie in het strafrecht. Een studie over omkoping en andere ambtsdelicten.

Hoogleraarsbenoemingen

- Prof Mr. L.F.M. Besselink, per 1 oktober 2005, hoogleraar Europees constitutioneel recht (Jean Monnet)
- prof.mr.drs. M. de Cock Buning, per 1 mei 2005, Communicatie en Mediarecht
- prof mr. S.E. Bartels, per 15 mei 2005, Notarieel en Goederenrechtprof.mr. J.M. Saleh, per 8 juli 2005, Constitutioneel Koninkrijksrecht

Oraties

- Prof. dr. I. Weijers, 18 februari 2005
- Prof. dr. G. Rivera-Salgado, 12 april 2005
- Prof.mr. dr. I. Giesen, 9 november 2005

Afscheidscolleges

- Prof. mr. H.D.C. Roscam Abbing, 23 november 2005

Onderzoeksbestuur

Het bestuur van het G.J. Wiarda Instituut, ook wel: het onderzoeksbestuur, was in 2005 ongewijzigd ten opzichte van 2004 en bestond uit: Prof.mr. J.E. Goldschmidt (afdeling Rechten van de Mens), prof.mr. A.H.A. Soons (afdeling Omgevingsrecht), prof.mr. F.W. Grosheide (afdeling Rechtsvergelijking/Europees Privaatrecht) en prof.mr. A.Ph.C.M. Jaspers (afdeling Sociaal en Economisch Recht en Bestuur). De voorzitter van het bestuur, tevens onderzoeksdirecteur was prof. dr. J.A.E. Vervaele.

1. ARBEID, MARKT EN SOCIAAL BELEID

Het programma Arbeid, Markt en Sociaal Beleid (AMSB) is aangevangen als deelprogramma binnen de onderzoeksschool Arbeid, Welzijn en Sociaal-economisch Bestuur (AWSB). Na beëindiging van de school is het programma voortgezet en in 2001 als facultair Onderzoeksspeerpuntprogramma goedgekeurd. In dit programma werken (arbeids)economen en juristen samen. Het programma stelde zich ten doel om vanuit de beide dragende disciplines (Sociaal **Recht** en Arbeidseconomie) zowel disciplinair als multidisciplinair onderzoek te doen naar gemeenschappelijke vraagstukken. Centraal stonden vragen naar veranderingen van de plaats, verdeling en vormgeving van de arbeid op een markt die internationaler en met name Europees wordt en die om een grotere flexibiliteit vraagt. Daarnaast dwongen ook individualisering en diversificering van arbeids- en levenspatronen tot aanpassingen op en van de arbeidsmarkt. Door analyse van de effecten van al deze ontwikkelingen op de mogelijkheden en beperkingen van overheidsinterventie en op de actieradius van marktpartijen, werd een wetenschappelijke bijdrage geleverd aan de evaluatie en gewenste richtingen van arbeids(markt)beleid en sociaal recht in (inter)nationaal verband.

Het programma richtte zich op drie onderzoeksthema's: Ten eerste dat van *arbeid, inkomen en levenslopen*, waarbij de vraag centraal staat naar 'work-family policies', genderdimensies en reïntegratieprocessen. Ten tweede het thema '*nieuwe structuren van en in arbeidsorganisaties*', waarin vragen aan de orde komen van een veranderende verhouding tussen individu en collectiviteit en de veranderende rol van instituties. Als derde thema van onderzoek is gekozen voor het zoeken naar nieuwe, andere grondslagen van sociaal beleid die zich als gevolg van de geschilderde ontwikkelingen zouden kunnen aandienen. Daarbij ging met name aandacht uit naar de rol van sociale grondrechten en gender. Het programma had een looptijd van 5 jaar (2001-2005) en wordt als volgt geëvalueerd.

Het programma heeft zijn kracht bewezen doordat het qua thematiek en benadering de kern van de vraagstukken zoals gedefinieerd in het programma van 2001, is blijven raken. De omschrijving van de thema's liet aanpassing aan ontwikkelingen op de onderscheiden terreinen toe. Daardoor kon geprofiteerd worden van eigen onderzoek en onderzoeksresultaten van anderen. In de jaarverslagen van de laatste jaren is steeds aangegeven hoe vernieuwing en aanpassing van het programma zijn vormgegeven en gerealiseerd. Daarbij ging het veelal om verschuiving van accenten. Zo zijn onder het tweede deelprogramma 'levensloop'-onderzoek en onderzoek naar arbeid-zorgarrangementen en naar de positie van oudere werknemers op de arbeidsmarkt en binnen organisaties een steeds prominentere plaats gaan innemen. Vanuit beide disciplines afzonderlijk en in onderlinge samenwerking is onderzocht welke veranderingen het gevoerde beleid beoogt, hoe dat juridisch is vormgegeven en wat de restricties en mogelijkheden in de praktijk blijken te zijn, alsmede hoe instituties en arbeidsorganisaties daarop reageren en inspelen. Daarbij kon aandacht worden gegeven aan de ontwikkeling van mogelijkheden maar ook aan beperkingen die zich voordoen wanneer individuen de realisatie van hun arbeids- en loopbaanperspectieven nastreven en aan scenario's die zijn ontwikkeld om met gevarieerde levenslopen rekening te houden. In het derde deelprogramma werden processen van flexibilisering van arbeid(srelaties) en arbeidsorganisaties uitgebreider en diepgaander onderzocht, naast processen van beïnvloeding van werknemersvertegenwoordigingen van besluiten op het niveau van ondernemingen en bedrijfssectoren. Daarbij kon worden aangesloten op onderzoek dat in samenwerking met andere onderzoekseenheden in binnen- en buitenland op dit vlak werd opgezet en verricht. Op nationaal vlak werden bestaande samenwerkingsverbanden (met o.a. de Organisatie voor Strategisch

Arbeidsmarktonderzoek (OSA) en het KNAW-instituut NIDI en het NWO-programma '*Sociale Cohesie/ Maatschappelijke Participatie, Binding en Betrokkenheid*') geïntensiveerd en uitgebreid. Internationaal werd bijgedragen aan onderzoeken in het kader van (kader)programma's van de EU (zoals FENICs, WELLKNOW, TLM.net en recentelijk het programma QUALITY alsook ESTER, en de reeks EU programma's op het terrein van '*(trans)nationale collective bargaining en collective action*'). Door de gekozen thematiek kan het programma gemakkelijk aansluiten op nationale en internationale en met name Europese ontwikkelingen. Voortzetting hiervan in de toekomst is daardoor gemakkelijk.

Het programma is qua bemensing meer multidisciplinair geworden. Aan het programma nemen behalve onderzoekers met een juridische, economisch of econometrische achtergrond ook sociologen, een politicologe en een historica deel. Dat kan beslist als een voordeel worden aangemerkt. Het publicatiebeleid is steeds dubbelsporig geweest: dat wil zeggen gericht op zowel Nederlandse, alsook internationale fora. De opgedane

ervaringen en het opgebouwde netwerk maken het mogelijk die lijn voort te zetten en de bijdragen aan het internationale debat in internationale fora nog te vergroten. Met betrekking tot de publicatiemedia is een spreidingsstrategie gevoerd: naast artikelen in tijdschriften zijn ook bijdragen in boeken, congrespapers, rapporten geschreven. Daarbij wordt ook publicatie van onderzoeksresultaten in vakpublicaties gestimuleerd. Dat draagt bij aan een disseminatie van kennis voor de praktijk. Dat geldt zowel voor de juristen als voor de economen. Annotaties (voor juristen) vormen een continue, maar in de regel een bescheiden bijdrage aan de ontwikkeling van het vakgebied (het Arbeids- en het socialezekerheidsrecht). Gekozen is en zal worden voor meer diepgaande commentaren bij ontwikkelingen in de nationale en Europese rechtspraak.

De thematiek van het programma leent zich bij uitstek voor deelname aan het publieke debat. Dat is gedaan op allerlei manieren (via vakpublicaties en bijdragen in de pers alsook in lezingen, fora, conferenties, expert-meetings, cursussen e.d.) en zal gecontinueerd worden.

In de verslagperiode zijn 11 dissertaties verschenen. Een drietal zal in het komende jaar gereed komen. Dissertatie-onderzoek heeft dus, in verhouding tot de omvang van het programma, een belangrijke plaats ingenomen. Dergelijk onderzoek door jonge, beginnende onderzoekers is en wordt belangrijk gevonden vanuit de impuls die deze jonge medewerkers kunnen geven en ook geven. Het beleid, ook in het nieuwe programma, zal erop gericht blijven promotie-onderzoek te stimuleren en binnen te halen. Externe bronnen (NWO en andere fondsen) zullen meer en meer moeten worden aangeboord. Een recent verkregen groot project (door Pennings en Plantenga) uit het GAK-fonds - met plaats voor meerdere aios - werkt enthousiastmerend in dat opzicht.

In de nieuwe onderzoeksprogrammering krijgt het onderzoek een plaats binnen het programma *Europees Publiekrecht. Coherentie van rechtsordes: EU en haar lidstaten*, onder leiding van prof. dr. A. Prechal en prof. mr. R.J.G.M. Widdershoven.

De onderzoekers van het programma Arbeid, Markt en Sociaal Beleid in 2005 waren:

- Dr. S. Burri
- Dr. A. van de Berg
- Dr. F. Dorssemont
- Mr. F. Drouichi
- Mr. N. Gundt
- Mr. I. van der Helm
- Drs. C. Hillebrink
- Prof. mr. A.Ph.C.M. Jaspers (onderzoeksleider)
- Dr. Y. Konijn
- Drs. I. Koopmans
- Drs. M. Marangos
- Drs. E. van der Noord
- Prof. mr. F.J.L. Pennings
- Prof. Dr. J. Plantenga
- Drs. B. Pouwels
- Drs. A. van Putten
- Drs. C. Remery
- Drs. E. van Sas
- Prof. dr. J.J. Schippers
- Dr. A.G. Veldman
- Dr. J.D. Vlasblom
- Mr. M. Wirtz

Publicatielijst 2005

NAAR NIEUWE GRONDSLAGEN VAN SOCIAAL BELEID

Wetenschappelijke publicaties

- C. Baaijens en J.J. Schippers, Arbeidstijden: Nederland in Europees perspectief, in: C. Baaijens, J.J. Schippers en P. Ester (redactie), De toekomst van de arbeidstijden, Amsterdam: Dutch University Press, 2005, pp. 157-176.
- Burri, S.D., Actualités juridiques internationales. Les Pays-Bas, Bulletin de droit comparé du travail et de la sécurité sociale 2005, Bordeaux: Comptrasec UMR CNRS Université Montes-quieu- Bordeaux IV, pp. 298-305.
- Dorssemont, F., La dimension sociale de l'Union européenne après la Constitution, Semaine sociale Lamy, Supplément Comment réussir une Europe élargie, 25 avril 2005, pp. 89-95.
- Dorssemont, F. en Y. Jorens, 'De "sociale dimensie" van de Europese Unie, na de Grondwet en de Uitbreiding', *Sociaal Maandblad Arbeid* 2005, pp. 13-24.
- Dorssemont, F., G. Cox, and J. Rombouts, The Evolving Structure of Collective Bargaining in Europe 1990 - 2004. National Report Belgium. Research Project The Evolving Structure of Collective Bargaining: a Comparative Analysis, Co-financed by the EU Commission and the University of Florence (scientific leader prof. S. Sciarra), Florence/Brussels: University of Florence/EU Commission, www.eprints.unifi.it/archive/00001153, 2005, 44 pp.
- Dorssemont, F., Grensoverschrijdende collectieve arbeidsconflicten. Op de grens van arbeidsconflicten en wetsconflicten, *Arbeidsrechtelijke Annotaties*, 2005, 1, pp. 1-32.
- Dorssemont, F., *Kommission v. UK – Rockfon - Bofrost*, Casebook Europäisches Arbeitsrecht, Baden Baden: Verlag Nomos, 2005, pp. 366-370.
- Dorssemont, F., *Kommission v. UK – Rockfon - Bofrost*, Casebook Europäisches Arbeitsrecht, Baden Baden: Verlag Nomos, 2005, pp. 377-379.
- Dorssemont, F., *Kommission v. UK – Rockfon - Bofrost*, Casebook Europäisches Arbeitsrecht, Baden Baden: Verlag Nomos, 2005, pp. 394-397.
- Pennings, F.J.L., Co-ordination of Social Security on the Basis of the State-of-employment Principle: Time for an Alternative?, *Common Market Law Review*, 42(1), 2005, pp. 67-89.
- Pennings, F.J.L., De modernisering en vereenvoudiging van de coördinatie van de sociale zekerheid, *Sociaal-Economische Wetgeving: tijdschrift voor Europees en economisch recht*, 53(3), 2005, pp. 106-116.
- Pennings, F.J.L., De Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen in het licht van de IAO-verdragen. *Arbeid Integraal*, 2005(3), pp. 67-77.
- Pennings, F.J.L., Grondslagen van het Europese socialezekerheidsrecht, *Monografieën sociaal recht*, 9, Deventer: Kluwer, 2005, 300 pp.
- Pennings, F.J.L., Inclusion and Exclusion of Persons and Benefits in the New Co-ordination Regulation. In: Michael Dougan & Eleanor Spaventa (Eds.), *Social Welfare and EU Law*, Oxford: Hart Publishers, 2005, pp. 241-261.
- Pennings, F.J.L., Internationale normen in het nationale recht, *Openbaar bestuur*, 15(5), 2005, pp. 21-26.
- Schippers, J.J., S. Bekker, A. Gielen, M. Kerkhofs, H. Meihuizen, A. Román & M. de Voogd-Hamelink, *Trendrapport Vraag naar arbeid 2004*, OSA-publicatie A215, Tilburg: Organisatie voor Strategisch Arbeidsmarktonderzoek, 2005, 191 pp.
- Veldman, A.G., Flexibilisering van arbeidstijd en arbeidsduur: dilemma's van sturing en regulering, in: C. Baaijens, J.J. Schippers en P. Ester (redactie), De toekomst van arbeidstijden, Amsterdam, Dutch University Press, 2005, pp. 79-98.

Vakpublicaties

- Baaijens, C., J.J. Schippers & P. Ester (redactie), De toekomst van de arbeidstijden, Amsterdam, Dutch University Press, 2005, 208 pp.
- Dorssemont, F., Niet elke staking tegen de overheid is politieke staking, *De Juristenkrant*, 12 oktober 2005, 2 pp.

- Dorsemont, F. Europese grondwet als hefboom voor minder asociale markteconomie, *De Juristenkrant*, 8 juni 2005, 2 pp.
- Jaspers, A.Ph.C.M., 'Poolse toestanden': onbeperkte toestroom uit het Oosten?, *Nederlands Tijdschrift voor Sociaal recht*, 2005, nr. 58, pp. 287-289.
- Veldman, A.G., Gevecht der generaties (solidariteit in het ABP prepensioenakkoord), *Nederlands tijdschrift voor Sociaal Recht*, 2005, nr. 64, pp. 323-324.

Annotaties

- Dorsemont, F., Hof van Justitie EG 15 juli 2004, C-349/01, *Rechtskundig Weekblad* 2005-2006, pp. 274-276.
- Jaspers, A.Ph.C.M., Overgang van onderneming: gaat een geschorste werknemer mee? - HR 11 februari 2005, C 03/248 (Rechtspraak van de Week 2005, 28; *Jurisprudentie Arbeidsrecht* 2005/76), *Nederlands Tijdschrift voor Sociaal recht*, 2005, nr. 37, pp. 182-186.
- Veldman, A.G., Beperking loondoorbetaling ingeval van ziekte en zwangerschap – Hof van Justitie EG 8 september 2005, C-191/03, *Nederlands tijdschrift voor Sociaal Recht* 2005, nr. 80, pp. 416-418.

ARBEID, INKOMEN EN LEVENSLOPEN

Wetenschappelijke publicaties

- Baaijens, C., A. van Doorne-Huiskes & J.J. Schippers, Do Dutch employees want to work more or fewer hours than they actually do? In: Peper, B., A. van Doorne-Huiskes & L. den Dulk (Eds), *Flexible working and organisational change. The integration of work and personal life*, Edward Elgar, 2005, pp. 201-221.
- Baaijens, C. & D.G.A.G. Fouarge, Arbeidsduur: wensen en realisaties, in: C. Baaijens, J.J. Schippers en P. Ester (redactie), *De toekomst van de arbeidstijden*, Amsterdam: Dutch University Press, 2005, pp. 53-78.
- Burri, S.D., Working Time Adjustment Policies in the Netherlands. In: Hegewisch, A. et al., *Working Time for Working Families: Europe and the United States (contributions to a Program of the Washington Office of the Friedrich Ebert Foundation in Cooperation with the Work Life Law Program at American University Washington College of Law and the Hans Böckler Foundation)*, Washington: Friedrich-Egbert-Stiftung 2005, pp. 55-78.
- Burri, S.D. en F. Dorsemont, The Transposition of the Race Directive (2000/43/EC) and the Framework Directive on Equal Treatment in Employment (2000/78/EC) into Dutch and Belgian Law. At the Crossroads between an Open and Closed Avenue for Justifying Unequal Treatment, *The International Journal of Comparative Labour Law and Industrial Relations*, vol. 21/4, 2005, pp. 537-570.
- Koopmans, I., J. Plantenga en J.D. Vlasblom, Levenslopen, diversiteit en de herziening van de Werkloosheidswet, *Sociaal Maandblad Arbeid: tijdschrift over arbeid en sociale zekerheid*, 60 (6), 2005, pp. 284-292.
- Koopmans, I. en Plantenga, J., Sociale zekerheid en de levenslopen van mannen en vrouwen, *Tijdschrift voor Arbeidsvraagstukken*, 2005, 21(1), pp. 69-86.
- Plantenga, J. en C. Remery, Reconciliation of work and private life: a comparative perspective of thirty European countries. The co-ordinators' synthesis report prepared for the Equality Unit, European Commission, Utrecht: USE, 2005, 97 pp.
- Plantenga, J., Dutch Debates. Modernising social security by introducing the life course as a frame of reference. In: P. de Gijssel & H. Schenk. *Multidisciplinary economics, The Birth of a New Economics Faculty in the Netherlands*, Dordrecht: Springer, 2005, pp. 53-64.
- Plantenga, J., Y. Wever, B. Rijkers & P. De Haan, Arbeidsmarktparticipatie en de kosten van kinderopvang. *Economisch Statistische Berichten*, 2005 (11 maart), pp. 115-117.
- A. Román en J.J. Schippers, De gevolgen van vrijwillige en onvrijwillige non-participatie voor loopbanen, *Over Werk*, 2005, pp. 131-135.
- Schippers, J.J. and A.G. van der Lippe, New working arrangements and organisational change in the Netherlands. In: B. Peper, A. van Doorne-Huiskes & L. den Dulk (eds.), *Flexible working and organizational change. The integration of work and personal life*, Edward Elgar, 2005, pp. 62-82.
- Schippers, J.J. en J. Sap, Moderne levenslopen bieden kans voor doorbreken van m/v-beroepensegregatie. In: H. Galesloot (red.), *De glazen muur*, Den Haag: Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, 2005, pp. 25-32.

- Schippers, J.J. and A. Roman, To work or not to work: a vital life course decision and how it affects labor careers. Research from Dutch panel data 1990-2001, OSA-publicatie, A212, Tilburg: Organisatie voor Strategisch Arbeidsmarktonderzoek, 2005 (89 pp.).
- Schippers, J., Levensloop en gelijke kansen in Nederland: de worsteling tussen traditie en moderniteit. In: Jaarboek, 2005.
- Schippers, J.J., A. Román en L. Heijlen, Career breaks in Belgium: how they affect labor participation and individual careers, OSA-publicatie A217, Tilburg: Organisatie voor Strategisch Arbeidsmarktonderzoek, 2005.
- Veldman, A.G., Over de deeltijder, de oproepkracht, de maatman en de statistiek: recente aanwijzingen in de Europese beloningsjurisprudentie over de personele werkingsfeer en de bewijsmethodiek onder artikel 141 EG, richtlijn 76/207/EEG en richtlijn 97/81/EG. In: S.D. Burri (hoofdred.), Gelijke behandeling: oordelen en commentaar 2004, Kluwer: Deventer 2005, pp. 135-147.
- Vlasblom, J.D. & J.J. Schippers, Arbeidsmarktconsequenties van kinderen krijgen en echtscheiding: een verkenning van de langetermijneffecten, OSA-publicatie A216, Tilburg: Organisatie voor Strategisch Arbeidsmarktonderzoek 2005, 61 pp.
- Vlasblom, J. D., en J. J. Schippers, Increases in Female Labour Force Participation in Europe: Similarities and Differences, European Journal of Population / Revue Européenne de Démographie, 2005, 20 (4), pp. 375-392.

Vakpublicaties

- Burri, S.D. & Cremers-Hartman, E., Geslacht. In: Burri, S.D. (hoofdred.), Gelijke behandeling: oordelen en commentaar 2004, Deventer: Kluwer 2005, pp. 33-52.
- Burri, S.D., Arbeid en zorg, Flexibele arbeidsrelaties, Kluwer losbladig, 2005.
- Plantenga, J. en C. Remery, National expert assessment of the gender perspective in the National Reform Programme for Employment – the Netherlands national report. External report commissioned by and presented to the EU Directorate-General Employment and Social Affairs, Unit G1 Equality between women and men, Utrecht: USE, 2005, 23 pp.
- Plantenga, J, P. Helming and C. Remery, An evaluation of the gender dimension of the national action plan for social inclusion 2005 – the Netherlands national report. External report commissioned by and presented to the EU Directorate-General Employment and Social Affairs, Unit G1 Equality between women and men, Utrecht: USE 2005, 40 pp.
- Plantenga, J., *Reconciliation of Work and Private Life in the Netherlands*. External report commissioned by and presented to the EU Directorate-General Employment and Social Affairs, Unit G1 Equality between women and men, Utrecht: USE, 2005, 33 pp.
- Plantenga en J. & P. de Haan (2005). De financiering van de kinderopvang. *AElementair*, 4(2), pp. 22-24.
- Plantenga, J (2005). Iedereen 16 uur. Kinderopvang als basisvoorziening. *Lover*, 32(3), pp 4-5.
- Plantenga, J. en A. Marangos, Kinderopvang. Loyaliteit als sterkste kracht. In: M. Hurenkamp en M. Kremer, *Vrijheid verplicht. Over tevredenheid en de grenzen van keuzevrijheid*. Amsterdam: Van Genneep, 2005, pp. 59-76.
- Remery, C. Lilja Mósésdóttir and Amparo Serrano Pascual (eds.), *Moving Europe towards the Knowledge Based Society and gender equality: policies and performances*. Final report of the WELLKNOWN project presented to the European Commission, Bifröst (Iceland): Bifröst School of Business, 2005.
- Schippers, J.J, R.G. Erlingsdóttir,, C. Remery & M. Caprile, *Moving Europe towards the Knowledge Based Society and gender equality: policies and performances*. The case of Austria, Denmark, Finland, the Netherlands, Spain, Hungary and Iceland, WELLKNOW Project report no. 4, Iceland: Bifrost School of Business, 2005.
- Remery, C., J. Schippers & M. Caprile, Performances with respect to KBS, quality of work and gender mainstreaming. In: Lilja Mósésdóttir, Chantal Remery and Amparo Serrano Pascual (eds) (2005). *Moving Europe towards the Knowledge Based Society and gender equality: policies and performances*. Final report of the WELLKNOWN project presented to the European Commission, Bifröst (Iceland): Bifröst School of Business, 2005.

Annotaties

- Veldman, A.G., Neutraal onderscheid in arbeidsvoorwaarden kan directe discriminatie zijn – Hof van Justitie EG 10 maart 2005, C-196/02, Nederlands tijdschrift voor Sociaal Recht 2005, nr. 39, pp. 190-193.

NIEUWE STRUCTURERING VAN EN IN ARBEIDSORGANISATIES

Wetenschappelijke publicaties

- Dorssemont, F., Kaderrichtlijn Informatie en Raadpleging. Een hefboom voor werknemersinspraak in Belgische KMO's, Nieuw Juridisch Weekblad 2005, pp. 758-764.
- Dorssemont, F., Interne flexibilisering: een variatie op het thema van de institutionele leer?, Sociaal Maandblad Arbeid, 2005, pp. 117-126.
- Dorssemont, F., The adoption of the SE Directive: the EWC Directive now has 'company', Diritti, Lavori, Mercati, 2005, 2, pp. 341-372.
- Jaspers, A.Ph.C.M., De Gordiaanse knoop van samenlopende CAO's, Nederlands Tijdschrift voor Sociaal recht, 2005, nr. 71, pp. 362-375.
- Jaspers, A.Ph.C.M., E. Ales, S. Engblom, S. Laulom, S. Sciarra, A. Sobczak, F. Valdés Dal-Ré, Transnational Collective Bargaining: Past, Present and Future, Report for the European Commission, December 2005, Brussels: EC, 49 pp.
- Remery, C., K. Henkens en J.J. Schippers, Recruiting personnel in a tight labour market: an analysis of employers' behaviour, International Journal of Manpower, vol. 26, 5, 2005, pp. 421-433.
- Plantenga J. en C. Remery, Work hard, play hard. In: G. Bosch and S. Lehndorff (eds.). Working in the service sector: a tale from different worlds. Oxford: Oxford Univ. Press. Routledge Studies in Business Organizations and Networks, vol. 32, pp. 189-210.
- Kerkhofs, M.J.M., J.J. Schippers & A.M. de Voogd, Knelpuntenparade: werkgevers over de arbeidsmarkt, Economisch Statistische Berichten, 90, 26 augustus 2005, pp. 369-371.
- Veldman, A.G., Voorbij het 'lifo-beginsel' bij reorganisatie: wat zijn wenselijke en geoorloofde selectiegronden voor ontslagkeuze en afvloeiingsvoorwaarden?, Arbeid Integraal, themanummer Herstructurering en de werknemer (SDU), 2005/1, pp. 43-59.

Vakpublicaties

- Veldman, A.G. en E. van der Noord, Corporate Social Responsibility: report on ABN AMRO HOLDING NV, ROYAL PHILIPS ELECTRONICS NV, AKZO NOBEL NV, BAM GROUP NV, ESTER-program Social regulation of European Transnational Companies, EU Commission, CITIZENS-2002-2-2 / Priority 7-5-2, 2005, 37 pp.
- Veldman, A.G. en E. van der Noord, Social regulation of European transnational companies: Multidisciplinary report on Dutch Multi National Enterprises, ESTER-program EU Commission CITIZENS-2002-2-2 / Priority 7-5-2, 2005, 57 pp.

Annotaties

- Konijn, Y., De werkingssfeer van richtlijn nr. 98/59 EG inzake collectief ontslag, Nederlands tijdschrift voor Sociaal Recht 2005, pp. 110-114.
- Konijn, Y., Arbeidstijd en rusttijd, Brandweer & Recht, pp. 124-128.

Belangrijke overige wetenschappelijke activiteiten

NWO

Jaspers, A.Ph.C.M.:

- Lid Programmaraad Sociale Cohesie (NWO)
- Voorzitter stuurgroep Participatie, Binding en betrokkenheid (NWO)

Schippers, J.J.:

- Lid van de programma commissie 'De Bindende Kracht van Familierelaties/The Ties that Bind'

Wetenschappelijke verenigingen

Dorssemont, F.:

- bestuurslid Belgisch Genootschap voor Arbeidsrecht en Sociale Zekerheidsrecht

Jaspers, A.Ph.C.M.:

- Lid Raad van Toezicht (tot 2005) en voorzitter Programmaraad OSA
- Lid bestuur van de European Foundation of Social Quality
- Lid European Working group on Labour Law

Pennings, F.J.M.:

- Bestuurslid European Institute of Social Security
- Voorzitter Nederlands Instituut voor Sociale Zekerheid

Plantenga, J.:

- Coordinator (together with C. Fagan and J. Rubery) of the EU network of Experts on Gender, Social Inclusion and Employment.
- Lid van Wetenschappelijke Raad van Advies HSN (Historische steekproef Nederlandse bevolking)
- Lid van 'European network of Research and Theory on 'Women, Welfare State and Citizenship'.
- Voorzitter van FENN (Feminist Economics Network Netherlands)

Schippers, J.J.:

- Programmadirecteur van Organisatie voor Strategisch Arbeidsmarktonderzoek (OSA)
- Member/vice president of the Board of the LBL, Centre of Expertise on Age and Life Course Issues

Redactielidmaatschappen

Burri, S.

- Hoofdredacteur jaarlijkse oordelenbundel van de Commissie gelijke behandeling
- Redacteur losbladige uitgave Flexibele arbeidsrelaties (Kluwer)

Dorssemont, F.:

- Redacteur Sociaalrechtelijke Kronieken/Chroniques de Droit Social, België
- Redacteur Arbeidsrechtelijke Annotaties (Boom, Juridische uitgevers)

Jaspers, A.Ph.C.M.,

- Voorzitter kernredactie Nederlands Tijdschrift voor Sociaal Recht
- Redactieraad SMA
- Redacteur Reeks Sociale Cohesie

Konijn, Y.,

- Redacteur Arbeidsrechtelijke Annotaties
- Redacteur Europees Arbeidsrecht, Nederlands Tijdschrift voor Sociaal Recht
- Redacteur Nederlands Tijdschrift voor Burgerlijk Recht (NTBR)

Pennings, F.J.L.

- Hoofdredacteur European Journal of Social Security
- Redacteur Europees Socialezekerheidsrecht, Nederlands Tijdschrift voor Sociaal Recht
- Adviesraad Sociaal Maandblad Arbeid

Schippers, J.J.

- Redactielid Tijdschrift Sociale Wetenschappen
- Referent Tijdschrift voor Arbeidsvraagstukken
- Referent Bevolking en Gezin

Veldman, A.G.

- redacteur Europees Arbeidsrecht, Nederlands Tijdschrift voor Sociaal Recht

Overige

Dorssemont, F.

- Lid Netlex Conferentie European Trade Union Confederation, Brussel

Jaspers, A.Ph.C.M.,

- Member Expert Group European Union '*transnational collective bargaining*'

Plantenga, J.:

- Honorary Professor, UMIST University, Manchester

Inzet onderzoekstijd Arbeid, Markt en Sociaal Beleid 2005

1e geldstroom

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd in fte	Onderdeel
Burri, S.	Dr.	UD	0,24	RTH/G&R
Berg, A. van de	Dr.	UD	0,30	USE
Dorssemont, F.	Dr.	UD	0,28	Wiarda/CREI
Helm, I. van der	Mr.	UD	0,95 ¹	ISEP/ARSB
Jaspers, A.Ph.C.M.	Prof. Mr.	HGL	0,30	ISEP/ARSB
Konijn, Y.	Dr.	UHD/UD	0,30	ISEP/ARSB
Koopmans, I.	Drs.	JUD	0,85	USE
Pennings, F.J.L.	Prof. Mr.	HGL	0,10	ISEP/ARSB
Plantenga, J.	Prof.dr.	UHD	0,24	USE
Schippers, J.J.	Prof.dr.	HGL	0,30	USE
Veldman, A.G.	Dr.	UHD	0,33	ISEP/ARSB
Totaal			4,19	

Aio's

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd in fte	Onderdeel
Gundt, N.	Mr.	AIO	0,75	Wiarda
Pouwels, B.	Drs.	AIO	0,75	CvB/UU
Wirtz, M.	Mr.	AIO	0,25	Wiarda
Totaal			2,50	

2e geldstroom

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd in fte	Onderdeel
Hillebrink, C.	Drs.	JOZ/OIO	0,90 ²	USE
Konijn, Y	Dr.	UHD/UD	0,05 ³	ISEP/ARSB
Marangos, M.	Drs.	JOZ	0,80 ⁴	USE
Putten, A van	Drs	JOZ/OIO	1,0 ⁵	USE
Schippers, J.J.	Prof. dr.	HGL	0,05	USE
Vlasblom, J. D.	Dr.	Post doc	0,40	USE
Totaal			3,20	

1 Vanaf 1 februari 2005 volledige onderzoeksdetachering (proefschrift)

2 Verbonden aan NWO/Time competition. Aanstelling 0,8 fte tot 1 juli 2005, daarna 1,0.

3 Verbonden aan NWO/PBB project levensloop.

4 Verbonden aan NWO/PBB project levensloop

5 Verbonden aan NWO/Bindende Kracht van Familierelaties

3e geldstroom

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Onderz-tijd in fte	Onderdeel
Jaspers, A.Ph.C.M.	Prof. Mr.	HGL	0,10	ISEP/ARSB
Remery, C.	Drs.	OZ	0,45 ⁶	USE
Noord, E. van der	-	JOZ	0,4 ⁷	
Veldman, A.G.	Dr.	UHD	0,07	ISEP/ARSB
Totaal			1,02	

Totaal gerealiseerde inzet 2005 in onderzoeks-fte

geldstroom	Wp min aio's	aio's/oio's	totalen
1e geldstroom	4,19	2,50	6,69
2e geldstroom	3,20	0,0	3,20
3e geldstroom	1,02	0,0	1,02
totalen	8,41	2,50	10,91

---

6 Ouderschapsverlof genoten en aansluitend gereduceerde aanstelling.

7 Verbonden aan EU/Social Regulation of European Transnational Companies.

2. MARKT EN MEDEDINGING IN EUROPA

Het programma Markt en Mededinging in Europa is voortgekomen uit het Europeesrechtelijke onderzoek binnen de onderzoekschool AWSB. Bij de uitwerking van het programma was voorzien in een samenspraak met economen, die tot gezamenlijke, interdisciplinaire publicaties had kunnen leiden. Vanwege het opzetten van de subfaculteit Economie vanaf 2003 heeft deze samenwerking niet opgeleverd wat beoogd was.

Het onderzoek concentreerde zich rond drie kernbegrippen: markt, mededinging en Europa. In aansluiting op de Utrechtse benadering van het Europeesrechtelijke onderzoek (top-down/bottom-up) is gekozen voor twee hoofdthema's: (1) de samenhang tussen de werking van de interne markt en het mededingingsbeleid en (2) de convergentie van nationale mededingingsregels in Europees verband. Het materieel Europees recht staat centraal in het programma.

Het programma had een looptijd van vijf jaar (2001-2005) en wordt als volgt geëvalueerd:

Een sterke kant vormt de grondigheid en de diepgang van het onderzoek. De publicaties van Mortelmans zijn – evenals die van Geelhoed - sinds jaar en dag toonaangevend op het gebied van Europees recht en economisch publiekrecht en Van de Gronden heeft zich na zijn uitstekende proefschrift (1998) met een stroom van gedegen publicaties ontwikkeld als een gezaghebbend jurist op deze terreinen. Sinds de aanvaarding van zijn leerstoel in 1998 heeft Hessel in nauwe samenspraak met de praktijk, deels op grond van derdegeldstroomfinanciering de – tot dan toe in Nederland verborgen – relatie tussen Europees recht en decentrale overheden ontsloten en zich in Nederland gevestigd als de specialist op dit terrein. Zijn onderzoek en wijze van aanpak hebben in belangrijke mate bijgedragen tot de Europaproof-trajecten die de Nederlandse provincies de laatste jaren zijn gestart en die nu ook beginnen door te werken naar de Nederlandse gemeenten. De behoefte binnen Nederland aan het door hem verrichte onderzoek is zo groot dat het tot nu toe niet mogelijk is gebleken samenwerking met onderzoekers uit andere lidstaten te zoeken. Inmiddels zijn, na het vertrek van Mortelmans, daartoe wel stappen gezet.

Door de aandacht voor zowel top-down als bottom-up aspecten, de aandacht voor interne marktregels en niet-economische belangen, respectievelijk decentrale overheden onderscheidt het onderzoek zich duidelijk van dat van de zusterfaculteiten. Daarnaast wordt in Utrecht het gehele (Europese) economische recht in zijn onderlinge samenhang gezien. De regels inzake het vrije verkeer/harmonisatie, mededingingsrecht en staatssteun worden niet los van elkaar bestudeerd, maar de wisselwerking tussen deze regimes worden in de analyse betrokken. Er bestaat derhalve geen eenzijdige aandacht voor bijvoorbeeld alleen het mededingingsrecht.

De overgebleven onderzoekers Hessel, Van de Gronden, Luijendijk, De Vries, Gerbrandy en Belhaj aansluiting hebben gezocht bij het onderzoekprogramma Europees Publiekrecht, coherenties van rechtsordes: EU en haar lidstaten, onder leiding van prof. dr. A. Prechal en prof. mr. R.J.G.M. Widdershoven, dat per 1 januari 2006 van start is gegaan.

Enerzijds kunnen daarin de sterke kanten van het Utrechtse onderzoek, zoals boven genoemd, worden gehandhaafd. Anderzijds is er voor aansluiting bij dit nieuwe programma gekozen om tot een bredere samenwerking te komen met andere subfacultaire onderzoekers, met name op het terrein van Europees recht en staats- en bestuursrecht, waar eerder goede ervaringen mee zijn opgedaan. Binnen het nieuwe onderzoekprogramma, waarin Hessel optreedt als een van de onderzoeksleders op een deelprogramma, zal ook meer aandacht worden besteed aan internationale samenwerking en buitenlandse publicaties.

De onderzoekers van het programma Markt en Mededinging in 2005 zijn:

- Prof. dr. B. Hessel
- Dr. G. Faber
- Prof. mr. L.A. Geelhoed
- Mr. A. Gerbrandy
- Prof. dr. P. de Gijsel
- Dr. J.W. van de Gronden
- Y. Ilan MSc.

- Mr. J. Lujendijk
- Prof. mr. K. J.M. Mortelmans (onderzoeksleider)
- Mr. S.A. de Vries
- Mr. M. Wirtz

Publicatielijst 2005

Dissertaties

- Luijendijk, J., Nederlandse gemeenten en het Europese personenverkeer. Een onderzoek naar de consequenties van het personenverkeer voor de beleidsterreinen burgerzaken en ruimtelijke ordening en huisvesting, Faculteit REBO, Rechtsgeleerdheid (09-02-2005), 515 pp. (Deventer: Kluwer, deel 79 van de reeks Europese Monografieën) (Promotores: prof.mr. B. Hessel en prof.mr. K.J.M. Mortelmans).

DE DOORWERKING VAN DE INTERNE MARKTNORMEN IN DE NATIONALE RECHTSSTELSELS

Wetenschappelijke publicaties

- Gerbrandy, A. & E. Pietermaat, De toepassing van de Mededingingswet door de Nederlandse bestuursrechter 2000-2004, Deventer: Kluwer 2005, 399 pp.
- Gerbrandy, A & Hessel, B, Wanneer kunnen gemeenten met het mededingingsrecht te maken krijgen? Een belangrijk rechtsgebied voor de gemeente als onderneming maar ook als overheid, Gemeentestem, 2005/7221, pp. 1-11.
- Gronden, J.W., van de, Is a Member State entitled to introduce Regulated Competition into the Health Care Sector under EC law?, Reaction to the Contribution of Prof. E. Steyger, in: A. Denexter (red.), Competitive social health insurance, Rotterdam: Erasmus University Press, 2005, pp. 30-37
- Gronden, J.W., van de, Zorg en de Mededingingswet: Toepassing van de Mededingingswet door de rechter in zaken betreffende zorg, p. C IV-1 t/m C IV-3, p. C IV-8 t/m C IV 9, p, C IV-11 t/n C IV-14, p, C IV-40 t/m p. C IV-57, in: Praktijkboek Mededingingswet (losbl.), afl. 21, verschenen in 2005.
- Hessel, B., Communautair toezicht op staatssteun en de Nederlandse decentrale overheden. Hoe werken de Europese regels in de decentrale praktijk? Preadvisie voor de VAR, Vereniging voor bestuursrecht in: Staatssteun op het grensvlak van bestuursrecht, Europees recht en fiscaal recht, Den Haag, Boom Juridische uitgevers, 2005, pp. 7-74.
- Hessel, B. & S. Belhaj, De rol van de decentrale overheden bij met EG-richtlijnen strijdige nationale wetgeving: enkele beschouwingen over driehoeksverhoudingen, rechtstreekse werking, richtlijnconforme interpretatie en het arrest Wells, Regelmaat 2005/1, pp. 23-34 .
- Hessel, B., Het kabinetsstandpunt over de Europese dimensie van toezicht: een aansporing voor gemeenten om Europees recht nog meer serieus te nemen, Gemeentestem, 2005/7225, pp. 117-129.

Vakpublicaties

- Geelhoed, L.A., The Expanding Jurisdiction of the Court of Justice EC, in: D. Curtin et al. 'The EU Constitution, The Best Way Forward? 34th Session Asser Institute Colloquium on European Law', Den Haag, TMC Asser Press, 2005, pp. 397-408.
- Geelhoed, L.A., Voordracht ter gelegenheid van het Congres Hollandwet, in: Verslag congres Hollandwet – Een metropool op zoek naar zijn bestuur, Delft, Vereniging Deltametropool, 2005, pp. 18-25.
- Gerbrandy, A. J.W. van de Gronden en B. Hessel, Marktwerking in het onderwijs. En Europa dan? Nederlands Juristenblad, nr 35 2005, p. 1839 en 1840.
- Gronden, J.W., van de & B. Hessel, Naschrift bij reacties op Marktwerking in het onderwijs. En Europa dan? Nederlands Juristenblad, nr43, 2005, p. 2265.
- Hessel, B., Wat te doen bij onjuist omgezette richtlijnen?, Staatscourant, 7 februari 2005, p. 5.
- Hessel, B., Verzamelbegrip vreemdeling voldoet niet, Staatscourant, 7 maart 2005, p. 5.
- Hessel, B., Referendum: best wel wennen, Staatscourant, 6 juni 2005, p. 4.
- Hessel, B., Gemeentelijke onrust rond inbesteden, De Europese Gemeente, 2005/3, pp. 7-8.
- Hessel, B., Europese transparantie ook onder de aanbestedingsdrempel, De Europese Gemeente, 2005/5, pp. 22-23.
- Hessel, B., Niet-omzetten EU-richtlijnen gevaar decentrale overheden, De Europese Gemeente, 2005/1, p. 14-15.

Annotaties

- Van de Gronden, J.W., Annotatie bij: Hof van Justitie EG (15-07-2004), zaak C-345/02, Pearle, SEW 2005, p. 178-183.
- Mortelmans, K.J.M., Het Europese verbod om tabaksproducten voor oraal gebruik in de handel te brengen en de speciale positie van de Zweedse snus, annotatie; *Ars Aequi* 2005, nr. 3, pp. 160-172.

DE CONVERGENTIE VAN NATIONALE MEDEDINGINGSREGELS
IN EUROPEES VERBAND

Wetenschappelijke publicaties

- Mortelmans, K.J.M., Jans, J.H., Van Ooik, R.H. en Prechal, S., 'Europeanisation' of the Law: Consequences for the Dutch Judiciary; Rapport in opdracht van de Raad voor de Rechtspraak, Reseach Memoranda nr. 2, vol. 1, 2005, 83 pp.

Annotaties

- Luijendijk, J. en Mortelmans, K.J.M., Annotatie bij: Hof van Justitie EG (15-03-2005), zaak C-209/03, Dany Bidar tegen London Borough of Ealing en de Secretary of State for Education and Skills, *Ars Aequi* (2005) 6, pp. 488-499.
- Mortelmans, K.J.M. en Luijendijk, J., Annotatie bij: Hof van Justitie EG (15-03-2005), zaak C-209/03, Dany Bidar tegen London Borough of Ealing en de Secretary of State for Education and Skills, *Ars Aequi* (2005) 6, pp. 488-499.
- Hessel, B., Annotatie bij: Hof van Justitie EG (11-01-2005), zaak C-26/03, Stadt Halle, SEW 2005, 7/8, p. 327-334.

DE SAMENHANG TUSSEN DE WERKING VAN DE INTERNE MARKT EN MEDEDIN-
GINGSBELEID

Wetenschappelijke publicaties

- Van de Gronden, J.W., Rule of Reason and Convergence in Internal Market and Competition Law, in: A. Schrauwen (red.), *Rule of Reason; Rethinking another Classic of EC Legal Doctrine*, Groningen, Europa Law Publishing, 2005, pp. 77-94

Annotaties

- Van de Gronden, J.W., Annotatie bij het arrest Pearle, *SEW* 2005, p. 178-183.

INTERNE MARKT EN MEDEDINGING: ALGEMENE LEERSTUKKEN

Wetenschappelijke publicaties

- Faber, G. and Babarinde, O., From Lomé to Cotonou: ACP-EU Partnership in Transition. In: Babarinde, O., Faber G. (Eds.), *The European Union and the Developing Countries. The Cotonou Agreement*, Leiden/Boston: Martinus Nijhoff Publishers, 2005, pp. 1-17.
- Faber G., Economic Partnership Agreements and Regional Integration among ACP Countries. In: Babarinde, O., Faber G. (Eds.), *The European Union and the Developing Countries. The Cotonou Agreement*, Leiden/Boston: Martinus Nijhoff Publishers, 2005, pp. 85-111.
- Faber, G. and Babarinde, O., Conclusion: Synopses and Future Rsearch. In: Babarinde, O., Faber G. (Eds.), *The European Union and the Developing Countries. The Cotonou Agreement*, Leiden/Boston: Martinus Nijhoff Publishers, 2005, pp. 261-267.
- Vries, S. A., de, Public service, Diversity and Freedom of Expression and Competition Law, ERA-forum, 2005/1, pp. 46-58.

Vakpublicaties

- Hessel, B., Commissaris Kroes, geef zekerheid!, Staatscourant, 19 april 2005, p. 6.
- Geelhoed, L.A., The Demarcation of State Aid and Regulatory Charges, *European State Aid Law Quarterly* 3/2005, pp. 407-411.
- Geelhoed, L.A., Terrorisme : oorlog of verweer?, in: *Symposium 'Vrijheid versus veiligheid?'* ter gelegenheid van het 60-jarig bestaan van de AIVD op 1 september 2005, AIVD, Den Haag, November 2005.

Annotaties

- Van de Gronden, J.W. en J.H. Jans, Annotatie bij het arrest Streekgewest Westelijk Noord-Brabant, *SEW* 2005, p. 234-238.

Belangrijke overige wetenschappelijke activiteiten

Voorzitterschap of (bestuurs)lidmaatschap van wetenschappelijke verenigingen

Hessel, B.,:

- voorzitter wetenschappelijke adviesraad Kenniscentrum EUROPA decentraal, Den Haag;
- wetenschappelijk adviseur Kenniscentrum EUROPA decentraal;
- Lid Commissie Europees recht T.M.C. Asser Instituut;
- Lid klankbordgroep internationaal Gemeente Den Haag
- lid kerngroep NIROV (Nederlands Instituut voor Ruimtelijke ordening en Volkshuisvesting)

Gronden, J.W., van de:

- Lid van de expertgroep Economisch recht van het kenniscentrum Financieel en Economisch Recht van de Rechtbank Rotterdam
- Lid van de contactgroep Europees milieubeleid in Nederland, initiatief van ROM en de VU;

Mortelmans, K.J.M.,:

- Lid Commissie CCA (SER);
- Lid van de Conciliation Board of the European Space Agency;
- Lid van de Commissie Auteursrechten (ministerie van Justitie);
- Lid Redactie Handleiding Milieuwetgeving (voor internationaal milieurecht);

Mortelmans, K.J.M.:

- Hoofdredacteur Handboek van de Europese Gemeenschappen, losbladig, elfdelig, (Uitgeverij Kluwer);
- Hoofdredacteur Europese Monografieën (Uitgeverij Kluwer);

Redactielidmaatschappen van wetenschappelijke tijdschriften (nationaal/internationaal)

Hessel, B.:

- Redacteur RegelMaat;
- Redacteur van De Europese Gemeente, tijdschrift van de Raad van Europese Gemeenten en Regio's in Nederland;
- Hoofdredacteur serie Europees recht en decentrale overheden Kluwer;
- Redacteur serie Europese recht, SDU

Gerbrandy, A.:

- Redacteur Nederlands Tijdschrift voor Europees recht.

Gronden, J.W. van de:

- Hoofdredacteur European Monographs (Kluwer Law International);
- Redacteur Mededingingsmonografieën (Uitgeverij Kluwer);
- Redacteur Sociaal-Economische Wetgeving;
- Redactielid Tijdschrift voor Consumentenrecht;
- Redactielid Mediaforum

Inzet onderzoekstijd Markt en Mededinging in Europa 2005

1e geldstroom

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Onderzoekstijd	Onderdeel
J.W. Van de Gronden	Dr.	UHD	0,30 ¹	ISEP/EPR
B. Hessel	Prof. dr	HGL	0,40	ISEP/EPR
J. Luijendijk	Mr.	UD	0,20 ²	ISEP/EPR
K.J.M. Mortelmans	Prof. mr.	HGL	0,22 ³	ISEP/EPR
S.A. de Vries	Mr.	UD	0,30	ISEP/EPR
G. Faber	Dr.	UHD	0,40	USE/EEI
P. De Gijzel	Prof. dr.	HGL	0,20	USE/EEI
L.A. Geelhoed	Prof. mr.	HGL	0,0 ⁴	ISEP/EPR
Totaal			2,02	

Aio's

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd in fte	Onderdeel
A. Gerbrandy	Mr.	AIO	0,60	Wiarda
M. Wirtz	Mr.	AIO	0,30	Wiarda
Y. Ilan	MSc.	AIO	0,75	USE
Totaal			1,65	

3e geldstroom

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Onderzoekstijd	Onderdeel
K.J.M. Mortelmans	Prof. mr.	HGL	0,05	ISEP/EPR
Totaal			0,05	

Totale gerealiseerde inzet 2005 in onderzoeks-fte

geldstroom	Wp min aio's	aio's	totalen
1e geldstroom	2,02	1,65	3,67
2e geldstroom	0,0	0,0	0,0
3e geldstroom	0,05	0,0	0,05
totalen	2,07	1,65	3,72

1 Ten opzichte van vorig jaar staat Van de Gronden nu voor 0,3 (ipv 0,4) Dit ivm zijn detachering bij de Rechtbank Rotterdam

2 Ten opzichte van vorig jaar staat Luijendijk nu voor 0,2. Dit ivm haar detachering bij de Raad van State

3 Mortelmans is per 1-9-2005 uit dienst getreden

4 Nulaanstelling.

3. RECHTSPLEGING EN RECHTSHANDHAVING IN EUROPA

Het programma Rechtspleging en Rechtshandhaving in Europa is voortgekomen uit de Onderzoeksschool Arbeid, Welzijn en Sociaal-Economisch Bestuur en Beleid (AWSB). In het speerpunt werkten drie onderzoeksgroepen samen, namelijk de disciplinegroep Rechtsstheorie, het Centrum voor Rechtshandhaving en Europese Integratie (CREI) en de taakgroep Bestuursrecht van de disciplinegroep Staats- en Bestuursrecht. De bij het programma betrokken onderzoeksgebieden zijn rechtstheorie (waaronder rechtsfilosofie en rechtssociologie vallen), bestuursrecht (zowel nationaal als Europees bestuursrecht) en de rechtshandhaving in ruime zin, zoals dat werd bestudeerd in het CREI. Daarin werden (nationaal, Europees en internationaal) strafrecht, bestuursrecht en privaatrecht gecombineerd.

In het programma stond als missie de vraag centraal hoe de klassieke justitiefuncties rechtspleging en rechtshandhaving in de Europese rechtsruimte kunnen functioneren op een wijze die zowel voldoet aan de eisen van effectiviteit en kwaliteit, als van rechtsstatelijkheid. De vraag werd onderzocht in vijf deelprogramma's: 1. Grondslagen van rechtspleging en rechtshandhaving; 2. Beheer en organisatie van de rechtspleging; 3. Effectieve en behoorlijke geschilbeslechting; 4. Instrumentarium en normering van rechtshandhaving; 5. Transnationale rechtshandhaving.

Het programma had een looptijd van 5 jaar (2001-2005) en wordt als volgt geëvalueerd:

Sterke punten

Hoewel dat natuurlijk niet geldt voor elke individuele publicatie kan het R&R-onderzoek al geheel als *vernieuwend* worden beschouwd. Met name geldt dit voor het onderzoek in deelprogramma 5 (Transnationale rechtshandhaving), omdat daarbinnen transnationale vraagstukken zowel op het terrein van straf-, bestuurs- als privaatrecht worden bestudeerd. Een dergelijke brede insteek vindt men in Europa vrijwel nergens. Bovendien is het onderzoek grondig en diepgaand. Het onderzoek in deelprogramma 2 (Organisatie en beheer van de rechtspraak) is vernieuwend vanwege de combinatie van onderzoeksmethoden: in veel publicaties wordt de juridische invalshoek gecombineerd met inzichten uit de rechtstheorie en sociaal-wetenschappen (empirische methoden). De andere deelprogramma's betreffen weliswaar thema's die ook elders en eerder zijn bestudeerd, zoals de beginselen die ten grondslag liggen aan rechtspleging en rechtshandhaving in Europa (deelprogramma 1), de sfeerovergang tussen bestuurlijke en strafrechtelijke handhaving (deelprogramma 4) en de Europese invloed op zowel rechtspleging als rechtshandhaving (deelprogramma's 3 en 4). Wel zijn veel publicaties binnen deze programma's diepgaand en grondig. Bovendien mag worden vastgesteld dat diverse R&R-onderzoekers zeker binnen Nederland, maar ook binnen Europa (Vervaele) op deze terreinen voorop liepen en lopen, hetgeen ook blijkt uit de publicaties. Ter illustratie kan worden gewezen op de diverse publicaties van Vervaele op het terrein van Europees strafrecht (onder meer 'The implementation of the Corpus Iuris in the Member States' (2002)), diverse publicaties van Widdershoven op het terrein van Europees bestuursrecht (onder meer 'Europese invloed op de rechtsbescherming door de CRvB (2003)) en het NJV-preadvies van Jansen 'De dynamiek van het publiekrechtelijke sanctierecht' (2002).

Hiervoor is wellicht het sterkste punt van het R&R-onderzoek al aangestipt, namelijk het *grensoverschrijdend karakter*. In dit verband kan in de eerste plaats worden gewezen op het feit dat in veel publicaties Europees recht wordt gecombineerd met de klassieke disciplines strafrecht, bestuursrecht en (in beperkte mate) privaatrecht. Een combinatie van Europees-, straf- en bestuursrecht ziet men bijvoorbeeld in de kernpublicatie 'European cooperation between tax, customs and judicial authorities' (2002). Daarnaast is een deel van het onderzoek multi-disciplinair: in diverse publicaties worden juridische en sociaal-wetenschappelijke (empirische) methoden gecombineerd (bijv. de kernpublicatie 'Eenheid van rechtspraak' (2001)), in andere juridische en rechtstheoretische inzichten (bijv. de kernpublicaties 'Ombudsprudentie, over de behoorlijkheidsnorm en zijn toepassing' (2004) en 'Reshaping Justice, Judicial Reform and Adjudication in the Netherlands' (2004)). Ten slotte wordt in een aantal publicaties de comparatieve methode gehanteerd, zoals in diverse onderzoeksprojecten op het terrein van de organisatie en beheer van de rechtspleging waaraan Langbroek deelnam, (zie

deelprogramma 2), en in de dissertatie van Willemsen 'De grenzen van de rechtsstrijd in het bestuursrechtelijk beroep en hoger beroep in rechtsvergelijkend perspectief' (2005).

Een derde sterk punt is de *relatie met de rechtspraktijk*. Binnen het programma worden relatief veel vakpublicaties geproduceerd, met name annotaties en kronieken, die vaak aanleiding geven tot een levendige wetenschappelijk discussie. Daarnaast blijkt deze relatie uit het vele derde geldstroomonderzoek, dat in het kader van R&R wordt verricht. De invloed hiervan in de rechtspraktijk is niet zelden groot. Zo is de wijze waarop in de rechtspraak inhoud is gegeven aan het bestuursrechtelijke hoger beroep mede bepaald door de uitkomsten van de kernpublicatie 'Algemeen bestuursrecht 2001: hoger beroep' (2001).

De afhankelijkheid van derde geldstroom inkomsten van met name de taakgroep bestuursrecht (als onderdeel van de disciplinegroep Staats- en Bestuursrecht) en in mindere mate Rechtstheorie heeft overigens ook een schaduwzijde: soms leidt zij ertoe dat onderzoek waarvoor (nog) geen vraag bestaat, wordt verdrongen door onderzoek waarvoor dit wel het geval is. Zonder deze afhankelijkheid was wellicht meer bestuursrechtelijk onderzoek verricht in deelprogramma 5 (Transnationale rechtshandhaving). Overigens is - zoals hiervoor al opgemerkt - het derde geldstroomonderzoek wel wetenschappelijk en worden projecten alleen aangenomen als zij passen binnen het programma. Voor de toekomst is niettemin van belang dat juist voor het onderzoek waarnaar (nog) geen financiële vraag bestaat een duidelijke plek wordt gereserveerd, waarbij meer dan de afgelopen periode is gebeurd, de Wiarda-middelen voor detachering c.a. zouden moeten worden benut. Of dit voornemen kan worden waargemaakt, is echter mede afhankelijk van de financiële situatie van de genoemde onderdelen.

Een laatste relatief sterk punt van R&R is de *internationalisering* van het R&R-onderzoek. Dit blijkt uit het elk jaar toenemend aantal publicaties in het Engels, die ook steeds vaker worden gepubliceerd in internationale tijdschriften. Bovendien zijn diverse R&R-onderzoekers zeer actief in internationale netwerken en zijn vanuit R&R veel internationale expertmeetings en congressen georganiseerd. Daarbij zijn wij er ons overigens van bewust dat een niet onbelangrijk deel van het R&R-onderzoek (nog) nationaalrechtelijk is georiënteerd en dat diverse onderzoekers nog behoorlijk zullen moeten investeren in hun internationale profiel.

Niettemin wordt internationalisering aangemerkt als relatief sterk punt van R&R, omdat bij de aanvang van het programma (met uitzondering van Vervaele) nog vrijwel niemand internationaal publiceerde, terwijl dit thans door veel onderzoekers en op grote schaal gebeurt. Vergelijkt men bijvoorbeeld het bestuursrechtelijk onderzoek binnen R&R met dat van de zusterfaculteiten, dan scoort Utrecht op het punt van internationalisering (met name door de publicaties van Jansen, Addink en Langbroek) hoog. Buiten Utrecht wordt binnen deze discipline weinig (en soms helemaal niet) internationaal gepubliceerd.

Per 1 januari 2006 is het programma Rechtspleging en Rechtshandhaving in Europa opgegaan in het nieuwe onderzoeksprogramma *Europees Publiekrecht - Coherentie van rechtsordes: EU en haar lidstaten* onder leiding van prof. dr. A. Prechal en prof. mr. R.J.G.M. Widdershoven.

De onderzoekers van het programma Rechtspleging en Rechtshandhaving in Europa in 2005 zijn:

- Mr. G.H. Addink
- Prof. mr. J.B.J.M. ten Berge
- Prof. dr. J.F. Bruinsma
- M.J.L. Decroos MSc
- Dr. F. Dorssemont
- Mr. A.P.F. Duijkersloot
- Mr. A. Eertink
- Mr. L. Francot
- Prof. mr. A.M. Hol
- Mr. J.A.E. van der Jagt
- Dr. O.J.D.M.L. Jansen
- Prof. mr. G.T.J.M. Jurgens
- Mr. A. Keessen
- Mr. C.L. Knijff
- Mr. T. Lahovski

- Dr. Ph.M. Langbroek
- Mr. J. Leest
- Mr. M.J.J.P. Luchtman
- Mr. W. Minekus
- Mr. G.Y. Ng
- Mr. R. Ortlep
- Mr. P.P. Rijpkema
- Mr. J. Soeharno
- Prof. mr. J.A.E. Vervaele
- Mr. U. de Vries
- Prof. mr. R.J.G.M. Widdershoven (onderzoeksleider)

Publicatielijst 2005

Dissertaties

- Willemsen, P.A., De grenzen van de rechtsstrijd in het bestuursrechtelijke beroep en hoger beroep in rechtsvergelijkend perspectief, Faculteit REBO, Rechtsgeleerdheid, UU, 16 november 2005, 383 pp., Deventer: Kluwer, 2005. Promotoren: J.B.J.M. ten Berge en R.J.G.M. Widdershoven.

1. GRONDSLAGEN RECHTSPLEGING EN RECHTSHANDHAVING

Wetenschappelijke publicaties

- Addink, G.H., Principles of Good Governance: Lessons from Administrative Law, in: Good Governance and the European Union, Reflections on Concepts, Institutions and Substance, Deirdre M. Curin and Ramses A. Wessel (eds.), Antwerp - Oxford, New York: Intersentia, 2005, pp. 21-48.
- Addink, G.H., Algemene beginselen van goed bestuur en de toepassing door de Algemene Rekenkamer, NTB, 2005/6, p. 169-183.
- Addink, G.H., Principles of Good Governance, The Ugandan Law Review, 2004-2, pp. 156-179.¹
- Berge, ten J.B.J.M., Langbroek, P.M., Towards integrated Lawmaking by administrative courts and public authorities. On instruments and possibilities for constructive interaction between the administration and administrative courts in relation to administrative decisionmaking, administrative objection and appeal, in: F. Stroink & E. van der Linden (eds.), Judicial Lawmaking and Administrative Law, Antwerpen – Oxford: Intersentia 2005, pp. 237-248.
- Bruinsma, J.F., Project Europa in het slop, NJB 2005, pp. 2032-2035.
- Dorssemont, F., De disciplinaire macht van de werkgever. Op de grens van contract en instituut in: M. Rigaux, P. Humblet en G. van Limberghen (eds), Actuele Problemen van het Arbeidsrecht, Antwerpen, Intersentia, 2005, pp. 173-233.
- Soeharno, J.E., Over rechterlijke intuïtie. Paul Scholtens intuïtieleer en een alternatief model van Aristoteles in: Tijdschrift voor Rechtsfilosofie & Rechtstheorie 2005/3, pp. 235-261.
- Vervaele, J.A.E., European criminal law and general principles op Union Law, in: Vervaele, J.A.E., (ed.), European evidence warrant. Transnational Juridical Inquiries in the EU, Intersentia, Antwerp-Oxford, 2005, pp. 131-156.
- Vervaele, J.A.E., European criminal law and general principles of Union Law, College of Europe, Legal Studies, Research Papers, 2005, pp. 1-37.
- Vervaele, J.A.E., Ius Commune de Sanctionibus Poenalibus, Epilogue, in: H. Olasolo, The Triggering Procedure of the International Criminal Court, Leiden: Martinus Nijhoff Publishers, 2005, pp. 200-203.
- Widdershoven, R.J.G.M., De betekenis van de Europese Grondwet voor het Nederlandse bestuur, in: H.-M.Th.D. ten Napel & W.J.M. Voermans (red.), De betekenis van de Europese Grondwet voor de Nederlandse staatsinstellingen, Serie: Publikaties van de Staatsrechtkring nr. 24, Deventer: Kluwer, 2005, pp. 39-53.
- Widdershoven, R.J.G.M., The Principle of Loyal Cooperation: Lawmaking by the European Court of Justice and the Dutch Courts, in: F. Stroink & E. van der Linden (eds.), Judicial Lawmaking and Administrative Law, Antwerpen – Oxford: Intersentia 2005, pp. 3-35.

Vakpublicaties

- Addink, G.H., Normering van gemeentelijk bestuursoptreden, in: Gemeente en Bestuursrecht, Eindhoven, pp. 1-50.
- Berge, ten J.B.J.M., De Nederlandse gedragscode wetenschapsbeoefening (esprit de corps of gebakken lucht in een borrelglasje?), in: Inter Alia. Opstellen en andere bijdragen aangeboden aan dr. Marijke van de Vrugt, Utrecht 2005 pp. 1-23.
- Bruinsma, J.F., Twee nationale referenda met elkaar vergeleken, in: Inter Alia. Opstellen en andere bijdragen aangeboden aan dr. Marijke vd Vrugt, Utrecht 2005, pp. 47-59.
- Bruinsma, J.F., De diplomatieke rechtspraak van het EHRM, NJB 2005, p. 209.

---

¹ Deze publicatie is niet opgenomen in het wetenschappelijk jaarverslag 2004

- Duijkersloot, A.P.W. en Widdershoven, R.J.G.M., Kroniek Europees bestuursrecht, NTB 2005/2, pp. 60-71.
- Duijkersloot, A.P.W. en Widdershoven, R.J.G.M., Kroniek Europees bestuursrecht, NTB 2005/8, pp. 290-303.
- Hol, A.M., Annotaties rechterlijke uitspraken verhaal brandweerkosten, in *Brandweer & Recht*, 2005/2, pp.62-71.
- Soeharno, J.E., boekbespreking van: J.H. Jansen, J.M. Smits & L.C. Winkel (red.), *16 Juristen en hun filosofische inspiratie*, Nijmegen: Ars Aequi Libri 2004 (232p). In: *Tijdschrift voor Rechtsfilosofie & Rechtstheorie* 2005/1, pp. 131-134.
- Hol A.M., met Vervaele, J.A.E., (eds), *Security and Civil Liberties: The Case of Terrorism*, Yearbook Utrecht Law Review, Antwerpen: Intersentia, 2005, 165 pp.

2. BEHEER EN ORGANISATIE VAN DE RECHTSPLEGING

Wetenschappelijke publicaties

- Bruinsma, J.F., Judges and Lawyers in the Netherlands – An Overview from 1970 till 2000, in: W.F. Felstiner (ed.), *Reorganization and Resistance: Legal professions confront a changing world*, Oxford: Hart Publishing Ltd., 2005, pp. 63-87.
- Hol, A.M., Adjudication and the Public Realm. An Analysis based on the Work of Hannah Arendt, in: *Utrecht Law Review*, Vol. 1, Issue 2, 2005, pp. 40-53. .
- Langbroek, P.M., M. Fabri, J.P. Jean, en H. Pauliat: *L'administration de la justice en Europe et l'évaluation de sa qualité*; Parijs, Montchrestien (coll. Grands colloques), 2005, 449 pp.
- Vervaele, J.A.E., *Principes de légalité et de proportionnalité des délits et des peines*, L. Burgorgue-Larsen, A. Levade en F. Prico, *Traité établissant une Constitution pour l'Europe, Partie II La Charte des droits fondamentaux de l'Union*, Bruylant, 2005, pp. 619-628.

3. EFFECTIEVE EN BEHOORLIJKE RECHTSPLEGING

Wetenschappelijke publicaties

- Addink, G.H., The Ombudsman as the fourth power. On the foundations of Ombudsmanlaw from a comparative perspective, in: F. Stroink & E. van der Linden (eds.), *Judicial Lawmaking and Administrative Law*, Antwerpen – Oxford: Intersentia 2005, pp. 251-284.
- Berge, ten J.B.J.M., *De Nationale ombudsman en de Algemene wet bestuursrecht (naar aanleiding van het jaarverslag 2003)*, NTB 2005, pp. 117-123.
- Berge, ten J.B.J.M., *De onafhankelijkheid van de gemeentelijke ombudsman*, *De Gemeentestem*, nr. 7232, 2005, pp. 353-359.
- Berge, ten J.B.J.M., Langbroek, P.M., *Surplus value of the ombudsman*, in: Hans Gammeltoft-Hansen and Jens Olsen, *The ombudsman between legislator, Administration and citizen-developing the ombudsman concept*, *The Danish Ombudsman 2005-partIII*, Kopenhagen, October 2005, pp.103-140.
- Doornbos, N., *On Being Heard in Asylum Cases: Evidentiary Assessment through Asylum Interviews*, in: G. Noll (Ed.), *Proof, Evidentiary Assessment and Credibility in Asylum Procedures*, Leiden/Boston: Martinus Nijhoff Publishers, 2005, pp. 103-122.
- Ortlep, R., *De fuikendynastie: van afbraak tot verbouwing*, NTB 2005, 1, pp. 1-5.
- Ortlep, R., *Het conceptwetsvoorstel herroeping van vonnissen en beschikkingen ter uitvoering van een uitspraak van het Europese Hof voor de rechten van de mens*, TCR 2005-3, pp. 69-77.
- Ortlep, R., en Widdershoven, R.J.G.M., *De Wet kosten bestuurlijke voorprocedures in de rechtspraak*, *JB-plus* 2005-4, pp. 147-167.
- Widdershoven, R.J.G.M. en R.P.B.A. Dingemans, *De Schutznormleer in communautair perspectief: het Duitse debat*, NTB 2005, nr. 46, pp. 327-337.
- Widdershoven, R.J.G.M., *De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State en de toetsing aan het EG-recht*, in: W. den Ouden (red.), *Staatssteun en de Nederlandse rechter*, Deventer: Kluwer, 2005, pp. 39-56.

Vakpublicaties

- Berge, ten J.B.J.M., Verwachting, Beslistermijnen en persoonlijk gedrag, NTB 2005, pp. 95-96.
- Bruinsma, J.F., Toch maar liever rechtspraak, NJB 2005, p. 13.
- Doornbos, N., F. Koers & T. Wijngaard, Bij de hand in asielzaken: leidraad voor de asieladvocaat, Nijmegen: Wolf Legal Publishers, 2005, 210 pp.
- Keessen, A, jurisprudentie samenvatting, T-19/01, GvEA 3 februari 2005, O&A 2005, p. 45.
- Keessen, A, jurisprudentie samenvatting, T-28/03, GvEA 21 april 2005, O&A 2005 p. 67.
- Keessen, A, jurisprudentie samenvatting, C-511/03, HvJEG 20 oktober 2005, O&A 2005, p. 212.
- Leest, J., Bemiddeling als gestileerde wraak: de heer en mevrouw Zantinge, Tijdschrift voor herstelrecht, jrg. 5, no. 3, 2005, pp. 45-54.
- Leest, J., Herstelbemiddeling als brug tussen slachtoffer en dader? Een theorie, te af voor de complexe praktijk, Tijdschrift voor herstelrecht, 2005/2, pp. 54-66.

4. INSTRUMENTARIUM EN NORMERING RECHTSHANDHAVING

Wetenschappelijke publicaties

- Duijkersloot, A.P.W., De beboetbare staat, in: Ch. W. Backes, P.J.J. van Buuren, G.T.J.M. Jurgens, R.J.G.M. Widdershoven (red.), *Lex Dura Sed Lex*, Deventer: Kluwer 2005, pp. 33-46.
- Duijkersloot, A.P.W., Do courts engage in lawmaking in relation to supervision of the insurance industry? Reflections on supervision in the Netherlands and Germany, in: F. Stroink en E. van der Linden (eds.), *Judicial Lawmaking and Administrative Law*, Antwerpen-Oxford: Intersentia 2005, pp. 207-216.
- Jansen, O.J.D.M.L., Competition Law Sanctioning in the Netherlands part I, *European Review of Public Law*, 2005/3, pp. 655-713.
- Jansen, O.J.D.M.L., Competition Law Sanctioning in the Netherlands part II, *European Review of Public Law*, 2005/4, pp. 895-1003.
- Jansen, O.J.D.M.L., The Regulation of Criminal Records in the Netherlands, in: Constantin Stefanou and Helen Xanthaki (eds), *Financial Crime in the EU. Criminal Records as Effective Tools or Missed Opportunities*, The Hague: Kluwer Law International, 2005, pp. 267-277.
- Jurgens, G.T.J.M., Gewijzigd overheidsbeleid en de uitvoering van overheidscontracten, *Maandblad voor Vermogensrecht* 2005, pp. 114-118.
- Jurgens, G.T.J.M., P.J.J. van Buuren en F.C.M.A. Michiels), *Bestuursdwang en dwangsom*, Deventer: Kluwer 2005, derde geheel herziene druk, 229 pp.
- Jurgens, G.T.J.M., Bestuursdwang en dwangsom: geen één-eiige tweeling, in: Ch. W. Backes, P.J.J. van Buuren, G.T.J.M. Jurgens, R.J.G.M. Widdershoven (red.), *Lex Dura, Sed Lex*, Deventer: Kluwer 2005, pp. 137-145.
- Ortlep, R., en Widdershoven, R.J.G.M, Europa en de strafrechtelijke handhaving van milieurecht, in: Ch. W. Backes, P.J.J. van Buuren, G.T.J.M. Jurgens, R.J.G.M. Widdershoven (red.), *Lex Dura Sed Lex*, Deventer: Kluwer 2005, pp. 159-176.
- Vervaele, J.A.E., Gegevensuitwisseling en terrorismebestrijding in de VS en Nederland: emergency criminal law?, *Panopticon*, 2005, nr. 2, pp. 27-52.
- Vervaele, J.A.E., Terrorism and Information Sharing between the Intelligence and Law Enforcement Communities in the US and the Netherlands: Emergency Criminal Law?, in: A.M. Hol & J.A.E. Vervaele (eds.), *Security and Civil Liberties: The Case of Terrorism*, Yearbook Utrecht Law Review, Antwerpen: Intersentia, 2005, pp. 131-165.
- Vervaele, J.A.E., La contraffazione delleuro: una federalizzazione mancata del diritto penale nellUnione europea, in: A. Bernardi (ed.), *La tutela delleuro. Teoria e prassi*, Cedam, 2005, pp. 3-42.
- Vervaele, J.A.E., The anti-terrorist legislation in the US: Inter Arma Silent Leges?, *European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice*, Vol. 13/2, 2005, pp. 201-254.
- Vervaele, J.A.E., la legislación antiterrorista en Estados Unidos: inter arma silent leges, *Revista de Derecho y Proceso Penal*, número 14, Año 2005-2, editorial Aranzadi, pp. 109-146.
- Vries, de, U.R.M.Th., The law regarding assisted dying for the terminally ill in the UK - a commentary, *International Journal of Palliative Care*, Volume 11, nr. 11, November 2005, pp. 582-584.

- Widdershoven, R.J.G.M. en F.C.M.A. Michiels, De bestuurlijke boete als instrument voor de gemeentelijke handhaving in Nederland;, in: M. Santens (ed.), *Gewapend Bestuur? Gemeentelijke bestuur(srecht) en gemeentelijke administratieve sancties ter bestrijding van overlastfenomenen en kleine criminaliteit*, Reeks Tegenspraak, cahier 24, Brugge: Die Keure, 2005, pp. 117-140.

Vakpublicaties

- Hol, A.M., Strafrechtelijke aansprakelijkheid van hulpverleners, in *Brandweer & Recht*, 2005/1, pp. 3-11.
- Jurgens, G.T.J.M., en Michiels F.C.M.A., Weg met de last onder bestuursdwang! *NJB* 2005, pp. 1092-1093 en een naschrift in *NJB* 2005, p. 1520.
- Jurgens, G.T.J.M., Widdershoven, R.J.G.M., Ch. W. Backes en P.J.J. van Buuren, redactie *Lex Dura Sed Lex*, Deventer: Kluwer 2005, 217 pp.
- Lees, J., Sympathiek, maar veel gedoe. Rondetafeldebat: draagvlak voor herstelrecht binnen justitie? *Tijdschrift voor herstelrecht*, 2005/1, pp. 8-19.
- Ortlep, R., Het conceptwetsvoorstel herroepen: herroepen, *TCR* 2005/4, pp. 97-99.
- Vervaele, J.A.E., Application de la réglementation, coopération dans l'investigation et assistance administrative mutuelle, in: *Conference Proceedings, Legal Aspects of Enforcement of Common Fisheries Policy*, Brussels, 2005, pp. 6-10.

5. TRANSNATIONALE RECHTSHANDHAVING

Wetenschappelijke publicaties

- Decroos, M.J.L., Criminal Jurisdiction over Transnational Speech Offenses: From Unilateralism to the Application of Foreign Public Law by the National Courts, *European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice*, Vol. 13/3, 2005, pp. 365-400.
- Luchtman, M.J.J.P. en A.H. van Hoek, Transnational cooperation in criminal matters and the safeguarding of human rights, *Utrecht Law Review* Volume 1, Issue 2, December 2005, pp. 1 - 39.
- Vervaele, J.A.E., Il pubblico ministero europeo e lo spazio giudiziario europeo. Protezione efficace degli interessi comunitari a inizio di un diritto processuale penale europeo, in: S. Canestrari & L. Foffani, *Il Diritto Penale nelle Prospettiva Europea*, Giuffrè, Milano, 2005, pp. 521-562.
- Vervaele, J.A.E., Mutual trust and Mercosur Integration in South Africa, in: G. de Kerchove & A. Weyembergh, *La confiance mutuelle dans l'espace pénal européen? Mutual Trust in the European Criminal Area*, ULB, Brussels, pp. 291-308.
- Vervaele, J.A.E., The Europeanisation of Criminal Law and the Criminal Law Dimension of European Integration, in: P. Demaret, I. Govaere & D. Hanf (eds.), *30 Years of European Legal Studies at the College of Europe, Liber Professorum, P.I.E.-Peter Lang*, Brussels, 2005, pp. 277-298.
- Vervaele, J.A.E., The transnational ne bis in idem principle in the EU. Mutual recognition and equivalent protection of human rights, *Utrecht Law Review*, 2005, Issue 2, pp. 100-118.
- Vervaele, J.A.E., El Mercosur y la Integración Regional en Sudamérica, *Revista General de Derecho Europeo*, 2005, nr. 8, pp. 1-30.
- Vervaele, J.A.E., La europeización del derecho penal y la dimensión penal de la integración europea, *Revista Penal*, 2005, pp. 169-184.
- Vervaele, J.A.E., El principio ne bis in idem en Europa. El Tribunal de Justicia y los derechos fundamentales en el espacio judicial europeo, *Nueva Doctrina Penal*, Buenos Aires, 2005, pp. 287-308.
- Vervaele, J.A.E., The Europeanisation of Criminal Law and Criminal Law Dimension of European Integration, *College of Europe, European Legal Studies, Research Papers*, 3/2005, 28 pp.
- Vervaele, J.A.E., Mercosur and regional integration in South America, in: *The International and Comparative Law Quarterly*, The British Institute of International and Comparative Law, vol. 54, 2005, pp. 387-410.

Vakpublicaties

- Vervaele, J.A.E., boekbespreking van G. de Kerchove and A. Weyembergh, *Sécurité et Justice; enjeu de la politique extérieure de l'Union Européenne*, Brussels, 2003, *CMLR* 42, 2005, pp. 889-891.
- Vervaele, J.A.E., (ed.), *European evidence warrant. Transnational Juridical Inquiries in the EU*, Antwerp-Oxford : Intersentia 2005, 318 pp.

Annotaties

A.P.W. Duijkersloot

- GvEA 30 november 2004, AB 2005, 245.

A. Keessen

- ABRvS 21 juli 2004, AB 2005, 19.
- ABRvS 20 april 2004, M&R 2005/84.

C.L. Knijff

- Vzng. Rb. Den Haag 10 maart 2005, AB 2005, 334.
- Vzng. Rb. Den Haag 21 maart 2005, AB 2005, 335.
- ABRvS 2 februari 2005, AB 2005, 336.

O.J.D.M.L. Jansen

- Rechtbank Rotterdam 19 oktober 2004, JOR 2005/34.
- Vz. ABRvS 10 maart 2005, AB 2005, 319.

R. Ortlep

- Rb. Amsterdam 3 december 2004, JOR 2005/13.
- Gerechtshof Amsterdam 22 december 2004, AB 2005, 56.
- Rb. Rotterdam 3 januari 2005, AB 2005, 126.
- CRvB 23 maart 2005, AB 2005, 193.
- ABRvS 9 februari 2005, AB 2005, 224 (met F.A.G. Groothuijse onder AB 2005, 25).
- ABRvS 6 april 2005, AB 2005, 225.
- CRvB 2 maart 2005, AB 2005, 228.
- CRvB 28 januari 2005, AB 2005, 255.
- ABRvS 13 juli 2005, AB 2005, 320.
- ABRvS 10 augustus 2005, JB 2005/280.
- ABRvS 20 juli 2005, AB 2005, 419.

R.J.G.M. Widdershoven

- HvJEG 5 oktober 2004, zaak C-397 t/m 403/01 (Pfeiffer), AB 2005, 16.
- HvJEG 12 oktober 2004, zaak C-222/02 (Peter Paul), AB 2005, 17.
- HvJEG 11 november 2004, zaak 171/03 (Toeters en Verberk), AB 2005, 66.
- HvJEG 21 april 2005, zaak C-186/04 (Housieaux), AB 2005, 349.
- HvJEG 20 januari 2005, zaak C-245/03 (Merck, Sharp & Dohme), AB 2005, 351.
- HvJEG 20 januari 2005, zaak C-295/03 (Glaxosmithkline), AB 2005, 351.
- HvJEG 20 oktober 2005, AB 2005, 425.
- HR 17 december 2004, AB 2005, 111.
- HR 18 februari 2005, AB 2005, 119.
- HR 1 april 2005, AB 2005, 246.
- HR 17 juni 2005, AB 2005, 359.
- HR 8 juli 2005, AB 2005, 407.
- HR 11 november 2005, AB 2005, 436.
- ABRvS 12 januari 2005, AB 2005, 75.
- ABRvS 29 juni 2005, AB 2005, 365.
- ABRvS 11 februari 2005, JV 2005/172.

Belangrijke overige wetenschappelijke activiteiten

NWO

Bruinsma, J.F.:

- lid van de Programma- en selectiecommissie SARO

Vervaele, J.A.E.:

- lid van de beoordelings- en selectiecommissie van DFG (de Duitse NWO).

Widdershoven, R.J.G.M.:

- in 2004-2005 lid van de voorbereidingsgroep 'the Hague Institute Internationalisation of Law' (HIIL).
- van 2003-2006 lid van de universitaire adviescommissie Vernieuwingsimpuls (alfa, gamma).

Hol, A.M.:

- in 2001-2005 diverse malen lid van de beoordelingscommissie open competitie MAgW/NWO.

VSNU

Widdershoven, R.J.G.M.:

- in 2005 lid van de Commissie Voorbereiding Onderzoeksbeoordeling Rechtsgeleerdheid VSNU (Commissie Stolker).

Wetenschappelijke verenigingen

Addink, G.H.:

- voorzitter Werkgroep Jurisprudentie Vereniging voor Milieurecht.

Bruinsma, J.F.:

- lid Working Group Comparative Study on Legal Professions, en voorzitter van de subgroep Regulatory Reform.

Dorsement, F.:

- Lid Raad van Bestuur Vereniging voor Arbeidsrecht
- Lid Workingsgroup on Labour Law (erkend als onderzoeksgemeenschap door FWO-Vlaanderen).

Jansen, O.J.D.M.L.:

- lid European Group of Public Law

Langbroek Ph. M.:

- lid European Group of Public Administration, en voorzitter van de Studygroup on Management and Delivery of Justice.

Rijkema, P.P.:

- lid bestuur Nederlandse Vereniging voor de Wijsbegeerte van het Recht.

Vervaele J.A.E.:

- voorzitter DASEC
- member of the steering committee of ECLAN, the European Criminal Law Academic Network.
- member of the Research Council of the European Arrest Warrant Project, Asser Institute/AGIS/ European Commission.
- Member of the Scientific Committee of the International Association for Criminal Law, AIDP (wereldorganisatie voor strafrecht).

Widdershoven, R.J.G.M.:

- lid Commissie Commissie Rechtsbescherming, Vereniging voor bestuursrecht (VAR).

Redactielidmaatschappen

Addink, G.H.:

- Voorzitter redactie Cremers milieurecht
- Voorzitter redactie Milieurechtspraak

Ten Berge, J.B.J.M.:

- Lid redactie Nederlands Tijdschrift voor Bestuursrecht
- Lid redactie Commentaar Algemene wet bestuursrecht (Elseviers)

Bruinsma J.F.:

- Lid redactie Recht der Werkelijkheid
- Lid redactie Ars Aequi Libri, sectie rechtstheorie

Dorssemont, F.:

- Lid redactie Juristenkrant
- Lid redactie Arbeidsrechtelijke Annotaties

Van Hoek, A.A.H.:

- Lid redactie Tijdschrift NIPR
- Redacteur Tekst & Commentaar Arbeidsrecht
- Redacteur losbladig Commentaar Arbiedsovereenkomst

Hol, A.M.:

- Hoofdredacteur Utrecht Law Review
- Lid redactie Ars Aequi Libri, sectie Rechtstheorie
- Hoofdredacteur Brandweer en recht

Janse, R.:

- Lid redactie Nederlands Tijdschrift voor Rechtsfilosofie en Rechtstheorie

Jansen, O.J.D.M.L.:

- Hoofdredacteur Tijdschrift voor Onderneming en Strafrecht (inmiddels opgeheven).

Jurgens, G.T.J.M.:

- Lid redactie Nederlands Tijdschrift voor Bestuursrecht

Vervaele, J.A.E.:

- Lid redactie Panopticon (België)
- Lid redactie Dèviance et Société (Frankrijk)
- Lid redactie Nueva Doctrina Penal (Spanje)
- Lid redactie IUSTEL (Spanje)
- Lid redactie Utrecht Law Review
- Lid redactie diverse tijdschriften in Latijns Amerika

Widdershoven, R.J.G.M.:

- Lid redactie AB (Administratiefrechtelijk Beslissingen)
- Lid redactie Overheid & Aansprakelijkheid
- Hoofdredacteur JB-plus
- Lid redactie AB-Klassiek

Inzet onderzoekstijd Rechtspleging en Rechtshandhaving in Europa 2005

1e geldstroom

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd in fte	Onderzoek-school	Onder-deel
J.B.J.M. ten Berge	Prof.mr.	HGL	0,19	OSP R&R	SBR
R.J.G.M. Widdershoven	Prof.mr.	HGL	0,30	OSP R&R	SBR
G.H. Addink	mr.	UHD	0,36	OSP R&R	SBR
C.L. Knijff	mr.	UD	0,02	OSP R&R	SBR
A.P.F Duijkersloot	mr.	UD	0,25	OSP R&R	SBR
Ph.M. Langbroek	dr.	UHD	0,00	OSP R&R	SBR
J.A.E. van der Jagt	mr.	JUD	0,30	OSP R&R	SBR
G.T.J.M. Jurgens	Prof. Mr.	HGL	0,23	OSP R&R	SBR
O.J.D.M.L. Jansen	dr.	UHD	0,35	OSP R&R	SBR
A.M. Hol	Prof.mr	HGL	0,2	OSP R&R	Rth
J.F. Bruinsma	Prof.dr.	HGL	0,4	OSP R&R	Rth
P.P. Rijpkema	mr.	UHD	0,2	OSP R&R	Rth
L. Francot	mr.	UD	0,2	OSP R&R	Rth
U. De Vries	mr.	UD	0,15	OSP R&R	Rth
J.A.E. Vervaele	Prof. Mr.	HGL	0,20	OSP R&R	Wiarda
F. Dorssemont	dr.	UD	0,10	OSP R&R	Wiarda
M.J.J.P Luchtman	mr.	JUD	0,65	OSP R&R	Wiarda
Totaal			4,10		

Aio's

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd in fte	Onderzoek-school	DG/ Onderdeel
M.J.L. Decroos	MSc.	AIO	0,75	OSP R&R	OSP R&R
J. Leest	mr.	AIO	0,6	OSP R&R	OSP R&R
W. Minekus	mr.	AIO	0,75	OSP R&R	OSP R&R
T. Lahovski	mr.	AIO	0,75	OSP R&R	OSP R&R
A. Eertink	mr.	AIO	0,75	OSP R&R	OSP R&R
G.Y. Ng	Mr	AIO	0,75	OSP R&R	OSP R&R
J. Soeharno	Mr.	AIO	0,75	OSP R&R	OSP R&R
Totaal			5,10		

2e geldstroom:

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd in fte	Onderzoek-school	Onderdeel
A. Keessen	mr.	AIO	0,75	OSP R&R	SBR
Totaal			0,75		

3e geldstroom:

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd in fte	Onderzoek-school	Onderdeel
R. Ortlep	Mr	AIO	0,75	OSP R&R	SBR
J.B.J.M. ten Berge	Prof. mr	HGL	0,01	OSP R&R	SBR
R.J.G.M. Widdershoven	Prof mr	HGL	0,08	OSP R&R	SBR
G.H. Addink	Mr.	UHD	0,04	OSP R&R	SBR
C.L. Knijff	Mr	UD	0,23	OSP R&R	SBR
Ph.M. Langbroek	dr.	UHD	0,43	OSP R&R	SBR
G.T.J.M. Jurgens	Prof mr	HGL	0,09	OSP R&R	SBR
O.J.D.M.L. Jansen	dr.	UHD	0,05	OSP R&R	SBR
A.M. Hol	Prof.mr.	HGL	0,10	OSP R&R	Rth
U. de Vries	dr.	UD	0,15	OSP R&R	Rth
Totaal			1,93		

Buitenpromovendi

Naam onderzoeker	Titel	Rang	oz-tijd
T. Ploom	LLM	UD	

Totaal gerealiseerde inzet 2005 in onderzoeks-fte

geldstroom	Wp min aio's	aio's	totalen
1e geldstroom	4,10	5,10	9,20
2e geldstroom	0	0,75	0,75
3e geldstroom	1,18	0,75	1,93
totalen	5,28	6,60	11,88

Het onderzoeksprogramma ‘Europees privaatrecht’ is met bijna 20 fte een van de grootste onderzoeksprogramma’s van juridisch Nederland. Het is in de negentiger jaren van de vorige eeuw ontstaan uit de samenvoeging van drie destijds voorwaardelijk gefinancierde onderzoeksprogramma’s: Eenvormig en vergelijkend privaatrecht, het Nieuw BW in perspectief en Verzorgingsrecht. Het programma bestond gedurende het grootste deel van de verslagperiode uit acht deelprogramma’s: algemeen, consumenten- en patiëntenrecht, contractenrecht, goederenrecht, intellectuele eigendomsrecht, ondernemingsrecht, personen-, familie- en erfrecht, en procesrecht. Per januari 2005 kwam daar het onderdeel Aansprakelijkheidsrecht (weer) bij. Een bijzondere plaats wordt ingenomen door het project Erfdeel klassieke juristen onder leiding van prof. mr J. E. Spruit dat tot voor kort een afzonderlijk onderzoeksprogramma was.

De missie van het programma is enerzijds de analyse van de vraag in hoeverre harmonisatie van privaatrecht in Europees verband mogelijk is, anderzijds de vraag naar de doorwerking van Europees privaatrecht in het nationale recht. In deze zin verschilt het programma van andere privaatrechtelijke onderzoeksprogramma’s, die veelal meer op Nederland georiënteerd zijn.

Het programma had een looptijd van 5 jaar (2001-2005) en wordt als volgt geëvalueerd:

Het onderzoeksprogramma vindt zijn inhoudelijke vernieuwing met name in de focus op Europa in plaats van Nederland en daarmee in het blootleggen van de problemen, en de mogelijke oplossingen daarvoor, van de toenemende Europeanisering van het privaatrecht, alsmede in de daarmee gepaard gaande internationalisering van het privaatrecht. De situatie dienaangaande was immers een stuk ‘nationaler’ in Nederland enige jaren terug. Thema’s als harmonisatie zijn daarmee op de agenda gezet en nader geanalyseerd.

Het Utrechtse onderzoek heeft inmiddels ook school gemaakt nu heden ten dage door ongeveer heel het land de onderzoeksblik mede op Europa en internationalisering geworpen is. Dat is ook terecht, maar het betekent wel dat voor de toekomst (2006 en verder) extra opgelet zal moeten worden dat de vernieuwing behouden blijft. We dienen op te passen voor de gevolgen van de wet van de remmende voorsprong.

Dat gebeurt ook nu al, onder andere door ervoor te kiezen qua methode vernieuwend bezig te zijn en niet te blijven hangen bij waar we goed in zijn en vooruitstrevend in waren, met name de rechtsvergelijking, die immers in Utrecht al school maakte voordat dat elders gebeurde. Die rechtsvergelijking maakt een integraal deel uit van het onderzoeksprogramma, en dat blijft ook zo. Hiertoe behoort ook de aandacht die er is voor de theorie van de rechtsvergelijking – zie bijv. de publicatie door prof. Katharina Boele-Woelki en anderen van ‘Het plezier van de rechtsvergelijking/Opstellen over unificatie en harmonisatie van het recht in Europa’. Van ander manieren van ‘grensoverschrijding’, namelijk grensoverschrijding met niet-juridische disciplines, was alleen sprake binnen de deelgroep personen- familie- en erfrecht, maar daarin is en gaat verandering komen. De recente oratie van Giesen (2005) moge daarvan getuigen.

Het onderzoek zoals dat verricht wordt voldoet aan de strengste eisen van grondigheid en diepgang, al was het maar omdat er relatief veel – grondige en diepgravende – proefschriften (en daarmee vergelijkbare monografieën) verschijnen. Overigens weten de onderzoekers ook de markt in de breedte te bedienen, door via kronieken die veeleer op de breedte georiënteerd zijn, de tijdschriften op te zoeken. Daarbij moet wel opgelet worden dat die publicaties niet de overhand krijgen qua uitstraling en bekendheid.

Een van de sterkste punten van het programma is de typisch internationale uitstraling, over een breed vlak, hetgeen onder meer blijkt uit de participatie van relatief veel buitenlandse onderzoekers – uit België, Denemarken, Duitsland, Frankrijk, Griekenland, Hongarije, Indonesië, Oekraïne, Oostenrijk, Polen, Rusland, het Verenigd Koninkrijk, de Verenigde Staten, Zweden en Zwitserland. Voorts komt de internationale oriëntatie naar voren in het aantal Engelstalige publicaties.

Die internationale ‘outlook’ heeft echter een keerzijde, namelijk de kans van een gedeeltelijke ‘vervreemding’ van de thuisbasis, de Nederlandse markt en het Nederlandse recht. We zien dat we de laatste jaren sterker zijn geweest op internationaal vlak, onovertroffen als Nederlandse onderzoekers, zo durven we te stellen, maar

dat daarmee onze nationale positie onder druk is komen te staan. Door het aantrekken van enkele jonge, nationaal inmiddels als toponderzoekers erkende staande hoogleraren, menen we de brug terug te kunnen slaan zonder de voorsprong internationaal weg te hoeven geven.

Hoewel de onderzoeksgroep beschikt over een aantal – peer reviewed – publicatiefora (Contracteren, Electronic Journal of Comparative Law, ERPL, IER, Molengrafica, NTBR), is het promotieonderzoek en dus de dissertatie toch de belangrijkste vorm van output in het onderzoeksbeleid van de disciplinegroep. De senior onderzoekers steken dan ook veel tijd in de begeleiding van promovendi.

Positief zijn tot slot de wisselwerking tussen onderzoek en onderwijs doordat veel van de te doceren vakken direct aansluiten bij het onderzoeksprogramma, en dat de onderzoeksgroep de afgelopen jaren veel tweede- en derde geldstroomprojecten binnen heeft weten te slepen zonder daarvan afhankelijk te worden. Van die toekenningen is gebruik gemaakt om tijdelijk personeel – aio's en postdocs – te werven. Bij ommekomst van het project behoeven hierdoor geen gedwongen ontslagen te vallen. Bij de derde geldstroom staat wel voorop dat we alleen die projecten willen doen die ook wetenschappelijk interessant zijn. Marktwerking en wetenschap kunnen elkaar dan versterken.

In de nieuwe onderzoeksprogrammering per januari 2006 heeft het privaatrechtelijk onderzoek haar eigen plaats gekregen in het programma *The Prospects of European Private Law*, onder leiding van prof. dr. K. Boele-Woelki en prof. mr. I. Giesen.

De onderzoekers van het programma European Private Law in 2005 waren:

- Dr. M. Antokolskaia
- prof. mr. S.E. Bartels
- Mr. Drs. L.P.C. Belder
- Mr. Drs. R.J. Blauwhoff
- Prof. dr. K.R.S.D. Boele-Woelki
- Mr. S.M. van den Braak
- Mr. B. Braat
- Prof. mr. J.J. Brinkhof
- Prof. Mr. L.P.H.M. Buskens
- Mr. O.L. Cherednychenko
- Mr. W.N.J. van Casteren
- prof. mr. M. de Cock Buning
- Mr. L.M. Coenraad
- I. Curry-Sumner MA
- Mr. V. Derckx
- Prof. Mr. A.F.M. Dorresteyn
- Mr. W.J.H.T. Dupont
- mr. E.F.D. Engelhard
- Mr. J.E. Fesevur
- Mr. M. Freudenthal
- Prof. mr. I. Giesen
- Prof. mr. F.W. Grosheide (onderzoeksleider)
- Prof. Mr. H.W. Heyman
- Prof. Mr. E. H. Hondius (onderzoeksleider)
- Mr. B.P. Honnebier
- Mr. W.A. de Hondt
- Prof. mr. Ph. H.J.G. van Huizen
- Mr. C. Jeloschek
- Mr. C.G. Jeppesen
- Prof. mr. A.W. Jongbloed
- Mr. J. Koopman
- Mr. M.S. Koppert-van Beek
- Mr. A. van der Krans

- Mr. S.A. Kruisinga
- Mr. K. Kryczka
- Dr. V. Lazic
- prof. Mr. G.J.C. Lekkerkerker
- prof. mr. M.L. Lennarts
- Mr. J.M. Milo
- mr. A. Mom
- Mr. P.M.M. Mostermans
- Mr. C.C.M. Nadorp-van der Borg
- Mr. N. van Oostrom-Streep
- Prof. mr. W.J. Oostwouder
- Mr. R. Pokhyla
- Prof. mr. H.D.C. Roscam Abbing
- mr. M.Y. Schaub
- Mr. H.N. Schelhaas
- Mr. F. Schonewille
- Mr. W.M. Schrama
- Prof. Mr. S. Schuit
- Dr. E. Slob
- Mr. G.J.W. Steenhoff
- Mr. B. Sujecki
- Mr. M. de Tombe-Grootenhuis
- Mr. H. Veenstra
- prof. mr. J.J. Verhoeven
- Mr. M. Vonk
- Mr. R.W. de Vrey
- dr. M. van der Vrugt
- Mr. I. Wagenaar
- Mr. A. Wiewiorowska

Publicatielijst 2005

ALGEMEEN EN GRONDSLAGEN

Wetenschappelijke publicaties

- Grosheide, F.W. & Maanen, G.E. van, Een groeifonds of grabbelton? Art. 1 Eerste Protocol en de Nederlandse rechtsorde, Bespreking van de preadviezen van Barkhuysen & Van Emmerik en Ploeger voor de voorjaarsvergadering van de Vereniging voor Burgerlijk Recht, NTBR 2005/4, pp. 142 - 150.
- Grosheide, F.W., Het recht om niet in rechte betrokken te worden, in: R.J.C. Flach, L.M. Klap-de Nooijer, J.W. Rutgers en E.M. Wesseling-van Gent, Rutgers-bundel, Opstellen, op 26 april 2005 aangeboden aan Prof. Mr. G.R. Rutgers, Deventer: Kluwer, 2005, pp. 123 - 133.
- Grosheide, F.W., Wie is van hout? Het persoonlijke gevoel van de rechter, NTBR 2005/9, pp. 423 - 424.
- Grosheide, F.W., Hoe slaafs mag men nabootsen?, IER oktober 2005, pp. 270 - 272.
- Hondius, E.H., America rules the waves, in: De tous horizons/Mélanges Xavier Blanc-Jouvan, Paris: Litec, 2005, pp. 341-349.
- Hondius, E.H., Juristenportretten: raadsheren moeten voor het voetlicht, in: R.J.C. Flach et al. (red.), Amice/Rutgers-bundel, Deventer: Kluwer, 2005, pp. 157-165.
- Hondius, E.H., Prospettive e problemi relativi al codice civile europeo: la prospettiva olandese, in: Vincenzo Roppo (red.), A European Civil Code/Perspectives & problems, Milan: Giuffrè, 2005, pp. 79-112.
- Schelhaas, H.N., Productaansprakelijkheid en Europees Privaatrecht: het Duitse ontploffende mineraalwaterflesje, NTBR 2005/5, pp. 204-209.

Vakpublicaties

- Giesen, I., Geen huisje zo heilig of er past wel een sloophamer bij, NJB 2005/42, pp. 2200-2201.
- Giesen, I., De donkere kamer van Vranken, NJB 2005/36, p. 1889-1890.
- Hondius, E.H., De toegevoegde waarde van publicatie van rechtspraak, Tijdschrift voor Consumentenrecht, 2005, pp. 37-38.
- Hondius, E.H., Kroniek Algemeen, Nederlands Tijdschrift voor Burgerlijk Recht, 2005, pp. 33-41.
- Hondius, E.H., Kroniek Algemeen, Nederlands Tijdschrift voor Burgerlijk Recht, 2005, pp. 69-81.
- Hondius, E.H., Kroniek Algemeen, Nederlands Tijdschrift voor Burgerlijk Recht, 2005, pp. 113-129.
- Hondius, E.H., Kroniek Algemeen, Nederlands Tijdschrift voor Burgerlijk Recht, 2005, pp. 161-176.
- Hondius, E.H., Kroniek Algemeen, Nederlands Tijdschrift voor Burgerlijk Recht, 2005, pp. 209-217.
- Hondius, E.H., Kroniek Algemeen, Nederlands Tijdschrift voor Burgerlijk Recht, 2005, pp. 273-279.
- Hondius, E.H., Kroniek Algemeen, Nederlands Tijdschrift voor Burgerlijk Recht, 2005, pp. 309-324.
- Hondius, E.H., Kroniek Algemeen, Nederlands Tijdschrift voor Burgerlijk Recht, 2005, pp. 393-405.
- Hondius, E.H., Kroniek Algemeen, Nederlands Tijdschrift voor Burgerlijk Recht, 2005, pp. 446-454.
- Hondius, E.H., Kroniek Algemeen, Nederlands Tijdschrift voor Burgerlijk Recht, 2005, pp. 502-505.
- Hondius, E.H., Asser-serie: De wereld van J.B.M. Vranken, WPNR 2005/6620, pp. 363-364.
- Hondius, E.H., A snuff, sir? Et ego in Arcadia - op sabbatical in Cambridge, Ars Aequi, 2005/1, pp. 16-20.
- Hondius, E.H., Entartete Musik, Ars Aequi, 2005/2, p. 71.
- Hondius, E.H., Omzien in verwondering, Ars Aequi, 2005/3, p. 129.
- Hondius, E.H., Wild Bill, Ars Aequi, 2005/4, p. 213.
- Hondius, E.H., Hamburg: privaatrechtelijk paradijsje aan de Aussenalster, Ars Aequi, 2005/5, pp. 330-334.
- Hondius, E.H., Juridisch argumenteren, Ars Aequi, 2005/6, p. 445.
- Hondius, E.H., Ars longa, vita longa, Ars Aequi, 2005/9, p. 665.
- Hondius, E.H., Parijse notities, Ars Aequi, 2005/10, pp. 802-806.
- Hondius, E.H., Plagiaat, Ars Aequi, 2005/11, p. 917.
- Hondius, E.H., Hoor en wederhoor, Ars Aequi, 2005/12, p. 991.
- Joseph, M.J. & Nijssen, M.H.J.G., Verbintenissenrecht, De verbintenis uit de wet (11e druk 2002), Asser Actueel 2005/1, pp. 5-10.
- Joseph, M.J. & Nijssen, M.H.J.G., Verbintenissenrecht, De verbintenis uit de wet (11e druk 2002), Asser Actueel 2005/2, pp. 21-26.

- Joseph, M.J. & Nijssen, M.H.J.G., Verbintenissenrecht, De verbintenis uit de wet (11e druk 2002), Asser Actueel 2005/3, pp. 39-42.
- Klomp, R., Helstone, A & Loor, E., Model bezoekersvoorwaarden, Kuitenbouwer, F. & Schiphof T. (red.), Kunstvandalisme; Het recht en een taboe van ons openbaar kunstbezit, Boom Juridische uitgevers, Den Haag, 2005, pp. 119-127.
- Klomp, R. & Mak, C. (red), Burgerlijk Wetboek 2005-2006, Ars Aequi Libri, Nijmegen 2005, 14e druk.
- Klomp, R. Jongbloed, A.W., Mak, C, Rhee, C.H. van & Spath, J.B. (red), Burgerlijk recht 2005-2006, Nijmegen: Ars Aequi Libri, 2005, 1e druk.

Annotaties

- Schelhaas, H.N., Noot bij HR 12 november 2004, JWB 2004, 393 (aansprakelijkheid voor kinderen), Tijdschrift voor Personenschade, 2005/1, pp. 26-30.
- Schelhaas, H.N., Het startpunt van de subjectieve verjaringstermijn bij een vordering uit onverschuldigde betaling en onrechtmatige daad, NTBR 2005/10, pp. 522-527.
- Joseph, M.J., Verzuim en ingebrekestelling, (HR 22 oktober 2004, RvdW 2004, 119), Bedrijfsjuridische berichten, 2005/12, pp. 135-139.

AANSPRAKELIJKHEIDSRECHT

Wetenschappelijke publicaties

- Giesen, I., Handle with care! De waarschuwingsplicht in het buitencontractuele aansprakelijkheidsrecht, Oratie UU, Boom Juridische uitgeverij, Den Haag, 2005, 97 pp.
- Giesen I., Toezicht en aansprakelijkheid. Een rechtsvergelijkend onderzoek naar de rechtvaardiging voor de aansprakelijkheid uit onrechtmatige daad van toezichhouders ten opzichte van derden, Serie Recht en Praktijk 132, Deventer: Kluwer, 2005, 251 pp.
- Hondius, E.H., The Kelly case - compensation for undue damage for wrongful treatment, in: Gevers, J.K.M., Hondius, E.H. & Hubben J.H. (red.), Health law, human rights and the Biomedicine Convention/Essays in honour of Henriëtte Roscam Abbing, Leiden: Martinus Nijhoff, 2005, pp. 105-116.

Vakpublicaties

- Kortmann, T., Pandora revisited, twee principiële Afdelingsuitspraken over causaal verband bij vernietigde besluiten, Gst., 2005/7229, pp. 257-267.
- Kortmann, T. & Hee, L.R. van, Ongeoorloofde financiële bedingen in projectontwikkelingsovereenkomsten, BR, 2005, pp. 955-964.
- Kortmann, T., De slechte naam van juristen, NJB, 2005/41, pp. 2139-2141.

Annotaties

- Kortmann, T., HR 18 februari 2005, JBPr 2005/35 (SER / NVV).

CONSUMENTEN- EN PATIËNTENRECHT

Dissertaties

- Sivesand, H., The buyer's remedies for non-conforming goods / Should there be free choice or are restrictions necessary?, Faculteit REBO, Rechtsgeleerdheid, 7 maart 2005, 264 pp., München: Sellier, 2005, promotor : Prof mr. E.H. Hondius.

Wetenschappelijke publicaties

- Hondius, E./Kryczka, K., The Information Society and Consumer Protection in Europe, in: Journal of the Japan-Netherlands Institute VII (2005), pp. 41-81.
- Wiewiórwska-Domagalska, A., Europejskie prawo konsumenckie - rozwój, problemy, pytanie o przyszłość, in: Ewa Nowinska, Piotr Cybul (red.), Europejskie prawo konsumenckie a prawopolskie, Kraków: Zakamycze, 2005, pp. 23-55.

- Derckx, V. & Roscam Abbing, H.D.C., Patient's Right to Health Protection and Quality and Safety of Blood (Products), *European Journal of Health Law*, 2005/11, pp. 155-168.
- Roscam Abbing, H.D.C., De Europese Grondwet, het Europese integratieproces en het recht op zorg voor de gezondheid, *Tijdschrift voor gezondheidsrecht*, 2005/7, pp. 538- 553.

Vakpublicaties

- Hondius, E.H., Bankovereenkomst, in: van Buren-Dee, J.M., Hondius, E.H., Rinkes & J.G.J. (red.), *Jaarboek consumentenrecht 2003*, Antwerpen: Intersentia, 2005, pp. 87-94.
- Hondius, E.H., Consumentenrecht, *Ars Aequi Katern* 94, 2005, pp. 5176-5179.
- Hondius, E.H., Consumentenrecht, *Ars Aequi Katern* 95, 2005, pp. 5243-5245.
- Hondius, E.H., Consumentenrecht, *Ars Aequi Katern* 96, 2005, pp. 5309-5312.
- Hondius, E.H., Consumentenrecht, *Ars Aequi Katern* 97, 2005, pp. 5367-5370.
- Roscam Abbing, H.D.C., The right to care for health: the contribution of the European Social Charter, *European Journal of Health Law*, 2005/3, pp. 183-191.
- Roscam Abbing, H.D.C., Kwaliteit van hulpverlening en Zorgverzekeringswet, *Tijdschrift voor gezondheidsrecht*, 2005/6, p. 459.

Annotaties

- Derckx, V., Noot bij HR 28 januari 2005, nr. C03/210HR, <GJ>2005/24 (Gezondheidszorg Jurisprudentie, SDU uitgevers), pp. 130-155, en bij HR 28 januari 2005, nr. C03/214HR, <GJ>2005/25 (Gezondheidszorg Jurisprudentie, SDU uitgevers), pp. 155-180.

GOEDERENRECHT

Wetenschappelijke publicaties

- Honnebier, B.P., Reeds vijftig jaar is binnen het Koninkrijk het luchtvervoer kostbaar. Er bestaat een grote behoefte aan minder dure vliegtuigen en tickets, *Gedenkboek 50-Jaar Statuut. Een Koninkrijksbundel*, Walburg Nederland, 2005, pp. 167-183.
- Honnebier, B. P., The fully-computerized International Registry for security interests in aircraft and the Aircraft Protocol that will become effective towards the beginning of 2006, *Journal of Air Law and Commerce*, 2005/1, pp. 63-83.
- Honnebier, B.P., The Cape Town Convention and the Aircraft Equipment Protocol: protecting the registered secured interests of airline lessees, *Air and Space Law*, Volume XXX/1, pp. 27-36.
- Milo, J.M., Sharp v. Thomson en Burnett's Trustees v Grainger: convergentie van civil law en common law goederenrecht, *NTBR* 2005/4, pp. 152-160.
- Milo, J.M., Aengaende Civiele Saken van gedaent-Geving, in: *Inter Alia*. Opstellen aangeboden aan Dr. Marijke van de Vrugt (2005), pp. 141-147.
- Schaick, A.C. van, Dief wordt geen eigenaar, *Weekblad voor Privaatrecht, Notariaat en Registratie*, 2005/6617, pp. 289-290.
- Schaick, A.C. van, Verbergende dieven usucapiëren niet, *Naschrift bij reacties van J.E. Jansen en A.F. Salomons op 'Dief wordt geen eigenaar'*, *Weekblad voor Privaatrecht, Notariaat en Registratie*, 2005/6639, pp. 806-808.

Vakpublicaties

- Bartels, S.E., *Bewerking Losbladige Vermogensrecht*, art. 3:16 t/m 3:31, Deventer: Kluwer, 2005.
- Honnebier, B.P., Official Commentary to the Convention on International Interests in Mobile Equipment and Aircraft Equipment Protocol, *1 International and Comparative Law Quarterly*, 2005/1, pp. 268-273.
- Jongbloed, A.W., Woonruimte bestemd voor studenten moet bewoond worden door studenten!, *Ars Aequi*, 2005/5, pp. 352-357
- Jongbloed, A.W., Actualiteiten huurrecht, *Praktisch Procederen*, 2005/1, pp. 34-35.
- Jongbloed, A.W., Actualiteiten huurrecht, *Praktisch Procederen*, 2005/2, pp. 66-67.
- Jongbloed, A.W., Actualiteiten huurrecht, *Praktisch Procederen*, 2005/4, pp. 140-142.
- Jongbloed, A.W., Actualiteiten huurrecht, *Praktisch Procederen*, 2005/5, pp. 164-178.

- Jongbloed, A.W. & Eeken, N., Jurisprudentie huurrecht bedrijfsruimte, Tijdschrift voor Huur Bedrijfsruimte 2005, pp. 21-37.
- Jongbloed, A.W. & Eeken, N., Jurisprudentie huurrecht bedrijfsruimte, Tijdschrift voor Huur Bedrijfsruimte 2005, pp. 56-71.
- Jongbloed, A.W. & Eeken, N., Jurisprudentie huurrecht bedrijfsruimte, Tijdschrift voor Huur Bedrijfsruimte 2005, pp. 89-103.
- Jongbloed, A.W. & Eeken, N., Jurisprudentie huurrecht bedrijfsruimte, Tijdschrift voor Huur Bedrijfsruimte 2005, pp. 125-139.
- Jongbloed, A.W. & Eeken, N., Jurisprudentie huurrecht bedrijfsruimte, Tijdschrift voor Huur Bedrijfsruimte 2005, pp. 164-178.
- Jongbloed, A.W. & Eeken, N., Jurisprudentie huurrecht bedrijfsruimte, Tijdschrift voor Huur Bedrijfsruimte 2005, pp. 201-216.
- Jongbloed, A.W., Asser Actueel (W.E.J. Tjeenk Willink Zwolle), deel 5 Bijzondere overeenkomsten; 5-IIA (Huur), 2005, pp. 2-8.
- Jongbloed, A.W., Asser Actueel (W.E.J. Tjeenk Willink Zwolle), deel 5 Bijzondere overeenkomsten; 5-IIA (Huur), 2005, pp. 20-33.
- Jongbloed, A.W., Asser Actueel (W.E.J. Tjeenk Willink Zwolle), deel 5 Bijzondere overeenkomsten; 5-IIA (Huur), 2005, pp. 44-53.
- Milo, J.M., Book review, Buck, A.R., John McLaren, Nancy E. Wright, Land and Freedom. Law, property rights and the British Diaspora (Ashgate, Dartmouth 2001), European Review of Private Law 2005/1, pp. 78-81.
- Milo, J.M., Book review, Maria Elena Sanches Jordan, M.E., Antonio Gambaro, Land Law in a Comparative Perspective, Kluwer Law International, The Hague 2002, 179 pp., European Review of Private Law, 2005/3, pp. 273-274.
- Van Oostrom-Streep, N., De kwalitatieve verplichting als twee-eenheid?, WPNR, 2005/6638, pp. 786-788.

Annotaties

- Bartels, S.E., Bijzondere lasten en beperkingen bij verkoop en levering van vastgoed, Vermogensrechtelijke annotaties, 2005, pp. 29-39.

INTELLECTUELE EIGENDOM

Dissertaties

- Vrey, R.W. de, Towards a European Unfair Competition Law: A Clash Between Legal Families, (diss UU 2005), Faculteit REBO, Rechtsgeleerdheid, 13 december 2005, Leiden/Boston: Brill Academic Publishers, 2006, 400 pp., promotor: prof. dr. F.W. Grosheide.
- Lenselink, B.J., De verlening van exploitatiebevoegdheden in het auteursrecht/Een rechtsvergelijkend onderzoek naar overdracht en licentieverlening in auteursrechtelijke exploitatieverhoudingen naar Nederlands, Duits en Amerikaans recht, Faculteit REBO, Rechtsgeleerdheid, 12 oktober 2005, 617 pp., Den Haag: SDU, 2005, promotor : prof. Mr. F.W. Grosheide.

Wetenschappelijke publicaties

- Cock Buning, M. de, Auteursrecht en informatievrijheid: over de beperkte toepassing van artikel 10 EVRM Mediaforum, 2005/4, pp. 157-165.
- Cock Buning, M. de, Public domain, room for opportunities or an ever tighter fit?, in Grosheide, F.W. & Brinkhof, J.J. (red.), Molengrafica Series, Intellectual Property Law, Articles on Crossing Borders between traditional and actual, Antwerpen/Oxford: Intersentia, 2005, pp. 125-135.
- Grosheide, F.W., General Introduction, in: Grosheide, F.W. & Brinkhof, J.J., Intellectual Property 2004, Articles on Crossing Borders between traditional and actual, Molengrafica Series, Intersentia: Antwerpen 2004, pp. xi - xiv.
- Grosheide, F.W. & Thole, E., SPAM: The European and Dutch Way, Journal of the Japan-Netherlands Institute VIII, 2005, pp. 83-104.

- Koopman, J., Octrooiering van biotechnologische uitvindingen en goede zeden: Recht onder vuur! Deel 2, Bijblad bij De Industriële Eigendom, 2005, 73/12, pp. 503-512.
- Koopman, J., Octrooiering van biotechnologische uitvindingen en goede zeden: Recht onder vuur! Deel 1, Bijblad bij De Industriële Eigendom, 2005, 73/11, pp. 447-455.
- Koopman, J., Bumps and bends in the road to intellectual property for traditional knowledge. On knowledge models, legal orders and the anti-commons in biotechnology, in: Grosheide, F.W. & Brinkhof, J.J. (red.), Intellectual Property Law. Articles on Crossing Borders between traditional and actual. Molengrafica Series 15, Antwerpen/Oxford: Intersentia, 2005, pp. 247-277.
- Koopman, J., Reconciliation of proprietary interests in genetic and knowledge resources: Hurry cautiously, Ecological Economics, 2005, 53/4, pp. 523-541.

Vakpublicaties

- Grosheide, F.W., Annotatie Hof van Justitie EG 9 november 2004, IER, 2005/1, pp. 22-23.
- Grosheide, F.W., Annotatie Hof Den Bosch 24 juni 2003, (Bosta/Van de Linden) IER, 2005/5, p. 295.

Annotaties

- Cock Buning, M. de, Annotatie bij Reclame Code Commissie (Biertje), 30 september 2004
- IER, 2005, p. 63-64
- Cock Buning, M. de, Annotatie bij Rechtbank 's-Gravenhage (Digitale knipselkranten), 2 maart 2005
- IER, 2005, p. 163
- Cock Buning, M. de, Annotatie bij Stichting Code Geneesmiddelenreclame (Kant/Pfizer), 7 januari 2005, IER, 2005, p. 253
- Cock Buning, M. de, De heruitvinding van het auteursrecht, IER, 2005, pp. 272-274.

CONTRACTENRECHT

Wetenschappelijke publicaties

- Brinkhof, J.J., The enforcement of patent rights in the Netherlands, in: Heath, C. & Petit, L., Patent Enforcement Worldwide, IIC Studies 23, Oxford and Portland, 2005, pp. 171-187.
- Brinkhof, J.J., De uitlegging en toepassing van Artikel 69 Europees Octrooiverdrag in Nederland. Over taai nationale tradities (deel 1), BIE 2005, 351-360; (deel 2), BIE, 2005, pp. 407- 414.
- Brinkhof, J.J., Extent of Protection: Are The National Differences Eliminated?, in: Festschrift für Gert Kollé und Dieter Stauder, 2005, pp. 97-113.
- Busch, D., Indirect misrepresentation in European contract law, Den Haag: Kluwer, 2005, 428 pp.
- Kruisinga, S.A., De battle of the forms in internationaal perspectief: een eerlijke strijd? Een vergelijkende beschouwing over de battle of the forms in het Weens Koopverdrag, Contracteren 2005, pp. 4-9.
- K. Kryczka, Electronic Contracts and the Harmonization of Contract Laws in Europe - An Action Required, A Mission Impossible?, European Review of Private Law, Vol. 13, No. 2, 2005, pp. 149-170.
- Schelhaas, H.N., Strafbeding versus annuleringsbeding, Tijdschrift voor Belgisch Burgerlijk Recht 2005/2, pp. 102-109.
- Schelhaas, H.N., Beginselen voor internationale handelscontracten: een overzicht van de Unidroit Principles 2004, WPNR, 2005/6627, pp. 532-542.
- Schelhaas, H.N., Contractuele rechtszekerheid en rechterlijke interventie, Contracteren 2005/3, pp. 56-61.

Vakpublicaties

- Bartels, S.E., De snijbrander en het rieten dak, Ars Aequi, 2005/9, pp. 655-657.
- Busch, D., Bewerking artikelen 6:21 t/m 26 (Voorwaardelijke verbintenissen), in: Hondius, E.H. (red.), Verbintenissenrecht, losbladig, Deventer: Kluwer, 2005.
- Cherednychenko, O.O. & Grosheide, F.W., Naar een betere afstemming van de controle van standaardvoorwaarden in een Europees contractenrecht, Contracteren, 2005/3, pp. 74-76.
- Milo, J.M., Asser Actueel dl. 5-III, Overeenkomst van opdracht, arbeidsovereenkomst, aanneming van werk, 7e druk (1994), 2005/1, p. 9.

- Milo, J.M., Asser Actueel dl. 5-III, Overeenkomst van opdracht, arbeidsovereenkomst, aanneming van werk, 7e druk (1994), 2005/2, pp. 33-34.
- Milo, J.M., Asser Actueel dl. 5-III, Overeenkomst van opdracht, arbeidsovereenkomst, aanneming van werk, 7e druk (1994), 2005/3, pp. 56-57.
- Schelhaas, H.N., Bewerking artikelen 6:91 tot en met 6:94, in: Hondius, E.H. (red.), Losbladige Verbintenissenrecht, Deventer: Kluwer, 2005.
- Schelhaas, H.N., bewerking van art. 7:31-38 (bijzondere gevallen van verzuim, ontbinding en schadevergoeding bij koop), 7:39-44 (reclamerecht), 7:45-48 (koop op proef en koop van vermogensrechten), in: Wessels, B. (red.), Losbladige Bijzondere Overeenkomsten, Kluwer: Deventer 2005 (100 pp.).

Annotaties

- Kruisinga, S.A., Performance bond, a bond to perform? (HR 26 maart 2004 NJ 2004, 309), NTHR 2005, pp. 81-82.
- Schelhaas, H.N., Noot bij HR 3 december 2004 (Ohra/Epon), NTBR 2005/3, pp. 134-135.
- Schaick, A.C. van, Nederlands annotatie bij OGH 6 december 2001 (Wirkliche Übergabe bei Schenkung und Besitzkonstitut), EPRL, 2005, pp. 204-207.

ONDERNEMINGSRECHT

Wetenschappelijke publicaties

- Bartels, S.E. & Oostwouder, W.J., Reactie op Consultatiedocument van het Ministerie van Financiën inzake de Wet financieel toezicht en civiel recht, te raadplegen op www.minfin.nl > Dossiers > Consultaties > Consultatie wft en civiel recht > Universiteit Utrecht.
- Dorresteijn, A.F.M. & Braak, S.M. van den, Het ondernemingsrecht in een stroomversnelling, MAB 2005, pp. 108-118.
- Dorresteijn, A.F.M., Een nieuwe wettelijke regeling van het tegenstrijdig belang?, Onderneming & Financiering, 2005/65, pp. 24-30.
- Huizen, Ph.H.J.G. Van, Het (verzekeraar) belang, Nederlands Tijdschrift Voor Handelsrecht (Special Het Nieuwe Verzekeringsrecht), December 2005, pp. 250 - 254.
- Huizen, Ph.H.J.G. van, Andringa & Speelman, Hoofdstuk 8: Algemene Schadevergoedingsregeling, in: Huizen, Ph.H.J.G. van & Hendrikse (red.), Internationaal Vervoer over de weg, Zutphen: Paris, Deel 3, 2005, pp. 163-178.
- Huizen, Ph.H.J.G. van, Hoofdstuk 5: Het indemniteitsbeginsel, pp. 89-100, in: Huizen, Ph.H.J.G. van & Hendrikse, M.L. (red.), Nieuw verzekeringsrecht, Serie Recht en Praktijk, Deventer: Kluwer, 2005.
- Huizen, Ph.H.J.G. van, Hoofdstuk 13: Verzekeraar belang, pp. 219 - 228, in: Huizen, Ph.H.J.G. van & Hendrikse, M.L. (red.), Nieuw verzekeringsrecht, Serie Recht en Praktijk, Deventer: Kluwer, 2005.
- Krans, A. van der, Sense and simplicity, Onderneming & Financiering, 2005/65, pp. 3-10.
- Krans, A. van der, Terrorism and financial supervision, Utrecht Law Review, December 2005, www.utrechtlawreview.org.
- Lennarts, M.L. Unternehmensleitung und Interessenkonflikte: Die Wechselbeziehung zwischen Präventivmaßnahmen und Haftung, GesRZ, Der Gesellschafter - Zeitschrift für Gesellschafts- und Unternehmensrecht, 2005, pp. 41-51.
- Oostwouder, W.J., Unforgiven? Over nietigheid en vernietigbaarheid in het bedrijfsfinancieel recht, Paris: Zutphen, 2005, 31 pp.
- Oostwouder, W.J., Societas Leonina, Quem ad finis?, in: Van Schaick, F. & Matthijsen, H. (red.), Van harte ... Professor. Festschrift ter ere van de 85e verjaardag van Prof. F. Feenstra, Leiden: Eigen Beheer, 2005, pp. 72-91
- Oostwouder, W.J. & Vloemans, N., Hoofdstuk 1: Inleiding, in: Huizen, Ph.H.J.G. van & Hendrikse, M.L. (red.), Nieuw verzekeringsrecht, Serie Recht en Praktijk, Deventer: Kluwer, 2005, pp. 1-17.
- Wagenaar, I., De "vereenvoudigde" procedure voor benoeming en ontslag van bestuurders en commissarissen van een BV, Onderneming en Financiering, 2005/65, pp. 59-66.

Vakpublicaties

- Koppert-van Beek, M.S. Besluitvorming en vertegenwoordiging bij kapitaalvennootschappen, *JutD*, 2005/20, pp. 10-12.
- Koppert-van Beek, M.S., De geschillenregeling. Over hoe de rechter een moeizame wettelijke procedure op een onderdeel pragmatisch wil toepassen, *JutD*, 2005/10, pp. 14-17.
- Koppert-van Beek, M.S., Ontbinding. Het einde of het begin van het bestaan van een rechtspersoon..., *JutD*, 2005/9, pp. 14-16.
- Koppert-van Beek, M.S., Actualiteiten rondom de oprichting van een B.V., *JutD*, 2005/2, pp. 23-27.
- Van Casteren W.N.J., European Company Law in Accelerated Progress, *Tijdschrift voor Ondernemingsrecht*, Kluwer, 2005/16, pp. 550-554;
- Van Casteren, W.N.J., De commissaris als poortwachter van de (beurs)vennootschap?, *Tijdschrift Onderneming & Financiering*, 2005/68 (Themanummer Corporate Control), pp. 2-9.

PERSONEN-, FAMILIE EN ERFRECHT

Dissertaties

- Curry-Sumner, I., All's well that ends registered? The substantive and private international law aspects of non-marital registered relationships in Europe (diss UU 2005), Faculteit REBO, Rechtsgeleerdheid, 14 december 2005, Antwerp: Intersentia, 2005, 599 pp., promotor: prof. dr. K. Boele-Woelki.

Wetenschappelijke publicaties

- Blauwhoff, R.J., Motherless' paternity tests in Europe, *International Family Law*, 2005/3, pp. 146-156.
- Boele-Woelki, K. & Schrama, W.M., Die nichteheliche Lebensgemeinschaft im niederländischen Recht, in: Scherpe/Yassari (red.), *Max-Planck Institut für internationales und ausländisches Privatrecht*, J.C.B. Mohr Tübingen, 2005, pp. 307-374.
- Boele-Woelki, K., Schrama, W.M. & Vonk, M., National report: The Netherlands, in: K. Boele-Woelki, B. Braat & I. Curry-Sumner (eds.), *European Family Law in Action, Volume III: Parental Responsibilities*, Intersentia, Antwerp 2005, te raadplegen op www.law.uu.nl/priv.cefl, (Rapport verspreid door het hele boek, geen pagina-aanduiding te geven).
- Boele-Woelki, K., The working method of the Commission on European Family Law, in: K. Boele-Woelki (red.), *Common Core and Better Law in European Family Law*, *European Family Law Series No. 10*, Intersentia 2005, pp. 14-38.
- Boele-Woelki, K., Parental responsibilities - CEFL's initial results, in: K. Boele-Woelki (ed), *Common core and better law in European Family Law*, *European Family Law Series No. 10*, Antwerp: Intersentia 2005, pp. 141-168.
- Boele-Woelki, K., La famille et le droit international - introduction, *International Law FORUM de droit international*, 2005/3, pp. 146-152
- Boele-Woelki, K., The Principles of European Family Law: Its Aims and Prospects, *Utrecht Law Review* 2005/2, www.utrechtlawreview.org.
- Boele-Woelki, K., Comisión de Derecho de Familia Europeo: Formulando Principios en el ámbito de divorcio y alimentos entre cónyuges divorciados, in: *Nous reptes del dret de família, Materials de les Tretzenes Jornades de Dret Català a Tossa*, *Documenta Universitaria* 2005, pp. 39-60
- Braat, B., Wetsvoorstel 268 867 in rechtsvergelijkend perspectief, *Weekblad voor Privaatrecht, Notariaat en Registratie*, 2005/6617, pp. 290-300.
- Coenraad, L., Mediation und die Scheidungsproblematik in den Niederlanden, *Analyse einer Diskussion der Scheidungsmediation*, *FAMPRA.ch (Die Praxis des Familienrechts/La pratique du droit de la famille/La prassi del diritto di famiglia)*, 2005/2, pp. 250-261.
- Curry-Sumner, I., Uniform patterns regarding same-sex relationships, *International Law FORUM de droit international*, 2005/3, pp. 9-14.
- Curry-Sumner, I., General Patterns in Registration Schemes for Unmarried Couples and the Implications for Ireland, *Irish Journal of Family Law*, 2005/3, pp. 187-195.
- Hondt, W.A. de, Vijf jaar nieuw familierecht in de Nederlandse Antillen en Aruba, *Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht*, 2005/11, pp. 266-273.

- Jeppesen de Boer, C., Administratieve echtscheiding in Denemarken, *Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht*, 2005/10, pp.231-235.
- Schonewille, F., Pech für Gretchen, oder nicht? Contractsvrijheid tussen (ex-)echtgenoten in Duitsland, *Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht*, 2005/10, pp. 249-258.
- Schrama, W.M., Vermogensrechtelijke aspecten van de niet-huwelijkse samenleving: de moeizame verhouding tussen de affectieve relatie en het (vermogens-)recht, in: Forder, C. & Verbeke, A., *Gehuwd of niet, Maakt het wat uit?*, Intersentia, Antwerpen, 2005, pp. 65- 89.
- Schrama, W.M., General lessons for Europe based on a comparison of the legal status of non-marital cohabitants in The Netherlands and Germany, in: K. Boele-Woelki (ed.), *Common core and better law in European Family Law*, European Family Law Series No. 10, Antwerpen: Intersentia, 2005, pp. 257-281.
- Vonk, M., Enige overdenkingen bij de voorgestelde wijziging van 1:253o en de positie van de opvoeder niet-ouder, *Tijdschrift voor familie- en jeugdrecht?*, 2005/2, pp. 34-39.

Vakpublicaties

- Boele-Woelki, K., Internationaal privaatrecht, Twee sporen: EET-Verordening en voorstel EBB- Verordening, Voorstel EG-Richtlijn betreffende bemiddeling, Nog geen interlandelijke adoptie door een paar van hetzelfde geslacht, Toelating van mannelijke en vrouwelijke verbuigingen in het namenrecht, *Ars Aequi katern 94*, 2005, pp. 5179-5181.
- Boele-Woelki, K., Braat, B. & Curry-Sumner, I. (eds), *European Family Law in Action, Volume III: Parental Responsibilities*, European Family Law Series, No. 9, Antwerp: Intersentia 2005, 821 pp.
- Boele-Woelki, K. (ed), - *Common Core and Better Law in European Family Law*, European Family Law Series No. 10, Antwerp: Intersentia 2005, 372 pp.
- Boele-Woelki, K., Review of: Jean-Yves Carlier, Marc Fallon, Bernadette Martin-Bosly, *Code de droit international privé 2004. Édition à jour au 1er septembre 2004*, *European Review of Private Law*, 2005, p. 217.
- Boele-Woelki, K., Internationaal privaatrecht, Twee Groenboeken: erfopvolging en testamenten en echtscheiding, *Uitvoeringswet internationale kindbescherming*, *Ars Aequi katern 95*, 2005, pp. 5245-5247.
- Boele-Woelki, K., Geplante Änderungen im niederländischen Familienrecht, *FamRZ*, 2005, pp. 1632-1633.
- Boele-Woelki, K., Internationaal Privaatrecht *Uitvoeringswet EET Verordening*, Particulier of beroepsmatig gebruik van een goed, Buitenlandse erkenning door gehuwde Nederlander in strijd met openbare orde, *Wrongful birth*, *Ars Aequi*, 2005 katern 96, pp. 5312-5314.
- Boele-Woelki, K., Erkenning van het homohuwelijk op de Nederlandse Antillen en Aruba, *Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht*, 2005/10, p. 221.
- Boele-Woelki, K., Internationaal privaatrecht, Het Haags Verdrag inzake forumkeuze, Parallelverdragen tussen de EU en Denemarken, *Administratieve echtscheiding, Gedwongen huwelijken*, *Ars Aequi katern 97*, 2005, pp. 5370-5372.
- Sumner, I. & Warendorf, H., *Inheritance Law Legislation of the Netherlands*, European Family Law Series No. 8, Antwerpen: Intersentia, 2005, 107 pp.
- Sumner, I. & Warendorf, H., *Family Law Legislation of the Netherlands Antilles*, Antwerpen: Intersentia, 2005, 202 pp.
- Linden, A. van der, *Asser Actueel afl. 1*, 2005, onderdeel Personen- en Familierecht, p. 1-7.
- Linden, A. van der, *Asser Actueel afl. 2*, 2005, onderdeel Personen- en Familierecht, p. 15-22.
- Linden, A. van der, *Asser Actueel afl. 3*, 2005, onderdeel Personen- en Familierecht, p. 31-34.
- Linden, A. van der, in: *Recht voor de zorg- en welzijnsprofessional: Onderdeel Familierecht*, Den Haag: SDU, 2005, 3de druk (ongeveer 70 pagina's, verspreid door het boek).
- Linden, A. van der, *Nieuwe Wet op de jeugdzorg kan nieuwe Savanna-zaak niet voorkomen*. *Advocatenblad*, 2005/15, pp. 682-685.
- Linden, A. van der, Siethoff, F.G.A. ten, & Zeijlstra-Rijpstra, A.E.I.J., *Jeugd en Recht*, Houten: Bohn Stafleu Van Loghum, 2005, 8ste druk, 321 pp.
- Vonk, M., *De ene donor is de andere niet*, *Nederlands Juristenblad*, 2005/12, p. 634.

Annotaties

- Linden, A. van der, Hof Den Haag 29-09-2004, Rechtspraak Familierecht, 2005/17, pp. 98-101.
- Linden, A. van der, Rb. Den Haag 28-10-2004, Rechtspraak Familierecht, 2005/21, pp.117-120.
- Linden, A. van der, Hof Amsterdam 23-12-2004, Rechtspraak Familierecht, 2005/23, pp.123-126.
- Linden, A. van der, Hof Arnhem 15-02-2005, Rechtspraak Familierecht, 2005/39, pp.187-191.
- Linden, A. van der, Rb. Zwolle 26-01-2005, Rechtspraak Familierecht, 2005/45, pp.210-213.
- Linden, A. van der, HR 15-02-2005, Rechtspraak Familierecht, 2005/47, pp. 222-227.
- Linden, A. van der, Hof Amsterdam 05-04-2004, Rechtspraak Familierecht, 2005/49, pp.229-231.
- Linden, A. van der, Hof Den Bosch 23-03-2005, Rechtspraak Familierecht, 2005/65, pp.293-301.
- Linden, A. van der, Rb. Utrecht 28-01-2005, Rechtspraak Familierecht, 2005/69, pp. 309-312.
- Linden, A. van der, Hof Den Haag 16-02-2005, Rechtspraak Familierecht, 2005/81, pp. 353-355.
- Linden, A. van der, Hof Den Bosch 09-02-2005, Rechtspraak Familierecht, 2005/84, pp. 362-366.
- Linden, A. van der, Rb. Leeuwarden 09-02-2005, Rechtspraak Familierecht, 2005/86, pp. 367-369.
- Linden, A. van der, Rb. Roermond 25-05-2005, Rechtspraak Familierecht, 2005/101, pp. 436-440.
- Linden, A. van der, Hof den Bosch 28-06-2005, Rechtspraak Familierecht, 2005/108, pp. 466-468.
- Linden, A. van der, Rb. Utrecht 13-04-2005, Rechtspraak Familierecht, 2005/113, pp. 481-484.
- Linden, A. van der, Hof Arnhem 05-17-2005, Rechtspraak Familierecht, 2005/121, pp. 531-535.
- Linden, A. van der, Hof Leeuwarden 26-08-2005, Rechtspraak Familierecht, 2005/124, pp. 539-541.
- Linden, A. van der, Hof Den Bosch 06-10-2005, Rechtspraak Familierecht, 2005/136, pp. 601-603.
- Linden, A. van der, Rb. Alkmaar 15-06-2005, Rechtspraak Familierecht, 2005/138, pp. 613-615.
- Linden, A. van der, Rb. Utrecht 26-10-2005, Rechtspraak Familierecht, 2005/139, pp. 615-622.

PROCESRECHT

Wetenschappelijke publicaties

- Freudenthal, M., Europese betalingsbevelprocedure: op weg naar een Europees burgerlijk procesrecht, P.& B./R.D.J.P. 2004, pp. 225-237.
- Freudenthal, M. & Ooik, R.H. van, Noot bij Hoge Raad, nr. C04/245, LJN: AR7930, Ontvanger van de Belastingdienst Amsterdam, SEW, 2005/99, pp. 541-546.
- Freudenthal, M. & Ooik, R.H. van, Betekenis 'burgerlijke en handelszaken' in Europese rechtsmaatregelen, NIPR, 2005, pp. 381-388.
- METISINVOERDER, LET OP: van Ooik zit in programma constitutionalization, daar zijn twee bovenstaande publicaties ook opgevoerd, let op dat hij niet dubbel wordt ingevoerd
- Giesen, I., Fundamentele ontwikkelingen in de rechtspleging, Nederlands Juristenblad, 2005/9, pp. 471-477.
- Hondius, E.H., Precedent in east and west, Penn State International Law Review, 2005/23, pp. 521-533.
- Jongbloed, A.W., Naar een reële vergoeding van buitengerechtelijke kosten, in: Flach, R.J.C. e.a. (red.), Amice, Rutgers-bundel, Deventer: Kluwer, 2005, pp. 177-185.
- Jongbloed, A.W., The Netherlands (1838-2005), in: Rhee, C.H. van (red.), European Traditions in Civil Procedure, Ius Commune Europaeum 54, Antwerpen: Intersentia, 2005, pp. 69-95.
- Jongbloed, A.W., Can there be a European bailiff?, National Case Study The Netherlands, in: Mads Andenas, Burkhard Hess and Paul Oberhammer (eds.), Enforcement Agency Practice in Europe, British Institute of International and Comparative Law, London, 2005, pp. 195-213.
- Jongbloed, A.W., Can there be a European bailiff?, National Case Study The Netherlands, in: Mads Andenas, Burkhard Hess and Paul Oberhammer (eds.), Enforcement Agency Practice in Europe, British Institute of International and Comparative Law, London, 2005, pp. 253-261.
- Jongbloed, A.W., Can there be a European bailiff?, National Case Study The Netherlands, in: Mads Andenas, Burkhard Hess and Paul Oberhammer (eds.), Enforcement Agency Practice in Europe, British Institute of International and Comparative Law, London, 2005, pp. 379-381.
- Jongbloed, A.W., Sanctionering van bemiddeling en verzoening naar Nederlands recht, Tijdschrift voor Civiele Rechtspleging, 2005, pp. 46-51.

- Mostermans, P.M.M. & Hoek, A.A.H. van, Ontwikkelingen in regelgeving en rechtspraak in het IPR-procesrecht (buiten EEX en EVEX), Weekblad voor Privaatrecht, Notariaat en Registratie 2005/6622, pp. 419-427.

Vakpublicaties

- Coenraad, L., Kroniek Algemene beginselen, Tijdschrift voor Civiele Rechtspleging 2005/4, pp. 118-122.
- Freudenthal, M., Europese Executoriale Titel: twijfelachtige aanwinst, Advocatenblad, 2005, pp. 302-303.
- Freudenthal, M., Geen richtlijnconforme uitleg van art. 6: 120 (oud) BW. Leerstukken Contracteren, 2005, pp. 44-47.
- Freudenthal, M., Nieuwe ontwikkelingen in Europese betekening, Advocatenblad, 2005, pp. 745-746.
- Giesen, I., Mediation in Nederland, België en Europa, TCR, 2005/2, pp. 32-33
- Giesen, I., Lessen uit de Delta, NJB, 2005/1, p. 14.
- Hondius, E.H., Alternatieve geschillenoplossing, in: Buren-Dee, J.M. van, Hondius, E.H. & Rinkes, J.G.J. (red.), Jaarboek consumentenrecht 2003, Antwerpen: Intersentia, 2005, pp. 151-154.
- Jongbloed, A.W., Art. 502-616 en 725-770c Rv, in: Nispen, C.J.J.C. van, Mierlo, A.I.M. van & Polak, M.V. (red), Tekst & Commentaar, Burgerlijke Rechtsvordering, Deventer: Kluwer, 2005, 2de druk, pp. 781-914.
- Jongbloed, A.W., Art. 502-616 en 725-770c Rv, in: Nispen, C.J.J.C. van, Mierlo, A.I.M. van & Polak, M.V. (red), Tekst & Commentaar, Burgerlijke Rechtsvordering, Deventer: Kluwer, 2005, 2de druk, pp. 1014-1045.
- Jongbloed, A.W. & Rhee, C.H. van, Ars Aequi Wettenbundel Burgerlijk Procesrecht 2005-2006, Nijmegen, 2005, 699 pp.
- Jongbloed, A.W., Onderhandse executie en wat daarmee samenhangt, in: Heeswijk, V.J.A.J.C. van et al., De executieveiling, enige aspecten toegelicht, Uitgeverij Paris Zutphen 2005, pp. 9-17.
- Jongbloed, A.W., De gerechtsdeurwaarder; zakenman of functionaris?, in: Beroepsethiek en marktwerking, Justitiële Verkenningen 3 05, Den Haag: BJU WODC, 2005, pp. 64-76.
- Jongbloed, A.W., Kroniek Geschillen, in: van Buren-Dee J.M. et al (red.), Jaarboek consumentenrecht 2003, Antwerpen: Intersentia, 2005, pp. 135-150
- Jongbloed, A.W. & Hendrikse, M.L. (red.), Burgerlijk Procesrecht Praktisch belicht, Deventer: Kluwer Deventer, 2005, 3de druk, 550 pp.
- Jongbloed, A.W., Hoofdstuk 2: De bevoegdheid van de rechter; over internationale, absolute en relatieve bevoegdheid, in: Jongbloed, A.W. & Hendrikse, M.L. (red), Burgerlijk Procesrecht Praktisch belicht, Deventer: Kluwer, 2005, 3de druk, pp. 35-57.
- Jongbloed, A.W., Hoofdstuk 17 Executie- en beslagrecht, in: Jongbloed, A.W. & Hendrikse, M.L. (red), Burgerlijk Procesrecht Praktisch belicht, Deventer: Kluwer, 2005, 3de druk, pp. 491-518.
- Jongbloed, A.W., Opmerkelijke en overbodige rechtsregels, Executief, 2005/1, p. 8.
- Jongbloed, A.W., Wat de gerechtsdeurwaarder betaamt, Executief, 2005/1, pp. 10-12.
- Jongbloed, A.W., De tucht van de markt is beperkt, Executief, 2005/7-8, pp. 117-118.
- Jongbloed, A.W., Minnelijke incasso in Nederland en de incasso door de gerechtsdeurwaarder, Nieuwsbrief Conferentie van Vlaamse Gerechtsdeurwaarders, 2005/1, pp. 2-8.
- Jongbloed, A.W., Is het mogelijk beslag op kredietruimte te leggen? Praktisch Procederen. 2005/11, pp. 16-21.
- Jongbloed, A.W., Door het oog van de rechter: Rechter: specialisten of generalisten, Praktisch Procederen, 2005/3, pp. 69-70.

Annotaties

- Freudenthal, M., Annotatie: Rb. Haarlem 20 oktober 2004, en Rb Rotterdam 28 april 2004, nr.57653/FARK 03-1304, Betekeningsverordening, Betekening per post. Taalvereiste, JBPr, 2005/15, pp. 91-96.
- Freudenthal, M., Voorlopig getuigenverhoor. Bewarende maatregelen, noot bij HvJEG 28 april 2005, C-104/03, JBPr, 2005/47, pp. 363-377.
- Freudenthal, M., Cautio judicatum solvi of zekerheidstelling, noot bij Hof Amsterdam 28 juli 2005, nr. 670/05 SKG, JBPr, 2005/70, pp. 545-550.
- Jongbloed, A.W., Noot bij Openbaar rapport Nationale Ombudsman 2005/290 d.d. 23 september 2005, Executief, 2005, pp. 164-167.

- Jongbloed, A.W., Noot bij HR 15 april 2005 en HR 12 augustus 2005, Jurisprudentie Burgerlijk Procesrecht 2005/50, pp. 387-396.
- Jongbloed, A.W., Noot bij HR 15 april 2005 en HR 12 augustus 2005, Jurisprudentie Burgerlijk Procesrecht 2005/55, pp. 444-451.

ERFDEEL VAN DE KLASSIEKE ROMEINSE JURISTEN

Vakpublicaties

- Coenraad, L. Buchanzeige: Donato Antonio Centola, Il crimen calumniae. Contributo allo studio del processo criminale romano, Editoriale Scientifica, Napoli 1999, 182 S., Zeitschrift der Savigny-Stiftung für Rechtsgeschichte, Romanistische Abteilung, 2005, pp. 402-404.

Belangrijke overige wetenschappelijke activiteiten

Lidmaatschappen KNAW:

Hondius, E.H.,
- Lid KNAW

Redactielidmaatschappen van tijdschriften:

Bartels, S.E.,
- Redacteur Nederlands Tijdschrift voor Burgerlijk Recht (NTBR)
- Redacteur Vermogensrechtelijke Annotaties (VrA)

Boele-Woelki, K.,
- Redacteur van European Family Law Series
- Redacteur van European Journal of Law Reform (EJLR)
- Redacteur van Electronic Journal of Comparative Law (EJCL)
- Redacteur van Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht (FJR)
- Correspondent Uniform Law Review (ULR)

Brinkhof, J.J.,
- Redacteur Bijblad Industriële Eigendom (BIE)

Cock Buning, M. de,
- Lid van adviesorgaan voor the Institute of Network Cultures (INC)
- Redactielid tijdschrift Intellectuele Eigendom en Reclamerecht (IER)
- Deelredacteur Intellectuele Eigendom, artikelgewijs commentaar

Coenraad, L.,
- Redactiesecretaris van de Series Civil procedure in Europe

Derckx, V.,
- Redactiemedewerker van Gezondheidszorg Jurisprudentie

Dorresteyn, A.F.M.,
- Redactielid Maandblad voor Accountancy en Bedrijfseconomie (MAB)

Dupont, W.J.H.T.,
- Redacteur Nederlands Tijdschrift voor Burgerlijk Recht (NTBR)

Giesen, I.,
- Redacteur Tijdschrift voor Civiele Rechtspleging (TCR)
- Redacteur Tijdschrift voor Vergoeding Personenschade (TVP)
- Redacteur boekenreeks Monografieën BW
- Redacteur Aansprakelijkheid, Verzekering & Schade (AV&S)

Grosheide, F.W.,
- Redacteur Nederlands Tijdschrift voor Burgerlijk Recht (NTBR)
- Redacteur Intellectuele Eigendom & Reclamerecht (IER)
- Redacteur Contracteren

Hondius, E.H.,
- Hoofdredacteur European Review of Private Law
- Hoofdredacteur Losbladige Verbintenissenrecht

- Ere-redacteur Nederlands Tijdschrift voor Burgerlijk Recht
- Redacteur Tijdschrift voor Consumentenrecht
- Redacteur Serie Schriften zur Europäischen Rechtswissenschaft
- Lid redactieraad Journal of Consumer Policy
- Lid redactieraad Tijdschrift voor Gezondheidsrecht
- Lid redactieraad Tijdschrift voor Privaatrecht
- Lid redactieraad Revue européenne de droit de la consommation

Huizen, Ph. H.J.G. van,

- Redacteur Tijdschrift voor Vervoersrecht
- Redacteur Nederlands Tijdschrift voor Handelsrecht

Jongbloed, A.W.,

- Hoofdredacteur Executief
- Redacteur Praktisch Procederen

Klomp, R.J.Q.,

- Lid Redactie Prinsengrachtreeks, Ars Aequi Libri
- Lid/secretaris Redactie Rechtsvergelijkende en Rechtshistorische Cahiers, Ars Aequi Libri
- Hoofdredacteur Juridisch Zakboek

Krans, A.van der,

- Redactiesecretaris Onderneming & Financiering (O&F)
- Secretaris van de Klankbordgroep Internationaal Contracten

Lazic, V.

- Lid redactieraad European Business Organisation Law Review (EBOR)
- Lid redactieraad Croatian Arbitration Yearbook (CAY)

Lennarts, M.L.,

- Redactielid Arbeidsrechtelijke Annotaties

Linden, A. van der,

- Lid redactieraad Handboek Jeugdbeleid

Mostermans, P.M.M.,

- Redacteur Nederlands Internationaal Privaatrecht

Oostwouder, W.J.,

- Redacteur Nederlands Tijdschrift voor Handelsrecht
- Redacteur Onderneming en Financiering (O&F)

Roscam Abbing, H.D.C.,

- Lid Gezondheidsraad, tevens lid Beraadsgroep Gezondheidsrecht en -ethiek van de Gezondheidsraad
- Lid Vereniging Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde
- Redactielid Tijdschrift voor Gezondheidsrecht
- Lid hoofdredactie European Journal of Health Law
- Lid redactie losbladige uitgave Regelgeving beroepsuitoefening gezondheidszorg.

Schaick, A.C. van,

- Redacteur boekenreeks Monografieën BW
- Redacteur Tijdschrift European Review of Private Law (ERPL)

Schelbaas, H.N.,

- Redacteur Boekenraad Privaatrecht

Vrey, R.W. de,

- Redactiesecretaris Intellectuele Eigendom en Reclamerecht (IER)

Bestuursfuncties in wetenschappelijke verenigingen:

Boele-Woelki, K.

- Voorzitter Commission on European Family Law
- Voorzitter Stichting Wereldconferentie Rechtsvergelijking 2006
- Bestuurslid Nederlandse Vereniging voor Rechtsvergelijking
- Bestuurslid Nederlandse Vereniging voor Internationaal Recht
- Bestuurslid Internationaal Juridisch Instituut
- Membre associé Académie Internationale de Droit Comparé
- Lid Internationaler Beirat Zeitschrift für das gesamte Familienrecht

Braat, B.,

- Lid PinYin Commissie

Cock Buning, M. de,

- Bestuurslid van de Vereniging voor Auteursrecht (VvA).
- Panelist, Domain Name Dispute Resolution bij de World Intellectual Property Organisation (WIPO) voor internationale (gTLD) domeinnaam registraties.
- Arbitrer, Domain Name Dispute Resolution bij de World Intellectual Property Organisation (WIPO) voor (ccTLD) domeinnaam registraties in .nl domein.

Curry-Summer, I.

- Lid PinYin Commissie

Dorresteyn, A.F.M.,

- Lid Scientific Editorial Board European Company Law
- Lid NivRA werkgroep Financierings- en Ondernemingsrecht

Grosbeide, F.W.,

- Bestuurslid Vereniging voor Auteursrecht (VvA)
- Bestuurslid Association Littéraire et Artistique Internationale (ALAI)
- Bestuurslid Association for the Advancement of Teaching and Research in Intellectual Property (ATRIP)
- Lid Adviescommissie Auteursrecht Ministerie van Justitie
- Voorzitter Amsterdams Juridisch Genootschap (AJG)
- Lid Beroepscommissie Stichting ter Exploitatie van Naburige Rechten (SENA)
- Voorzitter Klankbordgroep Internationale Contracten

Hondius, E.H.,

- Membre titulaire Académie Internationale de Droit Comparé
- Bestuurslid International Academy of Commercial and Consumer Law
- Bestuurslid Vereniging voor de vergelijkende bestudering van het recht in België en Nederland
- Staatscommissie evaluatie notariaat (commissie-Hammerstein)

Linden, A. van der,

- Bestuurslid Vereniging voor Familie- en Jeugdrecht
- Lid van de Raad voor strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ)
- Vaste voorzitter van de hoorcommissie buitenlandse pleegkinderen

Steenhoff, G.J.W.,

- bestuurslid Nederlandse Vereniging voor Rechtsvergelijking

Overige functies en prestigieuze lidmaatschappen/adviesfuncties:

Boele-Woelki, K.

- Beoordelaar voor de Schweizerische Nationalfonds
- Beoordelaar voor het NWO Mozaïek Programma

Grosbeide, F.W.,

- WIPO Informal Expert Consultation on Security Interests in IP (9 mei 2005 Geneve)

Hondius, E.H.,

- voorzitter visitatiecommissie Universität Graz (Oostenrijk)

Jongbloed, A.W.,

- Lid begeleidingscommissie evaluatie Gerechtsdeurwaarderswet

Inzet onderzoekstijd European Private Law 2005

1e geldstroom

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd in fte	Onderzoek-schoon	Onderdeel
Bartels, S.E.	prof. mr.	HGL	0,25 ¹	Ius Commune	Priv.r.
Boele-Woelki, K.R.S.D.	prof. dr.	HGL	0,40	Ius Commune	Priv.r.
Braak, S.M. van den	mr.	UD	0,20	Ius Commune	Priv.r.
Braat, B.	mr.	JUD	0,60	Ius Commune	Priv.r.
Brinkhof, J.J.	prof. mr.	HGL	0,10	Ius Commune	Priv.r.
Buskens, L.P.H.M.	prof. mr.	HGL	0,00		U.U.F.
Casteren, W.N.J. van	mr.	JUD	0,06 ²	Ius Commune	Priv.r.
Cock Buning, M. de	prof. mr.	HGL	0,00		U.U.F.
Coenraad, L.M.	mr.	UD	0,40	Ius Commune	Priv.r.
Curry-Sumner, I.	mr.	JUD	0,30 ³	Ius Commune	Ius Com.
Derckx, V	mr.	UD	0,15 ⁴	Ius Commune	Priv.r.
Dorresteyn, A.F.M.	prof. mr.	HGL	0,00 ⁵	Ius Commune	Priv.r.
Dupont, W.J.H.T.	mr.	UD	0,40	Ius Commune	Priv.r.
Engelhard, E.F.D.	mr.	UD	0,10 ⁶	Ius Commune	Priv.r.
Fesevur, J.E.	mr.	UHD	0,03 ⁷	Ius Commune	Priv.r.
Freudenthal, M.	mr.	UD	0,28 ⁸	Ius Commune	Priv.r.
Giesen, I.	prof. mr.	HGL	0,40	Ius Commune	Priv.r.
Grosheide, F.W.	prof. mr.	HGL	0,36	Ius Commune	Priv.r.
Heyman, H.W.	prof. mr.	HGL	0,10	Ius Commune	Priv.r.
Hondius, E.H.	prof. mr.	HGL	0,24 ⁹	Ius Commune	Priv.r.
Hondt, W.A. de	mr.	UD	0,20		Priv.r.
Honnebier, B.P.	mr.	UD	0,35 ¹⁰	Ius Commune	Priv.r.
Huizen, Ph.H.J.G. van	prof. mr.	HGL	0,10	Ius Commune	Priv.r.
Jeloschek, C	mr.	JUD	0,33 ¹¹	Ius Commune	Priv.r.
Jongbloed, A.W.	prof. mr.	UHD	0,30	Ius Commune	Priv.r.

1 Vanaf 15-05-2005

2 Ziekteverlof van 01-01-05 tot 01-09-05, vervolgens 50% arbeidsongeschikt.

3 Vanaf 01-04-05

4 Zwangerschaps- en bevallingsverlof van 09-05-05 tot 29-08-05

5 Decaan faculteit

6 In dienst per 01-10-05

7 Exit per 01-10-05

8 Ziekteverlof van 01-01-05 tot 16-02-05 alsmede 80% FPU per 01-09-05

9 80% FPU per 01-07-05

10 Ziekteverlof van 15-11-05 tot 01-01-06

11 Exit per 01-11-05

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd in fte	Onderzoek-school	Onderdeel
Koppert-van Beek, M.S.	mr.	UHD	0,18 ¹²	Ius Commune	Priv.r.
Krans, A. van der	mr.	JUD	0,40	Ius Commune	Priv.r.
Kruisinga, S.A.	mr.	UHD	0,18 ¹³	Ius Commune	Priv.r.
Lazi�, V	dr.	U(H)D	0,20		Priv.r.
Lekkerkerker, G.J.C.	prof. mr.	HGL	0,00		<i>K.N.B.</i>
Lennarts, M.L.	prof. mr.	HGL	0,42 ¹⁴		
Milo, J.M.	mr.	UHD	0,20	Ius Commune	Priv.r.
Mom, A.	mr.	JUD	0,38 ¹⁵		
Mostermans, P.M.M.	mr.	UD	0,20	Ius Commune	Priv.r.
Van Oostrom-Streep, N.	mr.	JUD	0,40	Ius Commune	Priv.r.
Oostwouder, W.J.	prof. mr.	HGL	0,20	Ius Commune	Priv.r.
Roscam Abbing, H.D.C.	prof. mr.	HGL	0,09 ¹⁶	Ius Commune	<i>S.B.U.G.</i>
Schaub, M.Y.	mr.	UD	0,07 ¹⁷	Ius Commune	Priv.r.
Schelhaas, H.N.	mr.	UD	0,25 ¹⁸	Ius Commune	Priv.r.
Schonewille, F	mr.	JUD	0,40	Ius Commune	Priv.r.
Schrama, W.M.	mr.	UD	0,32	Ius Commune	Priv.r.
Schuit, S.	prof. mr.	HGL	0,00	Ius Commune	<i>U.U.F.</i>
Slob, E.	dr.	UD	0,30	Ius Commune	Rth
Steenhoff, G.J.W.	mr.	UHD	0,12 ¹⁹	Ius Commune	Priv.r.
Tombe-Grootenhuys, M. de	mr.	UD	0,16 ²⁰	Ius Commune	Priv.r.
Verhoeven, J.J.	prof. mr	HGL	0,40	Ius Commune	Rth.
Vrey, R.W. de	mr.	JUD	0,27 ²¹	Ius Commune	Priv.r.
Vrugt, M. van der	dr.	UHD	0,40	Ius Commune	Rth.
Wagenaar, I.	mr.	UD	0,29 ²²	Ius Commune	Priv.r.
Totaal			11,48		

12 Zwangerschapsverlof/bevallingsverlof van 18-06-05 tot 29-10-05

13 Ziekteverlof van 01-07-05 tot 01-12-05

14 In dienst per 01-03-05

15 In dienst per 01-04-05

16 Exit per 01-12-05

17 In dienst per 01-11-05

18 Exit per 01-11-05. I.v.m. secretariaat Afdelingsbestuur 0,1 fte minder OZ-tijd

19 Exit per 01-07-05

20 40% arbeidsongeschikt

21 Exit per 01-09-05

22 Zwangerschaps- en bevallingsverlof van 08-06-05 tot 03-10-05; 40% ouderschapsverlof vanaf 15-12-05

AIO's 1^e geldstroom:

Naam AIO	Titel	Rang	Oz-tijd in fte	Onderzoekschool	Onderdeel
Belder, L.P.C.	mr. drs.	AIO	0,75	Ius Commune	Ius Com.
Blauwhoff, R.J.	mr. drs.	AIO	0,75	Ius Commune	Ius Com.
Cherednychenko, O.L.	mw.	AIO	0,75	Ius Commune	Ius Com.
Curry-Sumner, I.		AIO	0,18 ²³	Ius Commune	Ius Com.
Pokhyla, R.		AIO	0,75	Ius Commune	Ius Com.
Veenstra, H.	mr.	AIO	0,75	Ius Commune	Ius Com.
Vonk, M.	mr.	JUD	0,66 ²⁴	Ius Commune	Ius Com.
Wiewiorowska, A.		AIO	0,45 ²⁵	Ius Commune	Ius Com.
Totaal			5,04		

AIO's 2e en 3e geldstroom:

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd in fte 2e gs	Oz-tijd in fte 3e gs	Onderzoek-school	Onderdeel
Antokolskaia, M.	dr.	UHD	0,29 ²⁶		Ius Commune	Priv.r.
Jeppesen, C.G.		AIO	0,75		Ius Commune	Ius Com
Koopman, J		AIO	0,75		Ius Commune	Ius Com
Kryczka, K.		AIO	0,75		Ius Commune	Ius Com
Sujecki, B.		AIO	0,69 ²⁷		Ius Commune	Ius Com
Totaal			3,23			

Totaal in 2005 gerealiseerde onderzoekstijd in fte:

geldstroom	Wp min aio's	aio's	totalen
1e geldstroom	11,48	5,04	16,52
2e geldstroom	0,29	2,94	3,23
3e geldstroom	0,00	0,00	0,00
Totalen	11,77	7,98	19,75

23 Exit per 01-04-05

24 25% ouderschapsverlof van 01-01-05 tot 01-07-05

25 0,6 fte aanstelling

26 KNAW-aanstelling, exit per 15-04-05

27 Exit per 01-12-05

Buitenpromovendi:

Naam Promovendus	Titel	Rang	Oz-tijd in fte	Onderzoekschool	Onderdeel
Bosscher, D.J.B.	mr.	JUD	0,00 ²⁸	Ius Commune	Priv.r.
Burg, M. van der	mr. dr.		0,00		Priv.r.
Hays, T			0,00		Priv.r.
Haq, L.M.H.	Sh.LL.M.		0,00 ²⁹		Priv.r.
Kortmann, C.N.J.	mr.		0,00		Priv.r.
Jaarsma, M.I.	mr. drs.	AIO	0,00 ³⁰	Ius Commune	Ius Com
Manen, H. van	mr.		0,00		Priv.r.
Mom, A.	mr.		0,00 ³¹		Priv.r.
Peeperkorn, D.	mr.		0,00		Priv.r.
Ploeger - Mercangöz, G.E.	LL.M.		0,00 ³²		Priv.r.
Rusu, C.S.	LL.M.		0,00 ³³		Priv.r.
Santcroos - Uziahui, O.			0,00 ³⁴		Priv.r.

Honorair medewerkers:

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd in fte	Onderzoek- school	Onderdeel
Boon, M.N.	mr.	UD	0,00	Ius Commune	Priv.r.
Busch, D.	mr.dr.	UHD	0,00	Ius Commune	Priv.r.
Deurvorst, T.E.	mr.	UHD	0,00		Priv.r.
Heutger, V.	dr.	Postdoc	0,00 ³⁵		Priv.r.
Klomp, R.J.O.	mr.	UHD	0,00	Ius Commune	Priv.r.
Kooten, van H.J.	mr.	UHD	0,00		Priv.r.
Pasanea, R.	mr.	UD	0,00		Priv.r.
Schaick, A.C. van	mr.	U(H)D	0,00		Priv.r.
Schelhaas, H.N.	mr.	UHD	0,00		Priv.r.

---

28 Aanwezigheidscontract

29 Gastvrijheidscontract

30 Aanwezigheidscontract

31 Gastvrijheidscontract tot 01-04-05

32 Gastvrijheidscontract

33 Gastvrijheidscontract

34 Gastvrijheidscontract vanaf 15-11-04

35 Gastvrijheidscontract tot 01-07-05.

Het programma Proliferatie van het Constitutionele Recht is een voortzetting op bredere programmatische leest van het programma Grondrechten als grondslagen van de democratische rechtsstaat (geëindigd in 2000). Het programma *Proliferation of Constitutional Law Proliferatie van constitutioneel recht* is vanuit een centrale onderzoeksvraagstelling thematisch nader gegroepeerd rond drie themata (zie onder inhoudelijke beschrijving onder B, deel 1); op basis daarvan wordt periodiek op concreter niveau de kortere termijn projecten over specifieke onderwerpen vastgesteld en gepland.

De betrokken rechtsgebieden waren vooral het staatsrecht in ruime zin en de verschillende daartoe behorende deelgebieden (bijvoorbeeld decentralisatie, organisatierecht, etc.), het aan het staatsrecht nauw verwante bestuursrecht en het Europees en internationaal publiekrecht.

De looptijd van het programma was 5 jaar (2001 tot en met 2005) en wordt als volgt geëvalueerd.

Het onderzoeksprogramma *Proliferatie van constitutioneel recht* is een thematische verbreding van de eerdere onderzoeksprogramma's die voornamelijk gericht waren op de rol van grondrechten. Dit was een belangrijke stap omdat de grondrechtelijke invalshoek toch ook een beperking van het onderzoeksveld betekende die verdere diepgang in de weg had kunnen gaan staan.

Dit doet er niet aan af dat nog steeds grondrechtelijk onderzoek een wezenlijk onderdeel uitmaakt van het programma en de *output*.

De verbreding van het programma heeft de bredere internationaliseringsverschijnselen ('globalisering' en 'Europeanisering' en daarmee samenhangende methoden van rechtsvergelijking) tijdig recht weten te doen. De boude en uitdagende titel, die de veronderstelling in zich draagt dat constitutioneelrechtelijke vragen ten gevolge van genoemde internationaliseringstendensen eerder belangrijker worden en meer om zich heengrijpen dan binnen het traditioneel beperkte nationale kader, is de afgelopen jaren meer en meer gerechtvaardigd gebleken. Het lanceren van internationale wetenschappelijke tijdschriften als de *International Journal of Constitutional Law* alsmede het *European Constitutional Law Review* waarbij de onderzoeksgroep is betrokken, bij prestigieuze uitgevers als respectievelijk Oxford University Press en Cambridge University Press en de thematieken die daarin voorkomen die nauw verband houden met het onderzoeksvoorwerp van het onderzoeksprogramma, bevestigen dit.

Deze wending van het programma van een concentratie op grondrechten naar een de thematiek heeft een sterke internationalisering van de onderzoeksactiviteiten mogelijk gemaakt, en daarmee bijgedragen aan de kwaliteit van het programma.

Tegelijkertijd is als verbeterpunt te constateren dat nu juist het grondrechtelijk onderzoek aanvankelijk niet helemaal gelijke tred hield met de ontwikkelingen in het onderzoeksveld, bijvoorbeeld in verband met de toenemende problematiek van minderhedenbescherming, de multiculturele samenwerking en integratievraagstukken en daarmee gepaard gaande vraagstukken op het gebied van vreemdelingenrecht. Op dit laatste punt is van een zekere versmalling binnen de onderzoeksgroep sprake geweest, waarbij de output die in het eerdere onderzoeksprogramma breder werd gedragen, nu vooral van slechts een van de leden van de onderzoeksgroep afkomstig is. Hieraan recentelijk tegemoet te komen door de deelname in het internationale CHALLENGE programma, maar een verdere inbedding en verbreding van vraagstukken van grondrechtenbescherming in verband met vreemdelingenrecht ware wenselijk.

In termen van de aard van de output achten wij het aantal wetenschappelijke publicaties in verhouding tot vakpublicaties. Tevens is er een regelmatige productie van proefschriften geweest, welke alle nagenoeg binnen of kort na de daarvoor gestelde tijd zijn afgerond (hetgeen weinig voorkomt).

Dit is een indicatie dat het programma erin geslaagd is tot output op wetenschappelijk niveau te komen die niet primair is gericht op vakgenoten, beroepsgeenoten of de rechtspraktijk, maar primair bijdraagt aan het wetenschappelijk discours.

In de nieuwe onderzoeksprogrammering krijgt het onderzoek een plaats binnen het programma *Europees Publiekrecht. Coherentie van rechtsordes: EU en haar lidstaten*, onder leiding van prof. dr. A. Prechal en prof. mr. R.J.G.M. Widdershoven.

De onderzoekers van het programma Proliferatie van het constitutionele recht in 2005 waren:

- Dr. L.F.M. Besselink
- Assefa Fiseha, BA, LL.M
- Mr. M.L.P. van Houten
- Mr. A.D.L. Knook
- Prof. mr. H.R.B.M. Kummeling (onderzoeksleider)
- Solomon Negussie, BA, LL.M
- mr. N. Schröder
- Mr. I. Tappeiner
- Mr. A. Tekofsky
- Mr. J. de Visser
- Mr. A.J.Th. Woltjer
- Dr. T. Zwart

Publicatielijst 2005

OSMOSE IN HET PUBLIEKRECHT

Dissertaties

- Assefa Fiseha, Federalism and the accomodation of diversity in Ethiopia : a comparative study, Faculteit Rcht Economie Bestuur en Organisatie, Rechtsgeleerdheid, 9 november 2005, 495 pp., (Co-)Promotor: Prof. Mr. H.R.B.M. Kummeling & L.F.M. Besselink

Wetenschappelijke publicaties

- Assefa Fiseha, Federalism and the Adjudication of Constitutional Issues: The Ethiopian Experience, Netherlands International Law Review LII:1 2005, pp. 1-30
- Besselink, L.F.M., Ongrondwettige grondwetswijzigingen. In: Wouter Hins, Aernout Nieuwenhuis, Jan Herman Reestman (redactie), Met Recht en Reede: Opstellen aangeboden aan mr. J.L. de Reede. Deventer: Kluwer 2005, pp. 9-18.
- Besselink, L.F.M., Van constitutionele beslissingsmacht tot vermeende zeggenschap: parlementaire betrokkenheid bij de deelname van de Nederlandse krijgsmacht aan internationale militaire operaties. In: Marnix Van Damme (red.), De Grondwet en het inzetten van de strijdkrachten. Maklu-Antwerpen 2005, pp. 137-173.
- Knook, A.D.L., Guns and Tobacco. The Effects of Interstate Trade Case Law on the Vertical Division of Powers, Maastricht Journal of European and Comparative Law, vol. 11, no. 4, 2004, pp. 347-378.
- Knook, A.D.L., A Constitutional Union?, Annotated Bibliography/Notes bibliographiques: The Netherlands/Pays-Bas, European Review of Public Law/ Revue Européenne de Droit Public, vol. 17, no. 2, summer/été 2005, pp. 1035-1041.
- Kummeling, H.R.B.M., De rechtstreeks gekozen minister-president, Publicaties van de Staatsrechtkring, nr. 23, Deventer: Kluwer 2005, pp. 33-38.
- Kummeling, H.R.B.M., Modernisering monarchie gemorrel in de marge, in: Inter Alia (Van de Vrugt-bundel), Utrecht 2005, pp. 107-117.
- Kummeling, H.R.B.M., Gevraagd academicus (m/v), in: J.G. Brouwer (red.), Wat maakt een goed jurist? Over de academische vorming en het recht. Den Haag: Boom Juridische Uitgevers 2005, pp. 89-92.
- Zwart, T., Standing to Raise Constitutional Issues in the Netherlands. In: Richard Kay (Ed.), Standing to Raise Constitutional Perspectives, Brussels: 2005 (Bruylant), pp. 341-365.
- Zwart, T. & T. Koopmans. The Relation between State and Religion in the Netherlands, 17, European Review of Public Law/ Revue Européenne de Droit Public 2005, Issue 1, pp. 449-463.
- Zwart, T. & B. Stapert. De Republikeinse Verkiezingsoverwinning en het Amerikaanse Hooggerechtshof, 80, Nederlands Juristenblad 2005, Issue 11, pp. 585-590.

GROND- EN MENSENRECHTEN ALS GRONDSLAGEN VAN DE DEMOCRATISCHE RECHTSSTAAT

Dissertaties

- De Visser, J.W., Developmental local government. A case study of South Africa, Faculteit REBO, echtsgeleerdheid, 9 maart 2005, Antwerpen: Intersentia, 312 pp. (Co-) Promotor: Prof.mr. H.R.B.M. Kummeling & N.C. Steyler.

Wetenschappelijke publicaties

- Fiseha, A., Multiculturalism and Federalism, in: First National Conference on Federalism, Conflict and Peace Building Addis Ababa: United Printers Plc. 2003, pp. 299-319
- Tappeiner, I., The fight against terrorism. The lists and the gaps. Utrecht Law Review, September 2005, Volume 1, Issue 1, pp. 97-125, <http://www.utrechtlawreview.org/publish/articles/000006/article.pdf>

- Tappeiner, I., The fight against terrorism. The lists and the gaps, In: A.M. Hol, J.A.E. Vervaele (eds.), Security and Civil Liberties: The Case of Terrorism, Yearbook Utrecht Law Review 2005, Antwerpen-Oxford: Intersentia, 2005, pp. 93-129.

Annotaties

- A.J.Th. Woltjer - Annotatie bij EHRM 30 november 2004 (Öneryildiz t. Turkije), AB 2005, afl.7, nr 43, pp. 287-311 (pp. 308-311 = 3 pag).
- A.J.Th. Woltjer - Annotatie bij EHRM 26 april 2005 (Müslim t. Turkije), EHRC 2005, afl.7, nr 67, pp. 670-677.
- A.J.Th. Woltjer - Annotatie bij EHRM 5 juli 2005 (Üner t. Nederland), EHRC 2005, afl.9, nr 92, pp. 913-920.
- A.J.Th. Woltjer - Annotatie bij EHRM 5 juli 2005 (Said t. Nederland), EHRC 2005, afl.9, nr 93, pp. 9120-9928.
- Woltjer, A.J.Th., Annotatie bij EHRM 15 september 2005 (Bonger t. Nederland), EHRC 2005, afl. 11, nr 108, pp. 1066- 1069.
- Woltjer, A.J.Th., Annotatie bij EHRM 27 oktober 2005 (Keles t. Duitsland), EHRC 2005, afl. 11, nr 122, pp. 1200-1206.

BEVOEGDHEIDSVERDELING IN HET LICHT VAN EUROPESE INTEGRATIE

Wetenschappelijke publicaties

- Besselink, L.F.M., De Europese Unie en de Koninkrijksrelaties. In: L.J.J. Rogier en H.G. Hoogers (red.), 50 jaar Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden. Den Haag, Ministerie van binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 2005, pp.109-122.
- Besselink, L.F.M., De invloed van Europeanisering op de constitutionele verhoudingen in Nederland. In: Sebastiaan Princen en Kutsal Yesilkagit (red.), Themanummer Tussen Brussel en de Polder, Europeanisering in Nederland – B en M, Tijdschrift voor Beleid, Politiek en Maatschappij, 2005, jrg. 32, nr 1, pp. 45-55.
- Besselink, L.F.M., Inburgering, gelijke behandeling en verblijfsrecht van vreemdelingen in Nederland. Voorstudie voor de Adviescommissie Vreemdelingenzaken. Reeks voorstudies ACVZ, Ministerie van Justitie, Den Haag. Voorstudies nr. 7, 4-2005. 103 pp. Gepubliceerd op <http://www.acvz.com/publicaties/VS-ACVZ-NR7-2005.pdf>
- Knook, A.D.L., The Court, the Charter, and the Vertical Division of Powers in the European Union, Common Market Law Review, Vol. 42, no. 2, 2005, pp. 367-398.
- Woltjer, A.J.Th., Free movement of persons in the European Union – the evolutive approach of the Court of Justice EC. In : F. Stroink & E. van der Linden (red.), Judicial Lawmaking and Administrative Law (Ius Communebundel nr 52), Antwerpen: Intersentia/Metro, 2005, pp. 81-96.
- Woltjer, A.J.Th., 'De ene rechterlijke toetsing is de andere niet' in: Ch. Backes e.a. (red.), Lex Dura, sed Lex/ Opstellen over de handhaving van omgevingsrecht, Deventer: Kluwer 2005, pp. 203-213.

Vakpublicaties

- Besselink, L.F.M., A Constitution for Europe and other Constitutions, European Constitutional Law Review (3) 2005, pp. 335-338.
- Besselink, L.F.M., [met Senden, L.A.J., E. Steyger, R.J.G.M. Widdershoven e.a.], Grondwet voor Europa wettekst en vergelijking met de geldende basisverdragen, editie 2005/2006. Den Haag: Sdu Uitgevers. 2005, 256 pp.
- Woltjer, A.J.Th., A. Kuijer e.a., Nederlands vreemdelingenrecht, (6^e druk), bewerking hoofdstukken 2 en 4, par. 4.2 en 4.6, Den Haag: Boom Juridische uitgevers, 2005.

Annotatie

- Besselink, L.F.M., Hoge Raad (HR), nr. C03/118HR, LJN: AO8913 (Civiel) en Hoge Raad (HR), nr. 00156/04 E, LJN: AR1797 (Strafkamer), arresten van 1 oktober 2004 en 2 november 2004, SEW Tijdschrift voor Europees en economisch recht, 53e jaargang juli/augustus 2005, 7/8, C. Nederlandse Rechters, nr 59, pp. 336-339.

Belangrijke overige wetenschappelijke activiteiten:

Redactielidmaatschappen van tijdschriften:

Besselink, L.F.M.:

- editor *European Constitutional Law Review* (Asser/ Cambridge UP) (sinds oprichting in 2004)
- redactielid *Grotiana* (tot en met 2005) (Boom)
- redactielid *Grondwet van de Europese Unie* (losbladige Sdu) (sinds 2004)
- rapporteur, *European Public Law* (Kluwer) (sinds 1995)
- redactielid boekenraad Staats- en bestuursrecht *Ars Aequi Libri* (sinds 1997)

Knook, A.D.L.:

- rapporteur *European Review of Public Law*

Kummeling, H.R.B.M.:

- Redacteur Tekst & Commentaar Gemeentewet en Provinciewet, Kluwer: Deventer
- Lid (sinds 2003 voorzitter) redactie Studiepockets staats- en bestuursrecht Kluwer

Visser, J.W. de:

- Editor of *Local Government Bulletin*, Cape Town: University of the Western Cape
- rapporteur *European Review of Public Law*

Woltjer, A.J. Th.:

- redactie *Gelijke behandeling: oordelen en commentaar* (Oordelenbundel CGB);
- eindredacteur *Rechtspraak Vreemdelingenrecht*;

Bestuursfuncties in wetenschappelijke verenigingen:

Besselink, L.F.M.:

- secretaris J.C. Baak Stichting
- bestuurslid Rechts- en bestuurskundige afdeling Thijmgenootschap

Kummeling, H.R.B.M.:

- Voorzitter curatorium Stichting Schilthuisfonds (leerstoel waterstaats- en waterschapsrecht aan de UU)
- bestuurslid Thorbeckestichting
- lid bestuur Staatsrechtkring
- lid bestuur Studie- en Informatiecentrum Mensenrechten Utrecht

De Jong, M.A.D.W.:

- Secretaris en penningmeester Staatsrechtkring

Fellowships, prijzen en eredoctoraten

Besselink, L.F.M.

- Jean Monnet leerstoel *European Constitutional Law* (september 2005-2010) (toekenning Europese Commissie)

Zwart, T.:

- Visiting Fellow of Wolfson College, Cambridge, Engeland

Overige prestigieuze lidmaatschappen/adviesfuncties, bijvoorbeeld adviseur parlementaire enquête:

Kummeling, H.R.B.M.

- Lid staatscommissie Grondrechten in het digitale tijdperk, ingesteld bij Koninklijk Besluit 23 februari 1999, Staatsblad 1999, 101.
- Adviseur parlementaire enquêtecommissie bouwfraude
- Voorzitter Kiesraad
- Adviseur bijzondere kamercommissie herziening Wet op de parlementaire enquêtewet

Woltjer, A.J. Th.:

- lid van de Permanente Commissie van deskundigen in het internationaal vreemdelingen-, vluchtelingen- en strafrecht (Commissie Meijers).

Zwart, T.:

- Voorzitter van de Nederlandse delegatie naar de European Group of Public Law
- Voorzitter van de Werkgroep Rechtsvergelijking van de VAR/Vereniging voor Bestuursrecht

Inzet onderzoekstijd Proliferatie van het constitutionele recht 2005

1e geldstroom

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd in fte	Onderzoekschool	Onderdeel
Kummeling, H.R.B.M.	Prof.mr.	HGL	0,31	RvdM	SBR
Besselink, L.F.M.	Dr.	UHD	0,35	RvdM	SBR
Zwart, T.	Dr.	UHD	0,20 ¹		SBR
Houten, M.L.P. van	Mr.	UD	0,24		SBR
Visser, J. De	Mr.	UD	0,30		SBR
Woltjer, A.J.Th.	Mr.	UD	0,025 ²		SBR
Schröder, N.	Mr.	UD	0,00 ³		SBR
Totaal			1,425		

aio's

Naam aio	Titel	Rang	Oz-tijd in fte	Onderdeel
Tappeiner, I.	Mr.	Aio	0,50 ⁴	RvdM
Knook, A.	Mr.	AIO	0,70 ⁵	
Totaal			1,20	

3e geldstroom

Naam onderzoeker	Titel	Rang	3e geldstroom	Onderzoek-school
Kummeling, H.R.B.M.	Prof.mr	HGL	0,09	RvdM
Assefa Fiseha		Phd	0,625 ⁶	
Solomon Negussie		Phd	0,75	
Tekofsky, A.	Mr.	AIO	0,30 ⁷	
Besselink, L.F.M.	Dr.	UHD	0,05	RvdM
Tappeiner, I.	mr	AIO	0,11	
Totaal			1,925	

Totaal gerealiseerde inzet 2005 in onderzoeks-fte

geldstroom	Wp min aio's	aio's	totalen
1e geldstroom	1,425	1,20	2,625
2e geldstroom	0,00	0,00	0,00
3e geldstroom	0,14	1,785	1,925
totalen	1,565	2,985	4,55

1 Tot 1 september 2005 voor 0,3 fte Dean of Graduate Studies. Vanaf 1 september t/m eind januari 0,5 fte onderwijsdirecteur masters.

2 Vanaf 21 maart tot 1 november ziek. Van 1 november – 31 december gedeeltelijk. 25 januari 2006 100% hersteld.

3 vanaf 1 september 0,4 fte onderzoek, vanaf 27 augustus tot 21 december zwangerschapsverlof.

4 Ziekteverlof vanaf 16 februari, op 21 juni hersteld

5 vanaf 5 september tot einde jaar 1 dag in de week ouderschapsverlof

6 per 1 oktober uit dienst, gepromoveerd op 9 november.

7 Sinds 1 september in dienst

5B. CONSTITUTIONALIZATION OF INTERNATIONAL ORGANISATIONS

Het onderzoeksprogramma ‘Constitutionalization of international organizations’ is een, qua omvang, bescheiden programma waarin, voor een groot deel, het facultaire onderzoek van de Sectie IEIR (Internationaal en Europees Institutioneel Recht, voorheen RIO) van de Disciplinegroep ISEP (Internationaal, Sociaal en Economisch Publiekrecht) werd gebundeld.

Voor een deel bouwt dit programma voort op een vorig facultair onderzoeksprogramma, *De Europese uitdaging*. Het programma *Constitutionalization of international organizations* ging uit van de premisse dat op het gebied van schepping en verdere ontwikkeling van internationale rechtsnormen staten niet meer de enige (soevereine) actoren zijn. Internationale organisaties nemen in toenemende mate deze rol over en verkrijgen hierdoor een autonome positie binnen het internationale recht. Een dergelijke autonome positie, die vaak gepaard gaat met meer zelfstandige bevoegdheidsuitoefening, doet vragen rijzen naar constitutionele beginselen en waarborgen die op de internationale organisaties van toepassing zijn of zouden moeten zijn. Deze beginselen en waarborgen zijn deels te vinden in de verdragen waarbij de organisaties zijn opgericht. Voor een ander deel echter ook in secundair recht en handelingspraktijk van of binnen de betrokken organisaties. Door het bestuderen van de verdragen, secundair recht en handelingspraktijk, samen met de context waarin de organisatie opereert, worden de constitutionele grondslagen zichtbaar. Deze constitutionele grondslagen van de internationale organisaties en hun ontwikkeling stonden centraal in het onderzoeksprogramma. Het onderzoek werd toegespitst op twee afzonderlijke thema’s, namelijk ‘*Institutional and Constitutional Changes in European Union Law*’ en ‘*Institutional and Constitutional changes in the Law of International Organizations*’.

Het programma had een looptijd van 5 jaar (2001-2005). Inhoudelijk kan over de onderzoeksresultaten het volgende kort worden opgemerkt:

In het algemeen blijkt uit het verrichte onderzoek dat de belangrijke internationale organisaties - Verenigde Naties, Wereldbank, Wereldhandelsorganisatie, Europese Unie – zich meer en meer ontwikkelen in de richting van (uiterst) complexe rechtsstelsels bestaande uit een overkoepelende rechtsorde met daarbinnen een grote verscheidenheid aan autonome en onderling verbonden instituties met hun eigen specifieke taken, bevoegdheden, besluitvormen en besluitvormingsprocedures. Van dezelfde ontwikkeling in termen van immer toenemende complexiteit is voorts ook sprake in de verhouding EU en de lidstaten. De EU blijft in deze context een ‘amfibische’ organisatie met zowel IO als (pre-)statelijke trekken, naar gelang de materie alsook de invalshoek die men verkiest.

Daarnaast kunnen de voornaamste onderzoeksresultaten gegroepeerd worden rond een aantal centrale thema’s.

In de eerste plaats, ‘*de eenheid*’: ondanks de hierboven gesignaleerde verscheidenheid is er ook sprake van (een evolutie naar) een zekere mate van eenheid. De ‘eenheid’ van de rechtsorde van internationale organisaties manifesteert zich niet alleen ‘horizontaal’. Zij heeft ook een belangrijke ‘verticale’ dimensie. Deze betreft de relaties met de rechtsordes van de lidstaten. De eenheid wordt versterkt indien de onderlinge verhouding van de rechtsordes niet, zoals doorgaans het geval is, wordt bepaald door de rechtsorde van de lidstaten maar door de rechtsorde van de internationale organisatie zelf, zoals het geval is met de Europese Unie. De ‘tendens naar meer eenheid’ wordt ook bevestigd door de ontwikkelingen binnen de EU. Pijleroverstijgend onderzoek heeft hier uitgewezen dat in een aantal opzichten van aanzienlijk meer samenhang gesproken kan worden dan aanvankelijk werd gedacht.

In de tweede plaats is er het thema *rechtsbescherming/rechtspleging*. Bij de constitutionalisering van internationale organisaties, in het bijzonder de Europese Unie, staat de versterking van de rol van internationale en nationale rechterlijke instanties voor een effectieve rechtsbescherming van particulieren centraal. Hoewel dit op zich een positieve ontwikkeling is, wordt daarbij echter vaak onderschat dat een dergelijke versterking op gespannen voet kan komen te staan met de eisen van democratische legitimiteit en rechtsstatelijkheid. Daarnaast leiden deze ontwikkelingen tot een ingewikkelde ragwerk van procedures en instanties die op verschillende niveaus rechtspreken, waarbij de onderlinge afstemming en de organisatie van die rechtspraak onder een voortdurende spanning staan.

In de derde plaats kunnen de onderzoeksresultaten geclusterd worden rondom het thema ‘*grondrechten en burgerschap*’. Met name het constitutionaliseringsproces in de Europese Unie wordt voor een deel gestructureerd

door de gestage ontwikkeling van de grondrechten-bescherming en het uitbouwen van burgerschap tot een notie die van het 'traditionele' interne markt denken is losgekoppeld. Het grondrechtendeel van het grondwettelijk verdrag, dat in het onderhavig onderzoek op zijn sterke en zwakke punten werd geanalyseerd, is samen met dat verdrag (voorlopig) van de baan. Dit zal echter niet beletten dat grondrechten-bescherming in de EU, dankzij haar eigen dynamiek, verder wordt ontwikkeld. Deze ontwikkeling zal in toenemende mate gecompliceerd worden door een derde dimensie, namelijk die van internationale mensenrechtenbescherming.

Ten slotte is er een thematisch cluster 'good governance'. Door het analyseren en in kaart brengen van de verschillende (deel)vereisten heeft het onderzoek, in de eerste plaats, een bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van 'good governance' standaarden voor de beoordeling van het functioneren van internationale organisaties, de EU inbegrepen. Het gaat echter verder en stelt dat als de term 'governance' op termijn inderdaad meer lijkt te zijn dan een al te gemakkelijke leus, kan het een zinvolle juridische betekenis krijgen als een zogenoemd 'interpretatief' begrip, waarmee bijvoorbeeld het internationaal juridisch discours over fundamentele beginselen die het reilen en zeilen van een internationale organisatie beheersen structureert (zoals het begrip soevereiniteit dat is voor staten).

Een van de wezenlijk elementen van het constitutionaliseringsproces in de EU zijn, samen met democratische besluitvorming, heldere verantwoordingslijnen (een wezenlijk aspect van 'accountability'). De praktische vormgeving hieraan verloopt moeizaam, ondanks een scala van aangereikte mogelijkheden. 'Accountability' heeft echter ook een andere dimensie. Zo is, bijvoorbeeld gebleken dat de traditionele onderscheiding in de doctrine tussen 'bindende' en 'niet-bindende' besluiten van internationale organisaties is te beperkt om de grote verscheidenheid van rechtshandelingen van internationale organisaties en hun rechtsgevolgen te verklaren. De institutionele rechtstheorie biedt in dit opzicht een meer adequate classificatie van besluitvormen en daaraan te koppelen consequenties in termen van aansprakelijkheid en 'aanspreekbaarheid'.

In de nieuwe onderzoeksprogrammering krijgt het onderzoek een plaats binnen het programma *Europees Publiekrecht. Coherentie van rechtsordes: EU en haar lidstaten*, onder leiding van prof. dr. A. Prechal en prof. mr. R.J.G.M. Widdershoven.

Bij het programma constitutionalization of international organisations waren in 2005 de volgende onderzoekers betrokken:

- Mr. I.F. Dekker
- Dr. M. de Leeuw
- Dr. R.H. van Ooik
- Prof. dr. S. Prechal (onderzoeksleider)
- Mr. E.S. van Sliedregt
- D. Prévost, LL.M
- T. Takacs, LL.M
- Mr. T.A.J.A. Vandamme
- Mr. Drs. J.C. Verhoogt

Publicatielijst 2005

Externe dissertatie

- Vandamme, T.A.J.A., *The Invalid Directive, The Legal Authority of a Union Act requiring Domestic Lawmaking*, Faculteit der Rechtsgeleerdheid UvA (17-2-2005), pp. 391 (Europa law Publishing, Groningen) (Promotores: Prof. Mr. W. T. Eijsbouts en Prof. Mr. J.H. Jans)

Wetenschappelijke publicaties

- Curtin, D. M. & I. F. Dekker, 'Good Governance: The Concept and Its Application by the European Union', in: Curtin, Deirdre M. & Wessel, Ramses A. (Ed.), *Good Governance and the European Union, Reflections on concepts, institutions and substance*, Antwerpen: Intersentia/Metro, 2005, pp. 3-20.
- Leeuw, M.E. de, Noot bij: Case C-41/00 P, Interporc Im- und Export GmbH v. Commission of the European Communities; Case T-76/02, Mara Messina v. Commission of the European Communities; Case T-47/01, Co-Frutta Soc. Coop. RI v. Commission of the European Communities' (2005) 42 *Common Market Law Review* pp. 261-280.
- Ooik, R.H. van, 'The Growing Importance of Agencies in the EU: Shifting Governance and the Institutional Balance', in: Curtin, D.M. & R.A. Wessel (Ed.), *Good governance and the European Union: Reflections on Concepts, Institutions and Substance*, Antwerpen: Intersentia/Metro, 2005, pp. 125-152.
- Ooik, R.H. van, & T.A.J.A. Vandamme, *Schorsing van Europese regelgeving in Nederland. Kanttekeningen bij de Nevedi-uitspraak van de rechtbank Den Haag, SEW februari 2005*, pp. 60-69.
- Freudenthal, M. & R.H. van Ooik, *Betekenis 'burgerlijke en handelszaken' in Europese rechtsmaatregelen*, *Nederlands Tijdschrift voor Internationaal privaatrecht*, nr. 4, 2005, pp. 381-388.
- Molenaar, E.J. & R.H. van Ooik, *Tong in de quotaonderhandelingen tussen de EU en Noorwegen, onderzoeksrapport in opdracht van het Productschap Vis, november 2005*, 18 pp. gepubliceerd op: <http://www.pvis.nl> (onder 'publicaties' - 'onderzoeken van het productschap').
- Prechal, S., *Directives in EC Law, second, completely revised edition*, Oxford: University Press 2005, 349 pp.
- Prechal, S., R.H. van Ooik, J.H. Jans & K.J.M. Mortelmans, *Europeanisation of the Law: Consequences for the Dutch Judiciary*, rapport voor de Raad voor de rechtspraak, Den Haag 2005, 82 pp. (Academische reeks van de Raad voor de rechtspraak, ook verschenen op Internet: <http://www.rechtspraak.nl/Gerechten/RvdR/Publicaties/Research+Memoranda.htm>)
- Prechal, S., Noot bij: Joined Cases C-397/01 to C-403/01, *Bernhard Pfeiffer et al.*, Judgment of the Court (Grand Chamber) of 5 October 2004, nyr, *CMLRev.* 2005, pp. 1445-1463.
- Prechal, S., *Adieu à la Directive?*, *European Constitutional Law Review* 2005, pp. 431-494.
- Bossche, P. van Den & M.D. Prevost, *The Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures*, in: Macrory, P.F.J., A.E. Appleton & M.G. Plummer (eds) *The World Trade Organization: Legal, Economic and Political Analysis, Volume I*, New York, Springer, 2005, pp. 231-370.
- Prevost, M.D., *What role for the precautionary principle in WTO law after Japan-Apples?* *Economic Policy and Law: Journal of Trade & Environment Studies* 2(4), 2005, pp. 1-14.
- Sliedregt, E. van, *Guantanamo Bay: Het Amerikaans Hooggerechtshof en de rechten van 'onwettige vijandelijke strijders*, *Nederlands Juristenblad* 2005, nr 2, pp. 80-86.
- Sliedregt, E. van & T.D. Gill, *Guantánamo Bay: A Reflection On The Legal Status And Rights Of 'Unlawful Enemy Combatants'*, *Utrecht Law Review*, Vol. I, issue 1 2005, pp. 28-54 www.utrechtlawreview.org
- Takács, T., *Access to Justice and the EU Constitution, Report of the Discussion*, in: *The EU Constitution: the Best Way Forward?* Kellerman, A.E., D.M. Curtin & S. Blockmans, (eds.), Den Haag: TMC Asser 2005, pp. 523-531.
- Lazowski, A. & T. Takács, *Expansion of Executive, Judicial and Legislative Powers, Report of the Discussion*, in: Kellerman, A.E., D.M. Curtin & S. Blockmans, (eds.), Den Haag: TMC Asser 2005, pp. 515-523.

Vakpublicaties

- Dekker, I.F. & N. J. Schrijver, *Volkenrecht*, Katern 94, kwartaalbijlage *Ars Aequi*, 2005, pp. 5212-5216.
- Dekker, I.F. & N. J. Schrijver, *Volkenrecht*, Katern 96, kwartaalbijlage *Ars Aequi*, 2005, pp. 5339-5342.
- Dekker, I.F. & N. J. Schrijver, *Volkenrecht*, Katern 97, kwartaalbijlage *Ars Aequi*, 2005, pp. 5404-5406.

- Dekker, I.F. & R.A. Wessel, Internationale Veiligheidsorganisaties, Vrede en Veiligheid, Tijdschrift voor internationale vraagstukken, 2005, nr. 1, pp. 103-109.
- Dekker, I.F. & R.A. Wessel, Internationale Veiligheidsorganisaties, Vrede en Veiligheid, Tijdschrift voor internationale vraagstukken, 2005, nr. 2, pp. 235-241.
- Dekker, I.F. & R.A. Wessel, Internationale Veiligheidsorganisaties, Vrede en Veiligheid, Tijdschrift voor internationale vraagstukken, 2005, nr. 3, pp. 357-367.
- Ooik, R.H. van, Referenda over de grote Europese vraagstukken noodzakelijk, Staatscourant, nr. 104, donderdag 2 juni 2005, p. 4.
- Prechal, S., Achievements and Trends in EU Gender Equality Law, in: Xuereb, P. (ed.), Anti-Discrimination, Inclusion and Equality in Malta, conference CD 2005, pp. 33-40.
- Prechal, S., General Report on the Developments in EU Gender Equality Law, Summer 2004 -Spring 2005, for the European Commission, Directorate-General for Employment, Social Affairs and Equal Opportunities, Unit EMPL/G/1, May 2005, 39 pp.
- Bossche, P. van den, M. Matthee & M.D. Prevost, WTO Rules on Technical Barriers to Trade, Maastricht Working Papers No.6, 2005, 82 pp. available at: <http://www.rechten.unimaas.nl/maastrichtworkingpapers>
- Sliedregt, E. van, (bijwerken van) 'Inleiding Oorlogsstrafrecht', Van de Bosch et al. (eds.), Militair Strafen Tucht recht, (losbladige), Deventer: Kluwer, 2005.
- Sliedregt, E. van, 'Het verdenkingsbegrip' in: Cleiren, C.P.M., Th.A. de Roos & A.H. Khan, (red.), NbSr Select. Jurisprudentie uit Nieuwbrieff Straf recht, SDU: Den Haag 2005, pp. 7-24.
- Sliedregt, E. van, 'Commentary to the Judgement of the ICTY Trial Chamber in the Krstic case', in: Klip, A. & G. Sluiter (eds.), Annotated Leading Cases VII, Antwerpen-Oxford-New York: Intersentia, 2005, pp. 767-772.
- Sliedregt, E. van, Book Review, L. Zegveld, The Accountability of Armed Opposition Groups in International Law, Cambridge University Press, 2002, Leiden Journal of International Law, Vol. 18 issue 1, 2005, pp. 145-150.
- Verhoogt, J.C., Boekbespreking van Senden, L. (2004), Soft Law in EC Law, Hart Publishing, in: The Maastricht Journal of European and Comparative Law Vol. 12(2), 2005, pp. 193-199.
- Verhoogt, J.C., Boekbespreking van Lavranos, N. (2004), Legal Interaction between Decisions of International Organizations and National Legal Orders, Europa Law Publishing, in: Leiden Journal of International Law 2005 Vol. 18(2), p. 338-343

Annotaties

- Ooik, R.H. van & A.A.W. Schrauwen, Noot bij: Zaak C-138/02, Brian Francis Collins t. Secretary of State for Work and Pensions en zaak C-456/02, Michel Trojani t. Openbaar Centrum voor maatschappelijk welzijn te Bussel (OMCW), arresten van het Hof van 23 maart 2004 en 7 september 2004, SEW 2005, pp. 40-46.
- Ooik, R.H. van & A.A.W. Schrauwen, Noot bij: Zaak C-209/03, Dany Bidar tegen London Borough of Ealing en de Secretary of State for Education and Skills, Arrest van Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen van 15 maart 2005, nog niet gepubliceerd. Conclusie van Advocaat-Generaal Geelhoed van 11 november 2004, SEW 2005, pp. 487-491.
- Ooik, R.H. van, & S. Prechal, Noot bij: Gevoegde zaken C-387/02, C-391/02 en C-403/02, Silvio Berlusconi, Sergio Adelchi en Marcello Dell'Utri e.a., arrest van het Hof (Grote kamer) van 3 mei 2005; Conclusie A-G Kokott van 14 oktober 2004, SEW 2005, pp. 443-447.
- Ooik, R.H. van & M. Freudenthal, Noot bij: Hoge Raad, 8 april 2005, Ontvanger van de Belastingdienst Amsterdam t. verweerder, inzake Betekeningverordening, SEW 2005, pp 541-546.
- Prechal, S., Noot bij: Gevoegde zaken C-397/01 t/m C-403/01, Hof van Justitie 5 oktober 2004, Pfeiffer, SEW 2005, pp. 95-99.
- Vandamme, T.A.J.A, Noot bij: Zaak C-434/02, Arnold André. GmbH & Co. tegen Landrat des Kreises Herford, en Zaak C-210/03 The Queen, ex parte Swedish Match AB en Swedish Match UK Ltd tegen Secretary of State for Health, SEW 2005, pp. 227-234.

Belangrijke overige wetenschappelijke activiteiten

Functies bij NWO:

Deirdre Curtin:

- lid van de selectiecommissie voor de Spinoza-prijs

Elies van Sliedregt:

- Lid Commissie MaGW voor open competitie

Functies bij KNAW:

Deirdre Curtin:

- lid van de KNAW

Redactielidmaatschappen van tijdschriften:

Deirdre Curtin:

- hoofdredacteur Editorial Board Netherlands Yearbook of International Law
- redactielid Editorial Board Irish Jurist
- redactielid Editorial Board www.freedominfo.com
- redactielid Editorial Board Kluwer paperbacks in European and International Law

Ige Dekker:

- Redactielid Netherlands Yearbook of International law
- Redactielid Vrede en Veiligheid, tijdschrift voor vraagstukken van oorlog en vrede
- Redactielid International Organizations Law Review

Sacha Prechal

- Kernredactielid SEW
- Redactie lid Utrecht Law Review

Elies van Sliedregt:

- Lid redactie losbladig commentaar militair straf- en tuchtrecht (Van den Bosch c.s)

Bestuursfuncties in wetenschappelijke verenigingen:

Ige Dekker:

- Lid Algemeen bestuur Nederlandse Vereniging voor Internationaal Recht

Sacha Prechal

- Lid bestuur Nederlandse Juristen Vereniging
- Lid bestuur Nederlandse Vereniging voor Europees Recht

Fellowships, prijzen en eredoctoraten:

Elies van Sliedregt:

- NWO Veni

Overige prestigieuze lidmaatschappen/adviesfuncties, bijvoorbeeld adviseur parlementaire enquête

Deirdre Curtin:

- lid van de Adviesraad voor Internationale Vraagstukken (AIV)
- bestuurslid van het Irish Centre of European Law, Trinity College Dublin
- bestuurslid van het Centre of European Law, University of Cambridge.

Sacha Prechal:

- Coördinator van het Netwerk van deskundigen op het gebied van gelijke behandeling van vrouwen en mannen van de Europese Commissie

Inzet onderzoekstijd Constitutionalization of international organizations 2005

1e geldstroom

Naam onderzoeker	Titel	Rang	oz-tijd in fte	oz-school	Onderdeel
S. Prechal	Prof. dr.	HGL	0,10 ¹	Ius Commune	ISEP/IEIR
I.F. Dekker	mr.	UHD	0,10 ²	Ius Commune	ISEP/IEIR
M. de Leeuw	dr.	UD	0,30	Ius Commune	ISEP/IEIR
R.H. van Ooik	dr.	UD	0,15	Ius Commune	ISEP/IEIR
Totaal			0,65		

Aio's

Naam onderzoeker	Titel	Rang	oz-tijd in fte	oz-school	Onderdeel
J.C. Verhoogt	mr.drs	Aio	0,75	Ius Commune	ISEP/IEIR
T. Takacs	LLM	Aio	0,75 ³	Ius Commune	ISEP/IEIR
Totaal AIO's			1,50		

2e geldstroom

Naam onderzoeker	Titel	Rang	oz-tijd in fte	oz-school	Onderdeel
S. Prechal	Prof. dr.	HGL	0,40 ⁴	Ius Commune	ISEP/IEIR
T.A.J.A. Vandamme	mr.	UD	0,20 ⁵	Ius Commune	ISEP/IEIR
E. van Sliedregt	dr.	UD	0,53 ⁶	Ius Commune	ISEP/IEIR
Totaal			1,13		

3e geldstroom

Naam onderzoeker	Titel	Rang	oz-tijd in fte	oz-school	Onderdeel
D. Prevost	LLM.	UD	0,4	Ius Commune	ISEP/IEIR
R.H. van Ooik	Dr.	UD	0,05	Ius Commune	
Totaal			0,45		

Totaal

geldstroom	Wp min aio's	aio's	totalen
1e geldstroom	0,65	1,50	2,15
2e geldstroom	1,13	0,0	1,13
3e geldstroom	0,45	0,0	0,45
totalen	2,23	1,5	3,73

1 De met de feitelijke onderzoeksaanstelling gemoeide tijd kon, naast tweede en derde geldstroom, nagenoeg niet ingezet worden wegens een combinatie van onderwijsbelasting en BB taken.

2 Dekker is 0,7 onderwijsdirecteur en heeft 0,1 OZ aanstelling

3 Asser Dissertation Programme aio, i.e. deels gefinancierd door het T.M.C. Asser Instituut

4 SaRO-III

5 SaRO-III

6 Sliedregt is per 1-9-05 uit dienst

6. OMGEVINGSRECHT

Onderzoekers van het facultaire Concentratiepunt 'Ruimtelijk recht en milieurecht' van de faculteit Rechtsgeleerdheid hebben vanaf 1994 gewerkt aan het programma 'Recht van de fysieke leefomgeving (Refyle)'. Een groep onderzoekers binnen de disciplinegroep ISEP heeft sinds 1995 gewerkt aan het programma 'Territoir in het internationaal publiekrecht'. Beide onderzoeksgroepen maken sinds 1998 deel uit van de Afdeling Omgevingsrecht van het G.J. Wiarda Instituut en werken samen aan het onderzoeksprogramma Omgevingsrecht. Het onderzoeksprogramma is gerelateerd aan het Centrum voor omgevingsrecht en -beleid/NILOS, dat samen met de disciplinegroep Milieukunde en omgevingsbeleid (Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen) is opgericht.

Het onderzoeksprogramma Omgevingsrecht bestudeert de bijdrage van het recht aan een zorgvuldig en duurzaam gebruik van de fysieke leefomgeving

Binnen het omgevingsrecht doet zich een veelheid van juridisch en maatschappelijk zeer relevante vragen voor. Het onderzoeksprogramma biedt de ruimte om het functionele rechtsgebied en de daarachter liggende algemene leerstukken van het staats- en bestuursrecht, het Europees recht en internationaal publiekrecht in samenhang met elkaar te bestuderen. Het onderzoeksprogramma omvat twee hoofdonderdelen, die de problematiek benaderen van een verschillende invalshoek: (A) vanuit het bestuursrecht op nationaal en Europees niveau (bottom-up) en (B) vanuit het internationaal publiekrecht op internationaal niveau (top-down).

Het programma had een looptijd van 5 jaar (2001-2005) en wordt als volgt geëvalueerd:

Sterke punten van het Utrechts onderzoek op het terrein van het omgevingsrecht zijn:

- de diepgaande en brede kennis op het omvangrijke terrein van het omgevingsrecht
- het vermogen mede door kennis op alle kerndelen van het omgevingsrecht (ruimtelijke ordening, milieu, water, natuur en internationaal, Europees en nationaal) het geheel te kunnen overzien en samenhang aan te kunnen brengen
- de nadruk op de samenhang tussen het specifieke omgevingsrecht en (de ontwikkeling van) algemene leerstukken van het recht
- de nauwe aansluiting met de praktijk
- de toenemende internationale (Europees) oriëntatie ook van de bestuursrechtelijke onderzoeksgroep
- het vermogen interdisciplinair te werken
- een buitengewoon gemotiveerde en hard werkende onderzoeksgroep

Het Utrechtse onderzoek op het gebied van het omgevingsrecht is positivistisch georiënteerd. Rechtsfilosofische en rechtstheoretische aspecten komen weinig tot ontwikkeling. Deze oriëntatie is een bewuste keuze van de onderzoeksleiding. Steeds meer wordt vanuit de politiek gevraagd hoe het Europees omgevingsrecht in andere lidstaten is omgezet en door bestuur en rechter worden toegepast. Rechtsvergelijking nam in de laatste jaren van de verslagperiode in het onderzoeksprogramma dan ook een belangrijker wordende plaats in. Deze richting is met succes ingezet en zal verder worden ontwikkeld.

Het omgevingsrecht kent ook privaatrechtelijke, strafrechtelijke, fiscale en juridisch-economische vragen. Het programma richt zich echter niet op deze aspecten van het omgevingsrecht, aangezien de expertise van de onderzoeksgroep op die terreinen te beperkt is. Dat zou men kunnen zien als een zwak punt. Het is echter een duidelijke keuze die ons inziens noodzakelijk is binnen de beperkte personele ruimte die het programma ter beschikking staat. Wel zijn de raakvlakken met het privaatrecht (bijv. publiek-private samenwerking) en het strafrecht (bijv. bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhavinginstrumenten) onderwerp van onderzoek.

Een nadrukkelijk aandachtspunt is en blijft de internationalisering van het bestuursrechtelijk deel van de onderzoeksgroep. Deze ontwikkeling is met enig succes in de verslagperiode benadrukt en zal verder worden gecontinueerd.

Ondanks deze duidelijke sturing op meer internationalisering van het bestuursrechtelijke deel van de onderzoeksgroep zal bewust in het programma plaats moeten blijven voor puur nationaalrechtelijke vragen die geen Europees- of internationale implicaties hebben. Voor bepaalde onderdelen van het bestuursrechtelijk omgevingsrecht is een Europese oriëntatie niet mogelijk. Dat geldt vooral voor het ruimtelijke ordeningsrecht. Internationale fora en publicatiemiddelen ontbreken hier nagenoeg geheel. Het is ook niet te verwachten dat hierin verandering komt. Wij willen het onderzoek op dergelijke deelterreinen, waarin wij nationaal een belangrijke positie hebben verworven voortzetten.

In 2005 heeft een uitvoerig debat plaatsgehad over de oriëntering van het onderzoek voor de komende jaren. In overleg met de hele onderzoeksgroep is ervoor gekozen de sterke kanten van het Utrechtse omgevingsrechtelijke onderzoek te continueren en het onderzoeksprogramma niet fundamenteel te wijzigen. Enkele nationale algemene leerstukken (overheid en privaatrecht, handhavingsrecht) zullen echter een minder belangrijke rol gaan innemen ten gunste van meer nadruk op Europeanisering en rechtsvergelijking.

In de nieuwe onderzoeksprogrammering per januari 2006 heeft het programma Omgevingsrecht haar eigen plaats gekregen, onder leiding van prof. mr. A.H.A. Soons en prof. dr. Ch.W. Backes.

De onderzoekers van het programma Omgevingsrecht in 2005 waren:

- Prof. dr. Ch.W. Backes
- Mr. B. Beijen
- Mr. A.B. Blomberg
- Mr. E.C. de Bordes
- Prof. Mr. P.J.J. van Buuren
- Mr. H.M. Dotinga
- Mr. J.J. Fokke
- Drs. V. Frank
- Dr. A.A. Freriks
- Mr. A.A.J. de Gier
- Mr. F.A.G. Groothuijse
- Prof. mr. A. van Hall
- Dr. C. Johnson
- Mr. M.P. Jongma
- Mr. C.N.J. Kortmann
- Prof. Dr. B. Kwiatkowska
- Dr. R.J.M. Lefeber
- Mr. J. Marx
- Prof. Mr. Drs. F.C.M.A. Michiels (onderzoeksleider)
- Dr. E.J. Molenaar
- Mr. A.G.A. Nijmeijer
- Dr. A.G. Oude Elferink
- Mr. P. van der Ree
- Mr. H.F.M.W. van Rijswijk
- Mr. J. Robbe
- Prof. Mr. A.A. van Rossum
- Prof. Mr. A.H.A. Soons (onderzoeksleider)
- Mr. A. Trouwborst

Publicatielijst 2005

ONTWIKKELING VAN EEN BETER AFGESTEMD OF INTEGRAAL OMGEVINGSRECHT

Dissertaties

- Lam, V.M.Y. van 't, Het begrip inrichting in de Wet milieubeheer, Faculteit REBO, Rechtsgeleerdheid, 8 juni 2005, 414 pp., Den Haag: BJU. Promotores: prof. mr. drs. F.C.M.A Michiels en prof. mr. G.T.J.M. Jurgens.
- Soppe, M.A.A., Milieueffectrapportage en ruimtelijke ordening. Een juridische beschouwing over het (dis)functioneren van het instrument Milieueffectrapportage in de ruimtelijke ordening, 21 september 2005, 409 pp., Monografieën Bouwrecht, Kluwer, Deventer 2005. Promotores: prof. dr. Ch.W. Backes en prof. mr. P.J.J. van Buuren.

Wetenschappelijke publicaties

- Backes, Ch.W., Emissiehandel in Nederland, in: F. Maes (red.) Verhandelbare emissierecht als klimaatbeleidsinstrument, Die Keure Brugge 2004, pp. 163-176.¹
- Backes, Ch.W., en J.H.G. van den Broek, Gebiedsbescherming eindelijk geboden, Milieu en Recht 2005/8, pp. 474-481.
- Backes, Ch.W., Samenhang in het Europees milieurecht? De relatie tussen de Richtlijn milieuaansprakelijkheid, de Vogel- en Habitatrichtlijn en de Kaderrichtlijn Water, Tijdschrift voor Milieuschade en Aansprakelijkheid 2005/5, pp. 167-170.
- H.E. Woldendorp en Backes, Ch.W., Natuurontwikkeling door Tijdelijke natuur?, Journaal Flora en fauna 2005, pp. 171-175.
- Blomberg, A.B., Michiels, F.C.M.A. & Nijmeijer, A.G.A., Vergunningverlening in het omgevingsrecht: naar stroomlijning of integratie?, Tijdschrift voor Omgevingsrecht 2005, pp. 3-11.
- Bordes, E.C. de, De waarde van normen, Nederlands Juristenblad 2005, nr. 29, pp. 1516-1517.
- Bordes, E.C. de, Animal protection legislation in the Netherlands: past and present, The human-animal relationship, Royal van Gorcum 2005, pp. 200-215.
- Buuren, P.J.J. van, De coördinerende taak van provincies en de nieuwe regels omtrent de ruimtelijke ordening (VBR-jaarrede 2005), Tijdschrift voor Bouwrecht 2005, pp. 87-92.
- Buuren, P.J.J. van, De (on)mogelijkheden van provinciale planologische verordeningen, Tijdschrift voor Bouwrecht 2005, pp. 476-481.
- Buuren, P.J.J. van & J.J. Fokke, Illegale situaties en de herziening van een bestemmingsplan, in: Backes, Ch.W., P.J.J. van Buuren, G.T.J.M. Jurgens & R.J.G.M. Widdershoven, Lex Dura, Sed Lex, Deventer: Kluwer 2005, pp. 15-32.
- Fokke, J.J., en A.G.A. Nijmeijer, Vrijstellen met artikel 19 WRO, Recente jurisprudentie en de toepassingsmogelijkheden voor de (bouw)praktijk geanalyseerd, De Gemeentestem 2005, pp. 193-201.
- Freriks, A.A., B.M.J. van der Meulen, H. van den Belt, H. ten Holt & J. Verstappen, Noodzakelijk kwaad, Evaluatie Wet op de dierproeven, Reeks evaluatie regelgeving: deel 18, ZonMw Den Haag, 2005, 189 pp.
- Gier, A.A.J. de, Scenes uit een voorgenomen huwelijk. Over de gedachte om de Ontgrondingenwet samen te voegen met de Wet op de Ruimtelijke Ordening, Tijdschrift voor Bouwrecht 2005/6, pp. 486-490.
- Gier, A.A.J. de, Van controleur naar deelnemer, in: Backes, Ch.W., P.J.J. van Buuren, G.T.J.M. Jurgens & R.J.G.M. Widdershoven, Lex Dura, Sed Lex, Opstellen over handhaving van omgevingsrecht, Deventer: Kluwer 2005, pp. 73-84.
- Gier, A.A.J. de, Slaagt de Reconstructiewet in haar ambitie?, Tijdschrift voor Bouwrecht 2005/11, pp. 945-949.
- Groothuijse, F.A.G. en H.F.M.W. van Rijswick, Water en ruimtelijke ordening: méér dan de watertoets! (I), Tijdschrift voor Bouwrecht 2005/3, pp. 193-210.
- Groothuijse, F.A.G. en H.F.M.W. van Rijswick, Water en ruimtelijke ordening: méér dan de watertoets! (II), Tijdschrift voor Bouwrecht 2005/5, pp. 384-401.

---

¹ Deze publicatie is niet opgenomen in het wetenschappelijk jaarverslag van 2004.

- Groothuijse, F.A.G., Verwateren de waterhuishoudkundige belangen in de Wro?, Tijdschrift voor Milieu en Recht 2005/7, pp. 420-427.
- Jongma, M.P., Zelfcontrole door de vergunninghouder, in: Backes, Ch.W., P.J.J. van Buuren, G.T.J.M. Jurgens & R.J.G.M. Widdershoven, Lex Dura, Sed Lex, Opstellen over handhaving van omgevingsrecht, Deventer: Kluwer 2005, pp. 123-135.
- Michiels, F.C.M.A., Naar een Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, Tijdschrift voor Omgevingsrecht 2005, pp. 37-44.
- Michiels, F.C.M.A., Wegverbreding en milieukwaliteit: haastige spoed is zelden goed, Ars Aequi 2005, nr.2, pp. 83-88.
- Nijmeijer, A.G.A., en J. Robbe, De bestemmingsplanprocedure in het wetsvoorstel Wro, Tijdschrift voor Bouwrecht 2005, pp. 357-369
- Rijswick, H.F.M.W. van & A. Laninga-Busch, Grondwaterbeheer in bebouwd gebied, Een juridisch toekomst perspectief, Bouwrecht juli 2005, pp. 568-577.
- Robbe, J., en P. de Putter, Alle regen komt van boven, maar wat kunnen de gemeenten ermee?, Tijdschrift voor Omgevingsrecht 2005, pp. 45-53.
- Robbe, J., Het begrip 'woning' in de Wet geluidhinder en andere milieuregelingen, in: Backes, Ch.W., P.J.J. van Buuren, G.T.J.M. Jurgens en R.J.G.M. Widdershoven, Lex Dura, Sed Lex, Opstellen over de handhaving van omgevingsrecht, Deventer; Kluwer 2005, pp. 195-201.

Vakpublicaties

- Backes, Ch.W., Toekomstig ruimtelijk recht, M en R 2005, p. 401
- Blomberg, A.B., Bespreking van M.J. Dresden, Algemeenverbindendverklaring van overeenkomsten in het milieubeleid (diss. UvA), Den Haag: Sdu uitgevers 2004 (393 pp.), in MenR 2005, pp. 225-226.
- Bordes, E.C. de, Dierproeven, een maatschappelijke kwestie binnen de grenzen van de wet, in: Jaarboek van de Ecologische geschiedenis 2005, Universiteit Gent, pp. 111-137.
- Bordes, E.C. de, & E. Evertsen, Teksten en commentaar: Wetgeving Dierenwelzijn, editie 2006, Den Haag: SDU uitgevers, 472 pp.
- Freriks A.A., Diergezondheid, dierenwelzijn en de deskundigen van de Commissie. Controlebevoegdheden van de FVO, Kroniek Agrarisch recht 2004, Deventer: Kluwer 2005, pp. 135-143.
- Freriks A.A., Bescherming van dierenwelzijn in opmars?, Ars Aequi jaargang 54, juni 2005, pp. 446-451.
- Freriks, A.A., De Flora- en faunawet en ruimtelijke ordening, ruimtelijke inrichting en bouwen: algemene inleiding, in: Ruimtelijk bestuursrecht losbladig. Deventer: Kluwer, FLOFAW Toelichting, pp. 1-20.
- Gier, A.A.J. de, Hans van der Cammen en Barrie Needham, Het slingerpad naar een financiële heffing op landelijk wonen, VROM-Magazine 2005/9, pp. 26-31.
- Hall, A. van, Het in beginsel-beginsel, over het profiel van de overheidsjurist in de moderne rechtsstaat, in: Rien den Boer e.a. (red.), De droomjurist, liber amicorum voor mr. Karel Kraan, publicatiereeks van de hoofddirectie juridische zaken van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, oktober 2005, pp. 215-221.
- Hall, A. van, Je maintiendrai, maar met realiteitszin, in: Backes, Ch.W., P.J.J. van Buuren, G.T.J.M. Jurgens & R.J.G.M. Widdershoven, Lex Dura, Sed Lex, Opstellen over handhaving van omgevingsrecht, Deventer: Kluwer 2005, pp. 85-96.
- Hall, A. van, Van haarvat naar aorta, van sector naar systeem, De Landeigenaar, december 2004, p. 21²
- Hall, A. van, Worstelen met water, Bestuursforum, april 2005, p. 9.
- Hall, A. van, Wachten tot 2008, Vakblad Natuur Bos Landschap, april 2005, p. 23.
- Michiels, F.C.M.A., Herijking VROM-regelgeving: een frisse bries of een zak lucht?, in: Borgers, H.C., e.a., Herijking milieuregelgeving, VMR 2005-1, Den Haag: BJU, pp. 19-26.
- Nijmeijer, A.G.A., De intrekking van bouwvergunningen, StAB 2005/1, pp. 10-14.
- Rijswick, H.F.M.W. van, De ontwerp-PKB Ruimte voor de Rivier: Omgevingsrecht bij uitstek, Tijdschrift voor Omgevingsrecht, 2005, pp. 35-36.
- Rijswick, H.F.M.W. van, Boekbespreking, E.M. Vogelesang-Stoute, Bestrijdingsmiddelenrecht, Een rechtsvergelijking, diss. Uva, Europese monografieën, Kluwer 2004, Agrarisch Recht 2005, nr. 7/8, pp. 449-451.

---

² De publicatie is niet opgenomen in het wetenschappelijk jaar verslag van 2004.

- Rijswick, H.F.M.W. van, Kroniek waterstaatsrecht, Overheid en Aansprakelijkheid, 2005, pp. 97-112.
- Robbe, J., Riolering buitengebied, in: S. Bezemer (red.), Kroniek Agrarisch recht 2004, Den Haag; Sdu Uitgevers 2005, pp. 167-175.
- Robbe, J., Leidraad riolering, juridische module (A 2000), Ede: RIONED augustus 2005, 150 pp.

SAMENHANG TUSSEN HET INTERNATIONALE, EUROPESE EN NATIONALE OMGEVINGSRECHT

Dissertaties

- Teuben, R., Verhandelbare emissierechten. Juridische aspecten van emissiehandel voor CO₂ in Nederland en de Europese Unie, Faculteit REBO, Rechtsgeleerdheid, 15 juni 2005, 551 pp., Deventer: Kluwer. Promotores.: prof. dr. Ch.W. Backes LL.M. & prof. mr. G.T.J.M. Jurgens.

Wetenschappelijke publicaties

- Backes, Ch.W., T. van Nieuwerburgh en R.B.A. Koelemeijer, Transformation of the First Daughter Directive on Air Quality in Several EU Member States and its Application in Practice, in: European Environmental Law Review, vol 14, no. 6, Kluwer Law International, pp. 157-164.
- Backes, Ch. W., Handhaving van Europese milieukwaliteitseisen, in: Ch. W. Backes, P.J.J. van Buuren, G.T.J.M. Jurgens, R.J.G.M. Widdershoven, Lex Dura Sed Lex, opstellen over de handhaving van omgevingsrecht, Deventer: Kluwer 2005, pp. 1-14.
- Backes, Ch.W., Besondere Schutzgebiete in Europa – rechtsvergleichende Bemerkungen zur Umsetzung und Anwendung des Artikel 6 FFH-Richtlinie, Zeitschrift für Europäisches Umwelt- und Planungsrecht 2005, pp. 265 – 271.
- Backes, Ch.W., R.B.A. Koelemeijer, W. Blom, A. Bouwman en P. Hammingh, Consequenties van de EU-luchtkwaliteitsrichtlijnen voor ruimtelijke ontwikkelingsplannen in verschillende EU-landen, MNP-rapport 500052/001, 45 pp.
- Backes, Ch.W., H.F. van Dobben, J. Robbe en H. Dekker, Reikwijdte van de richtlijn milieuaansprakelijkheid, Utrecht: Centrum voor Omgevingsrecht en Beleid/NILOS, Den Haag: onderzoeksrapport VROM november 2005, 92 pp.
- Blomberg, A.B. and F.C.M.A. Michiels, Between Enforcement and Toleration of Breaches of Environmental Law - Dutch Policy Explained, in: T.F.M. Etty and H. Somsen (ed.), The Yearbook of European Environmental Law (vol. 4), Oxford University Press 2005, pp. 181-208.
- Bordes, E.C. de, & E. Evertsen, The lives of animals in the European Union, Utrecht Journal of International and European Law 2005, jaargang 22, no. 60, pp. 12-26.
- Essens, O.F., De handhaving van omgevingsrecht in Engeland en Wales: de Environment Agency, in: Backes, Ch.W., P.J.J. van Buuren, G.T.J.M. Jurgens & R.J.G.M. Widdershoven, Lex Dura, Sed Lex, Opstellen over handhaving van omgevingsrecht, Deventer: Kluwer 2005, pp. 47-56.
- Nijmeijer, A.G.A. & Soppe, M.A.A., Kroniek Europees Recht, Tijdschrift voor Milieuschade en Aansprakelijkheidsrecht 2005-1, pp. 26-33.
- Rijswick, H.F.M.W. van en P.C. Gilhuis, Auswirkungen der Wasserrahmenrichtlinie auf das Wasserrecht und das Umweltmanagementgesetz in den Niederlanden, in: Eberhard Bohne (ed.) Tagungsband "Ansätze zur Kodifikation des Umweltrechts in der Europäischen Union: Die Wasserrahmenrichtlinie und ihre Umsetzung in nationales recht, Schriftenreihe der Hochschule Speyer, Band 169, Duncker & Humblot, Berlin, 2005, pp. 69-83.
- Rijswick, H.F.M.W. van, Towards Integrated Water Legislation in the Netherlands, Lessons from other countries, onderzoeksrapport Ministerie van Verkeer en Waterstaat/RIZA, Den Haag 2004, met J. de Heer, S. Nijwening, S. de Vuyst, T. Smit en J. Groenendijk, 44 pp., www.waterwet.nl/documenten³
- Rijswick, H.F.M.W. van, Towards Integrated Water Legislation, Lessons from other countries, Case study reports, Ministerie van Verkeer en Waterstaat/RIZA onderzoeksrapport, Den Haag 2004, met J. de Heer, S. Nijwening, S. de Vuyst, T. Smit en J. Groenendijk, 155 pp., www.waterwet.nl/documenten⁴

---

³ Publicatie is niet opgenomen in het wetenschappelijk jaarverslag van 2004.

⁴ Publicatie is niet opgenomen in het wetenschappelijk jaarverslag van 2004.

- Rijswick, H.F.M.W. van en R.J.G.M. Widdershoven, Europees Recht; Doorwerking van het EG-recht, in het bijzonder in het waterbeheer, Tijdschrift voor Milieuschade en Aansprakelijkheidsrecht, 2005-2, pp. 50-58.
- Rijswick, H.F.M.W. van, Een doekje voor het bloeden? Handhaving van Europees recht door middel van een uitbreiding van toezichtsbevoegdheden ten aanzien van decentrale overheden, in het bijzonder op het terrein van het waterbeheer, in: Backes, Ch.W., P.J.J. van Buuren, G.T.J.M. Jurgens & R.J.G.M. Widdershoven, Lex Dura, Sed Lex, opstellen over de handhaving van omgevingsrecht, Deventer: Kluwer 2005, pp. 177-194.
- Rijswick, H.F.M.W. van, Less is more? The implementation of the Water Framework Directive in existing Dutch Water Legislation, in: Jean-Francois Neuray (ed.), La directive 2000/60/CE du 23 octobre 2000 établissant un cadre pour une politique communautaire dans le domaine de l'eau, Droit européen, Droit interne - Droit compare, Bruyant, Bruxelles, 2005, pp. 93- 130.

Vakpublicaties

- Backes, Ch.W. & R.B.A. Koelemeijer, Nederland braafste jongetje van de klas?, Milieutijdschrift Arena, no. 4, 2005, pp. 10-11.
- Backes, Ch.W., Europäischer Naturschutz – von der Umsetzung endlich zur Anwendung?, in: Zeitschrift für Europäisches Umwelt- und Planungsrecht 2005, p. 257.
- Freriks A.A., (Herziene) Natuurbeschermingswet 1998 in werking; implementatie van de Vogel- en Habitatrichtlijnen nadert voltooiing, Kroniek Europees Recht, TMA, jaargang 19, 2005 nr. 6, pp. 207-213.
- Freriks A.A. & M. van Geilswijk, Wijzigingen Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten op gespannen voet met Europese natuurbeschermingsrichtlijnen, Journaal flora en fauna, jaargang 2, 2005 nr. 3, pp. 63-71.
- Freriks, A.A., Taakroulatie binnen de AID, Journaal flora en fauna, jaargang 2, 2005, nr.7, pp.180-181.

VERBAND MET HET ALGEMEEN BESTUURSRECHT, I.H.B. DE AWB

Wetenschappelijke publicaties

- Blomberg, A.B., Reactie van mevrouw mr. A.B. Blomberg op de schriftelijke interventie van mevrouw mr. C.L.G.F.H. Albers, in: Verslag algemene vergadering 2004, VAR-reeks 133, Den Haag: BJu 2005, pp. 84-88.
- Blomberg, A.B., De gevolgen van de Vierde tranche Awb voor de handhavingspraktijk, Tijdschrift voor Bouwrecht 2005, pp. 845-855.
- Blomberg, A.B., Toezicht en 'opsparing' in het punitieve bestuursrecht, Strafblad 2005, pp. 409-421.
- Freriks, A.A., B.M.J. van der Meulen en M. Litjens, Prorogatie in de Awb: Invoeringsevaluatie rechtstreeks beroep, Den Haag: WODC 2005, 89 pp., www.wodc.nl/publicatie
- Michiels, F.C.M.A. en R.J.G.M. Widdershoven, De bestuurlijke boete als instrument voor de gemeentelijke handhaving in Nederland, Tegenspraak, cahier 24 Gewapend bestuur?, Brugge: Die Keure 2005, pp. 117-140.
- Michiels, F.C.M.A., De bestuurlijke boete als remedie tegen handhavingstekorten, Justitiële Verkenningen 2005, pp. 60-72.
- Michiels, F.C.M.A., Strafsancties in het bestuursrecht: een begaanbare weg, Strafblad 2005, pp. 391-400.
- Michiels, F.C.M.A., Handhaving na vernietiging van het te handhaven besluit, Ars Aequi 2005, nr. 6, pp. 478-482.
- Nijmeijer, A.G.A., Bestuursrechtelijke rechtsbescherming omtrent het voorbereidingsbesluit ex artikel 21 WRO, Tijdschrift voor Omgevingsrecht 2005, pp. 21-24.
- Nijmeijer, A.G.A., Partijen in het (bestuursrechtelijke) geding, JBplus 2005, pp. 19-27.
- Ree, P. van der, en M. de Jong, Handhaving in 'het milieu', in: Backes, Ch.W., P.J.J. van Buuren, G.T.J.M. Jurgens & R.J.G.M. Widdershoven, Lex Dura, Sed Lex, opstellen over de handhaving van omgevingsrecht, Deventer: Kluwer 2005, pp. 97-121.
- Rijswick, H.F.M.W. van & P.J. de Putter, Naar een waterparagraaf in koopcontracten, Gst. 7237, pp. 533-543.

Vakpublicaties

- Backes, Ch. W., P.J.J. van Buuren, G.T.J.M. Jurgens, R.J.G.M. Widdershoven (red.), Lex Dura, Sed Lex, opstellen over de handhaving van omgevingsrecht, Deventer: Kluwer 2005, 217 pp.
- Buuren, P.J.J. van, G.T.J.M. Jurgens en F.C.M.A. Michiels, Bestuursdwang en dwangsom (derde druk), Kluwer 2005, 239 pp.
- Buuren, P.J.J. van, Wet dwangsom bij niet tijdig beslissen, Gst. 7234, p. 460
- Freriks A.A., Toezicht op toezicht, in: : Backes, Ch.W., P.J.J. van Buuren, G.T.J.M. Jurgens & R.J.G.M. Widdershoven, Lex Dura, Sed Lex, opstellen over de handhaving van omgevingsrecht, Deventer: Kluwer 2005, pp. 57-71.
- Freriks, A.A., B.J.M. van der Meulen, Naming & Shaming. Op weg naar openbaarmaking van individuele controlegegevens door de VWA?, Journaal Warenwet, jaargang 6, 2005 nr. 10, pp. 6-11.
- Michiels, F.C.M.A., Doorberekening van politiekosten voor de handhaving van de openbare orde, Ars Aequi 2005/1, pp. 25-27.
- Michiels, F.C.M.A., Actualisering commentaar op de artikelen 8:70 tot en met 8:72 Algemene wet bestuursrecht, in: Commentaar Awb-commentaar (Elsevier, losbladig), pp. E 8.2.6.5-1 t/m E 8.2.6.6-24.
- Michiels, F.C.M.A., Handhaving in de toekomst, in: Welschen, Rein, e.a., Horen, zien en .... Handhaven, Den Haag: ministerie van Justitie 2005, pp. 7-12.
- Nijmeijer, A.G.A., en J. Robbe, Rechtsbescherming betreffende het bestemmingsplan en het zelfstandig projectbesluit na de inwerkingtreding van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure, STAB Jurisprudentietijdschrift op het gebied van ruimtelijke ordening, milieubeheer en water 2005/3, pp. 10-14.

ONDERLINGE SAMENHANG EN VERHOUDING TUSSEN PUBLIEK- EN PRIVAATRECHT

Wetenschappelijke publicaties

- Kortmann, C.N.J., Pandora revisited, twee principiële Afdelingsuitspraken over causaal verband bij vernietigde besluiten, Gst. 2005, 7229, nr. 73, pp. 257-267.
- Kortmann, C.N.J., en L.R. van Hee, Ongeoorloofde financiële bedingen in projectontwikkelingsovereenkomsten, BR 2005, pp. 955-964.
- Rossum, A.A. van, Civielrechtelijke aansprakelijkheid voor overheidstoezicht, preadvies Nederlandse Juristen-Vereniging, Deventer: Kluwer 2005, pp. 1-133.
- Rossum, A.A. van, Contracteren met de overheid. Wanneer mag de overheid gebruik maken van het privaatrecht en welke normen zijn op privaatrechtelijk handelen van de overheid van toepassing? Contracteren. Tijdschrift voor de Contractspraktijk 2005, pp. 85-93.
- Rossum, A.A. van, Overheidsaansprakelijkheid en formele rechtskracht, mede bezien vanuit Europees rechtelijk perspectief (samen met Mr. M.D. Hes), in: P.F.A. Bierbooms, H. Pasman en G.M.F. Snijders (red.) Aspecten van aansprakelijkheid, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2005, pp. 97-132.

Vakpublicaties

- Buuren, P.J.J. van, Handel in emissierechten en de bestuurlijke lus, Gst. 7226, p. 192.
- Freriks A.A., & P. de Best, Allergenenregelgeving en aansprakelijkheid, VMT 2005, nr. 5, pp. 16-18.

RECHT VAN DE ZEE (ISEP)

Wetenschappelijke publicaties

- Backes, Ch.W., A.B. Blomberg, H.M. Dotinga m.m.v. A.H.A. Soons, Internationale en Europeesrechtelijke verplichtingen ten aanzien van handhaving in de zeescheepvaart, onderzoeksrapport Den Haag: WODC 2005, 48 pp., www.wodc.nl/publicatie
- Frank, V., Consequences of the Prestige Sinking for European and International Law, in: International Journal of Marine and Coastal Law, Vol. 20, No. 1, 2005, pp. 1-64.
- Kwiatkowska, B., Resource, Navigation and Environmental Factors in Equitable Maritime Boundary Delimitations, in International Maritime Boundaries, D.A. Colson and R.W. Smith eds., Dordrecht/Boston/London: ASIL/Martinus Nijhoff 2005, pp. 3223-3244

- Kwiatkowska, B., The Cameroon v. Nigeria; Equatorial Guinea Intervening Land and Maritime Boundary Judgment, in Liber Amicorum Judge Florentino Feliciano, P. van den Bossche and S. Charnovitz eds., Cambridge University Press 2005, at 378-408, also published as updated and revised in: 17 Hague Yearbook of International Law 2004 (2005), pp. 95-135
- Molenaar, E.J., Sea-Borne Tourism in Antarctica: Avenues for Further Intergovernmental Regulation, 20 International Journal of Marine and Coastal Law, 2005, pp. 247-295.
- Molenaar, E.J., Addressing Regulatory Gaps in High Seas Fisheries, 20 International Journal of Marine and Coastal Law, 2005, pp. 533-570.
- Oude Elferink, A.G. (with D.F. Freestone), Flexibility and Innovation in the Law of the Sea - Will the LOS Convention Amendment Procedures Ever Be Used? in A.G. Oude Elferink (red.) Stability and Change in the Law of the Sea: The Role of the LOS Convention, Leiden: Martinus Nijhoff Publishers, 2005, pp. 169-221.

Vakpublicaties

- Lefeber, R., International/Civil Liability and Compensation, in: Ulfstein, G. & Werksman, J. (Eds.), 14 Yearbook of International Environmental Law (2003), Oxford: OUP 2005, pp. 254-266.
- Kwiatkowska, B., Commentary on the U.S. Freedom of Navigation Programme, in A.G. Oude Elferink ed., Stability and Change in the Law of the Sea: The Role of the LOS Convention, Leiden: Martinus Nijhoff Publishers, 2005, p. 161.
- Kwiatkowska, B., International Organizations and the Law of the Sea - NILOS Documentary Yearbook, Editor-in-Chief B. Kwiatkowska, Co-Editors A.H.A. Soons, H.M. Dotinga, E.J. Molenaar, A.G. Oude Elferink, Martinus Nijhoff Publishers Vol.18-2002 (2005), lvi + 1164 pp.
- Oude Elferink, A.G., Boekbespreking van A.A. Kovalev, Contemporary Issues of the Law of the Sea: Modern Russian Approaches, Netherlands International Law Review 2005, pp. 293-298.
- Oude Elferink, A.G., Boekbespreking van V. Prescott and C. Schofield The Maritime Political Boundaries of the World 2nd, Netherlands International Law Review 2005, pp. 302-309.
- Oude Elferink, A.G. (red.), Stability and Change in the Law of the Sea: The Role of the LOS Convention, Leiden: Martinus Nijhoff Publishers, 2005, xvii + 250 pp.

ANNOTATIES OMGEVINGSRECHT 2005

Backes, Ch.W.	AB 2005/12, ABRvS 15 september 2004 AB 2005/161, ABRvS 8 april 2005 AB 2005/188, ABRvS 8 december 2004
Blomberg, A.B.	AB 2005/9, ABRvS 30 juni 2004 AB 2005/50, ABRvS 19 januari 2005 AB 2005/51, Vz. ABRvS 9 december 2004 AB 2005/108, ABRvS 21 juli 2004 AB 2005/139, ABRvS 1 september 2004 AB 2005/152, Vz. ABRvS 10 februari 2005 AB 2005/170, ABRvS 2 maart 2005 AB 2005/171, Vz. ABRvS 2 maart 2005 StAB 2005/02, ABRvS 29 september 2004 StAB 2005/06, ABRvS 27 oktober 2004 StAB 2005/41, ABRvS 9 februari 2005
Van Buuren, P.J.J.	AB 2005/82, HR 17 december 2004 AB 2005/83, HR 17 juni 2003 (onder AB 2005/82)
Fokke, J.J.	AB 2005/4, ABRvS 27 oktober 2004 AB 2005/122, ABRvS 10 november 2004 AB 2005/387, ABRvS 10 augustus 2005
De Gier, A.A.J.	AB 2005/2, ABRvS 17 november 2004 AB 2005/3, ABRvS 10 november 2004 AB 2005/24, ABRvS 8 december 2004

AB 2005/54, ABRvS 15 december 2004
AB 2005/89, ABRvS 8 december 2004
AB 2005/113, ABRvS 9 februari 2005
AB 2005/114, ABRvS 24 november 2004
AB 2005/128, ABRvS 2 februari 2005 (onder AB 2005/129)
AB 2005/129, ABRvS 9 februari 2005
AB 2005/146, ABRvS 2 maart 2005
AB 2005/155, ABRvS 2 maart 2005
AB 2005/196, ABRvS 4 mei 2005
AB 2005/221, ABRvS 20 april 2005
AB 2005/232, ABRvS 8 juni 2005
AB 2005/233, ABRvS 25 mei 2005
AB 2005/286, ABRvS 29 juni 2005
AB 2005/296, ABRvS 6 juli 2005
AB 2005/341, ABRvS 20 juli 2005
AB 2005/418, ABRvS 14 september 2005
AB 2005/430, ABRvS 27 juli 2005
Gst. 2005/197, ABRvS 27 juli 2005
BR 2005/225, ABRvS 1 december 2004
BR 2005/303, ABRvS 8 december 2004
BR 2005/606, ABRvS 19 januari 2005
BR 2005/717, ABRvS 1 april 2005
AB 2005/25, ABRvS 13 oktober 2004
AB 2005/224, ABRvS 9 februari 2005 (met R. Ortlep onder AB 2005/225)
AB 2005/225, ABRvS 6 april 2005 (met R. Ortlep)
M en R 2005/6, ABRvS 8 september 2004
M en R 2005/73, ABRvS 29 juni 2005 (onder M en R 2005/74)
M en R 2005/74, ABRvS 25 mei 2005
AB 2005/18, ABRvS 8 december 2004
AB 2005/32, ABRvS 29 december 2004
AB 2005/38, ABRvS 29 december 2004
AB 2005/87, ABRvS 2 februari 2005
AB 2005/88, ABRvS 19 januari 2005
AB 2005/96, ABRvS 21 januari 2005
AB 2005/123, ABRvS 2 maart 2005
AB 2005/177, Vz. ABRvS 7 maart 2005
AB 2005/178, ABRvS 9 maart 2005
AB 2005/189, ABRvS 18 maart 2005
AB 2005/190, ABRvS 16 maart 2005
AB 2005/200, ABRvS 30 maart 2005
AB 2005/201, ABRvS 23 maart 2005
AB 2005/210, ABRvS 13 april 2005
AB 2005/218, Rb. Leeuwarden 27 april 2005
AB 2005/234, ABRvS 25 mei 2005
AB 2005/249, ABRvS 24 mei 2005
AB 2005/250, ABRvS 28 juni 2005
AB 2005/281, ABRvS 22 juni 2005
AB 2005/289, ABRvS 22 juni 2005
AB 2005/295, ABRvS 6 juli 2005
AB 2005/307, ABRvS 27 juli 2005
AB 2005/328, Nationale Ombudsman 8 april 2005
AB 2005/372, ABRvS 17 augustus 2005
AB 2005/392, ABRvS 28 september 2005

Groothuijse, F.A.G.

Van Hall, A.

Jongma, M.P.

AB 2005/403, ABRvS 5 oktober 2005
 AB 2005/439, ABRvS 2 november 2005
 AB 2005/153, ABRvS 13 oktober 2004
 AB 2005/186, ABRvS 20 april 2005
 AB 2005/187, ABRvS 23 februari 2005 (onder AB 2005/186)
 StAB 2005/45, ABRvS 2 maart 2005
 StAB 2005/78, ABRvS 4 mei 2005
 StAB 2005/K66, Vz. ABRvS 20 mei 2005
 StAB 2005/121, ABRvS 31 augustus 2005
 StAB 2005/122, ABRvS 14 september 2005

Van 't Lam, V.M.Y
 Michiels, F.C.M.A.

AB 2005/8, ABRvS 28 juli 2004
 AB 2005/44, ABRvS 8 december 2004
 AB 2005/52, ABRvS 4 februari 2004
 AB 2005/71, ABRvS 22 september 2004
 AB 2005/80, ABRvS 22 september 2004
 AB 2005/136, ABRvS 2 maart 2005
 AB 2005/137, ABRvS 23 februari 2005
 AB 2005/138, ABRvS 22 december 2004
 AB 2005/211, ABRvS 13 april 2005
 AB 2005/212, ABRvS 30 maart 2005
 AB 2005/222, ABRvS 20 april 2005
 AB 2005/236, ABRvS 23 maart 2005
 AB 2005/237, ABRvS 30 maart 2005 (onder AB 2005/236)
 AB 2005/247, ABRvS 1 juni 2005
 AB 2005/248, ABRvS 29 juni 2005 (onder AB 2005/247)
 AB 2005/346, ABRvS 23 februari 2005
 AB 2005/416, ABRvS 14 september 2005
 AB 2005/437, ABRvS 28 september 2005
 AB 2005/438, ABRvS 16 november 2005 (onder AB 2005/437)

Nijmeijer, A.G.A.

AB 2005/34, ABRvS 24 november 2004
 AB 2005/53, ABRvS 22 december 2004
 AB 2005/60, ABRvS 26 januari 2005
 AB 2005/97, ABRvS 22 december 2004 (onder AB 2005/98)
 AB 2005/98, ABRvS 9 februari 2005
 AB 2005/105, ABRvS 29 december 2004
 AB 2005/106, ABRvS 18 augustus 2004
 AB 2005/176, Vz. ABRvS 30 maart 2005
 AB 2005/197, ABRvS 20 april 2005 (onder AB 2005/198)
 AB 2005/198, ABRvS 24 november 2004
 AB 2005/199, ABRvS 29 december 2004
 AB 2005/209, ABRvS 18 mei 2005
 AB 2005/220, Vz. ABRvS 29 maart 2005
 AB 2005/278, ABRvS 6 juli 2005 (onder AB 2005/279)
 AB 2005/279, ABRvS 13 juli 2005
 AB 2005/280, ABRvS 29 juni 2005
 AB 2005/287, ABRvS 8 juni 2005
 AB 2005/288, ABRvS 25 mei 2005
 AB 2005/385, ABRvS 14 september 2005
 AB 2005/386, ABRvS 4 mei 2005
 AB 2005/440, ABRvS 26 oktober 2005
 Gst. 2005/7, ABRvS 24 september 2003
 Gst. 2005/8, ABRvS 19 mei 2004
 Gst. 2005/20, ABRvS 19 november 2003
 Gst. 2005/42, ABRvS 28 april 2004

Gst. 2005/43, ABRvS 12 januari 2005
 Gst. 2005/59, ABRvS 2 februari 2005
 Gst. 2005/60, ABRvS 19 januari 2005
 Gst. 2005/77, ABRvS 16 maart 2005
 Gst. 2005/93, ABRvS 30 maart 2005
 Gst. 2005/94, ABRvS 20 april 2005
 Gst. 2004/95, ABRvS 27 april 2005
 Gst. 2005/150, ABRvS 20 juli 2005
 Gst. 2005/151, ABRvS 6 juli 2005
 Gst. 2005/168, ABRvS 27 juli 2005
 BR 2005/32, ABRvS 8 september 2004
 BR 2005/137, ABRvS 1 september 2004
 BR 2005/222, ABRvS 2 juni 2004
 BR 2005/297, ABRvS 25 augustus 2004
 BR 2005/433, ABRvS 8 december 2004
 BR 2005/605, ABRvS 22 december 2004
 BR 2005/708, ABRvS 15 december 2004
 BR 2005/710, ABRvS 29 december 2004
 BR 2005/719, ABRvS 29 december 2004
 BR 2005/786, ABRvS 2 maart 2005
 BR 2005/787, ABRvS 2 maart 2005
 BR 2005/891, ABRvS 25 februari 2004
 BR 2005/894, ABRvS 26 januari 2005
 BR 2005/911, ABRvS 20 juli 2005
 BR 2005/1007, ABRvS 15 juni 2005
 StAB 2005/22, ABRvS 10 november 2004
 StAB 2005/60, ABRvS 9 februari 2005
 StAB 2005/99, ABRvS 18 mei 2005
 StAB 2005/136, ABRvS 10 augustus 2005
 JB 2005/282, ABRvS 17 augustus 2005
 AB 2005/90, ABRvS 24 november 2004
 M en R 2005/10, ABRvS 16 juni 2004
 M en R 2005/19, ABRvS 28 mei 2003 (onder M en R 2005/20)
 M en R 2005/20, ABRvS 13 oktober 2004
 M en R 2005/54, ABRvS 22 december 2004
 M en R 2005/77, HvJ EG 2 juni 2005
 M en R 2005/80, ABRvS 23 februari 2005
 StAB 2005/53, 19 januari 2005
 StAB 2005/90, ABRvS 6 april 2005
 StAB 2005/126, ABRvS 22 juni 2005

Van der Ree, P.
 Rijswick, H.F.M.W. van

Robbe, J.

Belangrijke overige wetenschappelijke activiteiten:

Functies bij NWO:

Michiels, F.C.M.A.

- Lid NWO-programmacommissie GAMON

Soons, A.H.A.

- lid begeleidingscommissie Prioriteitprogramma Sustainable Use and Conservation of Marine Living Resources

Redactielidmaatschappen van tijdschriften:

Backes, Ch.W.

- lid van de redactie van het Tijdschrift voor Milieu en Recht
- voorzitter van de jurisprudentieredactie van het Tijdschrift voor Milieu en Recht
- hoofdredacteur van het Zeitschrift für Europäisches Umweltrecht

Blomberg, A.B.

- redactie Handboek Handhaving Milieurecht (Reed Elsevier)
- redactie Jurisprudentietijdschrift StAB

Freriks, A.A.

- Redactie Milieurechtspraak (Kluwer)
- Redactie Journaal Flora en fauna (Sdu)
- Redactie losbladig commentaar Wet milieubeheer (Reed Elsevier)
- Redactie E-zine Bouwrecht (Kluwer)
- Redactie losbladig commentaar Ruimtelijk bestuursrecht (Kluwer)
- Redactie Agrarisch Recht

Gier, A.A.J. de

- lid redactie Agrarisch recht
- lid redactie losbladig commentaar WRO/Woningwet (Kluwer)

Kwiatkowska, B.

- lid redactie International Journal of Marine and Coastal Law
- lid redactie Marine Policy
- lid redactie Ocean Development and International Law
- lid redactie The Hague Yearbook of International Law

Michiels, F.C.M.A.

- Lid redactie Tijdschrift voor Omgevingsrecht
- Voorzitter redactie Administratiefrechtelijke Beslissingen (Kluwer)
- Voorzitter van de redacties van Bestuursrechtelijk Bouwrecht (Elsevier, losbladig), Commentaar Wet milieubeheer (Elsevier, losbladig) en Handboek Handhaving Milieurecht (Elsevier, losbladig)

Rijswick, H.F.M.W. van

- Lid kernredactie losbladige Waterstaatswetgeving Vermande (met W.H.M.A. Pluimakers en A. Driesprong)
- Lid kernredactie Jurisprudentie milieurecht
- Lid van de jurisprudentieredactie van het Tijdschrift voor Milieu en Recht
- Redactielid van het Tijdschrift voor Omgevingsrecht

Rossum, A.A. van

- hoofdredacteur tijdschrift Overheid en Aansprakelijkheid

Bestuursfuncties in wetenschappelijke verenigingen:

Buuren, P.J.J. van

- Voorzitter Vereniging voor Bouwrecht
- Voorzitter van de Vereniging voor Wetgeving en Wetgevingsbeleid

Freriks, A.A.

- bestuurslid Vereniging voor bouwrecht

Jongma, M.P.

- bestuurslid Vereniging voor Milieurecht

Michiels, F.C.M.A.

- Voorzitter VAR Vereniging voor Bestuursrecht
- Lid Stuurgroep Handhaven op niveau

Soons, A.H.A.

Director of Studies van de International Law Association

Overige prestigieuze lidmaatschappen/adviesfuncties, bijvoorbeeld adviseur parlementaire enquête

Backes, Ch.W.

- lid van de Commissie voor de milieu-effectrapportage
- lid van de wetenschappelijke adviesraad van Europa Decentraal

Blomberg, A.B.

- lid Wetenschappelijke Raad D66

Buuren, P.J.J. van

- lid Raad van State in buitengewone dienst
- lid van de Commissie van advies voor de waterstaatswetgeving

Gier, A.A.J. de

- lid Raad van Advies van het Instituut voor Bouwrecht

Hall, A. van

- voorzitter Commissie van advies voor de Waterstaatswetgeving

Dotinga, H.M.

- algemeen bestuurslid van Stichting de Noordzee

Kwiatkowska, B.

- lid Commissie van Advies inzake Volkenrechtelijke Vraagstukken van de minister van Buitenlandse Zaken
- lid van het Committee on Legal Issues of the Outer Continental Shelf van de International Law Association

Michiels, F.C.M.A.

- Lid Raad voor het Openbaar Bestuur
- Lid Raad van Toezicht Stichting Advisering Bestuursrechtspraak

Molenaar, E.J.

- lid van het Committee on Legal Issues of the Outer Continental Shelf van de International Law Association

Oude Elferink, A.G.

- adviseur van de Republiek Nicaragua in twee zaken die aanhangig zijn voor het Internationaal Gerechtshof en van de Republiek Suriname in een zaak aanhangig voor een internationaal arbitrage-tribunaal
- co-rapporteur van het Committee on Legal Issues of the Outer Continental Shelf van de International Law Association

Rijswick, H.F.M.W. van

- Lid van de wetenschappelijke adviesraad van Europa Decentraal
- Lid van de Commissie van advies inzake de Waterstaatswetgeving

Soons, A.H.A.

- lid Arbitrage Tribunaal inzake het geschil over de *IJzereen Rijn* tussen België en Nederland, Permanent Hof van Arbitrage, Den Haag
- lid Commissie van Advies inzake Volkenrechtelijke Vraagstukken van de minister van Buitenlandse Zaken
- lid Advisory Body of Experts on the Law of the Sea van de Intergovernmental Oceanographic Commission van UNESCO
- counselor voor de Republiek Suriname in een geschil dat aanhangig is voor een internationaal arbitrage-tribunaal

Inzet onderzoekstijd Omgevingsrecht 2005

1e geldstroom

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd (fte)	Onderdeel
Ch. W. Backes	Prof.dr.	HGL	0,10	SBR
A.B. Blomberg	Mr.	UHD	0,26 ¹	SBR
E.C. de Bordes	Mr.	UD	0,20	SBR
P.J.J. van Buuren	Prof.mr	HGL	0,10	SBR
H.M. Dotinga	Mr	UD	0,25	ISEP
A.A. Freriks	Dr.	UD	0,03	SBR
A.A.J. de Gier	Mr.	UHD	0,40	SBR
A. van Hall	Prof.mr	HGL	0,08	SBR
M.P. Jongma	Mr.	UD	0,29 ²	SBR
B. Kwiatkowska	Prof.dr.	UHD	0,70	ISEP
R.J.M. Lefeber	Dr.	UHD	0,06 ³	ISEP
F.C.M.A. Michiels	Prof.mr. drs	HGL	0,36 ⁴	SBR
A.G.A. Nijmeijer	Mr.	UD	0,10 ⁵	SBR
A.G. Oude Elferink	Dr.	UD	0,50	ISEP
P. van der Ree	Mr.	UD	0,23 ⁶	SBR
H.F.M.W. van Rijswick	Mr.	UD	0,64	SBR
J. Robbe	Mr.	UHD	0,40	SBR
A.A. van Rossum	Prof. Mr.	HGL	0,10	SBR
A.H.A. Soons	Prof.mr	HGL	0,10	ISEP
Totaal			4,90	

Promovendi 1e geldstroom

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd (fte)	Onderdeel
B. Beijen	Mr	AIO	0,75	SBR
J.J. Fokke	Mr.	AIO	0,75	SBR
F.A.G. Groothuijse	Mr.	AIO	0,73	SBR
C.N.J. Kortmann	Mr.	AIO	0,60	SBR/PRIV
J. Marx	Mr.	AIO	0,59 ⁷	SBR
A. Trouwborst	Mr.	AIO	0,75	ISEP
Totaal			4,17	

1 Zwangerschapsverlof van 6 juni tot 27 september 2005

2 SIOK gedetacheerd voorjaar 2005

3 uit dienst per 1 augustus 2005

4 uit dienst per 1 november 2005

5 uit dienst per 1 september 2005

6 uit dienst per 1 oktober 2005

7 uit dienst per 1 november 2005

2e geldstroom

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd in fte	Onderdeel
E.J. Molenaar	Dr	UD	0,70	ISEP
V. Frank	Drs	AIO	0,75	ISEP
C. Johnson	Dr.	OZ	0,08 ⁸	ISEP
Totaal			1,53	

3e geldstroom

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd in fte	Onderdeel
Ch.W. Backes	Prof.dr.	HGL	0,26	SBR
A.A. Blomberg	Mr.	UHD	0,14	SBR
H.M. Dotinga	Mr.	UD	0,05	ISEP
A.A. Freriks	Dr.	UD	0,13	SBR
F.A.G. Groothuijse	Mr.	AIO	0,02	SBR
M.P. Jongma	Mr	UD	0,11	SBR
B. Kwiatkowska	Prof.dr.	UHD	0,10	ISEP
J. Marx	Mr	AIO	0,01 ⁹	SBR
A.G.A. Nijmeijer	Mr.	UD	0,10	SBR
A.G. Oude Elferink	Dr.	UD	0,10	ISEP
H.F.M.W. van Rijswick	Mr.	UHD	0,06	SBR
A.H.A. Soons	Prof.mr.	HGL	0,10	ISEP
Totaal			1,18	

Totaal gerealiseerde inzet 2005 in onderzoeks-fte

geldstroom	Wp min Promo- vendi	Promovendi	totalen
1e geldstroom	4,90	4,17	9,07
2e geldstroom	0,78	0,75	1,53
3e geldstroom	1,15	0,03	1,18
Totalen	6,83	4,95	11,78

---

8 uit dienst per 1 februari 2005

9 uit dienst per 1 november 2005

7. INTEGRATIE, COÖRDINATIE EN IMPLEMENTATIE VAN DE RECHTEN VAN DE MENS

Het onderzoeksprogramma Integratie, Coördinatie en implementatie van de Rechten van de Mens is ingebracht in de Onderzoekschool Rechten van de Mens, waarvan het SIM vanaf de oprichting van de School penvoerder is geweest. De School is opgericht in 1996, is in 2000 hererkend door de KNAW en opnieuw hererkend door de KNAW in 2005 voor de periode 2006-2011.

Het Onderzoeksprogramma 2001-2005 was gericht op het verrichten van onderzoek naar de effectiviteit van het internationale mensenrechteninstrumentarium in samenhang met de processen van mondialisering en mainstreaming vanuit een drietal perspectieven: coördinatie, integratie en implementatie. Bij “coördinatie” spelen zulke vragen als de afstemming van werkzaamheden op het terrein van de rechten van de mens binnen en tussen internationale organisaties. Bij “integratie” zijn vragen aan de orde betreffende de samenhang tussen verschillende rechtsgebieden, – zoals het algemene internationale recht, het vreemdelingenrecht, vluchtelingenrecht, maar ook het internationale economische recht – waarin mensenrechtenvragen een belangrijke rol spelen. Bij “implementatie” gaat het om de effectiviteit van de internationale mensenrechtenbescherming op nationaal niveau, om de wisselwerking tussen het internationale recht en het nationale recht. Alle drie perspectieven zijn bij uitstek ook relevant voor het terrein van de rechten van de vrouw. Het is mede om die reden dat het SIM en de Afdeling Gender en Recht nauw met elkaar samenwerken. Deze uitgangspunten vormen tegelijkertijd de oorzaak van het feit dat het onderzoek van het SIM gedurende de afgelopen twintig jaar ingrijpend is veranderd. Immers, het object van onderzoek heeft in die periode vérgaande veranderingen ondergaan; de rechten van de mens zijn opgeschoven van de periferie naar het centrum van zowel de internationale betrekkingen als veel aspecten van nationaal beleid. Eén en ander heeft vanzelfsprekend gevolgen gehad voor de inhoud en organisatie van het onderzoek.

Het programma had een looptijd van 5 jaar (2001-2005) en kan als volgt worden geëvalueerd:

- Gedurende de afgelopen periode van vijf jaar heeft, ondanks moeilijke omstandigheden (onder meer bezuinigingen, grotere druk vanuit het onderwijs), het mensenrechtenonderzoek aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Universiteit Utrecht zich verder verstevigd en verdiept. De onderzoeksgroep van het SIM is uitgebreid met leden van andere disciplinegroepen binnen de faculteit (met name ISEP en Gender en Recht). De positie van het SIM nationaal gezien is andermaal bevestigd door de succesvolle aanvraag voor de hererkenning van de Onderzoekschool Rechten van de Mens voor de periode 2006-2011; het SIM vervult binnen de School de feitelijke rol van penvoerder. Het kader van de Onderzoekschool biedt een blijvend relevant kader voor de afstemming en coördinatie van onderzoeksactiviteiten, daarmee in belangrijke bijdragend aan de effectiviteit, efficiëntie en maatschappelijke en wetenschappelijke relevantie van het verrichte onderzoek. De School is daarnaast vanzelfsprekend een ideale kweekvijver voor het opleiden en begeleiden van jonge, getalenteerde (Nederlandse en buitenlandse) onderzoekers van verschillende disciplinaire achtergrond, zij het dat het gros van de onderzoekers tot de rechtswetenschappelijke discipline behoort. De samenwerking in de School heeft ook een positieve invloed op de kwaliteit van het onderzoek; verschillende in de School ondernomen gemeenschappelijke onderzoeksactiviteiten getuigen daarvan.
- Internationaal heeft de onderzoeksgroep een solide reputatie opgebouwd wat met name valt toe te schrijven aan de grote naamsbekendheid van het SIM (Netherlands Institute of Human Rights) en van de Netherlands Human Rights Quarterly. Het SIM heeft sinds jaar en dag een leidende positie vervuld binnen de Association of Human Rights Institutes en daarbinnen zich vooral gericht op het op gang brengen en op gang houden van samenwerking op onderzoeksterrein.
- De onderzoeksgroep werkt binnen het kader van een juridische faculteit; van meet af aan is evenwel het grote belang van het onderzoek verrichten in een multidisciplinaire context benadrukt. Zo biedt het SIM en breder de Onderzoekschool Rechten van de Mens onderdak aan onderzoekers van zeer verschillende disciplinaire pluimage. Het SIM en de School bieden een passend forum voor een veelkleurig wetenschappelijk discours.

- De inbedding van het onderzoek in het bredere scala van activiteiten van het SIM (onderwijs, training aan verschillende (juridische) beroepsgroepen in vooral het buitenland, documentatie en informatie) en de nauwe betrokkenheid van vrijwel alle senior en junior onderzoekers bij het maatschappelijk debat over de rechten van de mens, brengt met zich mee dat naast rechtstheoretisch onderzoek, vooral ook het “policy-oriented” onderzoek veel aandacht heeft gekregen.
- Uit het voorgaande blijkt hoe zeer het terrein van de rechten van de mens zich heeft verbreed en verdiept in de afgelopen decennia. De onderzoeksgroep onderkent dat daarin potentieel een gevaar schuilt: ook in het mensenrechtenonderzoek blijft het noodzakelijk prioriteiten te stellen. De samenwerking in de Onderzoeksschool biedt daarbij de mogelijkheden dat nationaal te coördineren. Binnen de Utrechtse faculteit onderkent de onderzoeksgroep de noodzaak om de samenwerking met staats- en bestuurlijke collega’s te versterken, waar het gaat om het (rechtsvergelijkend) onderzoek naar de doorwerking van internationale en Europese gegarandeerde rechten van de mens.
- Het SIM (en de Onderzoeksschool) publiceren gedetailleerde jaarverslagen waarin op alle activiteiten van het SIM (en de Onderzoeksschool), inclusief de uitvoering van het onderzoeksprogramma, wordt ingegaan.

De onderzoeksgroep is trots op wat zij in de afgelopen jaren heeft verricht en is van plan in het kader van het nieuwe onderzoeksprogramma voort te gaan op de ingeslagen weg, daarbij zichzelf voortdurend de hoogste kwaliteitseisen stellend.

In de nieuwe onderzoeksprogrammering per januari 2006 heeft het programma Integratie, Coördinatie en Implementatie van de Rechten van de Mens haar eigen plaats gekregen, in het programma Human Rights in a World of Conflict and Diversity. Conceptualisation and Implementation of Human Rights, onder leiding van prof. mr. C. Flinterman, prof. mr. J.E. Goldschmidt en prof. dr. M.L.P. Loenen.

De onderzoekers van het programma Integratie, Coördinatie en Implementatie van de Rechten van de Mens in 2005 waren:

- Dr. M. de Blois
- Dr. I. Boerefijn
- Mr. M. van den Brink
- Mr. Q.A.M. Eijkman
- Mr. M.I. Federova
- Prof. mr. C. Flinterman (onderzoeksleider)
- Prof. Mr. B. de Gaay Fortman
- Dr. T.D. Gill
- Drs. B. van Ginkel
- Prof. Mr. J.E. Goldschmidt (onderzoeksleider)
- Dr. F. Grunfeld
- Prof. Mr. G.J.H. van Hoof
- Drs. S. Husain
- Mr. A.F. Huijboom
- Drs. F. van Leeuwen
- Dr. Y. Li
- I.G. Lipara
- Prof. mr. M.L.P. Loenen (onderzoeksleider)
- Dr. P. Malcontent
- Mr. C. Mibenge
- Drs. P.H.A.M. Muller
- Dr. E. Myjer
- Prof. Dr. P. van Reenen
- Drs. H. Reiding
- Prof. dr. C.G. Roelofsen
- D.E. Stoitchkova
- Dr. H. Tigchelaar

- Dr. N.A. Uildriks
- Dr. J.Th.W.A. Werdmölder
- Dr. W.G. Werner
- Mr. L. Zwaak
- Mr. G. Zyberi

I. COÖRDINATIE

I.a Internationale toezichthoudende organen

Wetenschappelijke publicaties

- Baehr, P.R., The United Nations since the Universal Declaration of Human Rights in 1948, in: Rhona K.M. Smith & Christien van den Anker (eds.), *Human Rights*, London: Hodder Arnold, 2005, pp. 345-348.
- Baehr, P.R. & L. Gordenker, *The United Nations: Reality and Ideal*, Houndmills, Basingstoke Hampshire: Palgrave/ New York: St. Martin's Press 4th rev. ed, 2005, xviii en 196 pp.
- Baehr, P.R. & L. Gordenker, *De Verenigde Naties: Ideaal en Werkelijkheid*, Amsterdam: Boom, 4e geheel herz. Druk, 2005, 215 pp.
- Boerefijn, I., Foltering is het probleem, niet de oplossing. Het verbod van foltering en andere wrede, onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing in het kader van VN-verdragen, *NJCM-Bulletin*, jrg. 30, nr. 3, 2005, pp. 240-258.

Vakpublicaties:

- Baehr, P.R., Reforming the United Nations?, *Newsletter of Human Rights Research*, vol. 9, nr. 2 (June 2005), pp. 1-2.
- Baehr, P.R., Ingrijpende Hervorming Verenigde Naties Opnieuw Mislukt, *Internationale Spectator*, jg. 59, nr. 11 (november 2005), pp. 586-590.
- Boerefijn, I. & M. Kuijer, Nederlandse kruideniersmentaliteit niet bevorderlijk voor optimale interpretatie IVRK. Een interview met Jaap Doek, voorzitter van het VN Kinderrechtencomité, *NJCM-Bulletin*, jrg. 30, nr. 6, 2005, pp. 692-699.
- Boerefijn, I., Book review: F. Coomans; Kamminga, M.T., (eds.), *Extraterritorial application of human rights treaties*, Antwerp: Intersentia, 2004, xiv + 281 pp., *Netherlands International Law Review*, Vol. LII, issue 3, 2005, pp. 489-492.
- Boerefijn, I., *Human Rights News, United Nations, Netherlands Quarterly of Human Rights*, Vol. 23, no. 1, 2005, pp. 85-108.
- Boerefijn, I., *Human Rights News, United Nations, Netherlands Quarterly of Human Rights*, Vol. 23, no. 2, 2005, pp. 273-282.
- Boerefijn, I., *Human Rights News, United Nations, Netherlands Quarterly of Human Rights*, Vol. 23, no. 3, 2005, pp. 439-452.
- Boerefijn, I., *Human Rights News, United Nations, Netherlands Quarterly of Human Rights*, Vol. 23, no. 4, 2005, pp. 635-644.
- Gutter, J. & F. van Leeuwen, *Mensenrechten – Verenigde Naties, Ars Aequi*, vol. 54, Katern, no.96, pp. 5342-5343.
- Flinterman, C. & P.R. Baehr, Three Cheers for the New Human Rights Council? *Netherlands Quarterly of Human Rights*, vol. 23, nr. 4 (dec. 2005), pp. 547-549.
- Flinterman, C. & P.R. Baehr, Drie Hoeratjes voor de Nieuwe Mensenrechtenraad van de Verenigde Naties? *Idee*, december 2005, pp. 29-31.
- Handmaker, J., Palestine Does Not Have to Bargain to Obtain its Human Rights: The Role of Civil Society in Ensuring Adherence to International Law, *Al-Majdal, Badil: Bethlehem*, Spring Issue 2005, pp. 19-22.
- Handmaker, J., P. Malcontent & G. Zyberi, One year on: Governments have obligations to hold Israel to account, *The Electronic Intifada*, 8 July 2005. <http://electronicintifada.net/v2/article3974.shtml>
- Handmaker, J., UN's Committee on Women criticizes Israel, *The Electronic Intifada*, 22 August 2005. <http://electronicintifada.net/v2/article4108.shtml>
- Leeuwen, F. van & J. Gutter, *Mensenrechten – Verenigde Naties, Ars Aequi*, vol. 54, Katern, no. 94, pp. 5216-5217.

I.b Internationaal humanitair recht/ international strafrecht

Wetenschappelijke publicaties

- Gill, T.D., Humanitarian Intervention: Legality, Justice and Legitimacy, 4 The Global Community Yearbook of International Law and Jurisprudence (2004-1) Oceana Publications, maart 2005, pp. 51-76.
- Gill, T.D. & Sliedregt, E. van, The Legal Status of the Detainees at Guantánamo Bay, Utrecht Law Review, May 2005, www.utrechtlawreview.org.
- Mibenge, C., Enforcing International Humanitarian Law at the National Level: The Gacaca Jurisdiction of Rwanda, in: Evelyn A. Ankumah and Edward K. Kwaku (eds), African Perspectives on International Criminal Justice, Africa Legal Aid Special Book Series 3, Maastricht, 2005, pp. 187-197.
- Zyberi, G., Indictment, in: A. Klip and G. Sluiter (eds.), Annotated Leading Cases of International Criminal Tribunals, Antwerp: Intersentia, 2005, pp. 76-79.

Vakpublicaties

- Boerefijn, I. & J. Handmaker, Een jaar verder ... de Nederlandse overheid moet Israël ter verantwoording roepen, Nederlands Juristenblad, jrg. 80, afl. 27, 2005, pp. 1398-1399.
- Handmaker, J. & A. Nieuwhof, Administrative detention should be banned (2 part article), The Electronic Intifada, 11 November 2005. <http://electronicintifada.net/v2/article4293.shtml>, reprinted in: Wordt Vervolgd Amnesty International (Dutch Section), Amsterdam, February 2006.
- Handmaker, J., Human rights in the holy land, Newsletter of the School of Human Rights Research, Utrecht University, Volume 9(3), September 2005, pp. 7-9. http://www.reahamba.nl/documents/Extract_SHRRNewsletter.pdf
- Grünfeld, F., S.C. Carey & S.C. Poe (ed.), Book review: Understanding Human Rights Violations, New Systematic Studies, Ashgate, 2004, Netherlands Quarterly of Human Rights, vol. 23, no. 3, September, 2005, pp. 530-534.
- Mibenge, C., Review, Heido Rombouts, Victim Organisations and the Politics of Reparation – A case study on Rwanda, Intersentia, Antwerp, 2004, xviii + 540 p. ISBN: 90-5095-431-6, Netherlands Quarterly of Human Rights, vol. 23/4, 2005, pp. 695-696.
- Nieuwhof, A. & J. Handmaker, The Wall - an obstacle to educating Palestinian youth, The Electronic Intifada, 8 November 2005. <http://electronicintifada.net/v2/article4283.shtml>
- Zyberi, G., Beyond the Law: The 'Ghost Detainees' Saga, Newsletter of the School of Human Rights Research, Volume 9, Issue 1, March 2005, pp. 4-5.

I.c Gespecialiseerde organisaties

Geen publicaties

I.d Overig

Vakpublicaties

- Flinterman, C., CEDAW letters from New York, School of Human Rights Research Newsletter, Vol. 9, no 2, pp. 3-4.
- Flinterman, C., CEDAW letters from New York, School of Human Rights Research Newsletter, and Vol. 9, no 4, pp 4-5.
- Flinterman, C., Re-accreditation of the School of Human Rights Research, School of Human Rights Research Newsletter, Vol. 9 no 3, pp 1-2.
- Flinterman, C., De 'Millennium Development Goals' van de Verenigde Naties en de rechten van de mens van vrouwen, Nieuwsbrief van de Soroptimisten Nederland, juni 2005, pp 7-8.
- Handmaker, J. & A. Nieuwhof, Compensation if you are displaced, unless you are Palestinian, The Electronic Intifada, 15 August 2005. <http://electronicintifada.net/v2/article4086.shtml>

II. INTEGRATIE

II.a Kwetsbare groepen

Wetenschappelijke publicaties

- Boerefijn, I., Domestic violence against women in international human rights law, in: Westendorp, I. & Wolleswinkel, R. (eds.), *Violence in the domestic sphere*, Antwerpen/Oxford: Intersentia, 2005, pp. 35-57.
- Goldschmidt, J.E., Gelijke behandeling in Europa: een grondrecht apart? Toezicht op gelijke behandeling. NJCM-Bulletin, jrg. 30 (2005), pp. 285-294.
- Goldschmidt, J.E., Je hoeft het niet (geweest) te zijn. Een persoonlijke reflectie over het belang van ervaringskennis in het (juridisch) onderzoek, in: Harrie van Haaster en Yolanda Koster-Deese (redactie), *Ervaren en weten, Essays over de relatie tussen ervaringskennis en onderzoek*, Jan van Arkel Utrecht, 2005, pp. 81-86.

Vakpublicaties

- Blois, M. de, Bespiegelingen naar aanleiding van Da Costa's Bezwaren tegen de geest der eeuw, in: *Inter alia*. Opstellen en andere bijdrage aangeboden aan Dr. Marijke van de Vrugt, Utrecht 2005, pp. 35-45.
- Blois, M. de, Het recht op leven van de ongeboorene nog onbeslist. Kanttekeningen bij de uitspraak van het Europese Hof voor de rechten van de mens van 8 juli 2004 in de zaak van Vo tegen Frankrijk, *Pro Vita Humana*, 12^e jrg, 2005, nr. 2, pp. 33-38.
- Blois, M. de, Death behind the Dykes. Dutch law on euthanasia and physician-assisted suicide, *The Christian Lawyer*, Summer 2005, pp. 20-24.
- Boerefijn, I., The Women's Convention, in: *International Studies Journal (Iran)*, Vol. 1, No. 4, Spring 2005, pp. 1-39.
- Goldschmidt, J.E., Naming without blaming, *Column*, Netherlands Quarterly of Human Rights, Vol. 23/3, 2005, p. 325-327.
- Handmaker, J., Exclusion through (Re)Definition: Palestinian Refugees' Struggle for Protection and Recognition, paper presented at the Annual Meeting of the Law and Society Association, Las Vegas, USA, 2 - 5 June 2005.
<http://electronicintifada.net/v2/article3883.shtml>
- Handmaker, J. & A. Nieuwhof, No man's land: Government mistreatment of Palestinian asylum seekers, in 2005 Supplement to Musalo, K., Moore, J. and Boswell, R. (editors), in: *Refugee Law and Policy: A Comparative and International Approach*, Second Edition, Carolina Academic Press, 2002, originally published in *The Electronic Intifada*, 26 May 2005. <http://electronicintifada.net/v2/article3883.shtml>
- Handmaker, J., Book Review of Loren B Landau (ed), *Forced Migrants in the New Johannesburg: Towards a Local Government Response*, *Forced Migration Studies Programme*, University of the Witwatersrand: Johannesburg, 2004, *Int J Refugee Law* 2005 17, pp. 827-830.
- Loenen, T., Na Theo van Gogh: zelfbeperking is geen mensenrechtelijke nederlaag, NJCM-Bulletin 2005, pp. 135-136.
- Werdmölder, H., Marokkaanse lieverdjes. Crimineel en hinderlijk gedrag onder Marokkaanse jongeren, plaats uitgave?, *Uitgeverij Balans*, 260 pp.
- Werdmölder, J., Editorial: Can we live together?, *Newsletter School of Human Rights Research*, vol. 9, issue 4, December 2005, p. 1.

Annotaties

- Blois, M. de, Annotatie bij Rb 's Gravenhage 7 september 2005, De SGP en de uitsluiting van vrouwen, NJCM-Bulletin 2005, pp. 1110-1118.
- Boerefijn, I., Noot bij: CEDAW (14 juli 2004), Comm. Nr. 1/2003, NJCM Bulletin, 2005-1, pp. 88-92.
- Boerefijn, I., Noot bij: CEDAW (26 januari 2005), Comm. Nr. 2/2003, NJCM Bulletin, 2005-4, pp. 470-480.
- Loenen, T., De SGP en de uitsluiting van vrouwen (annotatie), NJCM-Bulletin, 2005, pp. 1118-1123.

II.b Mainstreaming van mensenrechten op andere beleidsterreinen

Wetenschappelijke publicaties

- DeGabriele, J. & J. Handmaker, Justice for the people: Strengthening primary justice in Malawi, Centre for Human Rights-University of Pretoria, African Human Rights Law Journal, vol. 5, no. 1, 2005, pp. 148-170.

II.c Economische, sociale en culturele rechten

Wetenschappelijke publicaties

- Flinterman, C., Economic, Social and Cultural Rights are Rights, Not Aspirations, in: Ankumah, E.A., ed., Economic and Social Rights in Africa, AFLA publicatie, Maastricht, 2005, pp 23-30.

Vakpublicaties

- Gaay Fortman, B. de, Het tweesnijdend zwaard van de mondialisering, in: P.A. de Vries (ed.), Een kwestie van kiezen. Over de subjectiviteit van rationele economie, Doorn: SBI, 2005, pp. 39-45.

II.d Niet-staatelijke actoren

Wetenschappelijke publicaties

- Li, Y., A Critical Examination of the Legal Environment for Social Organisations in China, in: Li, Y. (Ed.), Freedom of Association in China and Europe, Comparative Perspectives in Law and Practice, Leiden: Martinus Nijhoff Publishers 2005, pp. 17-71.

Vakpublicaties

- Li, Y. (Ed.), Freedom of Association in China and Europe. Comparative Perspectives in Law and Practice, Leiden: Martinus Nijhoff Publishers 2005, 448 pp.

II.e Overig

Geen publicaties

III. IMPLEMENTATIE

III.a Buitenlands beleid

Wetenschappelijke publicaties

- Gaay Fortman, B. de, Violence among peoples in the light of human frustrations and aggression, European Journal of Pharmacology (international journal published by Elsevier), 526 (2005), pp. 2-8.
- Gaay Fortman, B. de, From Dissociated Hegemony Towards Embedded Hegemony: Multilateralism as a By-Product of American Security Concerns, ISYP Journal on Science and World Affairs, Vol 1, No 2, August 2005, pp. 123-133.
- Gaay Fortman, B. de, & N. Dhanrajgir, From Dissociated Hegemony Towards Embedded Hegemony: Multilateralism as a By-Product of American Security Concerns, in: Arthur Petersen and Juan Pablo Pardo-Guerra (eds.), Remember Your Humanity. ISYP Yearbook 2005, Vol. 1, Amsterdam: Het Spinhuis Publishers, pp. 123-133.
- Gaay Fortman, B. de, Amerikaanse superioriteit ingebed: multilateralisme als bijproduct, Internationale Spectator, Vol. 59, Nr 2, Feb. 2005, pp. 69-76.
- Grünfeld, F., Nederlands buitenlands beleid onder academische loep. Boekbespreking van: Bob de Graaf, Duco Hellema en Bert van der Zwan (red.), De Nederlandse buitenlandse politiek in de twintigste eeuw, Amsterdam: Boom, 2003, Internationale Spectator, jaargang 59, nr. 6, juni 2005, pp. 337-340.
- Grünfeld, F., Conflictpreventie en soevereiniteit, in: Duco Hellema, Hilde Reiding (eds.), Humanitaire Interventie en soevereiniteit; De geschiedenis van een tegenstelling, Amsterdam: Boom, 2005, pp. 159-173

- Grünfeld, F., Conflictpreventie en soevereiniteit, in: Duco Hellema, Hilde Reiding (eds.), *Humanitaire Interventie en soevereiniteit; De geschiedenis van een tegenstelling*, Amsterdam: Boom, 2005, pp. 286-288.
- Grünfeld, F., Joodse staat in een niet Joodse wereld, in: H.M. van Emden e.a., *Israël, 100 jaar na de dood van Theodoor Herzl*, Genootschap voor de Joodse Wetenschap in Nederland, Amsterdam, 2005, pp. 63-81.

Vakpublicaties

- Baehr, P.R., Book review: John Shattuck, *Freedom on Fire: Human Rights Wars and America's Response*, Harvard University Press, Cambridge (Massachusetts) and London, 2003, 390 p, *Netherlands Quarterly of Human Rights*, vol. 23/2, 2005, pp. 305-307.
- Grünfeld, F., *Israël, 100 jaar na de dood van Theodoor Herzl* (i.s.m. H.M. van Emden, J.E. Ellemers, J.J.G. Jansen, A. Wessels), Genootschap voor de Joodse Wetenschap in Nederland, Amsterdam, 2005, 84 pp
- Muller, P., Letter from Kabul, *Newsletter School of Human Rights Research*, vol. 9, issue 4, December 2005, pp. 3-4.
- Grünfeld, F., *Tackling Human Rights Violations at an Early Stage: Developing a model for Early Warning and Early Action*. Paper at the 6th Biennial Conference of the International Association of Genocide Scholars (IAGS) on Ninety Years after the Armenian Genocide and Sixty Years after the Holocaust: The Continuing Threat and Legacy of Genocide. Panel 6.3: Early Warning System for Genocide. Florida Atlantic University, Boca Raton, USA, June 4-7, 2005, 32 p. <http://www.isg-iags.org/events/2005iagsconference/abstracts2/IAGS%20PREVENTION%20GENOCIDE.doc>
- Grünfeld, F. & Huijboom A., *Peacekeeping and Genocide: The case of Rwanda; Decision-making on the withdrawal of UNAMIR in the period of October 1993 – May 1994*. Irish Human Rights Centre, Galway, Costa Conference, 30 September – 1 October, 2005, 40 pp. te vinden onder: <http://www.humanrights.uio.no/ahri/galway2005.html>
- Handmaker, J., P. Malcontent, and G. Zyberi, *One year on: Governments have obligations to hold Israel to account*, *The Electronic Intifada*, 9 July 2005, <http://electronicintifada.net/v2/article3974.shtml>
- Werdmölder, H., *Review, Stanley Cohen, States of Denial. Knowing About Atrocities and Suffering*, Cambridge, Polity Press, 2001, 344 pp., *Netherlands Quarterly of Human Rights*, 2005, pp. 693-695.

III.b Mensenrechten en politie

Wetenschappelijke publicaties

- Uildriks, N., *Police Reform and Human Rights in Post-Communist Societies*, in: Uildriks, N. (ed), *Police Reform and Human Rights: Opportunities and Impediments in Post-Communist Societies*, Antwerpen, Oxford: Intersentia, 2005, pp. 7-13.

Vakpublicaties

- Uildriks, N. (ed.), *Police Reform and Human Rights: Opportunities and Impediments in Post-Communist Societies*, Antwerpen, Oxford: Intersentia, 2005, 88 pp.

III.c Universaliteit

Wetenschappelijke publicaties

- Blois, M. de, P.J. Lieveerse, Th.A. Boer & H. Jochemsen, *Dood gewoon? Perspectieven op 35 jaar euthanasie in Nederland*, in: Buijten en Schipperheijn, *Motief Amsterdam 2005*, 185 pp.
- Goldschmidt, J.E., *Mag het iets minder zijn? Hebben we een teveel aan mensenrechten?* Drukkerij Zuidam, Universiteit Utrecht, Studie- en Informatiecentrum Mensenrechten, Utrecht, 2005, 33 pp.

III.d Implementatie op nationaal niveau

Wetenschappelijke publicaties

- Baehr, P.R. & F. Grünfeld, *Geen Sorrycultuur: Excuses en Eerherstel voor Onrecht uit het Verleden, Vrede en Veiligheid*, jg. 34, nr. 4 December 2005, pp. 428-458.

- R.Janse, Fighting terrorism in the Netherlands; a historical perspective, Utrecht Law Review, nr. 1, vol. 1, 2005, pp. 77-92.

Vakpublicaties

- Blois, M. de (red.), Grondslagen van het recht. Hoofdlijnen, derde druk, Den Haag: Boom Juridische uitgevers, 2005, 366 pp. (bewerking).
- Flinterman, C., Mensenrechten in Nederland, Nieuwsbrief van de Liga voor de Rechten van de Mens, december 2005, p 11.
- Handmaker, J., Ngeleza, B., Nieuwhof, A., Amandla Ngawethu! South Africa and Palestine compared, The Electronic Intifada, 8 February 2005. <http://electronicintifada.net/v2/article3604.shtml>
- Nieuwhof, A., B. Ngeleza, B. & J. Handmaker, Lessons from South Africa for the peace process (2 part article), The Electronic Intifada, 1 February 2005. <http://electronicintifada.net/v2/article3587.shtml>
- Nieuwhof, A. & J. Handmaker, Haifa, peaceful town with a silent pain, The Electronic Intifada, 21 June 2005. <http://electronicintifada.net/v2/article3936.shtml>

III.e. Overig

Geen publicaties

IV. OVERIGE PUBLICATIES

Vakpublicaties

- Flinterman, C., & J. Handmaker, Report on Visit to Palestine, March 2005, distributed by ICCO, Utrecht, 2005, 21 pp.

Belangrijke overige wetenschappelijke activiteiten

Lidmaatschappen KNAW:

Baehr, P.

- lid Commissie voor de vrijheid van wetenschapsbeoefening

Goldschmidt, J.

- lid Commissie voor de vrijheid van wetenschapsbeoefening

Functies bij NWO:

Gaay Fortman, B. de

- lid Commissie De Maatschappelijke Component van Genomics (Member of the Scientific Committee on the Social Component of Genomics of the Netherlands Organisation for Scientific Research).

Goldschmidt, J.E.

- Lid beoordelingscommissie Ethiek, Onderzoek en Bestuur, 2004-2005.

Wermölder, H.

- Beoordelingscommissie uitgewerkte voorstellen Open competitie.

Redactielidmaatschappen van tijdschriften:

Baehr, P.R.

- Hoofdredacteur Netherlands Quarterly of Human Rights

Boerefijn, I.

- Redactielid NJCM-Bulletin

Flinterman, C.

- Redactielid Netherlands Quarterly of Human Rights
- Member Advisory Board of the African Journal on Human Rights (Pretoria)
- Member Advisory Board of Maastricht Journal on European and Comparative Law
- Redactielid School of Human Rights Research Series

Gill, T.D.

- Redactielid Netherlands International Law Review
- Redactielid Militair Rechtelijk Tijdschrift
- Redactielid Journal of Armed Conflict & Security Law

Grünfeld, F.

- Redactielid Vrede en Veiligheid, Tijdschrift voor Internationale Vraagstukken.

Hoof, G.J.H. van

- Redactielid Netherlands Quarterly of Human Rights

R. Janse

- Lid redactie Nederlands Tijdschrift voor Rechtstheorie en Rechtsfilosofie

Loenen, T.

- Lid redactie NJCM-Bulletin
- Lid Editorial Board van Law, Democracy and Development Journal (Zuid-Afrikaans tijdschrift)

Wermölder, H.

- Redactielid School of Human Rights Research Series

Zyberi, G.

- Member of the Editorial Board of the Utrecht Law Review since 1 June 2005
- Member of the Editorial Board of the Newsletter of the School of Human Rights Research
- Member of the Editorial Board of Merkourios, (Student Law Review of URIOS, University of Utrecht)

Bestuursfuncties in wetenschappelijke verenigingen:

Boerefijn, I.

- Lid van Bestuur van het Clara Wichmann Instituut (tot 1 oktober 2004)
- Voorzitter van de Werkgroep Feminisme en Internationaal Recht van de Nederlandse Vereniging voor Internationaal Recht

Gaay Fortman, B. de

- Since 2000 Chair of the Working Programme on State, Society and Conflict of the Netherlands Research School in Development Studies CERES

Gill, T.D.

- Lid Lieber Society of the American Society of International Law
- Lid Managing Board, International Society of Military Law and the Law of War

Handmaker, J.

- Mede-coördinator (website manager), Collaborative Research Network on Citizenship and Immigration, Law and Society Association <http://www.thdc.nl/crn5>

Wermölder, H.

- Lid van het Netwerk van UNESCO Chairs in Human Rights, Democracy, Peace and Tolerance

Zwaak, L.F.

- Member of the Board of Patrons of the Kurdish Human Rights Project (KHRP), London, United Kingdom
- Member of the Board of Directors of Academy on Human Rights and Humanitarian Law, Washington College of Law, American University, Washington DC, USA

Overige prestigieuze lidmaatschappen/adviesfuncties, bijvoorbeeld adviseur parlementaire enquête:

Baehr, P.

- lid Commissie Mensenrechten van de Adviesraad Internationale Vraagstukken; voorzitter bestuur Stichting voor Vluchtelingstudenten UAF
- Member committee of examiners, faculty of law, University of New South Wales, Australia for doctoral dissertation on "In the Trenches: A Comparative Analysis of the Nature and Effectiveness of the Mobilisation of Law by Domestic Human Rights NGOs in the United States, Britain and Germany"
- Voorzitter UAF/Stichting voor Vluchteling Studenten

Boerefijn, I.

- Lid van de Advisory Board, Institute for Human Rights, Åbo Akademi University (Turku, Finland)
- Lid van de Committee on International Human Rights Law and Practice, International Law Association
- Lid van de Committee on Feminism and International Law, International Law Association
- Lid van het bestuur van Amnesty International, afdeling Nederland
- Lid van de Committee on International Policy, Amnesty International

Eijkman, Q.A.M.

- Member of International Relations Group of the NJCM, the Dutch section of the International Commission of Jurists, 2002.
- Vice-president of the 'Nederlands Juristen Comité Mensenrechten' (NJCM), the Dutch section of the International Commission of Jurists.
- President 'Vrienden van Camino Seguro', the Dutch Section of Camino Seguro, Guatemala.
- Lid, Latin American Studies Organization, Netherlands.
- Lid, PhD Overleg Latijns-Amerika Netwerk, Netherlands.
- Lid, PhD Sociolegal Netwerk, Netherlands.
- Lid, Vereniging voor de Sociaal-wetenschappelijke bestudering van het Recht (VSR)

Flinterman, C.

- Member United Nations Committee on the Elimination of Discrimination Against Women (CEDAW)
- Member of the Working Group on Individual Communications of CEDAW
- Member of the Netherlands Helsinki Committee
- Member Advisory Council Urban Morgan Institute of Human Rights, University of Cincinnati (USA)
- Member Advisory Council African Centre on Human Rights and Democracy Studies (Banjul, The Gambia)
- Member Commission of Human Rights of the Advisory Council on International Affairs (AIV)
- Member of the Reading Committee of the Ph.D. dissertations of Larissa van den Herik (Free University of Amsterdam, May 2005) and Rianne Letschert (Tilburg University, October 2005).

Gaay Fortman, B. de

- Vice Chair of the Board of Trustees, Prince Claus Chair in Development and Equity (UU and ISS)
- Member of the Advisory Committee on Development Co-operation to the NL Government
- Co-Founder (with Jan Tinbergen) and Member of the Board of Economics for Peace

Ginkel, B. T. van

- Lidmaatschap Commissie Vrede en Veiligheid van de Adviesraad Internationale Vraagstukken

Goldschmidt, J.

- lid International Commission of Jurists (Geneva)
- lid Management Board European Union Monitoring Centre against Racism and Xenophobia (inc. lid Working group on Mandate) (Wenen)
- lid Task Force Handicap en Samenleving
- Voorzitter Handicap + Studie Expertisecentrum
- voorzitter College van Advies Nederlands Juristencomité voor de mensenrechten (NJCM)
- lid Adviescommissie uitoefening grondrechten ambtenaren (Binnenlandse Zaken)
- lid, tevens plv. voorzitter, Commissie Integriteit Rijksambtenaren
- lid Bestuur Stichting de Volkskrant
- bestuurslid Nederlands Helsinki Comité
- lid Adviescommissie mensenrechten, Adviesraad Internationale Vraagstukken
- Lid Raad van Toezicht Stichting Gelderhorst, Landelijk Centrum voor Oudere Doven

Handmaker, J.

- Legal Advisor to the Africa and Middle East Desk of Dutch NGO ICCO
- Member of the Advisory Board (College van Bestuur) on human rights issues for Dutch NGO HIVOS
- Lid, Vereniging voor de Sociaal-wetenschappelijke bestudering van het Recht (VSR)
- Lid, Law and Society Association

Hoof, G.J.H. van

- Member Advisory Commission for Foreigners' Affairs to the Minister of Justice of the Netherlands

Leeuwen, F. van

- Secretary of the working group on feminism and international law, which is part of the 'Nederlandse vereniging voor Internationaal Recht', the Dutch section of the International Lawyers Association
- Member of the working group on international protection of human rights of the 'Nederlands Juristen Comité Mensenrechten' (NJCM), the Dutch section of the International Commission of Jurists

Loenen, T.

- Lid van the International Advisory Board of the AHRB Research Centre for Law, Gender and Sexuality (University of Kent, University of Keele and University of Westminster)

Werdmolder, H.

- Commissie Opvang en Integratie VluchtelingenWerk Nederland

Zwaak, L.F.

- Member of the Committee of European Training and Research Centre for Human Rights and Democracy (ETC), Graz, Austria

Inzet onderzoekstijd Rechten van de Mens 2005

1e geldstroom

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd (fte)	Oz-school	Onderdeel
M. de Blois	dr.	UD	0,30	RvdM	RTH/ENC
I. Boerefijn	dr.	UHD	0,60	RvdM	SIM
M. van den Brink	mr.	UD	0,12	RvdM	RTH/JVS
C. Flinterman	prof.mr.	HGL	0,30	RvdM	SIM/RvdM
B. de Gaay Fortman	prof.mr.	HGL	0,00	RvdM	SIM
G.J.H. van Hoof	prof.mr.	HGL	0,08	RvdM	SIM
T.D. Gill	prof.dr.	HGL	0,24	RvdM	VKR
J.E. Goldschmidt	prof.mr.	HGL	0,32	RvdM	SIM
F. Grunfeld	dr.	HGL	0,00	RvdM	SIM
I.G. Lipara ¹		JOZ	0,83	RvdM	SOM
M.L.P. Loenen	prof.mr.	HGL	0,40	RvdM	RTH/JVS
P. Malcontent	dr.	UD	0,60	RvdM	SIM
E. Myjer	dr	UD	0,40	RvdM	VKR
C.G. Roelofsen	prof.dr.	HGL	0,30	RvdM	VKR
H. Tigchelaar	dr.	UD	0,24	RvdM	RTH/ENC
J. Th.W.A. Werdmölder	dr.	UHD	0,30	RvdM	RvdM
W.G. Werner ²	dr.	UHD	0,32	RvdM	VKR
L. Zwaak	mr.	UD	0,50	RvdM	SIM
Totaal			5,95		

aio's 1e geldstroom

Naam aio	Titel	Rang	Oz-tijd (fte)	Oz-school	Onderdeel
B. v. Ginkel	drs	AIO	0,75	RvdM	VKR
F. van Leeuwen	drs.	AIO	0,75	RvdM	RvdM
P.H.A.M. Muller	drs.	AIO	0,75	RvdM	RvdM
H. Reiding	drs.	AIO	0,75	RvdM	RvdM
G. Zyberi	mr.	AIO	0,75	RvdM	RvdM
Totaal			3,75		

1 In dienst per 24/01/2005, uit dienst per 23/11/2005

2 Aanstelling UHD en UD tot 01/09/2005

2e en 3e geldstroom

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-school	Oz-tijd 2e gs	Oz-tijd 3e gs
Q.A.M. Eijkman	mr.	AIO	RvdM	0,75	
S. Husain	drs.	AIO	RvdM	0,75	
N.A. Uildriks	dr.	postdoc	RvdM	1,00	
M.I. Federova ³	Mr.	JOZ	RvdM		0,25
A.F. Huijboom	Mr.	JOZ	RvdM		0,33
Y. Li	dr.	UD	SIM		0,32
C. Mibenge	LL.M	AIO	RvdM	0,75	
P. van Reenen	prof.dr.	HGL	RvdM		0,0
D.E. Stoitchkova ⁴		JOZ	RvdM		1,00
Totaal				3,25	1,9

Beurspromovendi

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd in fte
N. Dhanrajgir ⁵	LL.M	Phd	0,41
B. Erdogan ⁶	LL.M.	Phd	0,75
I. Hadiprayitno ⁷	LL.M.	Phd	0,25
J. Handmaker ⁸	LL.M	Phd	0,75
J. Wang ⁹	LL.M	Phd	0,25
Totaal			2,41

Buitenpromovendi

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd in fte
D.Cucereanu	LL.M.		
B. Erdogan	LL.M.		
A. Gallagher	LL.M.		
J. Gutter	Mr.		
J. Hornberger	Mr.		
R. Oostland	Mr.		
A. Rodrigues	Mr.		
M.L. Vermeulen	LL.M.		
S. Wijte	Mr.		

3 In dienst per 01/10/2005

4 Uit dienst per 22/12/2005

5 Niet in dienst van de faculteit, onderzoek in kader van Internationaal programma, tot 15/07/2005

6 Niet in dienst van de faculteit, onderzoek in kader van Internationaal programma

7 Niet in dienst van de faculteit, onderzoek in kader van Internationaal programma, tot 01/05/2005

8 Niet in dienst van de faculteit, onderzoek in kader van Internationaal programma

9 Niet in dienst van de faculteit, onderzoek in kader van SIOK, tot 01/05/2005

Totaal gerealiseerde inzet 2005 in onderzoeks-fte ¹⁰

geldstroom	Wp min aio's	aio's	totalen
1e geldstroom	5,95	3,75	9,7
2e geldstroom	1,00	2,25	3,25
3e geldstroom	0,32	1,58	1,9
Totalen	7,27	7,58	14,85

---

¹⁰ Exclusief beurspromovendi en buitenpromovendi

8. CRIMINAL LAW AND FUNDAMENTAL VALUES: SHIFTING BOUNDARIES

Het onderzoeksprogramma Criminal Law and fundamental values: shifting boundaries is voortgekomen uit het onderzoeksprogramma *Strafrecht en fundamentele waarden*, uit 1997, waarin naast multidisciplinariteit een tweede onderzoekstraditie van het WPI als focus tot uitdrukking kwam: de betekenis van fundamentele (mensen)rechten voor de strafrechtspleging in brede zin.

Het programma (*trafrecht en fundamentele waarden in een veranderende wereld; schuivende grenzen*) heeft de continuïteit van de focus op fundamentele rechten en de multidisciplinaire samenwerking behouden. Het heeft tot doel inzicht in en kennis van onderling verbonden ontwikkelingen in de strafrechtspleging als geheel te bevorderen en verdiepen, tegen de achtergrond van een snel veranderende nationale samenleving en een even snel veranderende internationale context, en in het licht van fundamentele (mensen)rechten. Daarnaast is het echter toegespitst ten opzichte van het voorgaande programma door de formulering van speerpunten – strafrechtspleging in de multiculturele samenleving, veranderingen in het materiële strafrecht en internationalisering – wat samenwerking binnen de onderzoeksgroep en sturing op inhoudelijke consistentie beoogde te verbeteren. Met het oog daarop is de hoogleraar criminologie, prof. dr. F. Bovenkerk, tot de algemene onderzoeksleding toegetreden.

Het programma had een looptijd van 5 jaar (2001-2005) en wordt als volgt geëvalueerd:

Terugblik: Het onderzoeksprogramma 2001-2005 was nog altijd breed van opzet, zoals zijn doel ook breed en ambitieus is geformuleerd. Waar wij echter ten aanzien van het voorgaande programma moesten concluderen dat het te weinig sturend was en dat we een belangrijk onderdeel (het bijzondere strafrecht) eenvoudig niet konden waarmaken, leed dit programma veel minder aan dat manco. Op elk van de geformuleerde speerpunten is het nodige onderzoek verricht, en over het algemeen is sprake geweest van grotere of kleinere onderzoeksprojecten. Daarbij is ook in veel gevallen bevredigend samengewerkt tussen juristen en beoefenaren van de sociale wetenschappen.

Speerpunten en projecten: Het belangrijkste en grootste onderzoeksproject was dat naar de multiculturele samenleving, geleid door een hoogleraar en twee postdocs (subsidie NWO) en voor een deel ook door hen uitgevoerd. Voorts door een vijftal aio's (betaald door NWO, eerste geldstroom en ook door de instellingen die bij het onderzoek zijn betrokken zelf). Het onderzoek werd gedaan met behulp van kwalitatieve onderzoeksmethoden (interviews, observaties, dossierstudies) en met klassiek juridische methoden, en betrof zowel fundamentele vragen naar de empirie van de multiculturele samenleving als de analyse van veranderingen in strafrechtelijke beginselen en de uitwerking daarvan in het positieve strafrecht. Er is verslag gedaan van het onderzoek in de vorm van een aantal proefschriften, een gemeenschappelijk boek (ook gebruikt in het onderwijs) en een serie artikelen in wetenschappelijke tijdschriften. Het onderzoek heeft sterk doorgewerkt in het onderwijs. Er is een vast studieonderdeel (strafrechtspleging in de multiculturele samenleving) ingericht dat open staat voor studenten in de rechten en in de sociale wetenschappen; het onderwerp speelt een rol in alle onderdelen van het criminologieonderwijs en er zijn door studenten talrijke werkstukken en scripties over onderdelen van de vraagstelling gemaakt.

Ook op het traditioneel sterke terrein van onderzoek aan het Willem Pompe Instituut – het strafprocesrecht – heeft het onderzoeksproject 'Legitieme strafvordering' tot goede resultaten geleid (twee boeken) en tot vernieuwende ideeën die in ander onderzoek zijn uitgewerkt. Te denken valt aan de verschillende publicaties op het gebied van de externe openbaarheid (ook een dissertatie hierover nadert zijn voltooiing), aan bijvoorbeeld het evaluatieonderzoek naar de WetBOB waarin de legitimiteit van het gebruik van bijzondere opsporingsmiddelen ook in het licht van de controle daarop door middel van interne openbaarheid in het strafproces is gezien, en aan publicaties over de veranderende positie van de raadsman. Waar het onderzoek in het verleden ertoe neigde sterk dader/verdachte-gericht te zijn, is thans ook veel meer oog voor de (samenhangende) posities van alle deelnemers aan het strafproces, inclusief het slachtoffer.

Op het gebied van het materiële strafrecht is een aio verworven (nwo) die onderzoek verricht naar verschuivingen in het schuldbegrip en hebben vele publicaties op penitentiair-rechtelijk gebied het licht gezien. Desalniettemin, en ondanks het speerpunt materieel recht, zouden wij graag meer gericht onderzoek op dit

gebied zien. Weliswaar zijn ook in het kader van het multiculturaliteitsproject publicaties over het materiële strafrecht gerealiseerd, maar onderzoek naar de dogmatische ontwikkelingen en veranderingen ervan is enigszins in de schaduw gebleven. In het personeelsbeleid is daarmee rekening gehouden en is een ud aangetrokken die op een materieelrechtelijk onderwerp is gepromoveerd en die zich in de toekomst eveneens met materieelrechtelijk onderzoek zal bezighouden.

Internationalisering, eveneens een speerpunt, is – als hierboven aangegeven – op verschillende wijzen tot zijn recht gekomen. Daarenboven is een aio verworven die zich met de grondslagen van harmonisering van strafrecht in de EU bezighoudt. Toch blijft ook hier het aantal onderzoeksprojecten en publicaties achter ten opzichte van de andere speerpunten (zie hieronder).

Wellicht is het sterkste punt van het onderzoek de programmatische samenhang en continuïteit en de multidisciplinariteit (aspecten die overigens samenhangen). Beide werken zowel in vele publicaties als in het onderwijs door. Van oudsher is binnen het Willem Pompe Instituut sprake van samenwerking tussen de verschillende secties, hetgeen dit instituut uniek maakt in Nederland. Weliswaar zijn ook elders de (sociaal-wetenschappelijke) disciplines criminologie en forensische psychologie en psychiatrie vaak bij strafrecht ondergebracht, maar van wederzijdse bevruchting en samenwerking *als wetenschappelijke uitgangspunt* van onderzoek kan doorgaans niet worden gesproken, laat staan van realisering van gezamenlijk onderzoek en publicaties. Hieraan, en aan zijn gerichtheid op de achterliggende en samenhangende problemen in het ‘schuivende’ veld van de strafrechtspleging als geheel, waardoor het niet afhankelijk is van positiefrechtelijke veranderingen, ontleent het programma zijn continuïteit en vitaliteit. Deze aspecten zijn niet alleen van inhoudelijk belang maar vormen ook een bindende factor in de onderzoeksgroep.

Wat de plaats van de rechtsvergelijking betreft moet erop worden gewezen dat juist op dit gebied de methodologische vernieuwing zich manifesteert. Deze wordt bovendien in zowel bachelor- als masteronderwijs in, door studenten zeer gewaardeerde vakken vertaald, waarbij zij ook zelf aan het onderzoeksprogramma verwant onderzoek moeten doen.

Publicaties: Los van het punt dat (veel) meer in internationale tijdschriften en boeken zou moeten worden gepubliceerd, zij het niet ten detrimente van de aandacht voor het nationale strafrecht en het nationale debat, zijn wij over de spreiding van de soort publicaties niet ontevreden. De periodieke bundels die door het gezamenlijke instituut worden geproduceerd vormen niet alleen een weerslag van de onderzoeksoriëntatie, maar zijn een belangrijk middel tot behoud van cohesie in de onderzoeksgroep. Al worden de onderzoekers voornamelijk aangemoedigd in belangrijke wetenschappelijke tijdschriften en bij goede uitgeverij te publiceren, wij blijven het van belang vinden dat een onderzoeksgroep op het gebied van het strafrecht Nederlandstalige vakpublicaties ten behoeve van de rechtspraktijk produceert. Deze vormen veelal de opstap naar meer diepgravend onderzoek en zijn bovendien voor jonge, beginnende onderzoekers een goede manier om schrijverij op te doen. Onze relatie met de rechtspraktijk is, mede dankzij die publicaties maar ook als gevolg van vele personele banden, goed te noemen en is vaak een bron van inspiratie in zowel onderzoek als onderwijs. Wij hebben het beleid dat wij alleen 3^e geldstroomopdrachten aannemen die in het onderzoeksprogramma in te passen zijn (zie bijvoorbeeld het onderzoek naar genitale verminking en de evaluatie van de WetBOB). Daardoor draagt dat onderzoek bij aan het programma als geheel en zijn bovendien na voltooiing de onderzoeksgegevens voor diepgravender onderzoek bruikbaar (de studie naar plea-bargaining in het strafrecht is een voorbeeld daarvan). Bovendien kan dergelijk onderzoek een eerste stap zijn voor veelbelovende en pas afgestudeerde onderzoekers op weg naar een promotie.

In de nieuwe onderzoeksprogrammering per januari 2006 heeft het onderzoek haar eigen plaats gekregen, in het programma Strafrechtspleging en fundamentele waarden: schuivende grenzen in de risicosamenleving, onder leiding van prof. dr. C. Kelk, prof. Dr. C. Brants en prof. dr. F. Bovenkerk.

De onderzoekers van het programma Criminal Law and Fundamental Values: shifting boundaries in 2005 waren:

- Prof. Dr. P.J. Baauw
- Dr. A. Beijer
- Mr. A.M. Berkhout
- Drs. T. Boekhout van Solinge

- Dr. M. Boone
- Prof. Dr. F. Bovenkerk (onderzoeksleider)
- Prof. Mr. C.H. Brants (onderzoeksleider)
- Prof. Mr. A.A. Franken
- Mr R.H. Hermans
- Drs. F. de Jong
- Prof. dr. J. Junger Tas
- Prof. Mr. C. Kelk (onderzoeksleider)
- Drs. D. Kleijers-Kool
- Prof. Mr. G.G.J. Knoops
- Dr. F.A.M.M. Koenraad
- Dr. M.M. Komen
- Dr. R. Kool
- Dr. D. Korf
- Mr. L. van Lent
- Mr. M.J.J.P Luchtman
- Dr. Mr. M. Moerings
- Prof. Dr. A.W.M. Mooij
- Dr. C.M. Pelsler
- Drs. S. Place
- Dr. S. van de Poel
- Mr. H.D. Sanders
- Mr. M. Siesling
- Mr. E. Sikkema
- Mr. B. Stapert
- Mr. F.M. Tadic
- Prof. Mr. J.A.E. Vervaele
- Drs. M.J.H. van Vliet
- Mr. D. Weenink
- Prof. Dr. I. Weijers

Publicatielijst 2005

Dissertaties

- Post, M., Detentie en culturele diversiteit. De effectuering van de rechtspositie door etnische minderheden in detentie, Faculteit REBO, Rechtsgeleerdheid, Universiteit Utrecht, 2 februari 2005, 357 pp., Den Haag: Boom Juridische uitgevers, Promotoren: prof. mr. C. Kelk, prof. dr. mr. M. Moerings.
- Oude Breuil, B.C., De Raad voor de Kinderbescherming in een multiculturele samenleving, Faculteit REBO, Rechtsgeleerdheid, Universiteit Utrecht, 6 april 2005, 209 pp., Den Haag: Boom Juridische uitgevers, Promotor: prof. dr. F. Bovenkerk; co-promotor: dr. D.J. Korf.

Externe dissertatie

- Sikkema, E., Ambtelijke corruptie in het strafrecht. Een studie over omkoping en andere ambtsdelicten, Faculteit Rechtsgeleerdheid Rijksuniversiteit Groningen, 24 februari 2005, 637 pp. 's-Gravenhage: Boom Juridische uitgevers 2005; promotor prof.mr. D.H. de Jong, copromotor: mr. H.D. Wolswijk

I CRIMINAL JUSTICE IN A NATIONAL SETTING

I A Policy and law enforcement – Developments and consequences

Wetenschappelijke publicaties

- Abma, R. & I. Weijers, Met gezag en deskundigheid. De historie van het beroep psychiater in Nederland, Amsterdam: SWP 2005, 272 pp.
- Boekhout van Solinge, T., en S. Kers, Journalisten, in: F. Bovenkerk en anderen, Bedreigingen in Nederland, Amsterdam: Augustus 2005, pp. 163-202.
- Boone, M., R. Passier en D. van de Sluis, Advocaten, in: Frank Bovenkerk en anderen, Bedreigingen in Nederland, Amsterdam: Augustus 2005, pp. 106-135.
- Boone, M., en C. Brants, Terrorismebestrijding en de openbare en democratische rechtsorde, in: Openbaar Bestuur, Tijdschrift voor beleid, organisatie & politiek, nummer 9, september 2005, pp. 26-36.
- Bovenkerk, F., Onderzoek naar bedreigingen, in: F. Bovenkerk en anderen, Bedreigingen in Nederland, Amsterdam: Augustus 2005, pp. 13-29.
- Bovenkerk, F., Notarissen, in: F. Bovenkerk en anderen, Bedreigingen in Nederland, Amsterdam: Augustus 2005, pp. 203-219.
- Bovenkerk, F., Conclusie en discussie, in: F. Bovenkerk en anderen, Bedreigingen in Nederland, Amsterdam: Augustus 2005, pp. 220-235.
- Franken, A.A., Eerst de vragen, dan de antwoorden, in: E. van Dongen e.a. (red.), Terrorismebestrijding met mensenrechten, Leiden: Stichting NJCM-Boekerij 2005, pp. 107-113.
- Kelk, C., Lieven Dupont: pleitbezorger van beginselen van behoorlijk penitentiair recht, in: F. Verbruggen e.a. (red.), Strafrecht als roeping, Liber Amicorum Lieven Dupont, Leuven: Universitaire Pers Leuven 2005, pp. 435-455.
- Kelk, C., Rond het oude ideaal van de strafuitvoeringsrechtbanken, in: Orde van de dag, themanummer Wie is er bang van de strafuitvoeringsbank?, afl. 32, Mechelen december 2005, pp. 55-59.
- Koenraadt, F., & M. Liem, Domestic homicide - an offence at the extreme end of a violent continuum, in: I. Westendorf & R. Wolleswinkel (eds.), Violence in the Domestic Sphere, Antwerpen/Oxford: Intersentia, 2005, pp. 183-198.
- Koenraadt, F., & D. Dijs, Maatregelen ter bewaring en behandeling. Oude wijn en nieuwe zakken, Sancties 2005, nr. 6, pp. 313-329.
- Koenraadt, F., Fatale bonje met de burens, in: J. Goethals, F. Hutsebaut & G. Vervaeke (red.), *Gerechtelijke geestelijke gezondheidszorg. Wetenschap, beleid en praktijk*, Leuven, Universitaire Pers, 2005, pp. 125-138.
- Komen, M.M. & K. Schram, Etniciteit en uitgaan, Amsterdam: Het Spinhuis, 2005, 128 pp.
- Komen, M.M., De deur gewezen. Ervaringen van allochtone jongeren met discriminatie, Maandblad Geestelijke volksgezondheid, Themanummer Migranten, jaargang 60, nummer 7/8, 2005, pp. 735-745.
- Komen, M. & D. Weenink, 'Opzouten' naar Marokko, Facta, sociaal-wetenschappelijk tijdschrift, jaargang 13, nummer 1, maart 2005, pp. 10-16.

- Mooij, A.W.M., De psychoanalyse en de moderniteit, *Psychoanalytische Perspectieven* 23 (2005), pp. 49-67.
- Mooij, A.W.M., Het vreemde van de psychoanalyse, *Tijdschrift voor psychoanalyse* 11 (2005), pp. 24-37.
- Weijers, I., Inleiding, in: I. Weijers (red.), *Het herstelgesprek bij jeugdige delinquenten: sleutelteksten uit het internationale debat*, Amsterdam: SWP 2005, pp. 9-20.
- Weijers, I., Herstel in het Nederlandse jeugdstrafrecht, in: I. Weijers (red.), *Het herstelgesprek bij jeugdige delinquenten: sleutelteksten uit het internationale debat*, Amsterdam: SWP 2005, pp. 189-209.
- Weijers, I., De pedagogische uitdaging van het jeugdstrafrecht, *Oratie Universiteit Utrecht* 18 februari, Amsterdam: SWP 2005, 47 pp.
- Weijers, I., Jeugdige dader, volwassen straf?, *Ontmoetingen: Voordrachtenreeks van het Lutje Psychiatrisch-Juridisch Gezelschap* 2005, 11, pp. 51-63.
- Weijers, I., Kindermishandeling: geen wetswijziging, wel heldere criteria, *Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht* 27 (2005) 7/8, pp. 169-174.

Vakpublicaties

- Bovenkerk, F., Studiefraude: een criminologische beschouwing, *Tijdschrift voor Hoger Onderwijs* 23 (2005) 2, pp. 78-87.
- Bovenkerk, F. en anderen (red.), *Bedreigingen in Nederland*, Amsterdam: Augustus 2005, pp. 220-240 pp.
- Bovenkerk, F., Wat hebben Russische bendes in Nederland te zoeken?, voorwoord bij Dina Siegel, *Russische Bizniz*, Amsterdam: Meulenhoff, pp. 9-12.
- Brants, C.H. & F. Koenraadt, Criminaliteit en media-hype. Een terugblik op de publieke beeldvorming rond kindermoord, in: G.J.N. Bruinsma, W. Huisman & R. van Swaaningen (red.), *Basisteksten in de criminologie I. Aard, omvang en verklaringen*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers, 2005, herdruk, pp. 298-312.
- Diekstra, R.F.W., M.M. Komen & N. Tchiche, Marokkaanse jeugdcriminaliteit. Dwingend gedrag is kern van de zaak, *Tijdschrift voor de Sociale Sector*, 59, nr 3, 2005, pp. 19-24.
- Kelk, C., De bloem der natie: laten verdorren of opfrissen?, *Delikt & Delinkwent* 2005, pp. 1-10.
- Kelk, C., Het hart van Modderman bloedt nog zachtjes door, *NJB* 2005, pp. 1737-1740.
- Kelk, C., en J. Tulkens, Dubbelgesprek over de Belgische basiswet gevangeniswezen, *FATIK*, 23e jaargang, december 2005, p. 20-28.
- Koenraadt, F., & B.C.M. Raes, Rubriek Forensische psychiatrie en psychologie, *Delikt & Delinkwent*, jrg. 35, 2005, nr. 2, pp. 239-243.
- Koenraadt, F., & B.C.M. Raes, Rubriek Forensische psychiatrie en psychologie, *Delikt & Delinkwent*, jrg. 35, 2005, nr. 9, pp. 1046-1050.
- Komen, M.M., Hebben Marokkaanse lieverdjes Nederlandse lieverdjes nodig?, *Contrast*, tijdschrift over de multiculturele samenleving, nummer 9, 24 juni 2005, p. 8.
- Komen, M.M., Marokko als strafkamp voor ontspoorde jongeren, *Contrast*, tijdschrift over de multiculturele samenleving, nummer 6, 2005, pp. 21-24.
- Komen, M.M., R.F.W. Diekstra & N. Tchiche, Aan de overkant van de kloof, *Secondant*, tijdschrift voor samenleving en criminaliteitspreventie, nummer 1, 2005, pp. 13-18.
- Komen, M.M. & R.F.W. Diekstra, Jeugd en opvoeding, *Sociale Interventie*, jrg 14, 2005, nummer 1, pp. 53-59.
- Korf, D.J. en F. Bovenkerk (red.), *Van de straat. Politie, multiculturaliteit en criminaliteitspreventie*, Politieacademie Onderzoekreeks, Apeldoorn: Elsevier Overheid 2005, 128 pp.
- Mooij, A.W.M., De doorwerking van de stoornis in de toerekeningsvatbaarheid en de gevaarspredictie, *Proces*. Tijdschrift voor strafrechtspleging, jrg. 84, 2005, nr. 4, pp. 128-136.
- Siesling, M., The International Conference on Honour Based Violence, *Proces*, tijdschrift voor strafrechtspleging, jrg. 84, 2005, nr. 5, pp. 191-197.
- Weijers, I., Pedagogische aspecten van de politieke jeugdtaak, in: A.Ph. van Wijk, B. Diependaal, E.J.A. Bervoets & W.Ph.Stol (red.), *Politie en jeugd: Inleiding voor de praktijk*, Elsevier: Politieacademie 2005, pp. 281-292.
- Weijers, I. (red.), *Het herstelgesprek bij jeugdige delinquenten: sleutelteksten uit het internationale debat*, Amsterdam: SWP 2005, 232 pp.
- Weijers, I., Mondige kinderen, *Justitiële Verkenningen* 5 (2005) 5, pp. 66-76.

Wetenschappelijke publicaties

- Boone, M., Community justice in a safety culture: probation service and community justice in the Netherlands, in: Jane Winston and Frances Pakes (eds), *Community Justice. Issues for probation and criminal Justice*, Willan 2005, pp. 300-320.
- Boone, M., Los procesos legislativos penales en Países Bajos; qué racionalidad hay detrás del Derecho penitenciario especial para pequeños traficantes de droga?, in: José Luis Diez Ripollés et al. (eds), *La política legislativa penal en Occidente. Una perspectiva comparada*, Instituto Andaluz interuniversitario de Criminología, tirant lo Blanch, Valencia 2005, pp. 385-411.
- Boone, M., De Noodwet drugskoeriers als proeftuin voor een grootschalige versoering van het gevangeniswezen, in: E.R. Muller en P.C. Vegter (red.), *Detentie: Gevangenen in Nederland*, Alphen aan den Rijn: Kluwer, 2005, pp. 299-319.
- Brants, C.H., Trial by media, publiciteit in het vooronderzoek, in: A.H.E.C. Jordaans e.a. (red.), *Praktisch strafrecht; liber amicorum J.M. Reijntjes*, Nijmegen: Wolf Legal Publishers, 2005, pp. 45-62.
- Brants, C.H., Human rights: a state of mind. Policing and crime control in a democratic society, in: N. Uildriks (ed.), *Police Reform and Human Rights. Opportunities and Impediments in Post-Communist Societies*, Antwerpen/Oxford: Intersentia, 2005, pp.15-26.
- M. Dijkstra, M. de Jong en S. van der Poel, Het openbaar bestuur, in: F. Bovenkerk en anderen, *Bedreigingen in Nederland*, Amsterdam: Augustus 2005, pp. 30-64.
- Franken, A.A., De verdediging en het gedragskundig onderzoek, *Delikt & Delinkwent* 2005, 41, pp. 600-609.
- Franken, A.A., De Hoge Raad en de cassatieadvocatuur, *Delikt & Delinkwent* 2005, 49, pp. 695-702.
- Franken, A.A., Een blijvend probleem: over straftoemeting en consistentie, *Trema Straftoemetingsbulletin* 2005, pp. 56-58.
- Franken, A.A., De tekortschietende raadsman, in: A.H.E.C. Jordaans e.a. (red.), *Praktisch strafrecht; liber amicorum J.M. Reijntjes*, Nijmegen: Wolf Legal Publishers 2005, pp. 161-169.
- Hermans, R., L. Kool & D.J. Korf. De politie, in: F. Bovenkerk en anderen, *Bedreigingen in Nederland*, Amsterdam: Augustus 2005, pp. 68-105.
- Kelk, C., Zaakbeschadiging of een speciale strafbepaling?, strafrechtelijk perspectief, in: F. Kuitenbrouwer en T. Schiphof (red.), *Kunstvandalisme*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2005, pp. 23-40.
- Kelk, C., Technological Developments: Their Impact on Dutch Criminal Law and the Administration of Criminal Justice in relation to the Privacy of the Individual, in: *Journal of the Japan-Netherlands Institute – Information and Privacy*, vol. VIII, 2005, pp. 115-139.
- Kelk, C., Het huisarrest als nieuw beoogde hoofdstraf, *Delikt & Delinkwent* 2005, pp. 1112-1129.
- Koenraadt, F., & J. M.L. van Mulbregt, Forensische Psychologie. Toerekenen en toerekeningsvatbaarheid, in: W.T.A.M. Everaerd (red.), *Handboek Klinische Psychologie*, Houten/Zaventem, Bohn Stafleu Van Loghum, 2005, A 1206, pp. 1-22.
- Koenraadt, F., Historische achtergronden bij de klinische beoordeling van gestoord en gevaarlijk gedrag, *Proces, tijdschrift voor strafrechtspiegeling*, jrg. 84, 2005, nr. 4, pp. 137-142.
- Kool, R.S.B., A. Beijer, C.F. van Drumpt, J. Eelman en G.J. Knoops, Vrouwelijke genitale verminking in juridisch perspectief. Achtergrond studie, Zoetermeer: RVZ, januari 2005, 192 pp.
- Kool, R.S.B., Female Genital Mutilation: a matter for criminal justice?, in: Ingrid Westendorp & Ria Wolleswinkel (eds.), *Violence in the domestic sphere*, Antwerpen/Oxford: Intersentia, 2005, pp. 99-123.
- Kool, R.S.B., Strafbaarstelling en handhaving van meisjesbesnijdenis, *NJB* 2005, afl. 40, pp. 2092-2096.
- Kool, R.S.B., Herstel: een communicatieve vorm van wraak, *Tijdschrift voor Herstelrecht*, 2005, nr. 3, pp. 24-34.
- Mooij, A.W.M., Hermeneutiek en strafrecht, in: A. Hartevelt, D.H. de Jong, E. Stamhuis (red.), *Systeem in ontwikkeling*, Nijmegen: Wolf Legal Publishers, 2005, pp. 429-451.
- Sikkema, E., Ambtelijke corruptie in de strafwetgeving, *Justitiële Verkenningen* 2005, nr. 7, pp. 26-36.
- Stapert, B., en T. Zwart, De Republikeinse verkiezingsoverwinning en het Amerikaanse Hoogerechtshof, *NJB* 2005, pp. 585-591.

Vakpublicaties

- Boone, M., Zacht als boter, hard als steen. Het juridisch gehalte van het recht op maatschappelijke opvang, *Proces*, tijdschrift voor strafrechtspiegeling, 2005, nr. 6, pp. 232-239.
- Boone, M., Retorische strafrechtswetenschap? Reactie op Klaas Rozemond, *NJB* 2005, afl. 28, pp. 1462-1463.
- Boone, M., PS van een redacteur. Good guys, bad guys, *Proces*, tijdschrift voor strafrechtspiegeling 2005, nr. 4, p. 164.
- Boone, M., Bijdrage katern 95, *Ars Aequi*, jrg. 54, 2005, nr. 6, pp. 5293-5295.
- Boone, M., Bijdrage katern 96, *Ars Aequi*, jrg. 54, 2005, nr. 9, pp. 5350-5351.
- Boone, M., Bijdrage katern 97, *Ars Aequi*, jrg. 54, 2005, nr. 12, pp. 5414-5415.
- Kelk, C., Studieboek materieel strafrecht, Deventer: Kluwer 2005, 3^e druk, 561 pp.
- Kelk, C., Levensbeëindiging zonder verzoek van de patiënt en de strafbaarheid van de arts, *Delikt & Delinkwent* 2005, pp. 589-599.
- Kelk, C., Proloog, in: B.J. Knottnerus, *Aanvaardbaar levenseinde*, Ede: GM uitgevers 2005, pp. 9-13.
- Kelk, C., In Memoriam Alfred Heijder (1934-2005), *Delikt & Delinkwent* 2005, pp. 449- 451.
- Kool, R.S.B. & B. van Stokkom, Wraak: voorwaarde voor herstel? *Redactioneel*, Tijdschrift voor Herstelrecht, 2005, nr. 3, pp. 5-8.
- Kool, R.S.B., Knelpunten rondom de kinderpornografie, *Rubriek Rechtspraak*, *Delikt & Delinkwent*, 2005, nr. 7, pp. 810-830.
- Mooij, A.W.M., De vraag naar de toerekeningsvatbaarheid, *Ontmoetingen*, Voordrachtenreeks van het Lutje Psychiatrisch-Juridisch Gezelschap, no. 11 (2005), pp. 7-21.
- Pelser, C.M., Straf(proces)recht, *Ars Aequi* katern 94, *Ars Aequi*, jrg. 53, 2005, nr. 3, pp. 5218-5222.
- Pelser, C.M., Straf(proces)recht, *Ars Aequi* katern 95, *Ars Aequi*, jrg. 53, 2005, nr. 6, pp. 5288-5292.
- Pelser, C.M., Straf(proces)recht, *Ars Aequi* katern 96, *Ars Aequi*, jrg. 53, 2005, nr. 9, pp. 5344-5348.
- Pelser, C.M., Straf(proces)recht, *Ars Aequi* katern 97, *Ars Aequi*, jrg. 53, 2005, nr. 12, pp. 5409-5413.
- Pelser, C.M., Rechtsgeding tot herkenning van veroordeelden of van andere gevonniste personen (artt. 579-584); Wijze van kennisgeving van gerechtelijke mededelingen aan natuurlijke personen (artt. 585-590); Kosten (artt. 591-592a); Algemene bepaling (art. 593); Slotbepaling, in: C.P.M. Cleiren en J.F. Nijboer (red.), *Tekst & Commentaar Strafvordering*, zesde druk, Deventer: Kluwer, 2005, pp. 1751-1845.
- Stapert, B., Beperkte rol advocatuur bij voorkomen dwalingen is juridische misser, *Advocatenblad* 2005, pp. 624-625.
- Stapert, B., Strafrecht onder vuur, *De Helling* 2005, pp. 30-31.

II ASPECTS OF THE INTERNATIONALISATION OF CRIMINAL JUSTICE

II.A International developments: policy and law enforcement

Wetenschappelijke publicaties

- Bovenkerk, Frank and Bashir Abou Chakra, Terrorism and organized crime, *Forum on crime and society*, vol. 4 (1 and 2), December 2004, pp. 3-16.¹
- Kelk, C., Previously expressed wishes relating to end of life decisions, in: J.K.M. Gevers et al. (eds.), *Health Law, Human Rights and the Biomedicine Convention*, Leiden/Boston: Martinus Nijhoff publishers, 2005, pp. 131-145.
- Knoops, G.G.J., *Theory and Practice of International and Internationalized Criminal Proceedings*, European and International law series, Deventer: Kluwer 2005, 358 pp.
- Knoops, G.G.J., Concurrence of Judicial and quasi-legislative capacities within the international and internationalized criminal courts: Compliance with the Doctrine of Separation of Powers? *International Studies Journal*, Vol. 1, no. 3, 2005, pp. 1-20.
- Knoops, G.G.J., De samenloop van rechtspraak en semi-wetgevende macht binnen het systeem van internationale en gemengde straftribunalen: een spanningsveld?, in: A.H.E.C. Jordans e.a. (red.), *Praktisch strafrecht; liber amicorum J.M. Reijntjes*, Nijmegen: Wolf Legal Publishers 2005, pp. 367-377.

---

¹ Deze publicatie is niet opgenomen in het wetenschappelijk jaarverslag van 2004.

Vakpublicaties

- Bovenkerk, F. en M. Husken, De culturele erfenis van Don Corleone, *Justitiële Verkenningen*, jrg. 31, 2005, nr. 4, pp. 11-24.
- Knoops, G.G.J., De Abu Graibh vervolgingen, *Nederlands Juristenblad*, vol 15, 2005, pp. 778-783.
- Knoops, G.G.J., De Internationalisering militair-strafrechtelijke aansprakelijkheden na Eric O., *Militair Rechtelijk tijdschrift*, oktober 2005, pp. 317-334.

II.B International developments: meta-aspects and legal protection

Wetenschappelijke publicaties

- Brants, C.H., Procedural safeguards in the European Union: too little, too late?, in: J.A.E. Vervaele (ed.), *European Evidence Warrant. Transnational Judicial Inquiries in the EU*, Antwerpen: Intersentia, 2005, pp. 103-120.

Vakpublicaties

- Hagens, M., L. van Lent en J. Lindeman, Kroniek: jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens; derde kwartaal 2004 (juli-september), *NJCM-Bulletin*, jrg. 30, 2005, nr. 1, pp. 76-87.
- Hagens, M., L. van Lent en J. Lindeman, Kroniek: jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens; vierde kwartaal 2004 (oktober-december), *NJCM-Bulletin*, jrg. 30, 2005, nr. 3, pp. 327-344.
- Kelk, C., Twee personen in één cel, *Sancties* 2005, pp. 8-16.
- Kelk, C., De zwakheden van het detentierecht, in: *Krom-recht, over misstanden in het recht*, special *Ars Aequi* 2005, pp. 588-595.
- Lent, L. van, J. Lindeman en M.L. Vermeulen, Kroniek: jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens; eerste kwartaal 2005 (januari-maart), *NJCM-Bulletin*, jrg. 30, 2005, nr. 5, pp. 604-626.
- Lent, L. van, J. Lindeman en M.L. Vermeulen, Kroniek: jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens; tweede kwartaal 2005 (april-juni), *NJCM-Bulletin*, jrg. 30, 2005, nr. 7, pp. 1017-1031.
- Stapert, B., Bookreview van: Stephen P. Garvey (ed.), *Beyond Repair? America's Death Penalty*, Duke University Press, Durham and London, 2003, 264 pp. en Peter Hodgkinson and William A. Schabas (eds.), *Capital Punishment: Strategies for Abolition*, Cambridge University Press, Cambridge, 2004, 388 pp., *Netherlands Quarterly of Human Rights*, 2005, vol. 23, nr 1, pp. 156-160.

Annotatie

- Brants, C.H., A question of privilege, *Prosecutor v. Brdanin and Talic*, in: *Klip/Sluiter, Annotated Leading Cases*, deel VII, 2005, Antwerpen: Intersentia 2005, pp. 229-254.

Annotaties (niet ingedeeld in deelprogramma)

- Boone, M., Recht op (snelle) behandeling voor tbs-gestelden, annotatie EHRM 11 mei 2004 (Brand en Morsink t. Nederland), *NJCM-bulletin*, nr. 4, 2005, 427-436.
- Boone, M., Annotatie bij beroepscommissie RSJ 22 december 2004, *Sancties* 2005, pp. 234-236.
- Knoops, G.G.J., Noot bij: Hoge Raad 7 september 2004, LJ AQ9834, zaaknummer 00282/04 H, *Ars Aequi* 2005-2, pp. 89-96.
- Knoops, G.G.J., Vervolg Noot bij: Hoge Raad 7 september 2004, LJ AQ9834, zaaknummer 00282/04 H, *Ars Aequi* 2005-3, pp.151-156.
- Knoops, G.G.J., Noot bij: Hoge Raad 19 december 1995, NJ 1996, 249, *Ars Aequi* 2005-5, pp. 386-393.
- Knoops, G.G.J., Noot bij: Hoge Raad 22 februari 2005, LJN AR5714 (01568/04), *Ars Aequi* 2005-6, pp. 483-487.

Belangrijke overige wetenschappelijke activiteiten

Redactielidmaatschappen van tijdschriften:

Boekhout van Solinge, T.

- redactielid “Deviance et Société”
- redactielid on-line Journal

Boone, M.

- Voorzitter redactie Proces

Bovenkerk, F.

- Redactielid Crime, Law and Social Change
- Redactielid Global Crime
- Redactielid Culture, crime and media

Haar, G. ter

- Redacteur Wettenverzameling voor de Sociaal Juridische Dienstverlening 2004/2005, Den Haag, SDU Uitgeverij

Kelke, C.

- voorzitter van de redactie van Delikt en Delinkwent
- voorzitter van de redactieraad van Sancties

Koenraadt, F.

- Redacteur van de deelredactie Forensische Psychiatrie en Psychologie van Delikt en Delinkwent
- Redacteur van de Verslagen van het Psychiatrisch Juridisch Gezelschap
- Redactielid van het internationaal wetenschappelijk comité van het tijdschrift Santé mentale au Québec

Kool, R.S.B.

- Redactielid Tijdschrift voor Herstelrecht

Korf, D.J.

- Redactielid Tijdschrift voor Criminologie
- Associate Editor Journal of Drug Issues

Lindeman, J.

- Lidmaatschap wetenschappelijke redactie Juncto

Moerings, M.

- Deelredactie rechtspraak rechtspositie gedetineerden, Delikt en Delinkwent

Mooij, A.W.M.

- Lid redactie Tijdschrift voor psychoanalyse
- Lid redactieraad Tijdschrift voor psychotherapie

Bestuursfuncties in wetenschappelijke verenigingen:

Baann, P.J.

- Lid Adviescommissie Strafrecht NOV
- Bestuurslid Nederlandse Delegatie Raad van de Balies EU (CCBE)
- Bestuurslid Nederlandse Vereniging Bescherming financiële belangen EU (DASEC)

Boekhout van Solinge, T.

- lid Franstalig onderzoeksnetwerk GERN
- lid Senlis Council

Boone, M.

- Lid deskundigennetwerk reclassering
- Bestuurslid Vereniging voor Penitentiair Recht en Penologie (PEP)

Brants, C.H.

- Lid themagroep doodstraf, Amnesty International
- Voorzitter Wetenschappelijk Bureau Groen Links
- Bestuurslid Nederlandse Vereniging voor Rechtsvergelijking
- Bestuurslid Belgisch-Nederlandse Vereniging voor Strafrecht
- Lid en mede-oprichter International Research Group on Wrongful Convictions

Franken, A.A.

- Bestuurslid Nederlandse Vereniging van Strafrechtadvocaten
- Lid Adviescommissie strafrecht, Nederlandse Orde van Advocaten

Kelke, C.

- voorzitter van het Psychiatrisch Juridisch Gezelschap
- voorzitter Fonds voor wetenschappelijk onderzoek seksualiteit
- bestuurslid van de Vereniging voor Penitentiair recht en penologie.

Koenraadt, F.

- Lid van de Raad voor Beroepsethische Zaken (RABEZ) van het Nederlands Instituut voor Psychologen (NIP)
- Lid van de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (lid sectie terbeschikkingstelling)
- advisory board member (sinds 2002) van International Association of Forensic Mental Health Services
- Lid van de Homicide Research Working Group
- Member Steering Committee and co-founder of the European Collaboration for the Understanding of Filicide
- Secretaris van Het Psychiatrisch Juridisch Gezelschap, Amsterdam.

Korf, D.J.

- Voorzitter European Society of Social Drug Research (ESSD)
- Lid Wetenschappelijke Raad Nationale Drugs Monitor (NDM), ministerie VWS
- Lid Commissie Assessment en Monitoring (CAM), ministerie VWS

Knoops, G.G.J.

- Bestuurslid Gezelschap Internationaal Strafrecht (GIS)
- Lid van Toetsingscommissie Promis (Project Motiveringsverbetering in Strafvonnissen)
- Lid van de Commissie in het kader van effectieve bestrijding van vrouwelijke genitale verminking

Moerings, M.

- Voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor Kriminologie (NVK)
- Lid van commissie van de Gezondheidsraad die rapport voorbereidt over antisociale persoonlijkheid binnen detentie
- Lid van de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ)

Mooij, A.W.M.

- Lid bestuur sectie Psychiatrie en Filosofie, Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie

Siesling, M.

- secretaris stichting Advocaten voor Advocaten

Stapert, B.

- lid van het bestuur en de themagroep doodstraf van Amnesty International Nederland
- voorzitter Stichting Rechtshulp Terdoodveroordeelden

Weijers, I.

- Lid van de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming

Inzet onderzoekstijd Criminal law and fundamental values 2005

1e geldstroom

Naam onderzoeker	Titel	Rang	OZ-tijd	OZ-school	Onderdeel
F. Bovenkerk	prof.dr.	HGL	0,4	RvdM	strafrecht
C. Kelk	prof.mr.	HGL	0,4	RvdM	strafrecht
P.J. Baauw	prof.dr.	HGL	0,0 ¹	RvdM	strafrecht
C.H. Brants	prof.mr.	HGL	0,4	RvdM	strafrecht
G.G.J. Knoops	prof.mr.	HGL	0,4	RvdM	strafrecht
J.A.E. Vervaele	prof.mr.	HGL	0,4 ²	RvdM	strafrecht
A.W.M. Mooij	prof.dr.	HGL	0,2 ³	RvdM	strafrecht
A.A. Franken	prof.mr.	HGL	0,05 ⁴	RvdM	strafrecht
J. Junger Tas	prof.dr.	HGL	0,0 ⁵		strafrecht
I. Weijers	prof.dr.	HGL	0,0 ⁶	RvdM	strafrecht
A. Beijer	dr.	SDO	0,4	RvdM	strafrecht
M. Boone	dr.	SDO	0,4	RvdM	strafrecht
C.M. Pelser	dr.	SDO	0,3	RvdM	strafrecht
D. Korf	dr.	SDO	0,2 ⁷	RvdM	strafrecht
L.M. Moerings	dr.mr.	SDO	0,2 ⁸	RvdM	strafrecht
A.M. Berkhout	mr.	DO	0,0 ⁹		strafrecht
T. Boekhout van Solinge	dr.	DO	0,2 ¹⁰	RvdM	strafrecht
F.A.M.M. Koenraadt	dr.	DO	0,2 ¹¹	RvdM	strafrecht
R. Kool	dr.	DO	0,3	RvdM	strafrecht
L. van Lent	mr.	JDO	0,3	RvdM	strafrecht
M.J.J.P. Luchtman	mr.	DO	0,3		strafrecht
S. van der Poel	dr.	DO	0,2	RvdM	strafrecht
E. Sikkema	dr.	DO	0,3	RvdM	strafrecht
H.D. Sanders	dr.	DO	0,3 ¹²	RvdM	strafrecht
B. Stapert	mr.	DO	0,7	RvdM	strafrecht
M. Siesling	mr.	JDO	0,3		strafrecht
Totaal			6,85		

1 bijz.hgl. tot 1/12/2005

2 Onderzoeksdirecteur 0,6 fte

3 aanstelling 0,4 fte.

4 aanstelling 0,2 fte

5 honoraire aanstelling

6 bijz.hgl. per 1/2/2004

7 aanstelling 0,4 fte

8 aanstelling tot 1/9/2005

9 ziek v.a. 1/2/2002

10 aanstelling 0,5 fte

11 aanstelling 0,5 fte

12 ziek v.a. 15/9/2005

Aio's 1e geldstroom:

Naam AIO	Titel	Rang	OZ-tijd	Oz-school	Onderdeel
R.M. Tadic	Mr.	AIO	0,75 ¹³	RvdM	strafrecht
Totaal			0,75		

2e en 3e geldstroom

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-school	Oz-tijd in 2e gs	Oz-tijd in 3e gs
F. de Jong	drs.	OIO	RvdM	0,75	
M.M. Komen	dr.	post-doc		0,6	
D. Weenink	dr.	post-doc		0,9 ¹⁴	
S. Place	drs.	JDO			0,8
M.J.H. van Vliet	drs.	JDO			0,6
R.H. Hermans	mr.	JDO			1,0 ¹⁵
D. Kleijers-Kool	drs.	JDO			0,5 ¹⁶
Totaal				2,25	2,9

Totaal gerealiseerde inzet 2005 in onderzoeks-fte

Geldstroom	wp min aio's	aio's	totalen
1e geldstroom	6,85	0,75	7,6
2e geldstroom	1,5	0,75	2,25
3e geldstroom	2,9		2,9
Totalen	11,25	1,5	12,75

---

13 aanstelling tot 15/6/2005

14 aanstelling tot 1/10/2005

15 aanstelling v.a. 1/9/2005

16 aanstelling v.a. 1/11/2005

Publicatielijst Fiscaal Recht

Dissertaties:

- Bruggink, H.R., Fiscale aspecten van natuurschoon in Nederland, Faculteit REBO, Rechtsgeleerdheid, 8 juni 2005, 383 pp., Uitgever Datawyse, Universitaire Pers Maastricht, promotor: prof. mr. K.L.H. van Mens.

Wetenschappelijke publicaties

- Bobeldijk, A.C.P., Gefaseerde winstneming bij onvolwaardige vorderingen verder uitbreiden, Weekblad Fiscaal Recht, Kluwer, 2005/6620, pp. 546-550.
- Couloumy-Smit, M.D. en J.W.J. de Kort, Bedrijfsopvolging bij aanmerkelijk belang, Fiscaal Tijdschrift Vermogen, SDU, Amersfoort, jaargang 2005, nr. 10, pp. 26-31.
- Herpen, A. van, Heffingskorting bij grensoverschrijdende werkzaamheden binnen de Europese Unie. Is het Nederlandse systeem van heffingskortingen Europeesrechtelijk houdbaar?, Weekblad Fiscaal Recht, Kluwer, 2005, nr. 6633, pp.1046-1054.
- Hout, M.B.A. van, Substance, fraud legis en zetelverplaatsing, hoofdstuk in: Hout, M.B.A. van en K.L.H. van Mens (red.), Fiscale Actualiteiten in het Koninkrijk, Amersfoort: SDU, 2005, pp. 61-78.
- Kort, J.W.J. de, Belastbaar resultaat uit overige werkzaamheden: Het besluit van 20 april 2004, nr. CPP2003/2360M, Weekblad Fiscaal Recht, Kluwer, 2005, nr. 6606, pp. 9-16.
- Kort, J.W.J. de, Vervreemdingswinsten bij duurzaam gescheiden levende echtgenoten, Fiscaal Tijdschrift Vermogen, SDU, Amersfoort, december 2005, pp. 19-23.
- Michielse, G.M.M., Technical Assistance in Taxation – What Influence does the IMF have?, in: D. Gutmann (editor), Regards critiques et perspectives sur le droit et la fiscalité, Liber Amicorum Cyrille David, Bibliothèque de l'Institut André Tunc, Tome 8, L.G.D.J., Paris, 2005, pp. 157-162.
- Monteiro, M. de L. en D. van Beelen, Schenkingen en glijclausule: een werkbare combinatie?, WPNR 2005/6618, april 2005, pp. 325-331.
- Sonneveldt, F., Een nieuwe lente en een vernieuwd besluit, WPNR 2005/6625, mei 2005, pp. 479-490.
- Végh, jur. P.G. en B. Szucs, A Comparative Study of the Thin Capitalization Rules in the Member States of the European Union and Certain Other States, European Taxation, vol. 45, September/October 2005, no. 9-10, IBFD Publications BV, Amsterdam, pp. 398-402.

Vakpublicaties

- Bobeldijk, A.C.P., New Dutch Regulations for written-down claims, Intertax, January 2005, pp 31-35.
- Hout, M.B.A. van en K.L.H. van Mens (red.), Fiscale actualiteiten in het Koninkrijk, Nederlandse Vereniging Van Advocaten-Belastingkundigen, 1^e druk, Amersfoort: SDU Fiscale en Financiële uitgevers, 174 pp.
- Hout, M.B.A. van, Mediation in Nederland, Fiscaal Praktijkblad, Jaargang 2005/6, pp. 19-23.
- Kort, J.W.J. de, Het einde of een nieuw begin voor de Nederlandse emigratieheffing bij aanmerkelijk belang?, Onderneming en Financiering, december 2004, nr. 64, pp.63-67.¹
- Kort, J.W.J. de, Vragen en antwoorden terbeschikkingstellingsregeling, Belastingbrief 2005, pp. 11-14.
- Kort, J.W.J. de, Meer duidelijkheid over voorzieningen in de winstfeer, Belastingbrief, april 2005, pp. 23-26.
- Kort, J.W.J. de, Een aantal bedrijfseconomische en fiscale aspecten rond (dubieuze) debiteuren, Forfaitair, Amersfoort: SDU, nr. 154, mei 2005, pp. 22-28.
- Kort, J.W.J. de, Kroniek: terbeschikkingstellingsregeling, Fiscaal Praktijkblad, nr. 10, mei 2005, pp. 19-21.
- Kort, J.W.J. de, Aanmerkelijkbelangjurisprudentie 2004, Fiscaal Tijdschrift Vermogen, Amersfoort: SDU, juni 2005, pp. 11-15.

---

¹ Deze publicatie is niet opgenomen in het wetenschappelijk jaarverslag 2004

- Kort, J.W.J. de, Meer vragen en antwoorden terbeschikkingstellingregelingen: opties en ruilgedachte, Belastingbrief juli 2005, pp. 14-17.
- Kort, J.W.J. de, Weer vragen en antwoorden terbeschikkingstellingsregeling: etikettering van schulden, Belastingbrief, december 2005, pp. 10-12.
- Kort, J.W.J. de, Law Digest, Revisie van het onderdeel over het Nederlandse belastingrecht, Martin Dale Hubbell, New York: New Providence, 2005, 5 pp.
- Mens, K.L.H. van, Successieplanning via de Nederlandse Antillen en Aruba, hoofdstuk in: Hout, M.B.A. van en K.L.H. van Mens, Fiscale actualiteiten in het Koninkrijk, Amersfoort: SDU, 2005, pp. 111-121.
- Merriënboer, G. van, Belastinghervorming in ontwikkelingslanden en transition economies, Weekblad Fiscaal Recht, 2005/6651, Deventer: Kluwer, pp.1681-1692.
- Michielse, G.M.M., Van moeders en dochters naar Duits belastingrecht, Fiscaal Praktijkblad, 4^e jaargang, 11 oktober 2005, Rijswijk: Licent Fiscale en Juridische Uitgevers, pp. 9-12.
- Monteiro, M. de L. en F. Sonneveldt, Besluiten ouderlijke boedelverdeling met tenzij-clausule, FBN 2005/3, pp. 13-14.
- Monteiro, M. de L. en F. Sonneveldt, Fiscale gevolgen erfrechtelijke beloningen, FBN 2005/4, pp. 15-16.
- Monteiro, M. de L. en F. Sonneveldt, Internationale aspecten van schenkings- en successierechten, Nieuw erfrecht, februari 2005, pp. 20-25.
- Monteiro, M. de L., Schenkings- en successierechtelijke wijzingen BVDB 2001, Kwartaalbericht Estate Planning 2005/3, Deventer: Kluwer, pp. 21-25.
- Monteiro, M. de L. en F. Sonneveldt, hoofdstuk 1, Huwelijksvermogensrecht, civiel en fiscaal, in: F. Sonneveldt en M. de L. Monteiro, Erven en Schenken, Amersfoort: SDU Fiscale en Financiële uitgevers, Amersfoort, maart 2005, pp. 13-32.
- Monteiro, M. de L. en F. Sonneveldt, hoofdstuk 2 Erfrecht, civiel, in: F. Sonneveldt en M. de L. Monteiro, Erven en Schenken, Amersfoort: SDU Fiscale en Financiële uitgevers, maart 2005, pp. 33-52.
- Monteiro, M. de L. en F. Sonneveldt, hoofdstuk 3, Schenkingsrecht, civiel, in: F. Sonneveldt en M. de L. Monteiro, Erven en Schenken, Amersfoort: SDU Fiscale en Financiële uitgevers, maart 2005, pp. 65-69.
- Mourik, M.J.J.R. van, De bijleenregeling: goedbedoeld kruimelwerk?, Vermogende Particulieren Bulletin, jaargang 12, nummer 7/8, juli/augustus 2005, Deventer: Kluwer, pp. 10-15.
- Sonneveldt, F. en M. de L. Monteiro (red), Erven en Schenken, Amersfoort: SDU Fiscale en Financiële Uitgevers, maart 2005, 110 pp.
- Sonneveldt, F., Schenking over de hand met buitenlandse elementen, NTBR, april 2005, pp. 150-152.
- Sonneveldt, F., Het vernieuwde besluit voorkoming dubbele belasting 2001 en de internationale estate planningspraktijk, FBN 2005/34, juni 2005, pp. 3-6.
- Sonneveldt, F., Rechtsvraag defiscalisering, FTV 2005/7-8, juli-augustus 2005, SDU, Amersfoort, p. 22.
- Sonneveldt, F., Harmonisatie van successie- en schenkingsrecht in de EU?, Forfaitair, nummer 157, september 2005, pp. 19-22.
- Sonneveldt, F., Rechtsvraag internationale boedel, FTV 2005/11, november 2005, SDU, Amersfoort, pp. 29-31.
- Sonneveldt, F., De Amerikaanse qualified domestic trust en de Nederlandse inkomstenbelasting, FBN 2005/68, december 2005, pp. 16-18.
- Sonneveldt, F. en J.C.L. Zuiderwijk, hoofdstuk 1, inleiding, in: F. Sonneveldt en J.C.L. Zuiderwijk, Internationale aspecten van Schenkings- en Successierecht, tweede geheel herziene druk, Fed, Fiscale Brochures, Deventer: Kluwer, 2005, pp. 3-5.
- Sonneveldt, F. en J.C.L. Zuiderwijk, hoofdstuk 2, Grondslagen voor de onbeperkte belastingplicht, in: F. Sonneveldt en J.C.L. Zuiderwijk, Internationale aspecten van Schenkings- en Successierecht, tweede geheel herziene druk, Fed, Fiscale Brochures, Deventer: Kluwer, 2005, pp. 5-23.
- Sonneveldt, F. en J.C.L. Zuiderwijk, hoofdstuk 3, Grondslagen voor de beperkte belastingplicht, in: F. Sonneveldt en J.C.L. Zuiderwijk, Internationale aspecten van Schenkings- en Successierecht, tweede geheel herziene druk, Fed, Fiscale Brochures, Deventer: Kluwer, 2005, pp. 23-51.
- Sonneveldt, F. en J.C.L. Zuiderwijk, hoofdstuk 15, Besluit voorkoming dubbele belasting 2001, in: F. Sonneveldt en J.C.L. Zuiderwijk, Internationale aspecten van Schenkings- en Successierecht, tweede geheel herziene druk, Fed, Fiscale Brochures, Deventer: Kluwer, 2005, pp. 155-167.

- Sonneveldt, F., hoofdstuk 17, België, in: F. Sonneveldt en J.C.L. Zuiderwijk, Internationale aspecten van Schenkings- en Successierecht, tweede geheel herziene druk, Fed, Fiscale Brochures, Deventer: Kluwer, Deventer, 2005, pp. 199-231.
- Sonneveldt, F., hoofdstuk 18, Duitsland, in: F. Sonneveldt en J.C.L. Zuiderwijk, Internationale aspecten van Schenkings- en Successierecht, tweede geheel herziene druk, Fed, Fiscale Brochures, Deventer: Kluwer, Deventer, 2005, pp. 231-240.
- Sonneveldt, F. en J.C.L. Zuiderwijk, hoofdstuk 19, Verenigd Koninkrijk, in: F. Sonneveldt en J.C.L. Zuiderwijk, Internationale aspecten van Schenkings- en Successierecht, tweede geheel herziene druk, Fed, Fiscale Brochures, Deventer: Kluwer, 2005, pp. 241-255.
- Sonneveldt, F. en J.C.L. Zuiderwijk, hoofdstuk 20, Nederlandse Antillen, in: F. Sonneveldt en J.C.L. Zuiderwijk, Internationale aspecten van Schenkings- en Successierecht, tweede geheel herziene druk, Fed, Fiscale Brochures, Deventer: Kluwer, 2005, pp. 255-278.
- Sonneveldt, F., hoofdstuk 21, Spanje, in: F. Sonneveldt en J.C.L. Zuiderwijk, Internationale aspecten van Schenkings- en Successierecht, tweede geheel herziene druk, Fed, Fiscale Brochures, Deventer: Kluwer, 2005, pp. 279-286.
- Sonneveldt, F., hoofdstuk 22, Frankrijk, in: F. Sonneveldt en J.C.L. Zuiderwijk, Internationale aspecten van Schenkings- en Successierecht, tweede geheel herziene druk, Fed, Fiscale Brochures, Deventer: Kluwer, 2005, pp. 287-300.
- Sonneveldt, F. en J.C.L. Zuiderwijk, hoofdstuk 23, Verenigde Staten van Amerika, in: F. Sonneveldt en J.C.L. Zuiderwijk, Internationale aspecten van Schenkings- en Successierecht, tweede geheel herziene druk, Fed, Fiscale Brochures, Deventer: Kluwer, 2005, pp. 301-329.
- Végh, jur. P.G., en J. Kesti (editor), Chapter: Albania, in: European Tax Handbook 2005, Amsterdam: IBFD Publications BV, pp. 41-50. (Also published in Steuerberater Handbuch Europa, Bonn, Berlin, Germany, Stollfuss Verlag, 2005)
- Végh, jur. P.G., en J. Kesti (editor), Chapter: Bulgaria, in: European Tax Handbook 2005, Amsterdam: IBFD Publications BV, pp. 89-102. (Also published in Steuerberater Handbuch Europa, Bonn, Berlin, Germany, Stollfuss Verlag, 2005).
- Végh, jur. P.G., en J. Kesti (editor), Chapter: the Czech Republic, in: European Tax Handbook 2005, Amsterdam: IBFD Publications BV, pp. 149-164. (Also published in Steuerberater Handbuch Europa, Bonn, Berlin, Germany, Stollfuss Verlag, 2005)
- Végh, jur. P.G., en J. Kesti (editor), Chapter: Hungary, in: European Tax Handbook 2005, Amsterdam: IBFD Publications BV, pp. 299-316. (Also published in Steuerberater Handbuch Europa, Bonn, Berlin, Germany, Stollfuss Verlag, 2005)
- Végh, jur. P.G., chapter Hungary, in: OECD Model Tax Convention on Income and on Capital 2005 Condensed Version and Key Tax Features of Tax Member countries, Amsterdam: IBFD Publications BV, 2005, pp. 477-484.
- Végh, jur. P.G., chapter Hungary, in: Guide on the Taxation in Central and East European Countries, Volume V., Amsterdam: IBFD Publications BV, 2005, pp. 1-250.
- Végh, jur. P.G., editor, OECD Model Tax Convention on Income and on Capital 2005 Condensed Version and Key Tax Features of Tax Member countries, Amsterdam: IBFD Publications BV, 2005, 670 pp.
- Végh, jur. P.G., editor, Guide on the Taxation in Central and East European Countries, Volume V., Amsterdam: IBFD Publications BV, 2005, (looseleaf publication)
- Waerzeggers, C. J.-L., Fiscaal recht en ontwikkelingssamenwerking, Forfaitair, SDU, 2005, nr. 48, pp. 4-7.

Annotaties

- Daniels, A.H.M., HR 10 december 2004, nr. 38.334, BNB 2005/121, pp.1441-1443.
- Daniels, A.H.M., HR 17 juni 2005, nr. 40 819, BNB 2005/304, pp. 3651-3652.
- Kort, J.W.J. de, Annotatie bij HR 1 april 2005, nr. 40.537, (Landbouwvrijstelling en Europees protocol EVRM), FED 2005, nr. 69, 2 pp.
- Monteiro, M. de L., Noot bij: Hoge Raad 39.293 (24-12-2004), NTFR 2005/46, januari 2005, pp. 24-25.
- Monteiro, M. de L., Noot bij: besluit CPP2004/1461 (19-01-2005), NTFR 2005/199, februari 2005, p. 22.
- Monteiro, M. de L., Noot bij: Hof Amsterdam 04/03168, EK XVII (09-02-2005), NTFR, 2005/382, maart 2005, pp. 10-12.

- Monteiro, M. de L., Noot bij: Hof Arnhem 03/01914 (25-01-2005), NTFR 2005/431, april 2005, pp. 16-18.
- Monteiro, M. de L., Noot bij: Hof Den Haag 03/01705, MK 1 (19-03-2005), NTFR 2005/774, juni 2005, pp. 13-14.
- Monteiro, M. de L., Noot bij: Hof Amsterdam 03/02722, EK XII (29-04-2005), NTFR 2005/779, juni 2005, pp. 17-19.
- Monteiro, M. de L., Noot bij: Hoge Raad 39.256 (16-09-2005), NTFR 2005/1231, september 2005, pp. 38-39.
- Nispen tot Sevenaer, jhr. W.E.M. van, Terugbetalen verduisterd geld levert geen aftrekbare negatieve inkomsten op, NTFR, uitgave 49, 8 december 2005, 2005/1607, pp. 4-5.
- Nispen tot Sevenaer, jhr. W.E.M. van, Terugbetalen onterechte kinderbijslag: geen aftrekbare negatieve inkomsten, NTFR, uitgave 49, 8 december 2005, 2005/1608, p. 6.
- Nispen tot Sevenaer, jhr. W.E.M. van, Toeristische reis voor rekening van BV levert loon in natura op, NTFR, uitgave 38, 22 september 2005, 2005/1175, pp. 28-29.
- Sonneveldt, F., Noot bij: Hof van Justitie EG (30-05-2005), NTFR 2005/957, juli 2005, pp. 16-18.
- Sonneveldt, F., Commentaar bij: Antwoorden op Kamervragen over bedrijfsopvolgingsfaciliteiten, (06-10-2005, WDB 2005-00566), NTFR 2005/1406, 27 oktober 2005, pp. 27-28.

Overige wetenschappelijke activiteiten

M.B.A. van Hout

- Lid adviescommissie fiscaal van het Nederlands Mediation Instituut, tot 1 oktober 2005.
- Wetenschappelijk secretaris Nederlandse Vereniging Van Advocaten-Belastingkundigen (NVAB).

K.L.H. van Mens

- Voorzitter Instituut voor Nationale en Internationale Estate Planning (INIEP).

G.M.M. Michielse

- Technical Assistance Adviser belastinghervormingen in Egypte, Estland, Rwanda en Vietnam.
- Lid van Raad van Advies van het Regionaal Opleidingscentrum Public Finance in het Midden-Oosten (Cairo).

M. de L. Monteiro

- Hoofdredactielid Fiscale Berichten voor het Notariaat (FBN).
- Redactielid Kwartaalberichten Estate Planning (KWEP).
- Redactielid Kenisbank Estateplanningexpert.

F. Sonneveldt

- Bestuurslid Stichting Instituut voor Nationale en Internationale Estate Planning.
- Bestuurslid Genootschap van Estate Planners
- Academician van The International Academy of Estate and Trust Law (San Francisco, CA).
- Lid Wetenschappelijk Advies Raad (WAR) van de Vereniging van Estate Planners in het Notariaat (EPN).
- Redactielid Fiscale Praktijk Reeks, SDU Fiscale en Financiële Uitgevers.
- Redactielid Kennisbank Estate Planning Tools.
- Redacteur Fiscale Berichten voor het Notariaat (FBN).
- Redacteur Nederlands Tijdschrift voor Fiscaal Recht (NTFR).
- Redacteur Nederlandse Regelingen van Internationaal Belastingrecht (losbladige uitgave).
- Lid Raad van Advies Estate Plannings Expert.
- Hoofdredacteur Serie Estate Planning (Kluwer).
- Voorzitter stichting Cornelis Kruseman-Jozina Maria Cornelia Ising Stichting.
- Lid Founding Committee Academia Vitae.
- Lid Comité van aanbeveling Forfaitair (Fiscaal Studenten Maandblad).
- Redactielid NDFR Successierecht en overdrachtsbelasting.
- Buitengewoon lid Vereniging van Estate Planners Nederland (EPN).
- Redacteur Global Estate Planning – A Practical Guide to the Principles of Estate Inheritance and Gift Taxes (losbladige uitgave).
- Lid redactieraad Fiscaal Tijdschrift Vermogen (FTV).

Inzet onderzoekstijd Fiscaal recht 2005

1e geldstroom

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd	Oz-school
A.H.M. Daniels	Prof dr	BHGL	0,1	
A. van Herpen	mr.	JUD	0,3	n.v.t.
M.B.A. van Hout	mr.	UD	0,3	n.v.t.
J.W.J. de Kort	dr.	UD	0,3	n.v.t.
K.L.H. van Mens	prof.dr.	HGL	0,16	n.v.t.
Merriënboer, M. van	Mr.	JUD	0,3	
Michielse, G.M.M.	Prof. mr	HGL	0,4	
F. Sonneveldt	Prof dr	BHGL	0,1	
P.J.M. Vriens	mr.	JUD	0,3	n.v.t.
Totaal			2,26	

Totaal gerealiseerde inzet 2005 in onderzoeks-fte

geldstroom	Wp min aio's	aio's	totalen
1e geldstroom	2,26	0,00	2,26
2e geldstroom	0,00	0,00	0,00
3e geldstroom	0,00	0,00	0,00
totalen	2,26	0,00	2,26

OVERIG ONDERZOEK

Wetenschappelijke publicaties:

Geen publicaties.

Vakpublicaties:

Geen publicaties.

Overige wetenschappelijke activiteiten:

M. van der Linden-Smith:

- Redactie juridisch woordenboek.nl

Inzet onderzoekstijd 2005 overige onderzoekers

1e geldstroom

Naam onderzoeker	Titel	Rang	Oz-tijd	Oz-school	Onderdeel
R.R. Brouwer	mr.dr.	UD	0,3	n.v.t.	Rth/Enc
M. van der Linden-Smith	Dr.	UD	0,0	n.v.t.	Rth/Enc

Publicaties 2005

PRIVAATRECHT

Braam, M., Vaders wil, geen wet meer?!

Een onderzoek naar gelijke behandeling van man en vrouw bij de bepaling van de achternaam van hun kind. Januari 2005, ISBN 90-5213-130-9, 76 p.

In opdracht van : Clara Wichmann Instituut
Begeleiding : mevrouw mr. I. de Hondt

Het Nederlandse naamrecht is in 1998 gewijzigd. Getrouwde ouders kunnen thans hun kind ook de naam van moeder geven. Kiezen de ouders niet of kunnen zij het niet eens worden, dan krijgt het kind automatisch de naam van de vader. Dit levert volgens het CEDAW directe discriminatie op van vrouwen. Het VN-comité adviseert de Nederlandse overheid het naamrecht in overeenstemming te brengen met het gelijkheidsbeginsel. Braam pleit voor een dubbele achternaam, ook is zij van mening dat het beginsel van eenheid van naam binnen een gezin losgelaten kan worden. Een praktisch voorstel is het inrichten van een geboorte-aangifteloket in het ziekenhuis, een vrouw moet immers drie dagen na de bevalling aangifte doen van haar kind als het haar naam krijgt. Het onderzoeksrapport is op 21 maart tijdens het symposium 'Vaders wil geen wet meer?' overhandigd aan mr. Lousewies van der Laan van D66. Het symposium verliep onder voorzitterschap van prof. mr. C. Flinterman, hoogleraar Mensenrechten, lid van het VN-comité tegen vrouwendiscriminatie (CEDAW).

Vergeer, R.D., Huur of erfpacht bij woonwagendplaatsen?

Juni 2005, ISBN 90-5213-133-3, 55 p.

In opdracht van : Voorlichtingsproject K & S
Begeleiding : prof. mr. A.W. Jongbloed en mr. J.M. Milo

Woonwagendbewoners huren vaak hun standplaats van gemeenten. Het in erfpacht geven van deze standplaats sluit echter onder bepaalde voorwaarden beter aan bij het streven naar meer onafhankelijkheid van woonwagendbewoners. Bovendien kan de overgang van huur naar erfpacht bijdragen aan een evenwichtiger verhouding tussen gemeenten en woonwagendbewoners. Op dinsdag 4 oktober is het rapport bij Nieuwspoor aangeboden aan Tweede-Kamerlid Thea Fierens (PvdA).

RECHTSTHEORIE

Jong, J. de, Een juridische blik op WiFi.

De kleine aanbieder van dichtbij bekeken,
April 2005, ISBN 90-5213-131-7, 48 p.

In opdracht van : Unité
Begeleiding : mevrouw mr. T. van der Linden

Steeds meer horecagelegenheden en winkeliers bieden draadloos internet aan als extra service voor hun klant. Maar aan het openstellen van een draadloze verbinding kleven ook gevaren. Denk aan doodsbedreigingen, het hacken van websites en het illegaal verspreiden van auteursrechtelijk beschermd werk. De Jong onderzocht de rechten en plichten die gepaard gaan met het aanbieden van draadloos internet, met name voor het MKB. Het aanmaken van een unieke gebruikersnaam en wachtwoord is al voldoende om de aansprakelijkheid van ondernemers te beperken.

Smits, D.C., Elektronisch zaken doen voor de webwinkelier.

November 2005, ISBN 90-5213-135-X, 90 p.

In opdracht van : Unité
Begeleiding : mevrouw mr. T. van der Linden

Het aantal consumentenbestedingen op internet is de afgelopen jaren enorm toegenomen. Voor ondernemers die willen inspelen op deze gunstige marktontwikkeling kan het beginnen van een webwinkel daarom aantrekkelijk zijn. De webwinkelier moet echter wel rekening houden met een groot aantal wettelijke verplichtingen. Daan Smits heeft een checklist ontwikkeld waarmee een ondernemer in één oogopslag ziet waaraan hij moet voldoen. Uit het onderzoek blijkt dat een aantal webwinkels er nu nog bedenkelijke voorwaarden op na houdt, waarbij wettelijk vastgelegde consumentenrechten worden beperkt of ontnomen.

STAATS- EN BESTUURSRECHT

Mesker, C., Vergunningverkrijging bij geïntegreerde contracten voor infrastructurele projecten.

Augustus 2005, ISBN 90-5213-132-5, 94 p.

In opdracht van : Bouwdienst Rijkswaterstaat
Begeleiding : mr. T. Nijmeijer

Voor grote infrastructurele projecten zoals de HSL-lijn en de Betuweroute gebruikt de overheid tegenwoordig nieuwe contractvormen, waarbij zij het ontwerp in handen leggen van de aannemer. Bij het afsluiten van zo'n contract is het ontwerp echter nog niet gereed, terwijl het contract wel de basis vormt voor de aanvraag van vergunningen. B&W kunnen pas een oordeel vellen over het verlenen van de bouwvergunning als alle gegevens zijn overlegd. Onderzocht is hoe globaal de gegevens mogen zijn op basis waarvan een bouwvergunning wordt verleend, en wie de vergunningen het beste kan aanvragen: de overheid of de aannemer. Mesker pleit voor aanpassing van het Besluit Indieningsvereisten Aanvraag Bouwvergunning (BIAB) en voor toepassing van de gefaseerde vergunningverlening.

STRAFRECHT

Peters, H.M.P., geDONN(d)ER in de bajes.

Een onderzoek naar de gevolgen van de bezuinigingsmaatregelen in het Nederlands gevangeniswezen.

Oktober 2005, ISBN 90-5213-134-1, 139 p.

In opdracht van : BONJO
Begeleider : prof. mr. C. Kelk en mevrouw mr. G. ter Haar

Heleen Peters onderzoek heeft gedaan naar de gevolgen van de bezuinigingsmaatregelen in het Nederlands gevangeniswezen. Zij concludeert dat in de detentiepraktijk rechten zijn gedegradeerd tot gunsten (bv. scholing), dat er slechts een minimale hoeveelheid activiteiten wordt aangeboden, en dat in het algemeen het regime aanzienlijk is verslechterd. De bezuinigingen werken averechts. Er moet meer plaats, tijd en geld komen voor op resocialisatie gerichte projecten en contacten. Het onderzoek is op 28 oktober tijdens het gelijknamige symposium overhandigd aan Marijke Vos, Tweede Kamerlid van Groen Links. Het symposium verliep onder voorzitterschap van prof. mr. C. Kelk, hoogleraar straf(proces)recht.

Grijze rapporten 2005*

ECONOMIE

Barelds, M., Odious debts

In opdracht van : Stichting Oikos
Begeleiding : drs. H. Roelfsema

Schuldenproblematiek van ontwikkelingslanden, in het bijzonder de kwestie van de terugbetaling van 'odious debts'

* Grijze rapporten zijn niet gepubliceerd.

Prijzen 2005

Prijs van de Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken (NVVB)

Tijdens een internationaal congres op 21 april ontving rechtenstudent Margriet Braam de NVVB-jaarprijs. De NVVB reikt jaarlijks een prijs uit voor een project of organisatie die op het vakgebied Burgerzaken een innovatieve of bijzondere bijdrage geleverd heeft voor de ontwikkeling en ondersteuning van het vakgebied Burgerzaken. Margriet Braam heeft voor de Wetenschapswinkel Rechten onderzocht hoe gelijkheid tussen de gehuwde vader en moeder bewerkstelligd kan worden wanneer zij de achternaam van hun kind bepalen. Het onderzoek zorgde al voor de nodige publiciteit en was onderwerp van debat in de Tweede Kamer.

Landelijke Prijs Wetenschapswinkels

Margriet Braam ontving op 7 oktober 2005 de prijs voor het beste wetenschapswinkeonderzoek. Zij ontving deze prijs voor haar onderzoek *Vaders wil geen wet meer?* Een onderzoek naar de gelijke behandeling van man en vrouw bij de bepaling van de achternaam van hun kind. Het onderzoek werd verricht in opdracht van het Clara Wichmann Instituut.

De criteria waarop de jury de onderzoeken heeft beoordeeld: maatschappelijke vernieuwing en relevantie, klanttevredenheid, wetenschappelijke kwaliteit en de bereikte leerdoelen voor de betrokken student.

Symposia & overhandigingen

Symposium *Vaders wil, geen wet meer?*

De gelijke behandeling van man en vrouw bij de bepaling van de achternaam van hun kind.

Overhandiging aan mevrouw mr. Lousewies van der Laan D66, 21 maart 2005

Uitgangspunt van het onderzoek was de uitspraak van het CEDAW (het comité dat namens de Verenigde Naties toezicht houdt op de naleving van het VN-Vrouwenverdrag), dat het Nederlandse naamrecht directe discriminatie van vrouwen oplevert.

Het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van het voormalige Clara Wichmann Instituut. Uit het onderzoek is gebleken dat het naamrecht verscheidene tekortkomingen heeft die het noodzakelijk maken om aan te dringen op een aanpassing van de Nederlandse naamrechtwetgeving. Onderzocht is op welke manier het naamrecht dient te worden aangepast ten einde gelijkheid tussen mannen en vrouwen te bewerkstelligen.

Overhandiging Huur of erfpacht bij woonwagenstandplaatsen?

Naar een evenwichtiger rechtsverhouding tussen woonwagenbewoners en gemeente.

Overhandiging aan Tweede-Kamerlid Thea Fierens, PvdA, 4 oktober 2005

Dit juridisch onderzoek brengt zowel de verschillen en gelijkenissen als de respectievelijke voor- en nadelen van de rechtspositie van huurder en erfpachter in kaart. Aan de hand hiervan worden de consequenties van de overgang van huur van de standplaats naar erfpacht duidelijk gemaakt. De overgang van huur naar erfpacht kan bijdragen aan een evenwichtiger rechtsverhouding tussen gemeenten en woonwagenbewoners mits rekening wordt gehouden met bepaalde voorwaarden. Het onderzoek zet deze voorwaarden uiteen.

Symposium geDONN(d)ER in de Bajes?

Over de versoberingen in het Nederlandse gevangeniswezen.

Overhandiging aan Marijke Vos van Groen Links, 28 oktober 2005.

Onderzocht is of de ontstane detentiesituatie overeenkomt met de aan de bezuinigingen ten grondslag liggende vooronderstellingen. Tevens is onderzocht of deze bezuinigingen in strijd zijn met penitentiaire wet-, regelgeving of traditie. Het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van Bonjo, belangenoverleg niet justitie gebonden organisaties.

Uit het onderzoek blijkt dat een beleid dient te worden ontwikkeld dat gericht is op het verlagen van de recidive op *lange* termijn. Dit kan worden gerealiseerd door te investeren in een vrijheidsstraf die voor alle gedetineerden wordt gecombineerd met behandeling, arbeid en onderwijs. Om de schadelijke gevolgen van meerpersoonscelgebruik te verminderen en de veiligheid van gedetineerden en inrichtingswerkers te garanderen dient het meerpersoonscelgebruik met meer waarborgen te worden omkleed.

De editing afdeling van het G.J. Wiarda Instituut verricht in opdracht werkzaamheden voor disciplinegroepen en andere onderdelen van de Faculteit REBO en soms voor een externe opdrachtgever. De werkzaamheden bestaan uit het redigeren (Nederlands en Engels), vertalen (Nederlands-Engels, Engels-Nederlands) en opmaken van proefschriften en andere (veelal wetenschappelijke) teksten, en soms ook het schrijven van Nederlandse teksten voor brochures.

Voor proefschriften van promovendi van het departement Rechtsgeleerdheid worden geen kosten in rekening gebracht. Opdrachtgevers in 2005 waren: AIO's en andere promovendi van het departement Rechtsgeleerdheid; de disciplinegroepen Staats- en Bestuursrecht, Strafrecht en ISEP; het CREI; het Utrecht Law Review; de beleidsafdeling van het G.J. Wiarda Instituut; de afdeling Communicatie en Voorlichting; het International Office; Onderwijs- en Studentenzaken; de Juridische Bibliotheek en de Utrecht School of Economics.

Er werden 4 Nederlandstalige en 8 Engelstalige proefschriften, 35 Engelstalige artikelen, 5 Engelstalige boeken, 5 Nederlandstalige en 2 Engelstalige brochures, 2 edities van het Utrecht Law Review, het Wetenschappelijk Jaarverslag 2004, en de Bachelor- en de Masterstudiegids verwerkt. Bovendien werden teksten voor de website van de Juridische Bibliotheek vertaald en verzorgde de afdeling editing het schrijven, vertalen en (laten) vervaardigen van een folder voor het Utrecht Law Review.

In totaal werden ca. 2.700 pagina's Engels en 925 pagina's Nederlands geredigeerd, ca. 5.500 pagina's opgemaakt en 53.541 woorden vertaald. Hiervoor werd een bedrag van € 20.806,15 in rekening gebracht. Wegens het zwangerschapsverlof van de Nederlandse editor en wegens het verhoogde aanbod van Engelse teksten, werd externe hulp ingeroepen voor het redigeren van 1 Nederlandstalig en 1 Engelstalig proefschrift en voor het redigeren van enkele Engelstalige wetenschappelijke artikelen t.b.v. een boek. De hiervoor gemaakte kosten bedroegen € 4.879,-.

Bijlage I

DE ONDERZOEKSINZET IN FTE'S / HET ONDERZOEK IN CIJFERS

Programma	1e geldstroom (fte)		2e geldstroom (fte)		3e geldstroom (fte)		Totaal (fte)		Disser- taties	Wetensch. publicaties	Vakpublicaties (excl. ann.)	Anno- taties
Arbeid, Markt en Sociaal Beleid	4,19 2,50aio	6,69	3,20 0,0 aio	3,20	1,02 0,0 aio	1,02	8,41 2,50 aio	10,91	0	44	14	7
Markt/Mededinging in Europa	2,02 1,65 aio	3,67	0,0 0,0 aio	0,0	0,05 0,0 aio	0,05	2,07 1,65 aio	3,72	1	13	20	3
Rechtspleging en -handhaving in Eur.	4,10 5,10 aio	9,20	0,0 0,75 aio	0,75	1,18 0,75 aio	1,93	5,28 6,60 aio	11,88	1	53	28	35
European Private Law	11,48 5,04 aio	16,52	0,29 2,94 aio	3,23	0,0 0,0 aio	0,0	11,77 7,98 aio	19,75	4	83	116	39
Proliferatie van het Const. Recht	1,425 1,2 aio	2,625	0,0 0,0 aio	0,0	0,14 1,785 aio	1,925	1,565 2,985 aio	4,55	2	19	3	7
Constitutionalization of Internat.Org.	0,65 1,50 aio	2,15	1,13 0,0 aio	1,13	0,45 0,0 aio	0,45	2,23 1,5 aio	3,73	0	15	16	6
Omgevingsrecht	4,9 4,17 aio	9,07	0,78 0,75 aio	1,53	1,15 0,03 aio	1,18	6,83 4,95 aio	11,78	3	65	39	169
Integratie, (...) Rechten vd Mens	5,95 3,75 aio	9,7	1,0 2,25 aio	3,25	0,32 1,58 aio	1,9	7,27 7,58 aio	14,85	0	27	54	0
Criminal Law and Fundamental Values	6,85 0,75 aio	7,6	1,5 0,75 aio	2,25	2,9 0,0 aio	2,9	11,25 1,5 aio	12,75	2	52	50	7
Fiscaal Recht	2,26 0,0 aio	2,26	0,0 0,0 aio	0,0	0,0 0,0aio	0,0	2,26 0,0 aio	2,26	1	10	50	15
Overig onderzoek												
TOTAAL	43,82 25,66 aio	69,485	7,90 7,44 aio	15,34	7,21 4,145 aio	11,355	58,93 37,245 aio	96,18	14	381	390	288

Bijlage II**AANTAL ONDERZOEKERS PER PROGRAMMA**

Programma	Onderzoekers (excl. promovendi)	Promovendi	Buiten- promovendi	Beurs- promovendi
Arbeid, Markt en Sociaal Beleid	15	5	0	0
Markt/Mededinging in Europa	8	3	0	0
Rechtspleging en - handhaving in Europa	17	9	1	0
European Private Law	50	12	12	0
Proliferatie van het Const. Recht	7	5	0	0
Constitutionalization of Internat.Org.	7	2	0	0
Omgevingsrecht	21	9	0	0
Integratie, (...) Rechten vd Mens	24	8	9	5
Criminal Law and Fundamental Values	32	2	0	0
Fiscaal Recht	9	0	0	0
Overig onderzoek	2	0	0	0
TOTAAL	192	55	22	5